

ULLENSAKER
KOMMUNE

ÅRSBUDSJETT 2020
ØKONOMIPLAN 2020 – 2023
KOMMUNEPLANENS HANDLINGSDEL

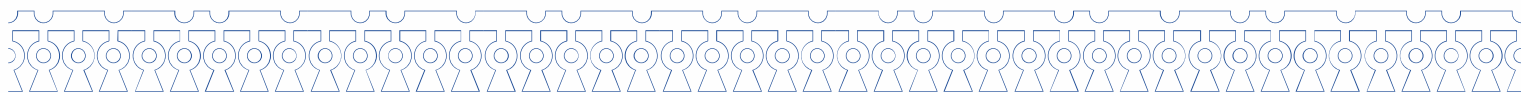

Ullensaker rådhus

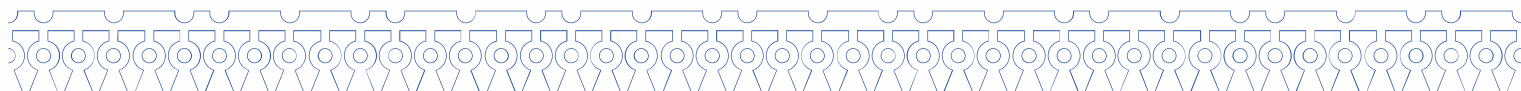
RÅDMANNENS
BUDSJETTGRUNNLAG

INNHold

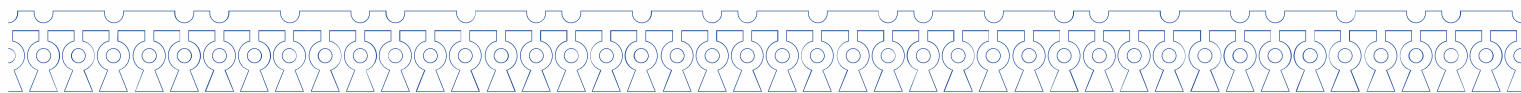
1	RÅDMANNENS FORORD	1
2	BUDSJETTVEDTAK	3
2.1.	DRIFTSRAMMER	3
2.2.	INVESTERINGSRAMMER	3
2.3.	SKATT	4
2.4.	LÅN	4
2.5.	AVGIFTER, GEBYRER OG BRUKERBETALINGER	4
3	PLAN- OG STYRINGSSYSTEMET	5
4	KOMMUNEPLANENS FØRINGER	6
4.1.	VISJON	6
4.2.	SATSNINGSOMRÅDENE I KOMMUNEPLANEN	6
4.3.	STYRINGSKORT	9
5	STATUS OG UTFORDRINGSBILDE	10
5.1.	BEFOLKNINGSUTVIKLING	10
5.2.	ØKONOMISK HANDLINGSROM	11
5.3.	BUDSJETTOPPFØLGING	13
6	RAMMEBETINGELSER OG PRIORITERINGER	15
6.1.	KOMMUNELOVENS ØKONOMIBESTEMMELSER	15
6.2.	STATLIGE RAMMEBETINGELSER	15
6.3.	STATLIGE TILTAK OG ENDRINGER	15
6.4.	HANDLINGSREGLER	18
7	DRIFTSBUDSJETTET	22
7.1.	BUDSJETTETFORUTSETNINGER	22
7.2.	ØKONOMISKE TILPASNINGER I DRIFTSBUDSJETTET	22
7.3.	SATSINGSOMRÅDER I BUDSJETT 2020	23
7.4.	DRIFTSBUDSJETTET	27
7.5.	FINANSFORVALTNING	30
8	INVESTERINGSBUDSJETTET	32
8.1.	PRIORITERTE INVESTERINGER I HANDLINGSPERIODEN	32
8.2.	INVESTERINGSBUDSJETTET	34
8.3.	FINANSIERING AV INVESTERINGER	35

9	FORMANNSKAPET	37
9.1.	PLAN OG NÆRING	39
9.2.	AREAL OG LANDBRUK	42
9.3.	INNOVASJON OG DIGITALISERING	44
9.4.	KANTINE OG KIOSK	45
9.5.	PERSONAL OG ORGANISASJONSUTVIKLING	46
9.6.	ØKONOMI	48
9.7.	DOKUMENTSENTER OG POLITISK SEKRETARIAT	50
9.8.	KOMMUNIKASJON OG SAMFUNN	51
9.9.	ØRIK	52
9.10.	RÅDMANNEN	53
9.11.	ORGANISASJON OG UTVIKLING – STAB	54
9.12.	SENTRALE RESERVER	55
9.13.	POLITISKE STYRINGSORGANER	56
9.14.	IKT	57
9.15.	TILSKUDD TIL KOMMUNALE SAMARBEID	58
10	HU FOR TEKNISK, IDRETT OG KULTUR	59
10.1.	KULTUR	62
10.2.	KOMMUNALE EIENDOMMER	65
10.3.	SELVFINANSIERENDE BOLIGER	68
10.4.	VANN, AVLØP, RENOVASJON OG VEG	70
10.5.	PROSJEKTKONTORET	74
10.6.	STAB PLAN, KULTUR OG TEKNISKE TJENESTER (PKT)	76
11	HU FOR SKOLE OG BARNEHAGE	77
11.1.	BARNEHAGEN	81
11.2.	GRUNNSKOLENE	83
11.3.	VOKSENOPPLÆRINGEN	85
11.4.	PEDAGOGISK SENTER	86
11.5.	STAB SKOLE OG BARNEHAGE	87
12	HU FOR HELSEVERN OG SOSIAL OMSORG	88
12.1.	PRO'ene	92
12.2.	HELSEHUSET	94
12.3.	FOREBYGGENDE BARN OG UNGE	96
12.4.	BARNEVERN	98
12.5.	HELSEVERN	99
12.6.	NAV	101
12.7.	BOLIG MED BISTAND	103

12.8. TILDELING	105
12.9. HS STAB	107
VEDLEGG	
VEDLEGG 1 Organisering	109
VEDLEGG 2 Faktorer som påvirker skatteinntektene	112
VEDLEGG 3 Finans	118
VEDLEGG 4 Bevilgningsoversikt drift og Budsjettskjema 1B 2020 – 2023	127
VEDLEGG 5 Budsjettrammer enhetene	128
VEDLEGG 6 OVERSIKT SAMTLIGE FORSLAG TIL AGENDA KAUPANG TILTAK	129
VEDLEGG 7 Bevilgningsoversikt - Investering 2020 - 2023	132
VEDLEGG 8 Bevilgningsoversikt Investering – til fordeling 2020 – 2023	133
VEDLEGG 9 Prosjekter i spesifisert investeringsprogram	135
VEDLEGG 10 Kommunale gebyrer	150
VEDLEGG 11 Prisliste	159
VEDLEGG 13 Lokal forskrift med gebyrregulativ for regulerings-, plan, bygge- og delesaksbehandling, oppmåling og eierseksjonering	169

1 RÅDMANNENS FORORD

En krevende, men spennende tid ligger foran oss.

Ullensaker kommune er en flott kommune å bo i!

Tilbakemeldinger fra innbyggere, næringsliv og brukere forteller oss at vi leverer gode tjenester med god kvalitet til rett tid. Ullensaker kommune utvikler seg som bykommune, og Jessheim har i løpet av 2019 hatt en stor vekst i aktiviteter som skaper liv i gatene og mellom husene.

Vi har det godt i Ullensaker!

Samtidig erfarer vi at Norge, og den verden vi befinner oss i, er i stor endring. Fall i oljepriser, økende arbeidsledighet og endringer i renten påvirker oss som en del av et nasjonalt og globalt samfunn. Våre rammebetingelser for tjenesteproduksjon endres, det samme gjør våre inntekter og vårt kostnadsbilde.

2019 var året hvor våre barn for alvor tok del i samfunnsdebatten, og viste et kraftig og viktig engasjement rundt klima- og miljøutfordringer. Ungdommen er fremtiden, og vi må både lytte til og ta hensyn til det de sier. Dette er en betydelig del av kommunens samfunnsansvar.

Ullensaker kommune har i skrivende stund en kommuneplan ute på høring. Kommuneplanen er kommunens verktøy for å sikre strategisk retning i tiden fremover. Planen bygger på FNs bærekraftsmål og vil bli politisk behandlet våren 2020. Dette er en viktig plan for vår kommune og vil danne grunnlaget for viktige politiske prioriteringer i tiden fremover.

Vi er en kommune i stor vekst, og i 2018 var vi den kommunen i landet som vokste prosentvis mest med 4,5 % (1.658 innbyggere). Første halvår 2019 har vi vokst med 726 innbyggere, noe som viser at veksten fortsetter i samme takt som tidligere.

Vi er utvilsomt en meget attraktiv kommune!

Økning i antall innbyggere gir økte inntekter til kommunen i form av høyere overføringer fra staten, men gir oss også kostnader grunnet behov for flere tjenester. Det er derfor nødvendig å balansere veksten opp imot behovet for tjenester slik at vi til enhver tid kan tilby innbyggerne det de har krav på og behov for.

Ullensaker kommune er dessverre som mange andre kommuner i en krevende økonomisk situasjon. Behovet for og ønsket om kommunale tjenester overstiger langt på vei kommunens mulighet og evne til å tilby dette. Nødvendigheten av kloke valg og innovative løsninger som sikrer gode tjenester innenfor rammen av økonomisk handlingsrom fremover er derfor særdeles viktig.

For å bidra til å sikre kostnadseffektive tjenester i tiden fremover har vi derfor satt et fokus på tjenesteinnovasjon og digitalisering. Dette er satsinger som videreføres fra tidligere år, men med økt tyngde. Satsingen er i tråd med sentrale og regionale myndigheters forventninger til kommunene.

På tross av denne satsingen har vi, som varslet i budsjettet for 2019 og Perspektivmeldingen 2020-2039, behov for å redusere kostnadsnivået fremover. I løpet av 2019 har vi derfor jobbet målrettet med tiltak som kan bidra til dette. Resultatet foreligger i form av en rapport ført i pennen av Agenda Kaupang, og mange av tiltakene er synliggjort i budsjettet som nå legges frem. Vi har på tross av den krevende økonomiske situasjonen i all hovedsak klart å videreføre tjenestene på samme kvalitetsnivå som tidligere.

Vi viderefører også de satsingene som har vært løftet frem tidligere år med særlig fokus på barn og unge og prosjektet «Det skal være enkelt å være innbygger i Ullensaker kommune». Dette er viktige tiltak og satsinger både for å gi gode tjenester til innbyggerne, men også for å bidra til økonomisk bærekraft i tiden fremover.

Vår befolknings sammensetning endrer seg i tiden fremover, og vi får et økende antall eldre innbyggere. Denne endringen er på mange måter positivt for samfunnet og kommunen, men gir visse utfordringer i form av økt behov for tjenester.

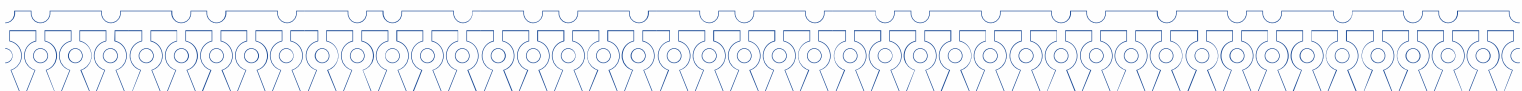
For å sikre gode tjenester til brukerne fremover, innenfor forventet inntektsramme, vil vi måtte gjøre en dreining av helse- og omsorgstjenestene i denne økonomiplanperioden. Sammen med brukerne, sammen med ideelle og frivillige organisasjoner, og sammen med private aktører skal vi i fellesskap opprette gode møteplasser, gode bomiljøer, gode kultur- og aktivitetstilbud og gode tjenester til våre brukere og innbyggere.

Ullensaker kommune er en stor eiendomsbesitter og god forvaltning av eiendom er et viktig fokusområde for kommunen. Vår vekst med tilhørende muligheter og utfordringer tilsier en mer aktiv rolle som eiendomsbesitter. Vi har derfor i budsjettet løftet frem dette og vil utarbeide en eiendomsstrategi med en tilhørende organisasjonsmodell som sikrer en god og effektiv forvaltning i tiden fremover. Satsingen må sees i sammenheng med kommunens behov for en tiårig investeringsplan som rådmannen vil legge frem til politisk behandling våren 2020.

Det budsjettet som nå legges frem er et stramt og krevende budsjett, men det er et budsjett som viderefører nødvendig retning i tiden fremover og støtter oppunder kommende kommuneplan. Jeg er av den oppfatning at budsjettet er et godt utgangspunkt for gode politiske diskusjoner og drøftinger, og ønsker politikerne lykke til med videre behandling.

Jessheim, 5. november 2019

Rune Hallingstad
Rådmann

2 BUDSJETTVEDTAK

2.1. DRIFTSRAMMER

Bevilgningsoversikt drift med frie inntekter, finans og avsetninger slik det framgår av vedlegg 4 vedtas som Ullensaker kommunes årsbudsjett for 2020 med Sum bevilgninger drift, netto på 1.920,905 mill kr.

1. Netto rammer for hovedutvalgene for 2020 vedtas som vist i nedenstående tabell, etter justeringer som vist i kapittel 3.1 (For rammeoversikt pr enhet, se vedlegg 5):

Hovedutvalgsområde (tall i 1000 kr)	Regnskap 2018	Just budsj 2019	Budsjett 2020
Hovedutvalg for skole og barnehage	780 327	794 378	864 689
Hovedutvalg for helse og sosial omsorg	695 198	699 178	782 028
Hovedutvalg for teknisk, idrett og kultur	235 200	243 015	241 220
Formannskapet	97 294	153 164	116 461
Korreksjon renter, avdrag, fond på enhetene			-83 492
Totalt	1 808 020	1 889 735	1 920 905

I tillegg vedtas følgende:

Det vises videre til de respektive hovedutvalgskapitlene for nærmere beskrivelse av tjenesteområder og enheter under hvert hovedutvalgsområde. Hovedutvalgene vedtar enhetenes nettorammer og virksomhetsplan, som også inneholder enhetenes styringskort.

2. Det avsettes 12,895 mill kr til disposisjonsfond for 2020.
3. Overordnet styringskort for 2020 vil bli utarbeidet og lagt fram til politisk behandling tidlig i 2020, etter at kommuneplanen er vedtatt.
4. Det legges fram egen sak med utredning av ulike alternativer for salg av porteføljer på kommunale boliger, med anslått effekt på renter og avdrag på 8 mill kr i budsjettet for 2020.
5. Rådmannen gis fullmakt til å gjennomføre omdisponeringer/tekniske endringer i budsjettet forbundet med eventuelle statlige lovpålegg eller intern omorganisering.
6. Ordfører gis fullmakt til å disponere midler til mindre gaver og påskjønnelser på til sammen 0,1 mill kr.

2.2. INVESTERINGSRAMMER

7. For 2020 vedtas en investeringsramme på brutto 985,687 mill kr. Av dette utgjør selvfinansierende prosjekter 444,369 mill kr og startlån 75 mill kr. Bevilgninger til porteføljer innenfor vann og avløp, kommunale eiendommer og kultur vedtas som spesifisert i vedlegg 9. Rådmannen gis fullmakt til opprettelse av nye tiltak samt omdisponeringer og omprioriteringer mellom prosjektene innenfor den enkelte pottbevilgnings totale ramme. Investeringsprosjektene er spesifisert i Bevilgningsoversikt Investering – til fordeling (vedlegg 8) og vedlegg 9.
8. Bruttoinvesteringene for økonomiplanperioden 2020-2023 er som følger:

(Tall i 1000 kr)	2020	2021	2022	2023	Totalt
Ordinære investeringer	466 318	277 608	220 872	129 695	1 094 494
Selvfinansierende boliger	32 400	0	50 000	50 000	132 400
Selvfinansierende VAR	411 969	398 578	454 599	363 883	1 629 029
Startlån	75 000	75 000	75 000	75 000	300 000
Sum brutto investeringer og startlån	985 687	751 187	800 471	618 578	3 155 923

For 2020 vedtas opptak av lån til utlån (startlån) på 75 mill kr. Herav skal 50 % øremerkes til kjøp av kommunale leiligheter/lån til leietagere av kommunale boliger. For perioden 2021-2023 er det lagt opp til tilsvarende årlig utlån. Rådmannen gis myndighet til å inngå avtaler om fullfinansiering ved kjøp av bolig, innenfor de totale rammer kommunestyret vedtar til dette formålet.

2.3. SKATT

9. I forslag til statsbudsjett for 2020 er skattøre satt til 11,10 %. Ullensaker kommune vedtar å bruke maksimale satser for skatt på inntekt og formue som fastsettes av Stortinget ved den endelige behandling av statsbudsjett for 2020. Marginavsetning på skatt settes til 9 %.

2.4. LÅN

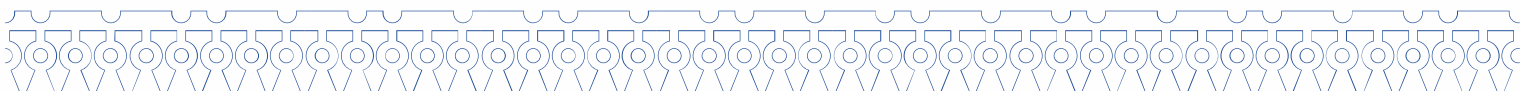
10. For 2020 vedtas opplåning inntil:

(Tall i 1000 kr)	2020
Ordinære investeringer	466 318
Selvfinansierende boliger	32 400
Selvfinansierende VAR	411 969
Startlån	75 000
Sum brutto investeringer	985 687
Tilskudd/salg av eiendom	47 277
Momskompensasjon	90 834
Sum lånebehov investeringer	847 577

Låneopptak skjer med løpetid inntil 30 år.

2.5. AVGIFTER, GEBYRER OG BRUKERBETALINGER

11. Betalingssatsene for kommunale varer og tjenester for 2020 reguleres som vist i vedlegg 11 og 12. Rådmannen gis fullmakt til å endre prisene for reisevaksinasjon i samsvar med endringer fra Folkehelseinstituttet og prisene for Landbruk i samsvar med statens satser.

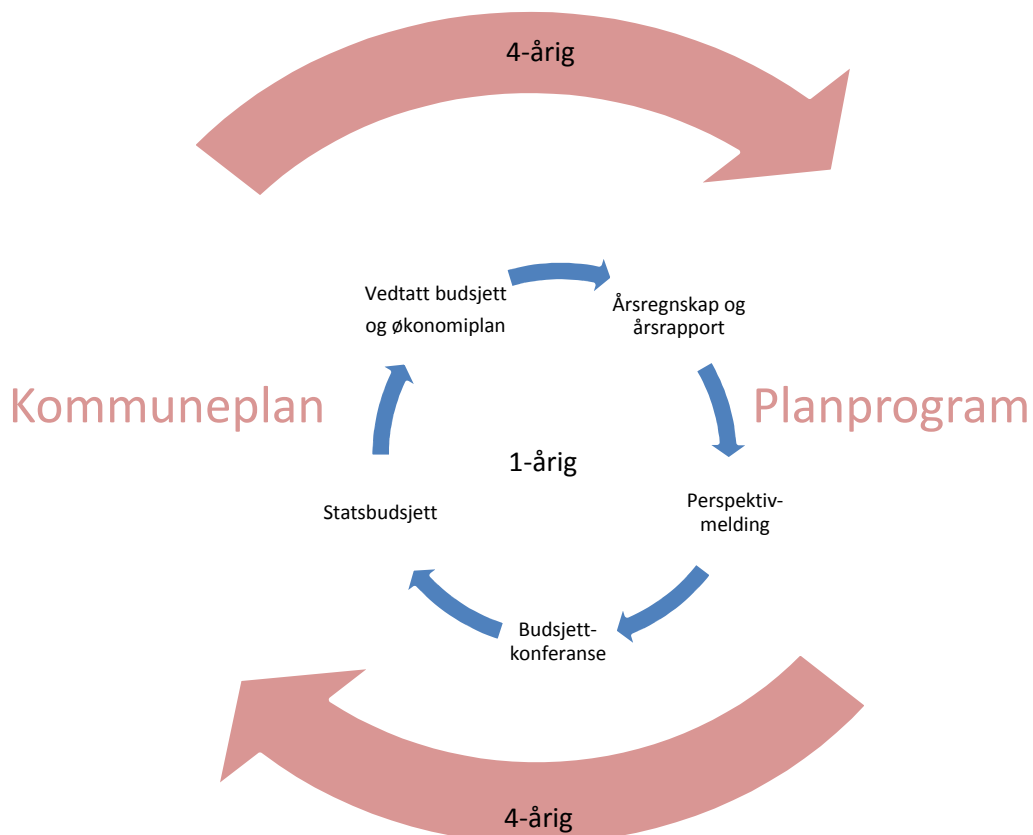

3 PLAN- OG STYRINGSSYSTEMET

Plan- og styringssystemet i Ullensaker skal bidra til at politiske visjoner og mål omsettes til handling, og at organisasjonen «trekker i samme retning». Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument som fastsetter visjon, mål og strategier for ønsket utvikling av kommunen i planperioden. Kommuneplanen har et langsiktig perspektiv og skal være et redskap for kommunen til å tilpasse seg de kommende utfordringene en ser både med hensyn til samfunnsutvikling og arealbruk. Folkehelse har et særlig fokus og skal sikres i planarbeidet. Kommuneplanen skal også ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver.

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Denne delen rulleres årlig i forbindelse med budsjett og økonomiplanprosessen og danner til enhver tid grunnlag for kommunens 4-årige handlingsprogram og budsjett.

Mål, tiltak og resultater blir fulgt opp og rapportert gjennom virksomhetsplaner, tertialrapporter og årsrapport. Dette er alle viktige styringsdokumenter i den kontinuerlige planleggingsprosessen. Sammenhengene mellom kommuneplanen og budsjettprosessen kan beskrives slik:

4 KOMMUNEPLANENS FØRINGER

Dette dokumentet er i tillegg til å være budsjett og økonomiplan etter kommuneloven, også handlingsdelen til kommuneplanens samfunnsdel etter plan- og bygningslovens § 11-1.

Kommuneplanens handlingsdel skal konkretisere hvilke oppgaver Ullensaker kommune skal prioritere de neste fire årene, samt synliggjøre hvordan de overordnede og langsiktige målene i samfunnsdelen tenkes fulgt opp i budsjettåret og resten av handlingsperioden.

Gjeldende kommuneplan ble vedtatt i 2015 og ny kommuneplan ligger for tiden ute på høring med høringsfrist 31. oktober 2019. Dette dokumentet er basert på visjoner og mål i forslaget til ny kommuneplan.

4.1. VISJON

Visjonen *“Ullensaker– Mulighetslandet”* skal være en ledestjerne for utviklingen av kommunen. Den gir retning for fremtiden, der bærekraft og kvalitet står sentralt.

Den tidligere visjonen «Vekstkommunen- tilgjengelig, attraktiv og handlingskraftig» var ubeskjeden utadrettet og viet i mindre grad oppmerksomhet til dagens innbyggere. Mulighetslandet som visjon favner bredere ved at både dagens og fremtidens innbyggere og virksomheter får oppmerksomhet, samtidig som visjonen setter en positiv og offensiv retning – for alle. Muligheter for alle innebærer omtanke for alle; både dagens innbyggere og fremtidige generasjoner.

4.2. SATSNINGSOMRÅDENE I KOMMUNEPLANEN

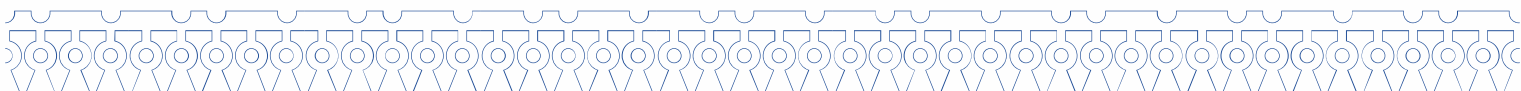
For å nå visjonen må vi avstemme interesser mot et bærekraftig samfunn der vi tenker helhetlig og langsiktig om tjenesteutvikling, kunnskapsbasert om by- og stedsutvikling, og vi må tenke folkehelse i alt vi gjør. Dersom denne tenkningen blir bærende elementer i vår tenkning om fremtidens samfunnsutvikling er vi på et bærekraftig spor, som bidrar til et godt og trygt samfunn. Det er med bakgrunn i dette perspektivet vi har utledet våre satsningsområder:

- Tjenesteinnovasjon
- By- og tettsteder
- Næringsutvikling

Det er viktig å presisere at satsningsområdene er avhengige av hverandre og at de må sees i sammenheng. For alle satsingsområdene er det valgt strategier og delmål for å se om vi er på rett vei.

4.2.1. Tjenesteinnovasjon

Samfunnet endrer seg raskt, og i takt med dette endres kommunens rammevilkår som samfunnsaktør og tjenesteproducent. Dette betyr at vi må tenke nytt om hvordan vi skal tilby tjenester og hvordan vi skal bruke ressursene i fremtiden. For å understøtte dette har kommunen etablert en egen strategi for tjenesteinnovasjon.

Hovedmål:

«Sammen skaper vi bærekraftige tjenester gjennom varme menneskemøter og smart bruk av teknologi»

Som kommune skal vi i tjenesteutviklingen tenke globalt og handle lokalt med målsetting om å utvikle tjenester med et stor samfunnsøkonomisk og bærekraftig nedslagsfelt både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

For å nå hovedmålet deles strategien videre inn i tre satsningsområder:

- Innbygger som ressurs
- Lærende organisasjon
- Mennesker og teknologi

Innbyggeren som ressurs

I fremtidens Ullensaker er det ikke bare kommunalt ansatte som skaper velferden, men alle innbyggerne i fellesskap. Ullensaker skal bevege seg vekk fra det såkalte "servicesamfunnet" hvor innbyggeren anses som en kunde, og over mot "fellesskapssamfunnet" hvor brukeren også er en ressurs som bidrar til fellesskapet. Tilnærmingen krever en stor grad av involvering og samarbeid mellom kommunen, innbyggerne, næringslivet og andre relevante aktører i tjenesteutviklingen.

Ved utvikling av nye og eksisterende tjenester skal brukerbehov alltid evalueres og tjenester designes ut fra innbyggernes virkelighet og faktiske behov. Tjenestene skal være tilgjengelige når innbyggeren selv har behov for dem, med en målsetting om full selvbetjening og 24/7 tilgjengelighet.

Lærende organisasjon

En lærende organisasjon er en organisasjon som er god på å skaffe og transformere kunnskap. I en lærende organisasjon utvikler og tilpasser de ansatte sin kompetanse i takt med endringene i organisasjonens tjenestefokus, og endringene i samfunnet forøvrig. De ansatte lærer seg til å lære sammen og stimuleres selv til å komme med innspill og bidra til prosessendringer for en mer effektiv og tidsriktig tjenesteleveranse. De ansatte får en mer spennende arbeidshverdag og mulighet for påvirkning av egne arbeidsoppgaver, noe som vil bidra til mer tilfredse ansatte som blir i kommunen.

Den lærende organisasjonen utvikles gjennom strategisk kompetansekartlegging og fokus på individuell utvikling av de ansatte.

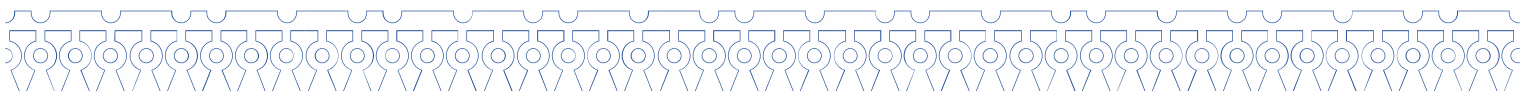
I en lærende organisasjon er ledelsen tilgjengelig og informasjon flyter på tvers av nivåer. De ansatte føler seg delaktige i beslutningsprosesser og stimuleres til å ta ansvar for tjenesteutviklingen.

Mennesker og teknologi

Ullensaker kommune skal være i front i Norge når det kommer til utnyttelse av teknologi for utvikling og leveranse av effektive og innbyggerrettede kommunale tjenester. Grunnleggende infrastruktur skal være fleksibel og understøtte virksomhetenes til enhver tid gjeldende behov.

Kommunen skal ha en smidig tilnærming til nye teknologier og løsninger. I samarbeid med virksomhetene og tjenestemottaker skal løsninger testes, evalueres og implementeres med «mennesker i sentrum».

Teknologien skal understøtte gode og varme menneskemøter samtidig som den skal bidra til en dreining av arbeidsoppgaver til fremtidens tjenesteproduksjon og organisering. Gjennom kartlegging av arbeidsprosesser og innføring av korrekte teknologier vil rutinepregede og regelstyrte arbeidsoppgaver automatiseres og den ansattes tid i større grad benyttes til direkte tjenesteleveranse i relasjon med tjenestemottaker.

4.2.2. By- og tettstedsutvikling

Det overordnede målet med satsingsområdet er å sikre at vi tilrettelegger for attraktive steder og byer for våre innbyggere, våre tilflyttere og fremtidens generasjoner. For å få til dette til må prosjekter utvikles med fysiske kvaliteter som bidrar til god folkehelse og trivsel for alle – nå og i fremtiden. Den store etablerings- og investeringsviljen i Ullensaker gir mange muligheter, men også noen utfordringer. Det blir viktig å finne gode og miljøvennlige løsninger for transport og mobilitet, og sørge for mest mulig kompakt utbygging. Slik kan vi forhindre unødvendig byspredning og nedbygging av dyrket mark, samtidig som vi tilrettelegger for effektiv bruk av sosial og teknisk infrastruktur.

For at Jessheim skal hevde seg i konkurransen med andre regionbyer må vi sørge for at vi i den fysiske utviklingen tilrettelegger for gode opplevelser og varierte aktiviteter. Dette skal vi bl.a. få til gjennom å ha et økt fokus på utforming av byrom og møteplasser for innbyggerne og ved styrke byen som handels- og kultursentrum. For å håndtere fremtidens utfordringer, og for å utnytte fremtidens muligheter, må vi tenke helhetlig og langsiktig omkring en felles retning som rettes mot bærekraft, kvaliteter og særpreg i stedsutviklingen, slik at byen og tettstedene bidrar til god folkehelse og trivsel.

Hovedmål:

«Ullensaker skal være et godt sted å bo og leve. Kommunen skal utvikles med kvaliteter som er attraktive for nåtidens og framtidens innbyggere»

Strategier for by- og tettstedsutvikling:

- Tilrettelegge for gode og trygge nabolag
- Skape sterke og inkluderende lokalsamfunn
- Drive en helhetlig og langsiktig byutvikling

Slik ser vi om vi er på rett vei:

- Flere byrom, og parker som bidrar til og styrker eksisterende blågrønne¹ kvaliteter og universell utforming
- Nye utbyggingsprosjekter fremmer og forsterker stedets og nærmiljøets visuelle særpreg og kvaliteter
- Prinsippene i mobilitets- og byutviklingsstrategi samt bykonseptet for Jessheim følges opp på alle plan-nivåer

4.2.3. Næringsutvikling

Næringslivet i Ullensaker er i rask utvikling, og antall arbeidsplasser i kommunen har mer enn doblet seg over en 20-årsperiode. Ullensaker kommunes sentrale beliggenhet, og næringsetableringer i tilknytning til Oslo Lufthavn, kan forklare store deler av økningen. Ullensaker ligger likevel under landsgjennomsnittet når det gjelder andelen kompetansebaserte arbeidsplasser som krever høy utdanning. Mye av dette kan forklares av næringsstrukturen, og av at Ullensaker har en lav andel arbeidsplasser i offentlig sektor. For å skape et robust og mangfoldig samfunn, og for å understøtte vår posisjon som regional by, må vi satse på å tiltrekke oss kompetanseintensive arbeidsplasser. Et mer variert næringsliv i retning av flere kompetanseintensive arbeidsplasser vil bl.a bidra til å gjøre

¹ Blågrønne kvaliteter - helhetlige løsninger som tilrettelegger for bedre uterom gjennom å sørge for bærekraftig overvannshåndtering som demper skader fra nedbør, bidrar til å utvikle jordsmonnet, fremmer økologiske og estetiske kvaliteter og bidrar til å forbedre mikroklima, vann og luftkvalitet.

næringslivet mer motstandsdyktig mot konjunktursvingninger, bidra til mindre utpendling og til å gjøre Ullensaker og Gardermoregion mer attraktivt som en samlet bo- og arbeidsmarkedsregion. Jessheim by trenger flere sentrale kompetansebaserte og arealintensive arbeidsplasser for å understøtte bylivet og sentrumsnæringene, og vi må stille høye krav til utnyttelsen og innholdet sør i Gardermoen næringspark (GNP) langs Jessheimvegen.

Hovedmål:

«Ullensaker skal ha et konkurransedyktig næringsliv og et mer variert arbeidsmarked»

Strategier for næringsutvikling:

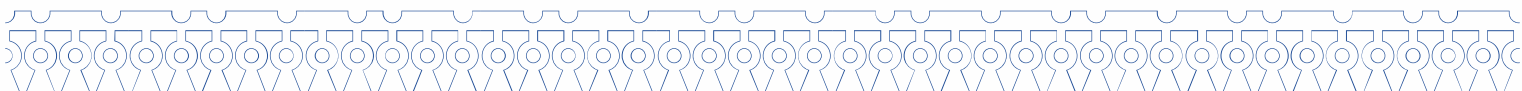
- Tettere samarbeid med næringslivet
- Styrke arbeids- og utdanningstilbudet
- Styrke næringslivet i Gardermoregionen

Slik ser vi om vi er på rett vei:

- Det er balanse mellom vekst i befolkning og vekst i arbeidsplasser
- Andelen kunnskapsintensive arbeidsplasser øker, og det skal etableres en eller flere utdanningsinstitusjoner på høyskole-/ universitetsnivå i kommunen
- Det er etablert en næringsforening

4.3. STYRINGSKORT

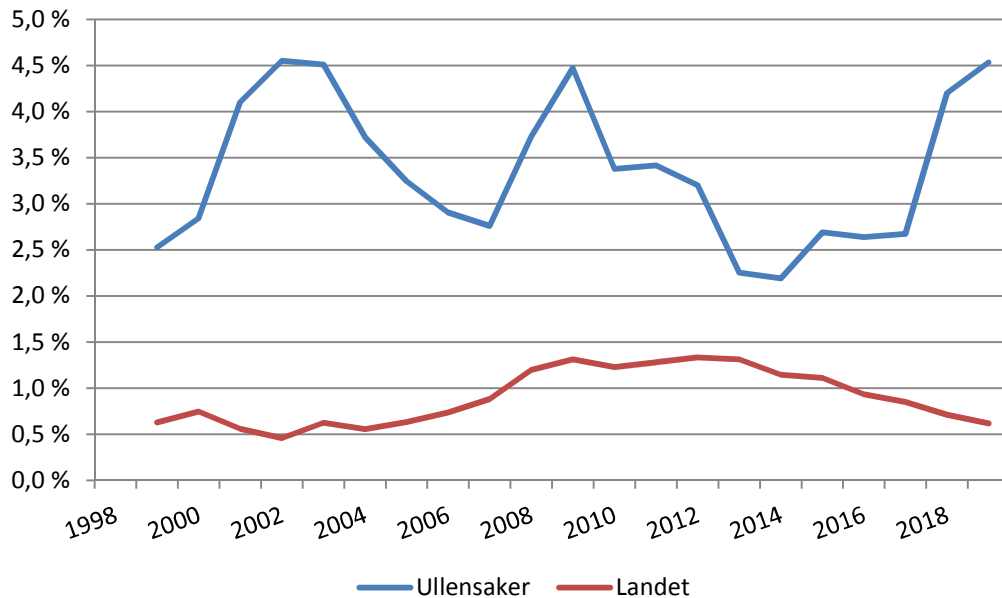
Ny kommuneplan er på høring og arbeidet med overordnet styringskort er derfor ikke ferdigstilt. Nytt overordnet styringskort vil bli lagt fram for politisk behandling etter endelig vedtak av ny kommuneplan våren 2020.

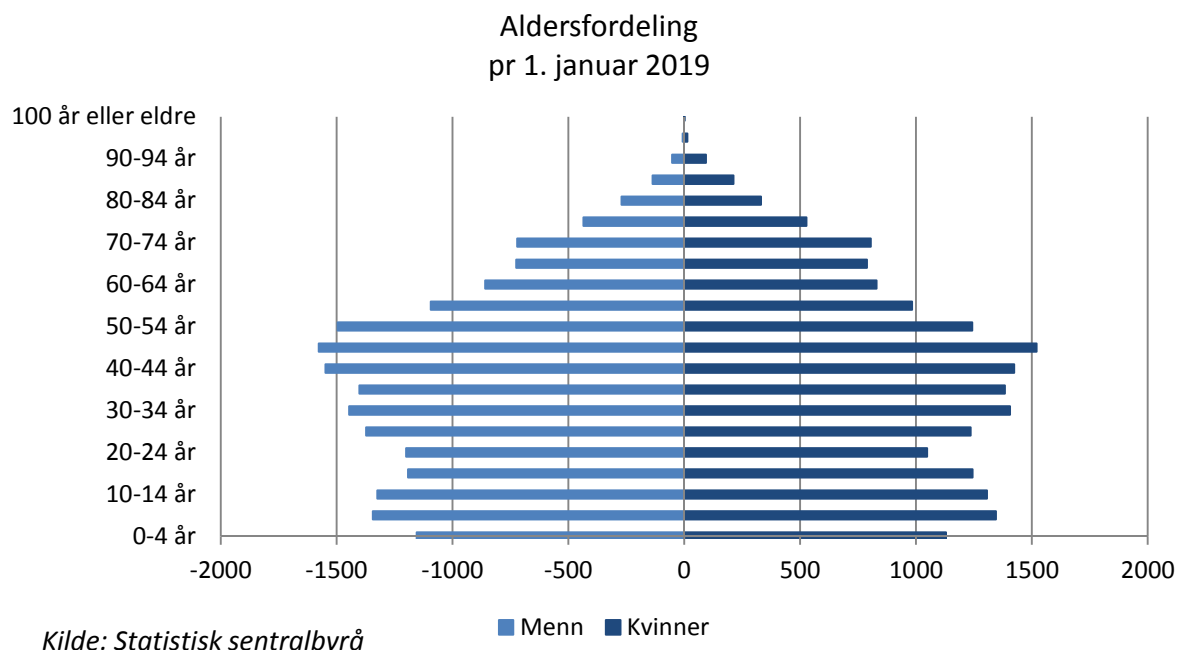
5 STATUS OG UTFORDRINGSBILDE

5.1. BEFOLKNINGSUTVIKLING

Siden 1998 har befolkningen i Ullensaker økt fra vel 19.000 innbyggere til over 38.000 innbyggere ved inngangen til 2019. Dette utgjør en gjennomsnittlig vekst hvert år på 3,4 %, mot gjennomsnittlig vekst for hele landet på 0,9 %.

Befolkningen i Ullensaker fordeler seg på følgende måte fordelt på kjønn og aldersgrupper:

Befolkningspyramiden kjennetegnes ved at den har en ganske stor midje. På kort sikt er dette håndterbart, men om noen år vil vi oppleve en tung eldrebølge. Når dagens 40-50 åringer blir gamle

vil vi få en topptung befolkningspyramide, fordi etterveksten (antall fødsler) ikke er tilstrekkelig til å utligne de store fødselskullene fra etterkrigstiden til 70-tallet. Dette innebærer at befolkningen om et par tiår vil ha en større andel eldre mennesker. Denne tendensen vil forsterkes ved at de eldre lever lengere enn før. Tendensen er nasjonal og har vært mer markert i andre kommuner enn i Ullensaker, som til nå har hatt en yngre befolkning enn gjennomsnittet.

Selv om antall eldre i perioden vil øke, vet vi at eldre i dag som er over 80 år er friskere og sprekere enn tidligere, samtidig som økt levealder fører til flere personer med demens. Fremtidens eldre vil ha bedre økonomi og større mulighet for å håndtere bruk av ny teknologi. Eldre er som befolkningen ellers en svært uensartet gruppe, med ulike behov, ressurser og muligheter. Det vi derimot vil erfare er at økningen i antallet i den eldste gruppen og særlig økningen i antall personer med demens, vil få stor påvirkning på hvordan vi må dimensjonere og utforme tjenestetilbudet.

Ifølge beregning som er gjort i Perspektivmeldingen som ble lagt fram i juni 2019 vil andelen eldre over 80 år stige fra 3 % til 5,5 % mot 2040, tilsvarende nærmere 2.000 flere innbyggere i denne gruppa. Økningen i nevnte gruppe skjer på bekostning av den store gruppa 23-66 år.

Denne endringen bidrar til at alderssammensetningen i kommunen nærmer seg og etter hvert blir lik landsgjennomsnittet. I dag er sammensetningen slik at Ullensaker kommune anses som en «lettdrevet» kommune, der kommunens kostnadsnivå er 95 % av landsgjennomsnittet. I siste del av perioden vil kommunens utgiftsbehov være over landsgjennomsnittet.

Etter rådmannens mening er det helt avgjørende å forstå disse utviklingstrekkene, og evne å ta disse innover seg som et arbeidspremiss, for å klare å innrette det kommunale tjenestetilbudet på en bærekraftig måte for fremtiden. Innovasjon og nytenkning i helse og omsorgsektoren er helt avgjørende for å svare ut fremtidens behov.

SSB utarbeider annet hvert år langsiktige framskrivninger av befolkningen. Det utarbeides flere alternative framskrivninger, fra lav nasjonal vekst til høy nasjonal vekst. Siste befolkningsframskriving ble foretatt i juni 2018. Det er sett hen til disse framskrivingene, men gjort tilpasninger til lokale forhold.

Utviklingen så langt i 2019 gir grunn til å tro at veksten i folketall vil være i overkant av 1.500 nye innbyggere ved inngangen til 2020. I resten av økonomiplanperioden er det lagt til grunn at veksten vil flate noe ut med 1.100-1.200 nye innbyggere hvert år.

Det jobbes også med å få framskrivninger av befolkningsveksten pr krets nivå. Dette er nødvendig for å kunne innrette tjenestetilbudet smartere og mer effektivt. Dette er særlig viktig på skole- og barnehagesektoren. Framskrivninger på krets nivå vil bli lagt fram når de er ferdigstilt.

5.2. ØKONOMISK HANDLINGSROM

Ullensaker kommune har over flere år vært i en utfordrende økonomisk situasjon, med inntekter under landsgjennomsnittet, økt tjenestebehov og høy lånegjeld. Driftsresultatene de siste årene har ikke gitt anledning til å bygge opp fondsreservene tilstrekkelig til å styrke det økonomiske handlingsrommet og situasjonen gjør at målsettingen om å opprettholde en bærekraftig økonomi på lang sikt er krevende.

Ullensaker har lave frie disponible inntekter og målt i frie inntekter i kroner pr innbygger er kommunen blant de som ligger lavest på landsbasis (47.754 kroner i 2018). En av årsakene til lavere frie inntekter enn landsgjennomsnittet er at kommunens innbyggere har en sammensetning som gjør at kommunen er mer «lettdrevet». Kommunens utgiftsbehov er i 2020 anslått til 95 % av landsgjennomsnittet og kommunen blir derfor trukket i rammetilskuddet med 102 mill kr i 2020.

Ullensaker har over en lengre periode hatt høy lånegjeld med dertil høye netto finansutgifter. Ved siden av lave frie inntekter er høye netto finansutgifter et kjennetegn ved kommuner som har høy vekst over en lengre periode slik som Ullensaker har hatt. Konsekvensen av dette er at ressursene som er tilgjengelige til å betjene kommunens innbyggere reduseres.

Ved utgangen av 2018 utgjorde lånegjeld knyttet til investeringer i bygg og anlegg 4 mrd kr, tilsvarende 142,9 % av driftsinntektene. Dette er vesentlig høyere enn hos sammenlignbare kommuner som Skedsmo (70,5 %), Lørenskog (123,1 %), Drammen (102,0 %) og Kristiansand (103,3 %). Ullensaker er også den kommunen som har høyest lånegjeld pr innbygger av de sammenlignbare kommunene, med 102.415 kr pr innbygger. Ved utgangen av 2018 utgjorde netto finans og avdrag i prosent av driftsinntekter 7,8 %. Det vil si at 7,8 % av kommunens inntekter gikk med til å betale renter og avdrag det året.

EGENFINANSIERING AV INVESTERINGER

Egenfinansieringen viser hvor stor andel av investeringene som er finansiert med avsetninger, salg av anleggsmidler, overføringer, refusjoner og tilskudd. Av et samlet finansieringsbehov på 560 mill kr i 2018 ble 150 mill kr kroner egenfinansiert, tilsvarende 26,8 %. I henhold til vedtatte handlingsregler skal egenkapitalfinansiering av investeringer være minst 40 %.

DISPOSISJONSFOND

Disposisjonsfond er i hovedsak oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering både i drifts- og investeringsregnskapet. Ved å bygge reserver i form av avsetninger til disposisjonsfond vil kommunen kunne være bedre rustet til å møte svingninger i økonomien.

Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter kan si noe om hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift. Ved utgangen av 2018 hadde Ullensaker et disposisjonsfond som utgjorde 4,9 % av brutto driftsinntekter. Målsettingen i de gjeldende handlingsregler er at disposisjonsfondet skal utgjøre minst 10 % av brutto driftsinntekter.

5.3. BUDSJETTOPPFØLGING

Ullensaker kommune har løpende fokus på den økonomiske situasjonen. Budsjettbalanse oppnås gjennom god økonomistyring, samt ved kontinuerlig oppfølging av enhetenes rammer.

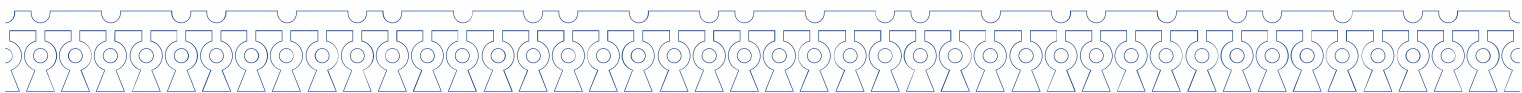
Stabilitet og forutsigbarhet i den økonomiske politikken vil gi resultater som god kvalitet i tjenestene, fornøye brukere, innbyggere og ansatte.

Både årsregnskapet for 2018 og den økonomiske rapporteringen så langt i 2019, viser at rammene for flere av enhetene innen hovedutvalg for helsevern og sosial omsorg er for stramme. Merforbruket i 2018 ble på 42 mill kr og prognosene for 2019 er et merforbruk på 55 mill kr.

I 2018 ble rådmannens perspektivmelding lagt fram for første gang. Den viste et behov for omstilling av kommunens tjenestetilbud for å sikre en bærekraftig økonomisk utvikling. Konsulentselskapet Agenda Kaupang ble engasjert for å bistå kommunen i arbeidet med omstilling og effektivisering av tjenestene og egen rapport ble lagt fram i april 2019. Tiltakene som ble foreslått i rapporten var ment å ligge som et grunnlag under utarbeidelsen av budsjettet for 2020. Men for å avhjelpe kommunens økonomiske situasjon allerede i 2019, ble det lagt fram forslag til tiltak som skulle iverksettes umiddelbart. Tiltakene som på det tidspunktet ble ansett mulig å iverksette var følgende:

<i>tall i mill kr</i>	Forslag i AK-rapport				
	2019	2020	2021	2022	2023
SUM HTIK	8,96	33,15	33,25	33,55	33,55
SUM HHS	4,30	21,00	36,30	38,80	43,14
SUM HSB	17,21	19,76	20,04	20,04	31,02
SUM FSK	3,40	17,80	22,95	24,65	26,05
SUM FINANS	1,00	1,10	1,10	1,10	1,10
SUM	34,87	92,81	113,64	118,14	134,86

6 RAMMEBETINGELSER OG PRIORITERINGER

6.1. KOMMUNELOVENS ØKONOMIBESTEMMELSER

Kommunestyret har etter kommuneloven ansvar for å styre og ha kontroll med økonomien. Innenfor de økonomiske og rettslige rammene har kommunestyret frihet til å prioritere. Kommunen skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handlingsevnen blir ivaretatt over tid. Kommunestyret skal utarbeide finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi, også benevnt handlingsregler. Måltallene må være langsiktige og de skal være oppnåelige. Kommunestyret skal følge opp utviklingen i måltallene.

Økonomiplanen skal forankres i kommuneplanen og skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. Økonomiplanen skal balanseres, være fullstendig og være realistisk. Dette innebærer at økonomiplanen skal vise inndekking av alle kostnader det enkelte år og skal ikke vise et merforbruk.

6.2. STATLIGE RAMMEBETINGELSER

Regjeringen legger i statsbudsjettet for 2020 opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på 0,3 % i forhold til anslaget for 2019 i revidert nasjonalbudsjett. Dette utgjør 1,6 mrd kr for kommunene. I anslaget ligger en forutsetning om at kommunene utnytter et effektiviseringspotensial på 0,5 %, tilsvarende 1,3 mrd kr. Dette er penger som kan brukes til bedre skoler, mer omsorg eller andre prioriterte tjenester, men forutsetter at kommunene effektiviserer slik at midlene kan omdisponeres. 0,3 mrd krav veksten i frie inntekter går til å dekke demografikostnader og endringen i pensjonskostnader samt satsinger i statsbudsjettet.

6.3. STATLIGE TILTAK OG ENDRINGER

Nedenfor følger en omtale av de ulike satsingene som regjeringen forventer at veksten i de frie inntektene skal dekke. Ved pålegg om nye eller utvidede oppgaver for kommunene, avvikling eller regelendringer som har økonomiske konsekvenser, skal rammetilskuddet kompensere eller trekke kommunene for dette. Alle oppgitte tall i dette avsnittet er sum for alle kommunene i landet.

Overføring av skatteoppkreving fra kommunene til Skatteetaten

Regjeringen foreslår å overføre skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten fra 1. juni 2020. Kommunenes utgifter til skatteoppkreving er anslått til 1,1 mrd kr årlig. Effekten av dette er 644,4 mill. kr i 2020, og rammetilskuddet reduseres tilsvarende.

Innlemming av tilskudd til rekruttering av psykologer

Regjeringen har gjennom et rekrutteringstilskudd lagt til rette for at alle kommuner kan rekruttere psykologkompetanse før plikten til å ha en slik kompetanse i de kommunale helse- og omsorgstjenestene trer i kraft 1. januar 2020. Tilskuddet innlemmes i rammetilskuddet i 2020 gjennom en overføring på 211,6 mill kr fra kap 765, post 60. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

Innlemming av tilskudd til dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens

Kommunen har fra 1. januar 2020 plikt til å tilby et dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens. For å bygge ut et slikt tilbud ble det i 2012 etablert en tilskuddsordning som innlemmes i rammetilskuddet i 2020. Det overføres derfor 369,1 mill kr fra kap 761, post 62. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkel for pleie og omsorg.

Innlemming av tilskudd til habilitering og rehabilitering

Regjeringen la i statsbudsjett for 2017 fram en treårig opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering og opprettet et øremerket stimuleringsstilskudd. 2019 er siste år i opptrappingsplanen og stimuleringsstilskuddet innlemmes i rammetilskuddet i 2020. Det overføres derfor 87 mill kr fra kap 762, post 64. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. I tillegg til det øremerkede tilskuddet er 200 mill kr av veksten i frie inntekter i planperioden begrunnet med planen.

Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene

Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene ble iverksatt 1. mai 2016 og administreres av Helse- og omsorgsdepartementet. Forsøket skal videreføres og utvides ved at dagens deltakerkommuner og kommuner disse skal slås seg sammen med, fortsetter i forsøket fra 1. januar 2020/1. juli 2020. Trekket i rammetilskuddet på 33,2 mill. kroner er netto effekt av endringer i antall forsøkskommuner. Det legges opp til å utvide forsøket med ytterligere seks nye kommuner med sikte på oppstart senest andre halvår 2020. Nytt uttrekk av rammetilskuddet som følge av en evt. utvidelse av forsøket vil bli gjort i revidert nasjonalbudsjett for 2020 og i statsbudsjett for 2021.

Innlemming av tilskudd til samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak

Tilskuddsordningen innlemmes i rammetilskuddet gjennom en overføring av 6,3 mill. kroner fra kap. 474, post 60. Innlemmingen underbygger kommunenes helhetlige ansvar for det kriminalitetsforebyggende arbeidet.

Overføring av myndighet etter naturmangfoldloven

Som en del av kommunereformen overføres myndighet fra fylkesmannen til kommunene etter naturmangfoldloven § 62 for mindre verneområder som ikke forvaltes av nasjonalpark-/verneområdsstyrer. Med utgangspunkt i fylkesmannens ressursbruk i dag overføres det 2,5 mill. kroner fra kap. 525, post 01 til rammetilskuddet. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for administrasjon og miljø.

Overføring av myndighet etter forurensningsloven

Som en del av kommunereformen overføres myndighet fra fylkesmannen til kommunene etter forurensningsloven § 11 for behandling av støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller. Med utgangspunkt i fylkesmannens ressursbruk i dag overføres det 1,7 mill. kroner fra kap. 525, post 01 til rammetilskuddet. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for administrasjon og miljø.

Innlemming av tilskudd til etablering og tilpasning av egen bolig

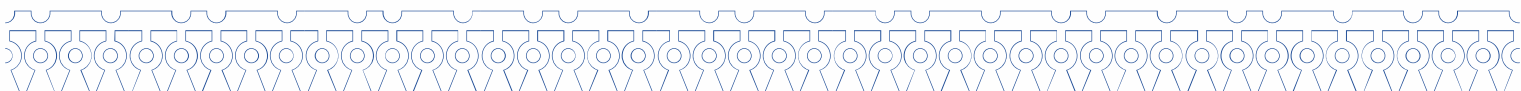
Som en del av kommunereformen overføres ansvaret for tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig fra husbanken til kommunene i 2020. Tilskuddet på kap. 581, post 75 innlemmes i rammetilskuddet som økes med 496,5 mill. kroner. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Innlemming av tilskudd til tidlig innsats gjennom økt lærertetthet på 1.-10.-trinn

Som varslet i Prop. 1S (2018-2019) skal midler til tidlig innsats i skolen gjennom økt lærertetthet på 1.-10. trinn innlemmes i rammetilskuddet i 2020. Det overføres 1 316,8 mill. kroner fra kap. 226, post 63. Midlene blir fordelt særskilt i 2020 (tabell c i grønt hefte) for å ivareta både kommuner med et relativt og med et absolutt behov for lærerårsverk. Fra 2021 vil midlene bli fordelt etter de ordinære kriteriene i inntektssystemet. Innlemmingen må ses i sammenheng med midler til tidlig innsats innenfor veksten i de frie inntektene til kommunene.

Overføring av oppgaver på landbruksområdet

Som en del av kommunereformen får kommunene overført ansvaret fra fylkesmannen for forvaltning av nærings- og miljøtiltak i skogbruket, tilskudd til tiltak i beiteområder og tilskudd til utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdens arvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap.

Med utgangspunkt i fylkesmannens forvaltning av ordningene i dag innebærer oppgaveoverføringen at det overføres 10,4 mill. kroner fra kap. 525. post 01 til rammetilskuddet. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for landbruk.

Innlemming av tilskudd til leirskoleopplæring

Fra 1. august 2019 har kommunene plikt til å tilby leirskole eller annen skoletur med overnatting som del av grunnskoleopplæringen. Det øremerkede tilskuddet til leirskoleopplæring på kap. 225, post 60 innlemmes, og 56,1 mill. kroner overføres til rammetilskuddet. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 1.-2.trinn

Regjeringen foreslår å innføre en nasjonal ordning med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 1.-2. trinn fra skoleåret 2020/2021. Dette innebærer at foreldrebetalingen for et heltidstilbud i SFO på 1.-2. trinn maksimalt skal utgjøre 6 pst. av den samlede person- og kapitalinntekten i husholdningen. Kommunene kompenseres i 2020 gjennom en økning i rammetilskuddet på 58,2 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Gratis SFO for elever med særskilte behov på 5.-7. trinn

Regjeringen foreslår å innføre gratis SFO for elever med særskilte behov på 5.-7. trinn fra skoleåret 2020/2021. Kommunene kompenseres gjennom en økning i rammetilskuddet på 21 mill. kroner i 2020. Helårseffekten av tiltaket er 50,4 mill. kroner. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Gratis kjernetid i barnehagen for toåringer fra familier med lav inntekt- helårseffekt

Ved behandlingen av statsbudsjett for 2019 ble det besluttet å øke rammetilskuddet med 45,7 mill. kroner som kompensasjon for innføring av gratis kjernetid i barnehage fra 1. august 2019 for toåringer fra familier med lav inntekt. Endringer for helårseffekt i 2020, og rammetilskuddet økes derfor med ytterligere 57,8 mill. kroner. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Økt maksimalpris i barnehagen- helårseffekt

Ved behandlingen av statsbudsjett for 2019 ble det besluttet å øke maksimalprisen i barnehage med 50 kroner per måned fra 1. august 2019. Som følge av dette ble rammetilskuddet redusert med 65,8 mill. kroner. Endringen får helårseffekt i 2020, og rammetilskuddet reduseres med ytterligere 82,9 mill. kroner.

Eiendomsskatt

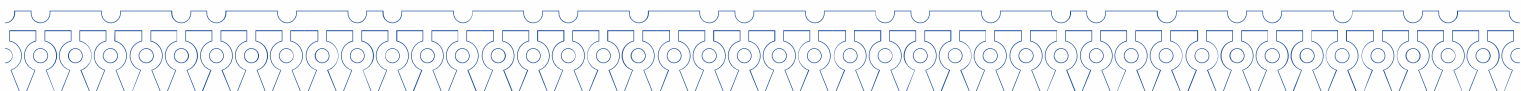
Regjeringen fremmer forslag om at maksimalsats for bolig- og fritidseiendom reduseres fra 5 til 4 promille.

Kompensasjon for endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger

Med virkning fra 1. januar 2018 ble det gjennomført endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger. I revidert nasjonalbudsjett for 2019 ble kommunene kompensert gjennom en økning i rammetilskuddet på 90 mill. kroner for anslåtte merutgifter som følge av disse endringene. Kompensasjonen videreføres i 2020.

Frivilligsentraler

De øremerkede midlene til frivilligsentraler ble overført fra Kulturdepartementets budsjett til rammetilskuddet til kommunene i 2017. Det ble varslet at midlene skulle gis en særlig fordeling i fire år. Bevilgningen ble økt i forbindelse med innlemmingen i 2017, og den er ytterligere økt i 2018 og 2019. Det foreslås en økning på 12,8 mill. kroner i 2020. Den kommunevise fordelingen går fram av tabell c-K i Grønt hefte. For 2021 vil midlene bli fordelt etter ordinære kriterier i inntektssystemet.

6.4. HANDLINGSREGLER

I budsjettet 2019/økonomiplan 2019-2022 ble det vedtatt 4 handlingsregler som skal ligge til grunn for utarbeidelsen av budsjettet og den langsiktige økonomiske planleggingen. Dette skal være med på å bidra til at kommunens økonomiske situasjon blir bærekraftig.

De gjeldende handlingsreglene er som følger:

- Årlig avsetning til disposisjonsfond skal være minst 1,75 % av brutto driftsinntekter
- Disposisjonsfondet skal utgjøre minst 10 % av brutto driftsinntekter
- Egenkapitalfinansiering av investeringer skal være minst 40 %. (Andelen av brutto investeringer som ikke er lånefinansiert)
- Lånegjeld på investeringer skal utgjøre maksimalt 100 % av brutto driftsinntekter (pr i dag ca 155 %)

Det er svært utfordrende å oppnå målet om fondsavsetning, samtidig som en øker egenkapitalfinansieringen av investeringer og nedbetaling av gjeld. Det er en krevende prosess å snu tjenesteproduksjonen parallelt med daglig drift samt håndtering av vekst.

Rådmannen har derfor anbefalt at handlingsreglene innføres etter en prioritet, hvor en først ivaretar målet om nivå på disposisjonsfond. Etter dette prioriteres målet om egenkapitalfinansieringen. Med økt egenkapitalfinansiering vil en gradvis også oppnå målsettingen om nivå på lånegjeld i forhold til driftsinntekter.

Handlingsreglene er tatt inn i kommuneplanen som nå er under revidering.

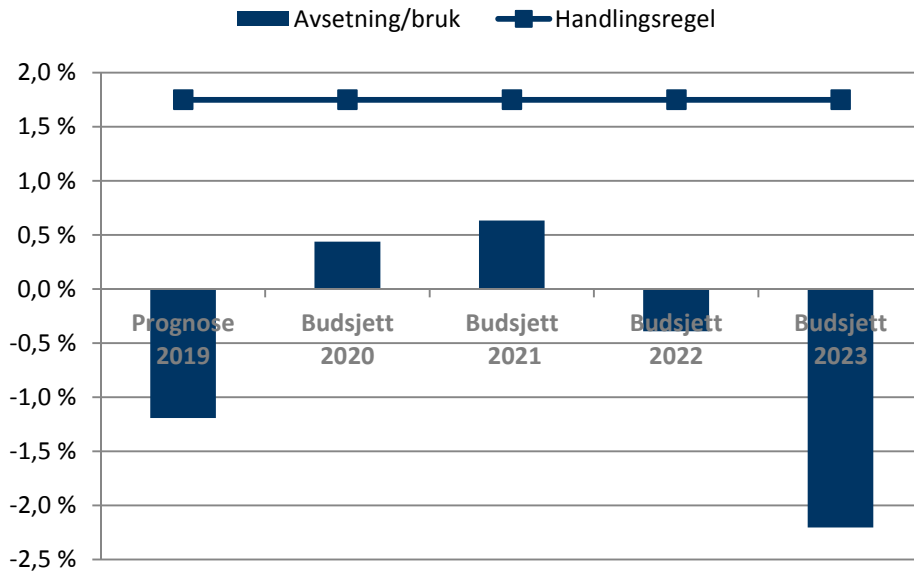
Handlingsregel for avsetning til disposisjonsfond

For å kunne takle uforutsette hendelser er det viktig at kommunen har en viss reserve i form av disposisjonsfond. Det er ikke en fasit på hvor stort en kommunes disposisjonsfond bør være, men dette nivået bør settes utifra en vurdering av totaløkonomien, herunder for eksempel gjeldsbelastning og nivå på frie inntekter. Ullensaker kommune har høy gjeld med høye finanskostnader samt lave frie inntekter sett i forhold til landet og er derfor mer utsatt for svingninger i økonomien. Dette tilsier at disposisjonsfondet bør ligge i det høyere sjiktet. Jo større disposisjonsfond, jo større økonomisk handlingsrom har kommunen. Men også disse midlene må skaffes tilveie av de løpende inntektene. Avsetning til disposisjonsfond vil alltid være i konkurranse med løpende driftsutgifter.

For budsjettet 2019 er det vedtatt at disposisjonsfondet skal utgjøre 10 % av brutto driftsinntekter og at det inntil disposisjonsfondet har nådd vedtatt nivå, skal avsettes 1,75 % av brutto driftsinntekter. Dette utgjør 50 mill kr i 2020.

Arbeidet med årets budsjett har vist at det er nødvendig å ha et mer langsiktig perspektiv på innføring av nye handlingsregler enn én økonomiplanperiode. Det er ikke funnet midler til en avsetning i tråd med handlingsregelen i den økonomiske situasjonen kommunen er i. Det er derfor lagt opp til en avsetning på 12,9 mill kr i 2020.

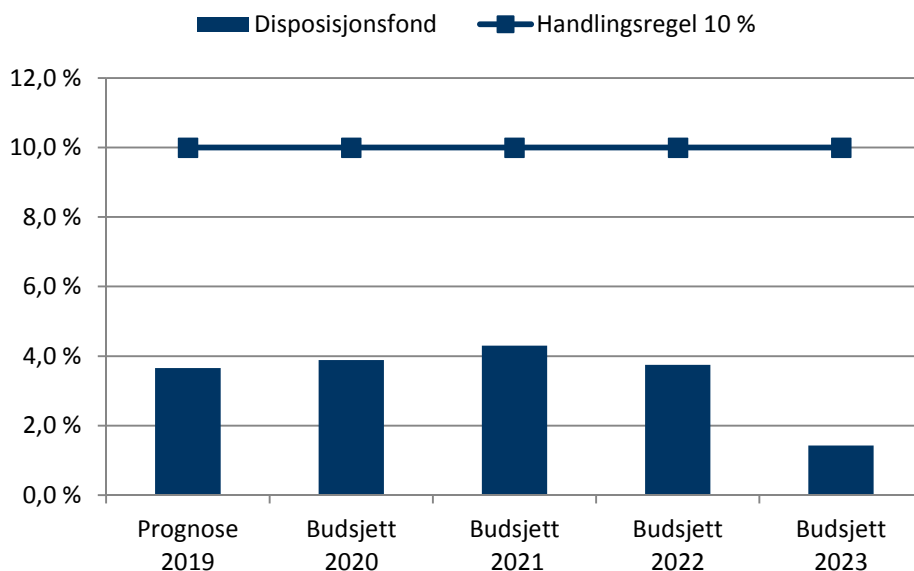

Handlingsregelen vil ikke bli oppfylt i denne økonomiplanperioden.

Handlingsregel for disposisjonsfond på 10 % av brutto driftsinntekter

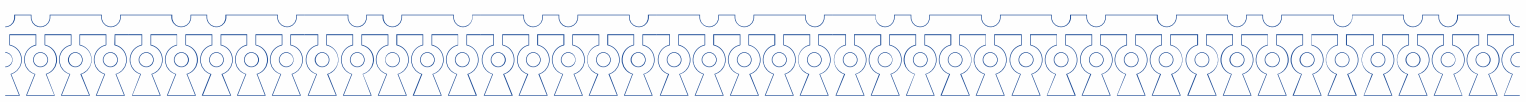
Ved utgangen av 2018 utgjorde disposisjonsfondet 5 % av brutto driftsinntekter, noe som var i tråd med daværende handlingsregel. Ved arbeidet med budsjett 2020 ser det pr nå ut til at det blir nødvendig å bruke av disposisjonsfondet til å dekke et merforbruk for 2019 på i overkant av 30 mill kr. Disposisjonsfondet vil da utgjøre 4 %. I figuren under vises avvik mellom budsjettet bruk og avsetning og handlingsregelen i planperioden.

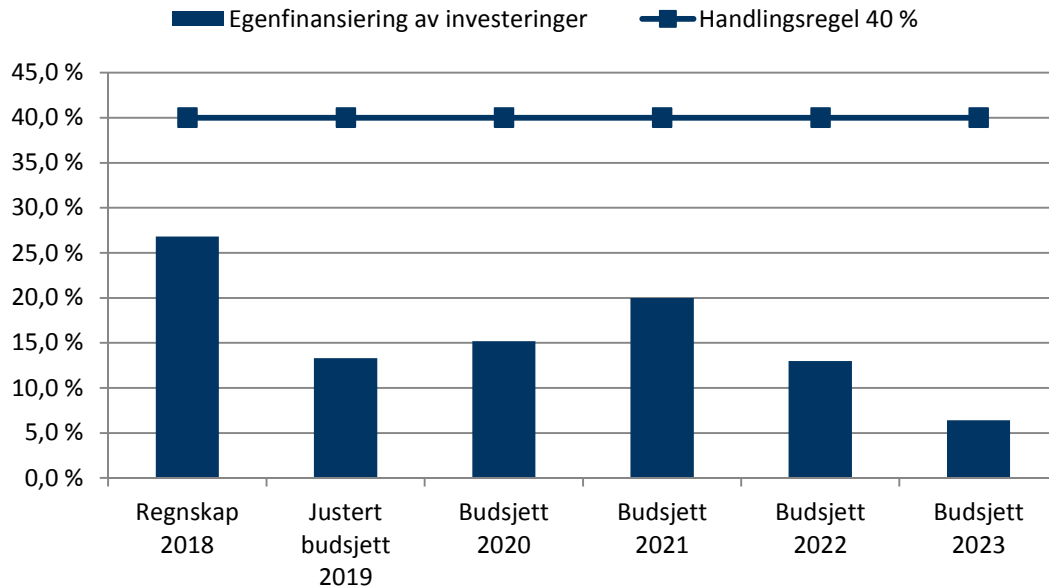

Handlingsregelen vil ikke bli oppfylt i denne økonomiplanperioden.

Handlingsregel om egenkapitalfinansiering av investeringer på minst 40 %

Handlingsregelen vil ikke bli oppfylt i denne økonomiplanperioden.

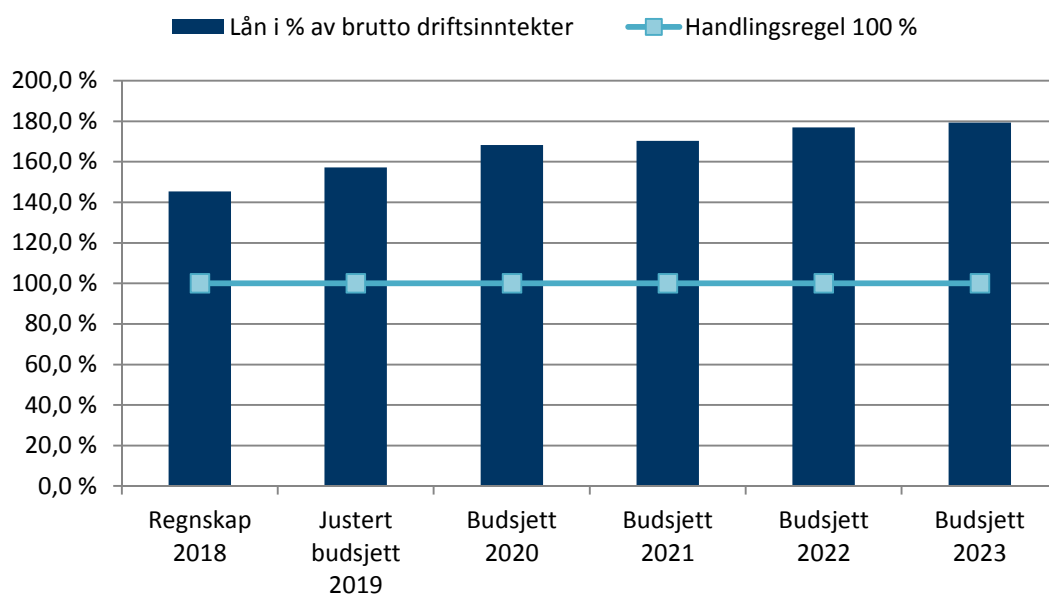

I målet om 40 % egenfinansiering inngår momskompensasjon som kommunen mottar på investeringsutgiftene. På investeringer på vann, avløp og renovasjon (VAR) er imidlertid ikke momsfradraget en inntekt i investeringsregnskapet, siden investeringsutgiftene regnskapsføres netto, altså uten moms. Når andelen VAR-investeringer øker utover i økonomiplanperioden 2020-2023 vil momskompensasjonen kommunen mottar andelsmessig være lavere og dette igjen påvirker andelen egenfinansiering, som reduseres. Dersom VAR-investeringene hadde gitt momskompensasjon² på lik linje med øvrige investeringer, ville andelen egenkapitalfinansiering for 2020 vært 26,5 % i stedet for 15,2 %. Men andelen ligger like fullt langt under målsettingen på 40 %.

Handlingsregelen vil ikke bli oppfylt i denne økonomiplanperioden.

Handlingsregel om lånegjeld på investeringer tilsvarende 100 % av brutto driftsinntekter

² Årsaken til at investeringsregnskapet påvirkes av VAR-investeringene på denne måten, er at den momsen kommunen får fradrag for på VAR-investeringene ikke blir en inntekt i investeringsregnskapet, men kun føres i kommunens balanseregnskap, til fradrag mot utgående moms.

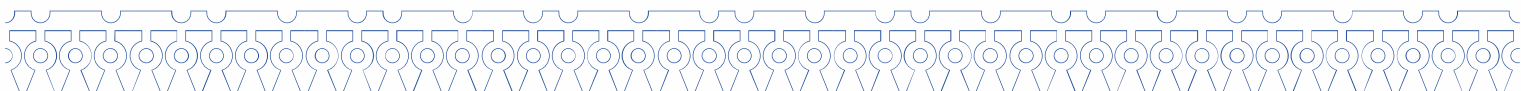
Ullensaker kommune har høy lånegjeld i % av brutto driftsinntekter og dette nøkkeltall øker utover i planperioden.

Handlingsregelen vil ikke bli oppfylt i denne økonomiplanperioden.

Det er innarbeidet tiltak fra Organisasjons- og effektiviseringsprosjektet rådmannen mener er gjennomførbare uten for store omkostninger. I tillegg er det innarbeidet i finansbudsjettet effekten av salg av tomteområder og kommunale boliger.

Til tross for dette er det ikke rom for mer enn en beskjeden avsetning tidlig i planperioden og i de to siste årene i økonomiplanperioden er det nødvendig å bruke betydelige midler av disposisjonsfondet. Tiltakene som er foreslått er absolutt nødvendig å iverksette for å oppnå et handlingsrom. Dersom tiltakene ikke iverksettes eller ikke har den ønskede effekten, vil dette tære ytterligere på disposisjonsfondet. Tiltakene må følges tett av administrasjon og kommunestyre for å sikre ønsket effekt. Det er ikke utredet andre tiltak ut over i perioden som potensielt kan gi ytterligere innsparinger.

Rådmannen ser den økonomiske situasjonen i økonomiplanperioden som svært krevende, og kommunen vil ikke være i stand til å innfri vedtatte finansielle indikatorer. Rådmannen anbefaler derfor at det utredes hvilket inntekspotensial som ligger i innføring av hel eller delvis eiendomsskatt, slik at det politiske nivået får et helhetlig beslutningsgrunnlag inn mot budsjett 2021 og planperioden 2021-2024.

7 DRIFTSBUDSJETTET

7.1. BUDSJETTETFORUTSETNINGER

Ved utarbeidelsen av rådmannens budsjettgrunnlag for 2020 og økonomiplan 2020 – 2023 har administrasjonen lagt til grunn opprinnelig budsjett for enhetene i 2019, korrigert for midlertidige bevilgninger, politiske vedtak og lagt inn helårseffekt av nye stillinger eller andre vedtak. Følgende forutsetninger er lagt til grunn for forslag til økonomiske rammer:

- Lønnsvekst – 3,5 %
- Deflator – 3,1 %
- Tjenestekjøp og kjøp fra kommuner – 3,1 %
- Prisvekst – områdene er ikke kompensert for prisvekst

7.2. ØKONOMISKE TILPASNINGER I DRIFTSBUDSJETTET

Innsparingstiltak

Perspektivmeldingen som ble lagt fram i 2018 viste behov for betydelige endringer i tjenestetilbudet for å sikre økonomisk bærekraft og økonomisk handlingsrom. Det ble derfor høsten 2018 igangsatt et arbeid sammen med et innleid selskap for vurdering av potensiale for innsparinger. Rapport ble lagt fram i vår. Tiltakene som er foreslått i rapporten er nå i budsjettarbeidet vurdert på nytt, og mange av tiltakene er innarbeidet i budsjettgrunnlaget. Til sammen utgjør dette innsparinger på i overkant av **50 mill kr**. Tiltakene er oppsummert i tabellen nedenfor. Som vedlegg 6 til dette dokument ligger detaljerte oversikter som viser innarbeidede tiltak og komplette liste fra rapporten med kommentarer på hvert enkelt tiltak.

tall i 1000 kr	2020	2021	2022	2023
Formannskapet	-9 456	-12 095	-12 239	-12 388
Hovedutvalg for teknisk, idrett og kultur	-13 249	-20 408	-20 786	-21 175
Hovedutvalg for skole og barnehage	-2 675	-2 764	-2 857	-6 354
Hovedutvalg for helsevern og sosial omsorg	-21 479	-22 130	-22 816	-23 486
Finans og frie inntekter	-9 600	-9 700	-9 800	-9 800
TOTALT	-56 460	-67 097	-68 498	-73 203

Det er viktig å presisere at det er helt essensielt at innsparingstiltakene gjennomføres i henhold til planen for å snu den negative utviklingen.

Demografikostnader

Kostnadene til demografi er beregnet ved en snittpris pr innbygger innenfor de enkelte tjenesteområdene basert på regnskap 2018 og framskrive snittprisen med befolkningsveksten. Siden vi forventer en dreining i tjenestetilbudet og kostnadsbildet innenfor helse er snittprisene for denne sektoren i perioden 2021-2023 basert på budsjett 2020 hvor det er gjort en del innsparingstiltak som forventes effekt utover i perioden. Demografikostnadene i perioden er beregnet til følgende:

	2020	2021	2022	2023
Helsevern og sosial omsorg				
Pleie og omsorg	18 987 861	16 339 979	16 453 929	16 628 714
Kommnehelse	3 587 381	3 087 116	3 108 470	3 125 206
Barnevern	3 445 614	2 965 119	2 986 036	3 040 046
Sosialtjeneste	4 436 911	3 818 178	3 845 247	3 927 286
SUM HHS	30 457 768	26 210 391	26 393 682	26 721 253
Skole og barnehage				
Grunnskole	15 853 279	13 642 518	13 737 477	13 866 744
Barnehage	12 760 577	10 981 097	11 059 243	11 322 497
SUM HSB	28 613 855	24 623 615	24 796 720	25 189 241
Teknisk, idrett og kultur				
Kultur	465 812	400 854	404 126	452 745
Idrett, natur og nærmiljø	513 421	441 824	445 430	499 018
Eiendomsforvaltning formålsbygg	4 812 938	4 141 767	4 175 574	4 677 921
Kommunal tekniske tjenester	987 252	849 578	856 513	959 557
Samferdsel	539 453	464 225	468 015	524 320
SUM HTIK	7 318 875	6 298 248	6 349 657	7 113 559
FSK				
Styring og kontroll	582 274	501 075	505 165	565 940
Administrasjon	2 840 518	2 444 404	2 464 356	2 760 834
Plansaksbehandling, byggesak og oppmåling	450 662	387 816	390 982	438 019
Kommunal næringsforvaltning	177 332	152 603	153 848	172 357
Kirke	657 794	566 064	570 684	639 341
SUM FSK	4 708 580	4 051 963	4 085 036	4 576 491
Sum demografikostnader	71 099 079	61 184 217	61 625 095	63 600 544

Som nevnt under kap 5.3 har det vist seg at rammene på flere av enhetene innen hovedutvalg for helsevern og sosial omsorg er for stramme. Rådmannen har derfor sett nødvendigheten av å styrke disse enhetene varig med til sammen 46 mill kr.

I tillegg til de nevnte innsparingstiltakene har det vært nødvendig med et ytterligere kutt i rammene til enhetene. I 2020 utgjør disse kuttene 13 mill kr. Disse kuttene er håndtert ved at fordelingen av demografikostnadene er redusert tilsvarende, og listene over Vekst og nye tiltak vil ikke stemme overens med summene under demografikostnader.

7.3. SATSINGSOMRÅDER I BUDSJETT 2020

I tillegg til Kommuneplanens satsingsområder er det lagt inn særskilte satsingsområder i budsjett 2020:

- Dreining helse- og omsorg
- Eiendomsforvaltning og -utvikling
- 10-årig investeringsplan
- Videreføre satsing barn og unge
- Videreføre satsing «Enkelt å være innbygger»

Satsingene er omtalt nedenfor.

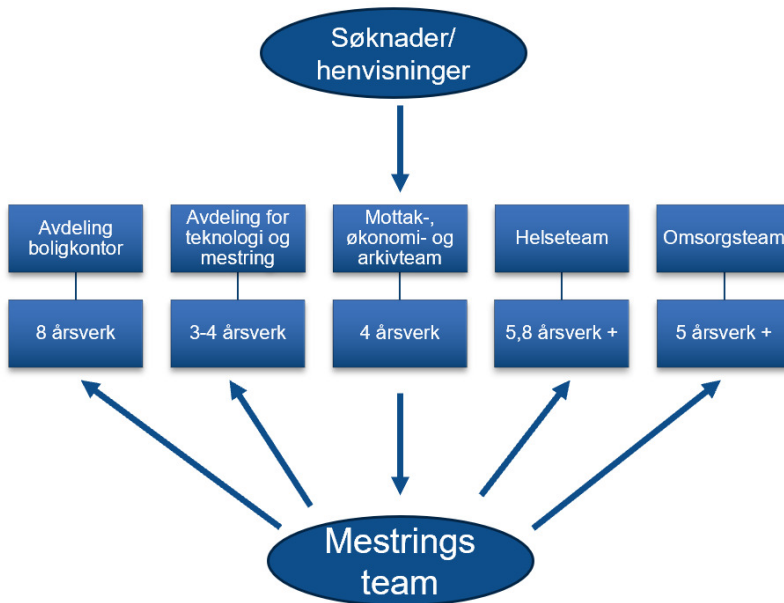
DREINING HELSE- OG OMSORG

For å sikre en bærekraftig utvikling innen helse og sosialtjenestene i Ullensaker kommune prioriteres en dreining av tjenestene med særskilt fokus på pleie og omsorg. Utgiftene innen helse og sosialtjenesten vil i perioden fremover øke ekspansivt om ikke dreiningen innen særlig pleie og omsorg lykkes. Det er i statsbudsjettet for 2020 klare føringer for at kommunene må prioritere tjenestene etter prinsippene nytte, ressurs og alvorlighet. Dreiningen bygger på forslag til ny kommuneplan der et av satsningsområdene er tjenesteinnovasjon. Strategi for tjenesteinnovasjon

bygger på tre satsninger: innbyggeren som ressurs, lærende organisasjon, samt mennesker og teknologi. Rådmannen prioriterer særlig to strategiske tiltak innen området.

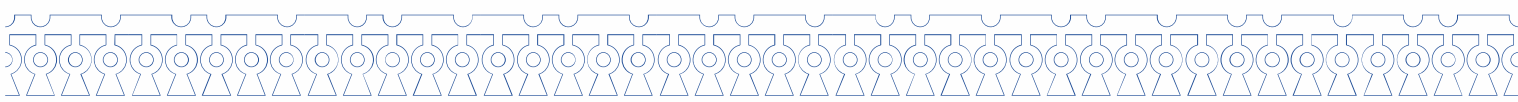
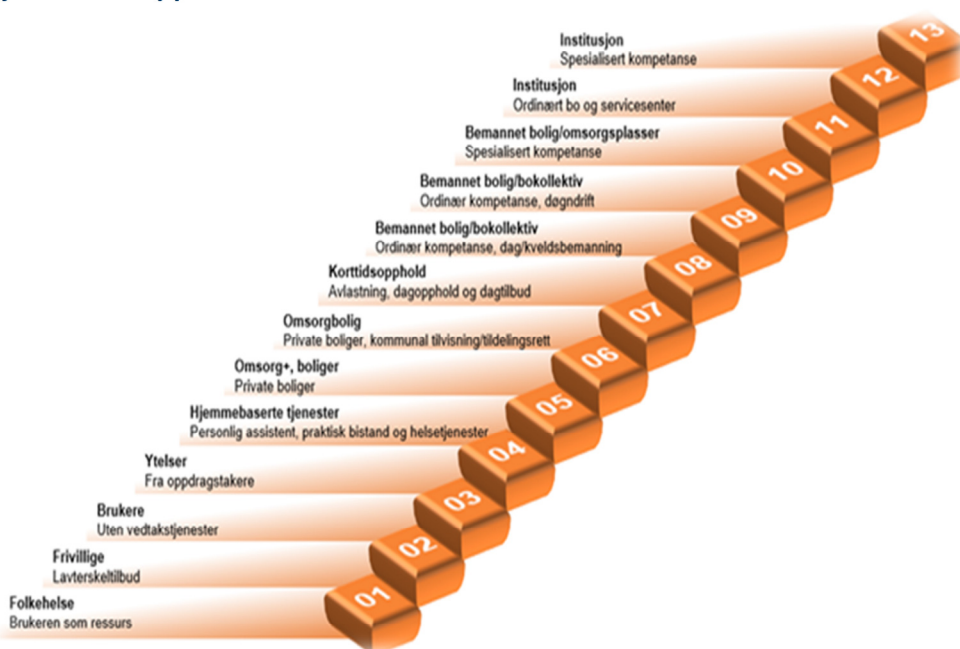
Etablering av «tjenestetorg»

Figur 1: Foreløpig skisse for organisering av "Tjenestetorg"

Tildeling av tjenester foregår i dag etter beskrivelse av behov og en tjenesteportefølje det velges tjenester fra. Hensikten med «tjenestetorget» er å endre arbeidsprosessene, og i større grad ha fokus på den enkeltes ressurser og mestring av eget liv. En intensiv innsats i oppstart av tjenesteforløpet vil bygge opp under målet om at flest mulig kan klare seg lengre i eget hjem. Tjenestene som settes inn skal sikre at flest mulig mestrer livet sitt selv.

Ny innsatstrapp

Den etablerte tiltakstrappa har hatt få trinn, og i forbindelse med effektiviseringsprosjektet i samarbeid med Agenda Kaupang ble det utformet en ny innsatstrapp. Det er flere av trinnene hvor kommunen i dag ikke har tilbud, og det jobbes aktivt med å fylle trinnene med nye tilbud som kan sikre bærekraft i tjenestene fremover. Heldøgns omsorg i institusjon ivaretar i dag funksjoner som tidligere ble utført i spesialisthelsetjenesten og er viet brukere med omfattende behov for helsehjelp eller fremskreden kognitiv svikt. Bemannede omsorgsboliger, omsorg +, ordinære omsorgsboliger, samarbeid med frivillige og lavterskeltilbud for helsefremmende aktivitet planlegges nå som et ledd i å utvikle innsatstrappa. Varierte botilbud utvikles i samarbeid med Kommunale eiendommer, Husbanken og private. Ullensaker kommune er innlemmet i by og tettstedsprogrammet til Husbanken, og dette gir en fleksibel tilgang til boligvirkemidler som kan dempe behovet for investeringer i planperioden.

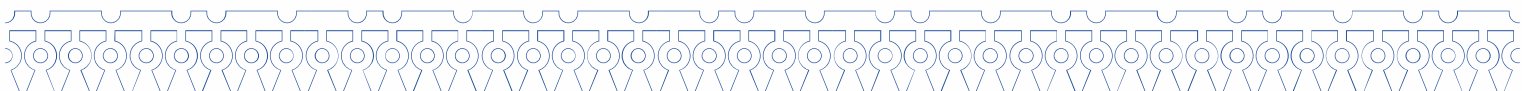
EIENDOMSFORVALTNING OG -UTVIKLING

Ullensaker kommune besitter i dag ca. 200 000 m² med eiendom. I tillegg forvalter kommunen ca. 480 kommunale boliger, samt store uteområder. Den totale areal eid av kommunen er på ca. 6,5 mill m². Det finnes ingen verddivurderinger for eiendom eid av kommunen pr. dags dato, men vurderingene basert på forsikringsverdier tilsier verdier på 6 – 8 mrd kr ekskl. tomter og uteanlegg. Fokuset frem til i dag har vært på ordinær forvaltning, drift og vedlikehold for å ivareta myndighetskrav og brukerbehov. Kommunen realiserer også sentrale områder på et lavt nivå. Dette igjen gir muligheter for kjøpere av eiendom å utvikle, skape og ta ut forholdsvis store verdier. Kommunen bruker heller ikke sin rolle og status som en solid betaler og betydelig eiendomsaktør til å oppnå bedre/sterkere posisjoner i forhandlinger gjennom gode avtaler knyttet til eiendom. Kommunen har stort potensial til å bli langt mindre fragmentert og en mer profesjonell eiendomsaktør i et av Norges heteste markeder. Med bakgrunn i ovennevnte er det rimelig stor sannsynlighet for at en samordning og profesjonalisering av eiendomsforvaltning og -utvikling representerer et forholdsvis stort potensial med tanke på bruk av eiendom. Det er behov for en organisering tilpasset en helhetlig eiendomsforvaltning og -utvikling, slik at verdiene bundet i eiendom kan forvaltes optimalt. Kommunen har nå igangsatt arbeid med eiendomsstrategi som et sentralt dokument for en helhetlig forvaltning og utvikling av kommunale eiendommer i fremtiden. Eiendomsstrategi forutsettes forankret politisk og fulgt opp med organisatoriske tiltak for å sikre en samlet og profesjonell eiendomsvirksomhet. Politisk behandling av nevnt strategi forventes i løpet av første kvartal 2020.

10-ÅRIG INVESTERINGSPLAN

Ullensaker kommune er i en alvorlig økonomisk situasjon som følge av høy gjeldsbyrde. Konsekvensen av dette, gitt dagens premisser, er et marginalt handlingsrom de neste årene. For å rette opp situasjonen, og for å skape et fremtidig handlingsrom, er det avgjørende at kommunen:

- får oversikt over fremtidige behov og kapasiteter i sosial og teknisk infrastruktur i et lengre tidsperspektiv enn økonomiplanperioden
- at administrativ og politisk ledelse i økonomiplanperioden gjør nødvendige prioriteringer basert på strategisk, langsiktige vurderinger, kapasitetsutnyttelse og nøkternhet
- Analyser og vurderinger basert på overnevnte vil være gode grunnlag for en 10-årig investeringsplan. Prioriteringene må gjøres i tråd med kommuneplanens handlingsregler og kommunens satsingsområder. Investeringsplanen må ta utgangspunkt i fremtidige behov og kunnskap om de kapasiteter og kvaliteter kommunens bygg og anlegg har. Et viktig prinsipp er at ledig kapasitet i både kommunale formålsbygg og teknisk infrastruktur i størst mulig grad må utnyttes før man vurderer å investere i nye tiltak for samme formål. Fleksible og bærekraftige løsninger tilstrebes, hvor nytteverdi ses opp mot livsløpskostnader. Formålet med et mer langsiktig fokus er å skape handlingsrom gjennom:
 - å skaffe oversikt over fremtidige behov

- å ta veloverveide og langsiktige prioriteringsbeslutninger, samt redusere framtidig gjeldsbyrde med tilhørende finanskostnader.

VIDEREFØRE SATSING BARN OG UNGE

Bedre tverrfaglig innsats (bti)

Det er behov for å fremme bedre samhandling mellom kommunale tjenester i saker som omhandler utsatte barn og unge. Som en felles tverrsektoriell satsning ønsker vi følgelig å løfte implementeringen av BTI modellen.

Det er besluttet at Ullensaker kommune innfører samhandlingsmodellen Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) i arbeidet med barn og unge det knyttes bekymringer til (KST 23/10 18).

BTI har som mål å sikre at barn og unge med behov for ekstra støtte og hjelp blir sett så tidlig som mulig og at de får hjelp med dokumentert effekt, «rett hjelp til rett tid». Modellen skal sikre bedre kontinuitet og samordning i saker der flere av kommunens tjenester er involvert.

Dersom innføringen av BTI skal ha ønsket effekt må det gjøres en omfattende jobb med å forankre prosjektet, samt re-designe en rekke tjenester og prosedyrer i kommunen. Det er innvilget prosjektmidler som går til å lønne en prosjektleder skoleåret 2019-20 for å implementere modellen. Det anbefales å prolongere prosjektlederstillingen minst ett år til. Et bærende element i modellen er Stafettloggen – et dokumentasjonsverktøy som følger den enkelte sak og har som formål å sikre informasjonsflyt og ansvarsforhold, unngå oppfølgingsbrudd samt dokumentere og evaluere innsatsen. Det anbefales å benytte en elektronisk stafettlogg som gjør at flere kan få tilgang samtidig. Det anbefales følgelig å kjøpe inn en elektronisk stafettlogg.

Ungdomsmiljø

Ungdom trenger aktiviteter og arenaer som de ønsker å bruke; gode møteplasser, workshops og events sammen med ungdommen, som styrker deres identitet og tilhørighet er satsingsområder.

Ullensaker utreder konseptet **Møteplass for ungdom**. Møteplassen skal være en sosial arena hvor de unge kan møtes og delta på like vilkår, og hvor de selv er bidragsytere til å utforme relevante tilbud. Møteplassen skal være et lavterskeltilbud og særlig legge til rette for inkludering og deltakelse for unge som ikke benytter seg av andre fritidsaktiviteter i kommunen. Tilbudet er planlagt etablert med base i Jessheim sentrum.

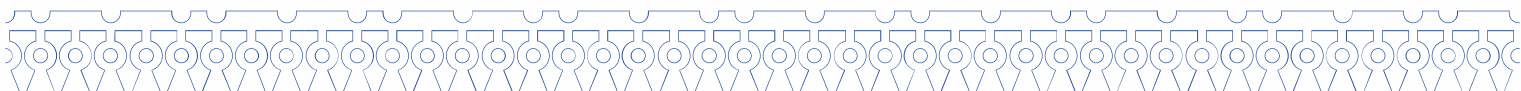
VIDEREFØRE SATSING «ENKELT Å VÆRE INNBYGGER»

Satsingen på «Enkelt å være innbygger» referer spesielt til alle tiltak og prosjekter som understøtter satsningsområdet «Tjenesteinnovasjon» i ny kommuneplan med tilhørende Strategi for Tjenesteinnovasjon.

Strategi for Tjenesteinnovasjon identifiserer særlig tre områder Ullensaker skal fokusere på i sin tjenesteutvikling. Det etableres videre handlingsplaner innen hvert av disse områdene, henholdsvis Innbyggeren som ressurs, Lærende organisasjon og Mennesker og teknologi. Handlingsplanene beskriver prosjekter og tiltak i planperioden. Under følger tre eksempler på prosjekter identifisert i perioden innen hvert satsningsområde.

Innbyggeren som ressurs:

- Etablering av samhandlingsplattform for økt aktivisering av frivilligheten inn i kommunens tjenesteproduksjon.
- Forenkling av selvbetjeningsløsninger for innbyggere og næringsliv gjennom innbyggerportal og «MinSide»

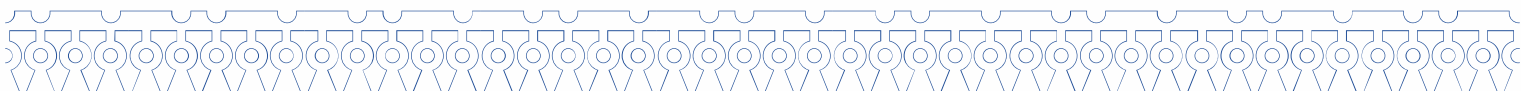
- Automatisering av arbeidsprosesser og økt grad av tjenestetildeling basert på kommunens kjennskap til innbyggere og næringsliv (omvendt tjenestetildeling)
- Lærende organisasjon
- Implementering av nye relevante kompetanser hos alle arbeidstakere (f.eks prosjektkompetanse, endringskompetanse, innovasjonskompetanse, arkitekturkompetanse mm.)
- Implementering av enkle og nytte verktøy for e-læring
- Kompetansekartlegging og kompetanseutvikling av alle ansatte for mer effektiv bruk av kommunens ressurser på tvers.

Mennesker og teknologi:

- Etablering av ny løsning og organisasjon for IKT utvikling, forvaltning og drift (ref Digitalisering IKT)
- Innføring av nye fagsystemer og andre verktøy for understøttelse av effektiviserende prosesser i kommunen (f.eks. nytt system for sak/arkiv, interne og eksterne samhandlingsløsninger, innføring av e-byggesak mm.)
- Etablering av smart city teknologi (f.eks. sensordata, smart innbyggerdialog, velferdsteknologi, BIM, mm.)

7.4. DRIFTSBUDSJETTET

I økonomiplanperioden budsjetteres det med et netto driftsresultat som er nesten 0 de to første årene i perioden og deretter negative med henholdsvis -1,75 % og -4,6 %. Det er fra fylkesmannen og teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefalt et netto driftsresultat på minst 1,75 %.

	Regnskap 2018	Regulert	Økonomiplan	Økonomiplan	Økonomiplan	Økonomiplan
Tall i 1000 kroner		budsjett 2019	2020	2021	2022	2023
Driftsinntekter						
Rammetilskudd	-829 729	-863 079	-994 629	-1 049 630	-1 054 737	-1 055 326
Inntekts- og formuesskatt	-1 072 567	-1 165 085	-1 190 000	-1 275 000	-1 360 000	-1 441 000
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-79 226	-61 187	-46 018	-47 180	-48 279	-49 535
Overføringer og tilskudd fra andre	-342 288	-273 152	-274 181	-282 041	-290 173	-298 686
Brukerbetalinger	-86 042	-92 885	-97 175	-99 697	-102 380	-105 146
Salgs- og leieinntekter	-352 485	-370 006	-392 952	-413 662	-432 559	-449 151
Sum driftsinntekter	-2 762 337	-2 825 394	-2 994 954	-3 167 210	-3 288 129	-3 398 844
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	1 210 805	1 252 890	1 306 723	1 411 342	1 520 343	1 634 413
Sosiale utgifter	303 167	331 189	326 258	341 056	353 591	366 786
Kjøp av varer og tjenester	901 267	847 891	854 154	873 801	893 850	911 790
Overføringer og tilskudd til andre	171 517	180 053	239 562	261 031	262 960	266 432
Avskrivninger	158 618	222 685	216 942	240 155	268 519	316 841
Sum driftsutgifter	2 745 374	2 834 708	2 943 640	3 127 384	3 299 262	3 496 261
Brutto driftsresultat	-16 963	9 314	-51 314	-39 826	11 133	97 418
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter	-11 808	-11 978	-16 528	-18 043	-18 735	-19 206
Utbytter	-14	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-2 821	0	0	0	0	0
Renteutgifter	103 236	108 043	112 646	122 247	124 074	131 248
Avdrag på lån	122 059	140 944	170 986	175 845	194 435	222 347
Netto finansutgifter	210 652	237 009	267 104	280 049	299 774	334 389
Motpost avskrivninger	-158 618	-222 685	-216 942	-240 155	-268 519	-316 841
Netto driftsresultat	35 071	23 639	-1 152	68	42 388	114 966
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	114	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	7 087	-21 521	-11 742	-19 758	-29 747	-41 472
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	9 629	-2 117	12 895	19 690	-12 640	-73 494
Dekning av tidligere års merforbruk	-51 901	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-35 071	-23 639	1 153	-68	-42 388	-114 966
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

7.4.1. Driftsinntekter

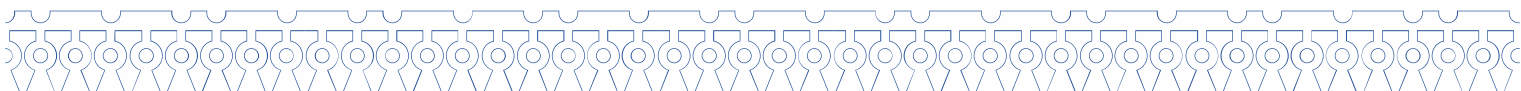
SKATT OG RAMMETILSKUDD

Frie inntekter er avgjørende både for økonomisk handlefrihet og for det tjenestetilbudet kommunen kan gi. Inntektene disponeres fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover. De frie inntektene består av skatteinntekter og rammetilskudd og fordeles gjennom inntektssystemet til kommunene. Inntektssystemet for kommunene inneholder en mekanisme for utjevning av de løpende skatteinntektene (unntatt eiendomsskatt). Dermed vil endringer i skatteinntekter, både lokalt og nasjonalt, raskt påvirke nivået på rammetilskuddet gjennom inntektsutjevningen.

De demografiske, geografiske og sosiale strukturene i Ullensaker kommune gir kommunen en lavere behovsstruktur enn landsgjennomsnittet. Inntektssystemet i kommunene er konstruert slik at ulikheter i behovsstruktur skal utjevnes mellom kommunene gjennom utgiftsutjevningen i rammetilskuddet. Siden behovsstrukturen i Ullensaker kommune ligger på 95 % av landsgjennomsnittet blir kommunen i 2020 trukket 102 mill kr i *rammetilskudd*.

Ved beregning av *skatteinntektene* for 2020 har rådmannen lagt til grunn følgende forutsetninger:

- Veksten i samlet skatteinngangen for alle skattekreditorene i 2019 danner grunnlaget for beregningen av skatteinngangen for 2020. Pr utgangen av september 2019 var veksten på 6 % og det legges til grunn samme vekst ut året.
- Befolkningsveksten forventes å bli 4,1 %. Skatteåret avviker fra beregnet befolkningsvekst som ellers legges til grunn i budsjettet, fordi det er bostedsadressen 1.11. hvert år som avgjør

skattyters skattekommune det påfølgende året. Befolkningsveksten fra 01.10.18 til 01.10.19 er på 4,1 %.

- Det legges til grunn at lønnsveksten i 2020 blir på 3,6 %. Dette er iht. de forventningene SSB har til lønnsutviklingen for 2020.
- Skattøret er i statsbudsjettet satt til 11,1 %. Dette er en nedgang med 0,45 % fra 2019. Dette signaliserer at vi kan forvente å få en lavere andel av skatteinntektene fra forskuddspliktige skattytere. Skattøre som er fastsatt for 2020 er rekordlavt. Man må tilbake til 1998 for å finne et så lavt skattøre. Med bakgrunn i det lave skattøre forventer vi at kommunens andel av skatteinntektene i 2020 blir på 29,8 %.
- Skatteinntektene fra kommunens innbyggere har i snitt gjennom mange år sunket med 1 % i forhold til landsgjennomsnittet. Fra 2016 økte imidlertid skatteinntektene pr innbygger og det er nå tegn som tyder på at den nedadgående trenden er brutt. Det siste året ser det ut som den veksten vi har hatt noen år har flatet ut, slik at denne faktoren settes til 0 i 2020.
- Det avsettes 9 % i marginavsetning for å møte utbetalingen av tilgodebeløp ved avregningsoppgjøret i 2020. Avsetningen har de siste årene vært tilstrekkelig til å møte utbetalingen av tilgodebeløp.
- Ved de siste avregningsoppgjørene har det blitt overskudd. Det legges derfor til grunn at kommunen i 2020 vil gå med overskudd på med 12 mill kr.
- På fordelingsoppgjøret gikk kommunen med 21 mill kr i overskudd i 2018 (sist kjente år). Fordelingsoppgjøret er imidlertid vanskelig å beregne. Det legges opp til at man i 2020 vil gå med 10 mill kr i overskudd ved fordelingsoppgjøret.
- I løpet av 2020 vil staten overta skatteoppkreverfunksjonen fra kommunene. Endelig tidspunkt er ikke fastsatt, men man må påregne lavere aktivitet i en periode når oppgavene skal overføres. Dette vil kunne påvirke kommunen skatteinngang negativt i 2020.

Samlet gir dette en forventet skatteinngang på 1,190 mrd kr for 2020.

Årets skatteberegning bygger på flere forutsetninger. Ved beregning av årets skatteanslag er disse forutsetningene noe strukket i forhold til hva som man normalt legger til grunn. Rådmannen ser derfor at det er små muligheter for at skatteinntektene vil kunne bli høyere enn det prognosen tilsier.

Det skal også nevnes at skatteinntektene for perioden 2021 – 2023 bygger på skatteanslaget for 2020. Rådmannen vil følge utviklingen tett gjennom året, og vil komme tilbake med reviderte anslag dersom dette viser seg å være nødvendig.

Prognosemodellen fra KS er benyttet for å beregne hvor mye kommunen kan forvente å få av rammetilskudd i planperioden. Med den befolkningsøkningen i perioden som er lagt til grunn er de frie inntektene for planperioden beregnet å utgjøre følgende:

FRIE INNTEKTER	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2020	2021	2022
Innbyggertilskudd	848 869	921 226	977 177	1 034 139	1 056 758	1 076 720
Utgiftsutjevning	-72 778	-95 405	-102 250	-116 373	-121 554	-126 625
INGAR	6 004	-1 984	-2 098	-1 873	-1 714	-1 539
Saker med særskilt fordeling	-1 333	7 283	23 454	23 718	23 741	23 741
Veksttilskudd	25 412	37 996	55 568	71 460	63 527	49 012
Skjønnsmidler	5 400	5 600	4 800	4 944	4 949	4 949
Netto inntektsutjevning	14 555	-3 286	37 978	33 614	29 030	29 068
Sum rammetilskudd	826 129	871 430	994 629	1 049 630	1 054 737	1 055 326
Skatt	1 060 051	1 150 061	1 190 000	1 275 000	1 360 000	1 441 000
Sum frie inntekter	1 886 181	2 021 491	2 184 629	2 324 630	2 414 737	2 496 326
Endring i %	5,3 %	7,2 %	8,1 %	6,4 %	3,9 %	3,4 %
Andel skatt og netto inntektsutjevning	57,0 %	56,7 %	56,2 %	56,3 %	57,5 %	58,9 %

Regjeringens mål for de frie inntektene er at andelen skatteinntekter inkl inntektsutjevningen for kommunesektoren skal utgjøre 40 %. Skatteinntektene for Ullensaker kommune ligger en del høyere enn dette med over 55 %. Dette skyldes for det meste bedre skatteinntekter for landet enn det regjeringen har lagt til grunn i sine statsbudsjett de siste årene. Dette er en medvirkende årsak til at regjeringen i statsbudsjettet foreslår å justere ned skattøret for 2020, slik at målet om 40 % skatteinntekter oppnås.

7.5. FINANSFORVALTNING

Ullensaker kommune har over lang tid vært i sterk vekst, noe som har medført et kontinuerlig stort investeringsbehov. Begrensede muligheter for å finansiere disse investeringene med egenkapital, har medført kraftig vekst i kommunens lånegjeld. Rådmannen forvalter kommunens likviditet og lånegjeld iht gjeldende finansreglement.

I budsjett 2020/økonomiplan 2020-2023 vil behovet for investeringer fortsatt være betydelige, jfr kap 8. Dette innebærer at kommunens lånegjeld vil øke betydelig gjennom planperioden.

Nedenfor vises et totalbilde av kommunens lånegjeld og finanskostnader i budsjett/økonomiplanperioden.

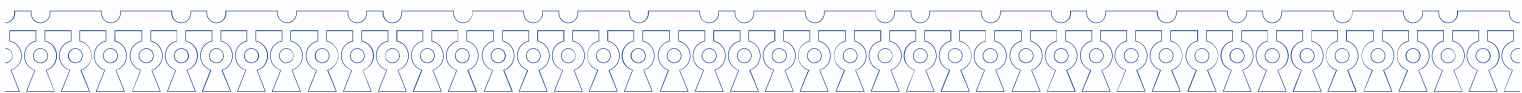
Totaloversikt	Anslag 2019	Økonomiplan			
		2020	2021	2022	2023
<i>tall i 1000 kr</i>					
Lån ved årets inngang	4 503 006	4 821 891	5 476 778	5 889 297	6 371 135
Årets løpende avdrag	48 646	52 817	52 215	54 993	59 266
Beregnet minimumsavdrag	85 109	139 873	151 532	169 344	194 983
Nytt låneopptak	452 641	847 577	616 265	706 175	583 757
Lånegjeld pr 31.12.	4 821 891	5 476 778	5 889 297	6 371 135	6 700 643
Totale avdragsutgifter eks startlån og lån selvfinans. boliger	109 347	164 688	172 721	189 535	215 907
Totale renteutgifter eks startlån og lån selvfinans. boliger	97 500	101 809	111 513	112 193	117 919
Sum finanskostnader eks startlån og selvfinans. boliger	206 847	266 497	284 234	301 728	333 826
Netto finansinntekter, eks startlån	6 325	8 098	7 911	8 276	8 824
Netto finans før tilskudd	200 522	258 399	276 323	293 452	325 002
Investeringstilskudd/rentekompensasjon	4 641	4 533	4 481	4 343	4 266
Bidrag kalkulatoriske renter og avskrivninger VAR	67 749	78 175	93 590	111 503	128 351
Netto finanskostnader - eks startlån og selvfinansierende boliger etter tilskudd	128 132	175 691	178 252	177 606	192 385

Ny kommunelov gir med virkning fra 2020 økte krav til nedbetaling av gjeld, noe som fremgår av tabellen ovenfor. Dette er hovedårsaken til den betydelige økningen i netto finanskostnader fra 2019 til 2020. Rentenivået vil med stor sannsynlighet fortsatt være lavt i planperioden. En stadig større

andel selvkostinvesteringer i planperioden gjør at selvkostområdenes dekning av finanskostnadene (kalkulatorisk renter og avskrivninger) øker tilsvarende gjennom perioden. Netto finanskostnader øker fra anslagvis 128 mill kr i 2019 til 204 mill kr i 2023.

For detaljert oversikt over finansforvaltningen i planperioden vises det til vedlegg 3 – Finans.

8 INVESTERINGSBUDSJETTET

Rådmannen legger frem et investeringsbudsjett for perioden 2020-2023, med en samlet investeringsramme på 2,856 mill kr, sett bort fra lån til utlån (startlån). Dette tilsvarer et gjennomsnittlig investeringsnivå på 714 mill kr pr år i perioden. Til tross for et høyt investeringsnivå har rådmannen lagt vekt på å begrense investeringer til tiltak som anses nødvendige for å ivareta tjenesteproduksjonen og opprettholde og utvikle infrastrukturen i en situasjon med høy befolkningsvekst.

I forbindelse med behandling av budsjett 2019/økonomiplan 2019-2022 (KST 125/18), vedtakspunkt 23, ble administrasjonen bedt om å redusere investeringsrammen i økonomiplanperioden med opp mot 1 mrd kroner. I løpet av 1. halvår 2019 ble det gjennomført et arbeid i samarbeid med Agenda Kaupang. Det ble da tatt en grundig gjennomgang av alle vedtatt prosjekter for perioden 2019-2022 og vurdert hvilke prosjekter som kan stoppes opp eller utsettes. På bakgrunn av dette arbeidet, ble det lagt fram sak til kommunestyret 21.05.2019 (KST 40/19) med revidering av investeringsbudsjett for 2019. Investeringene for resten av gjeldende økonomiplanperiode 2020-2022 er innarbeidet i budsjett 2020/økonomiplan 2020-2023.

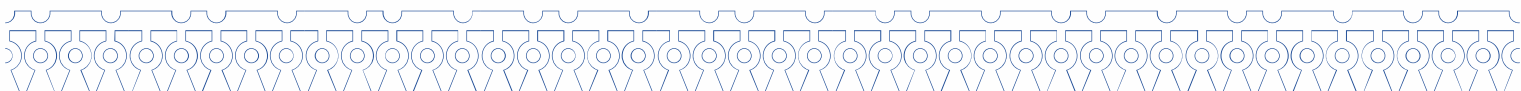
I arbeidet med Agenda Kaupang klarte man ikke å finne innsparing på 1 mrd kr i gjeldende økonomiplanperiode, men totalt 475,1 mill kr. For budsjett 2020 har det vært utfordrende å redusere prosjektene så mye som ønsket. I forslag til investeringsbudsjett for 2020 legges det derfor opp til en innsparing på 150 mill kr, som ikke er spesifisert på prosjekt. For å oppnå effekt på reduserte finanskostnader, er det de ordinære prosjektene som må reduseres. Selvfinansierende prosjekter påvirker ikke kommunens bunnlinje, men det er likevel gjort innsparinger på de prosjektene også. De ordinære prosjektene i perioden er på litt over 1 mrd kr. Av dette er 354,6 mill kr bundet til allerede igangsatte ordinære prosjekt. Å redusere ordinære investeringer med ytterligere 550 mill kr for å nå 1 mrd kr er ikke realistisk uten at det får store konsekvenser for tjenesteproduksjonen.

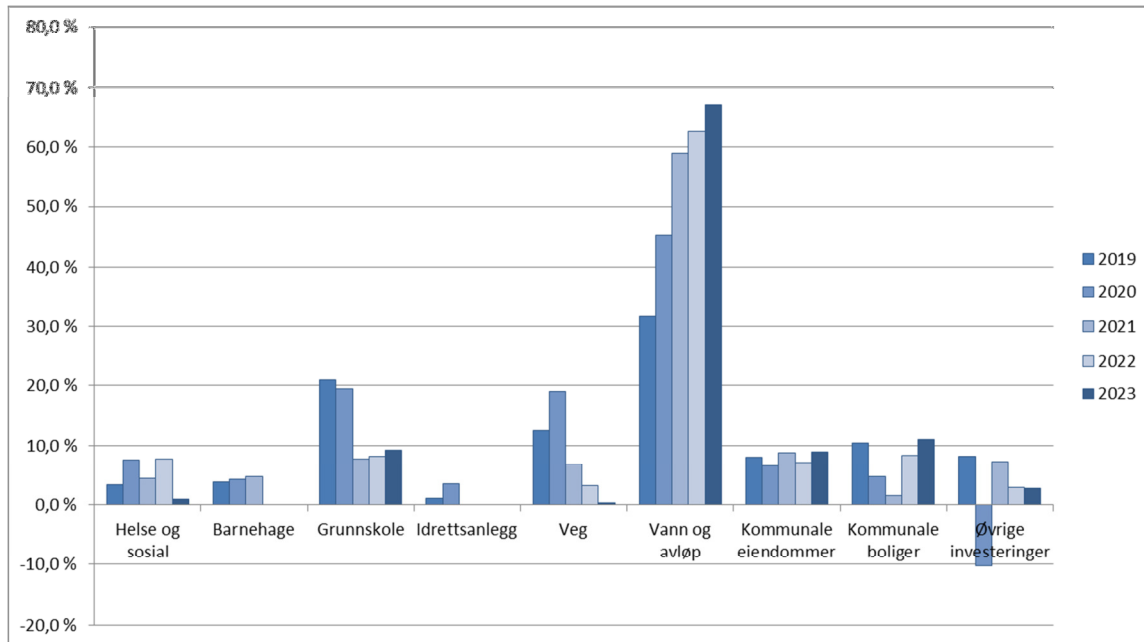
Som vekstkommune med fortsatt behov for investeringer i nye og fremtidsrettede formålsbygg, har store investeringer i helsebygg, skoler og barnehager bidratt til at lånegjelden har økt mer enn driftsinntektene. Investeringstakten er krevende og vil kreve stram prioritering og mer areal- og kostnadseffektive løsninger.

Ullensaker svømmehall ligger ikke inne i kommunens investeringsbudsjett, da svømmehallen er opprettet som et kommunalt foretak (KF). Ullensaker svømmehall KF legger fram eget investeringsbudsjett.

8.1. PRIORITERTE INVESTERINGER I HANDLINGSPERIODEN

Figuren nedenfor viser prosentvis fordeling av investeringsbudsjettet på de ulike investeringsområdene for perioden 2019 – 2023:

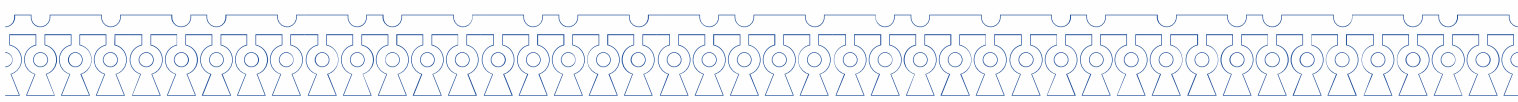
Figuren viser at investeringene innenfor vann og avløp er sterkt prioritert i økonomiplanperioden og utgjør 45,2 % av investeringsbudsjettet for 2020, mens hele 66,9 % i 2023. Det dreier seg spesielt om vekstrelaterte investeringer, blant annet utvidelse av Gardermoen rensesanlegg og økning i kapasiteten på ledningsnettet. Samtidig er oppgradering av eldre anlegg ikke ubetydelig. Dette er nødvendig for å sikre langsiktig leveranse av vann med god kvalitet samt tilstrekkelig med avløpskapasitet som holder tritt med en økende befolkning og nye renskrav.

Infrastruktur for Gystadmarka bydel blir slutført i løpet av økonomiplanperioden. Kommunen forskutterer utgifter, som vil bli betalt tilbake av grunneierne i området i løpet av kommende økonomiplanperioder. Videre planlegges det nedleggelse av Kløfta RA, og økt reservevannskapasitet.

Det er økt fokus på å styrke botilbudet innenfor helsesektoren, hvor det er pågående investeringer i botilbud til utviklingshemmede (slutføres i 2020), samt innenfor rusomsorgen (slutføres i 2021). Likevel vil det stå udekkede behov for disse gruppene. Det er et stort behov for boliger med omsorgstjenester som i dag løses ved kjøp av dyre plasser. Satsingen vil gi gevinster ved at driftskostnadene reduseres betraktelig. Innenfor bolig med bistand er det en økning i behov blant eksisterende brukere som vil kreve andre eller mer omfattende tjenester enn tidligere.

Det er satt av midler til utredningsarbeid for å vurdere fremtidige løsninger innen helse og sosial, både på kort og lang sikt. Målet er å dekke en del av behovet på andre måter enn ved kommunal investering. Utredningsarbeidet vil antatt likevel resultere i betydelige investeringsbehov som synliggjøres gjennom avsetninger lenger ut i perioden.

Skolekapasiteten i kommunen økes videre i planperioden for å imøtekomme elevveksten. Ny barneskole på Algarheim skal stå klar til bruk ved skolestart høsten 2020. Det er avsatt midler i hele økonomiplanperioden til kapasitetsutvidelser ved behov, spesielt på Kløfta. Videre er det avsatt midler til bygging av 8-avdelings barnehage på Kløfta, med ferdigstillelse i 2021.

8.2. INVESTERINGSBUDSJETTET

Investeringsrammen fordelt på formål framgår av nedenstående tabell:

Investeringsramme 2020-2023 fordelt på investeringsområde	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023	ØP 2020-2023
<i>(Tall i hele 1000)</i>					
Helse og sosial	2 000	2 000	2 000	0	6 000
Utbygging bolig/institusjon og helsebygg	61 251	22 500	49 000	0	132 751
Utbygging barnehage	39 000	31 598	0	0	70 598
Utbygging grunnskole	178 000	51 937	59 000	50 000	338 937
Utbygging idrettsanlegg	31 300	0	0	0	31 300
Utbygging øvrige anlegg	20 415	5 340	4 720	2 195	32 670
Selvfinansierende boliger *	32 400	0	50 000	50 000	132 400
Veg	172 902	46 333	23 377	1 800	244 413
Vann, avløp og renovasjon*	411 969	398 578	454 599	363 883	1 629 029
Investering i eksisterende anlegg (KOMEI)	74 800	74 500	67 075	63 200	279 575
Kultur	8 500	1 500	1 500	1 500	13 000
Egenkapitaltilskudd KLP	4 750	5 000	5 300	5 600	20 650
IKT og digitalisering	16 000	36 500	8 500	5 000	66 000
Investering kirkeformål	7 400	400	400	400	8 600
Nedjustering investeringsbudsjett	-150 000	0	0	0	-150 000
Brutto investeringer	910 687	676 187	725 471	543 578	2 855 923
+ utlån fra Husbanken (startlån)	75 000	75 000	75 000	75 000	300 000
Brutto finansieringsbehov	985 687	751 187	800 471	618 578	3 155 923
- Egenfinansiering / mva komp	-92 314	-54 522	-43 114	-24 819	-214 769
- Tilskudd	-7 277	-480	-51 261	-10 082	-69 100
Brutto lånebehov inkl. startlån	886 097	696 185	706 095	583 677	2 872 054
- innlån fra Husbanken (startlån)	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-300 000
- lån til selvfinansierende boliger og VARV prosjekter	-437 889	-398 578	-494 599	-403 883	-1 734 949
Sum lånefinansiering eks. selvfinansierende prosjekter	373 208	222 607	136 497	104 794	837 105

* For investeringene innenfor VAR og selvfinansierende boliger er utgiftene oppgitt netto (eks. mva.)

For nærmere beskrivelse av de enkelte prosjektene, vises det til vedlegg 10 til budsjettdokumentet.

PÅGÅENDE INVESTERINGSPROSJEKTER

Flere av de større investeringsprosjektene som pågår i 2019 vil strekke seg inn i 2020-2023, noe som medfører at betydelige investeringsmidler er bundet opp før budsjett for 2020/ økonomiplan 2020-2023 legges frem til politisk behandling. Dette framgår av følgende tabell:

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
<i>(tall i hele 1000)</i>				
Ombygging/nybygg Maurstien * inkl inventar	42 531	0	0	0
Algarheim ny skole (inkl inventar)	166 000	45 937	0	0
Kløfta barnehage (Utredning + Utbygging) inkl inventar	39 000	31 598		0
Bakke/Vesong skoler - kapasitetsøkning	10 000	0	0	0
Utredning fremtidig løsning - barne- og ungdomsskole Kløfta	2 000	0	0	0
Kløfta idretts- og aktivitetspark	31 300	0	0	0
Garantioppfølging ferdigstilte prosjekter	505	340	220	195
Driftsbygning Hovin kirke	11 410	0	0	0
Brannstasjon	0	0	0	0
GSV langs Sørbyggvegen	10 772	0	0	0
Vegglys, kartlegging og oppgradering	8 283	6 267	5 767	300
Stenging av Nordby planovergang	4 100	0	0	0
GSV langs Vardevegen	12 737	0	0	0
Infrastruktur Gystadmarka (Veg + VA + Øvrig) **	117 000	25 066	2 610	0
VA-anlegg Kløfta - Frogner (VA)	53 167	0	0	0
VA-anlegg Skogmo - Gardermoen renseanlegg (GRA)	49 011	0	0	0
Jessheim sørøst- hovedledningsanlegg (VA)	2 000	11 277	27 447	6 766
Overføring Kløfta - Jessheim avløp	21 992	30 000	30 000	22 197
Reservevann	79 700	21 474	16 500	15 000
Utvidelse Gardermoen renseanlegg	10 578	30 000	212 000	212 000
Vann og avløp Pinnebekken pumpestasjon	37 300	21 408	0	0
Stasjonært avfallssug Gystadmarka	25 000	30 000	0	0
Vann og avløp Sætreringen - Kopperud	3 970	30 000	0	0
Vannledning Jessheim Nord - Hauer seter	31 791	0	0	0
Kommunens IKT systemer	1 000	1 500	1 000	0
Skolenett inkl. IKT plan grunnskole	0	0	0	0
Tjenesteinnovasjon Digitalisering	15 000	10 000	7 500	5 000
SUM	786 147	294 867	303 044	261 458

* Investeringer i boliger til vanskeligstilte samt omsorgsboliger og sykehjemsplasser finansieres delvis av tilskudd

** Kommunen forskutterer utgifter forbundet med gang- og sykkelvei og infrastruktur Gystadmarka. Dette er utgifter kommunen helt eller delvis vil få tilbake på et senere tidspunkt

I tillegg til tabellen over som viser investeringer som pågår i 2019 og vil strekke seg inn i økonomiplanperioden (786,1 mill kr), vil det også være behov for nye investeringer, som ikke er påbegynt enda, i 2020 (124,6 mill kr). Totalt investeringsbehov i 2020 er 910,7 mill kr.

Tabell nedenfor viser fordeling mellom ordinære prosjekter og selvfinansierende prosjekter i økonomiplanperioden.

	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
<i>(tall i hele 1000)</i>				
Sum Selvfinansierende VAR	411 969	398 578	454 599	363 883
Sum Selvfinansierende boliger	32 400	0	50 000	50 000
Sum Selvfinansierende prosjekter	444 369	398 578	504 599	413 883
Sum ordinære investeringer	466 318	277 608	220 872	129 695
Sum investeringer	910 687	676 187	725 471	543 578

8.3. FINANSIERING AV INVESTERINGER

Samlede investeringer i budsjett/økonomiplanperioden 2020-2023 fremgår av nedenstående tabell, som viser samlede brutto investeringer inkludert opptak av lån til videreutlån (startlån) oppgår til ca 3,2 mrd kr i planperioden.

(Tall i 1000 kr)	2020	2021	2022	2023	Totalt
Ordinære investeringer	466 318	277 608	220 872	129 695	1 094 494
Selvfinansierende boliger	32 400	0	50 000	50 000	132 400
Selvfinansierende VAR	411 969	398 578	454 599	363 883	1 629 029
Startlån	75 000	75 000	75 000	75 000	300 000
Sum brutto investeringer og startlån	985 687	751 187	800 471	618 578	3 155 923

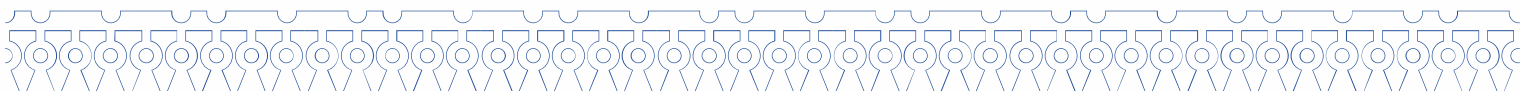
Kommunens investeringer kan finansieres ved bruk av momskompensasjon, egenkapital, ulike former for tilskudd, salg av eiendom eller ved låneopptak.

For økonomiplanperioden legges det opp til følgende finansieringsplan:

Finansieringsplan investeringer <i>tall i 1000 kr</i>	Økonomiplan				Totalt
	2020	2021	2022	2023	
Salg av eiendom/tilskudd	47 277	80 480	51 261	10 082	189 100
Momskompensasjon	90 834	54 442	43 034	24 739	213 049
Låneopptak	772 576	541 265	631 176	508 757	2 453 774
Låneopptak startlån	75 000	75 000	75 000	75 000	300 000
Sum finansiering	985 687	751 187	800 471	618 578	3 155 923

Andelen selvfinansierende investeringer øker betydelig gjennom planperioden, og kostnadene forbundet med låneopptak til disse investeringene dekkes hovedsakelig ved beregnede kalkulatoriske renter fra selvkostområdene.

Det vises for øvrig til vedlegg 3 – Finans.

9 FORMANNSKAPET

Formannskapet	Regnskap		Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr		2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn		68 001	75 701	77 506	67 319	74 294	80 527	88 933
Andre driftsutgifter		101 926	111 795	140 584	114 584	117 463	120 582	120 298
Driftsinntekter		-72 633	-61 595	-64 926	-62 943	-64 725	-66 612	-68 559
Sum		97 294	125 900	153 164	118 960	127 031	134 496	140 672

Tjenester og oppgaver

Formannskapet forvalter flere tjenestemråder som er organisert i ulike enheter. Nedenfor er en spesifisering over hvilke enheter som ligger innunder politikkområdet.

Enheter	
Plan og næring	ØRIK
Areal og landbruk	Rådmannen
Innovasjon og digitalisering	Organisasjon og utvikling - stab
Kantine og kiosk	Sentrale reserver
Personal og organisasjonsutvikling	Politiske styringsorganer
Økonomi	IKT
Dokumentsenter og politisk sekretariat	Tilskudd til kommunale samarbeid mv.
Kommunikasjon og samfunn	

Økonomiske rammer

Sektoren er tilført midler for å ivareta forventet lønnsvekst i 2020, men det er ikke gitt kompensasjon for forventet prisvekst for øvrig. Politiske vedtak og årseffekter er lagt til. Det er foretatt reduksjoner i enhetenes rammer for å tilpasse driften til kommunens rammebetingelser. Oppsummeringen av disse tiltakene, kompensasjon for demografi og noen få nye tiltak framgår av tabellen under. En detaljert liste over hvilke tiltak som er innarbeidet fra Agenda Kaupang framgår av vedlegg 6.

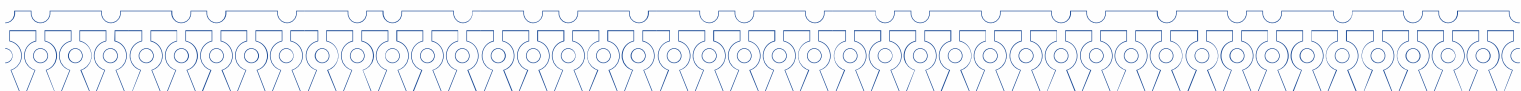
Formannskapet	2020	2021	2022	2023
Agenda Kaupang tiltak	-7 698 662	-10 273 883	-10 352 368	-10 433 574
Vekst og nye tiltak	10 487 061	17 949 631	22 728 221	27 281 983
<i>herav bla:</i>				
<i>Tilskudd/leie svømmehall</i>	<i>6 685 839</i>	<i>10 673 503</i>	<i>11 290 654</i>	<i>11 189 000</i>
Overføring Skatteoppkreverfunksjonen	-1 936 000	-3 327 905	-3 431 070	-3 537 433
Sum FSK	852 399	4 347 843	8 944 783	13 310 976

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

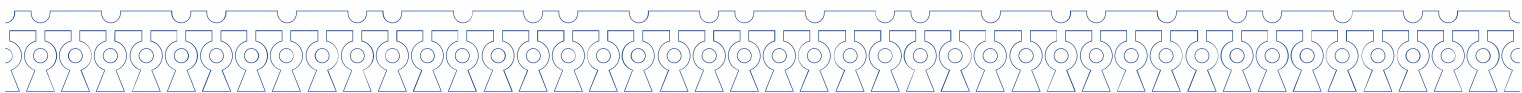
Formannskapetets utfordringsbilde er først og fremst relatert til overordnede problemstillinger knyttet til befolkningsvekstens utfordringer og muligheter. Ullensaker er allerede blant de mest kostnadseffektive kommunene i landet, men ønsker å opprettholde eller bedre kvaliteten på tjenestene. Dette er en utfordring når en samtidig skal håndtere vekst, noe som vil kreve ytterligere effektivisering og nye løsninger.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Med svært stramme økonomiske rammer i økonomiplanperioden har rådmannen vektlagt å spare tjenestene innenfor Helse/sosial og Skole/barnehage i størst mulig grad. Det er nødvendig å sikre god

analysekapasitet som faglig underlag for gjennomføring av tiltakene. Enhetene under Formannskapet er i ferd med å etablere et tverrfaglig analyseteam hvor hensikten er å skaffe bedre beslutningsgrunnlag til administrasjon og politisk nivå.

9.1. PLAN OG NÆRING

PLAN OG NÆRING	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP	
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022	2023
Lønn		4 064	5 674	6 518	7 663	7 939	8 225	8 521
Andre driftsutgifter		5 198	3 862	7 525	3 187	2 761	2 676	1 454
Driftsinntekter		-1 778	-775	-4 106	-799	-823	-849	-875
Sum		7 484	8 761	9 937	10 051	9 877	10 052	9 100

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

- Overordnet planlegging: Kommuneplan, kommunedelplaner, bistand i områderegeringsplaner og større reguleringsplaner og andre planprosesser
- Byutvikling: Byplanlegging, prosjekter, byliv
- Folkehelse og frivillighet: Folkehelsekoordinator som skal følge opp folkehelsearbeidet (pålagt), integrere folkehelseperspektivet i samfunnsplanleggingen og være en ressurs mot frivilligheten
- Utredning og analyse: Ansvar for ulike utredninger og analyser som f.eks. befolknings -og boligstatistikk, prognoser og andre fagutredninger. Produsere faglig underlag for strategiske beslutninger som omhandler både teknisk og sosial infrastruktur.
- Miljø og klima: Ansvar for det strategiske miljø- og klimaarbeidet i kommunen.
- Næringsutvikling: Måltrettet satsing for å tiltrekke oss visse typer næringer og for å opprettholde og forsterke dialogen med næringsaktører.
- Sektorovergripende koordinering og samarbeid: Koordinering, samarbeid og bistand i prosesser/prosjekter som andre enheter eier.

Det overordnede målet er å planlegge for, og skaffe et godt beslutningsunderlag for, viktige retningsvalg og gode bærekraftige beslutninger.

Økonomiske rammer

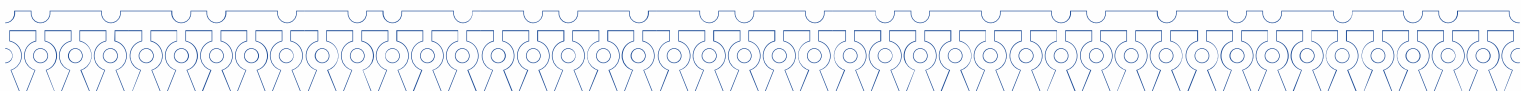
Enheten har fått videreført 1 mill kr til by- og tettstedsutvikling, bevilget første gang i 2019. Disse midlene var tiltenkt konkrete tiltak som fremmer byliv og bykvaliteter – som å bygge opp under attraktiviteten til Kløfta og Jessheim. I 2019 ble disse midlene brukt til gatekunst i kulverten i Henrik Bulls vei, gatekunst på taket (Kong Rakne) og midlertidig møblering av rådhusplassen (inkl arrangementer).

Enheten jobber aktivt med å skaffe ekstern finansiering til sine prosjekter, og dette vil vi fortsette med i neste periode.

Enheten fikk overført 2 nye stillinger i 2019. Folkehelsekoordinator fra Helse og sosial som skal sørge for at folkehelseperspektivet inkluderes i all samfunnsplanlegging, og som skal følge opp arbeidet mot frivilligheten. I tillegg er en stilling fra Areal omdisponert til prognose- og analysearbeid.

For neste økonomiplanperiode har enheten viktige uløste oppgaver som bør gjennomføres for å sikre kvalitet i samfunnsutviklingen og for å understøtte satsingsområdene i kommuneplanen som er på høring:

- **Starte revisjonen av byplanen for Jessheim:** (vedtatt i gjeldende planstrategi). Dette er enhetens førsteprioritet. Byplanen er, med det utviklingsmønsteret Ullensaker kommune har hatt, av avgjørende betydning for å sikre en utviklingsretning preget av bærekraft og bykvaliteter – og der interesser avveies til byens beste. Det er behov for 2 mill kr til dette fordelt på 2020 og 2021. Det er funnet rom for 0,5 mill til oppstart av dette i rådmannens

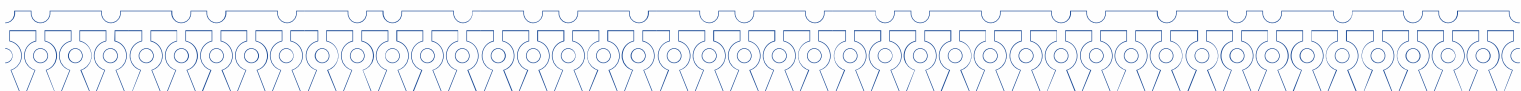

forslag til budsjett. Utover dette vil i 2020 midlene til by- og tettstedsutvikling i sin helhet gå med til dette arbeidet.

- **Kulturkvartalet:** Det er behov for å ta et helhetlig plangrep om kulturkvartalet for å forsterke og videreutvikle kvartalets kvaliteter og for å underbygge kvartalets områdeidentitet. Viktige grep er bl.a. å sikre grønn forbindelse fra stasjonen til Raknehaugen via Romsaasparken i form av en kultursti. I tillegg bør utredning av relokalisering av Ullensaker museum med tanke på en sentral plassering i byen være en del av dette. Mulige plangrep kan f.eks. være områderegeringsplan eller ta det inn som et særlig fokusområde i byplanen. Det ligger ingen midler til dette i budsjettet. Tilgjengelige midler som følge av vakanser hos område PKT leder vil bli benyttet her i 2020.
- **Område S5 i byplanen:** S5 er byens fremtidige indrefilet. Området er i dag preget av flere større ulike utviklingsaktører som ikke har sammenfallende interesser. Området har krav om helhetlig plan, der kommunen bør ta et helhetlig grep. Det kan f.eks. tas inn som særlig fokusområde i byplanen eller som egen områderegeringsplan. Som underlag for byplanen er det behov for 1,5 mill til dette, over 2020 og 21. Dersom områdeplan skal utarbeides er det behov for ekstern bistand, med 4-5 mill kr over 2 år. Områdeplan kan imidlertid vente, i og med at planavklarte utbyggingsområder allerede er stor. Det er ikke funnet rom for noe av dette i budsjett og økonomiplan. Konsekvensen er at underlaget for byplanen blir langt svakere enn det bør være, for å kunne ta de gode overordnede grepene.
- **Analyse/prognoser:** Administrativ og politisk ledelse trenger et overblikk over konsekvenser av vekst og befolkningsendringer sammen med oversikt over utbyggingstakt og utbyggingsmønster. Dette er også viktig som grunnlag for en 10 årig investeringsplan. Kommunen er i stand til å lage prognoser med bakgrunn i vekst og vedtatte planer, men har begrenset oversikt utover 4 års perioden på hva dette vil medføre i behov i form av teknisk og sosial infrastruktur. Dette er et typisk konsulentoppdrag med behov for anslagsvis 2 mill kr, men som det ikke er rom for i budsjettet. Konsekvensen er at ledelse og politikere ikke får et godt nok grunnlag for sine langsiktige prioriteringsbeslutninger.
- **Omdømmearbeid/næringsutvikling:** Kommunen bør ta en mer aktiv rolle for å markedsføre kommunen og regionen for å klare å tiltrekke seg flere kompetanseintensive virksomheter. Det er behov for 0,7 mill i 2020 og 0,5 mill i 2021 til dette formålet. Det er ikke funnet rom for dette i budsjettet. Hovedtyngden av veksten rundt Stor-Oslo har nå dreiet mot nord, med unntak av virksomheter som er kompetanseintensive. Effektene av målrettet arbeid mot kompetanseintensive virksomheter vil være å styrke Jessheim som en mangfoldig og kraftfull regionby, en mer variert befolkningssammensetning, høyere skatteinngang for kommunen og at Gardermoreregion ville blitt en enda mer interessant destinasjon.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

- For at strategisk ledelse og politikere skal kunne treffe bærekraftige beslutninger om kommunens vegvalg framover, er det avgjørende med grundige analyser og prognoser. Enheten ble styrket ved omdisponering av 1 stilling i 2019 som bl.a. skal bistå i dette arbeidet.
- Planbehov. Kommunen har et stort og komplekst planbehov i økonomiplanperioden. Byplanen skal rulleres. S5 i byplanen og kulturkvartalet er områder som trenger avklaringer. Det blir viktig å få på plass en strategi for klima og energi (By- og tettstedsutvikling). I tillegg er det vedtatt at det skal lages kommunedelplaner for Sand og Mogreina etter at saken om 3. rullebane er landet. Det er en utfordring at planbehovet langt overstiger de økonomiske midlene til å iverksette dette.

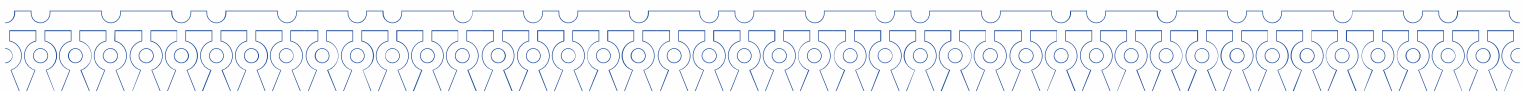

- Frivillighet og folkehelse. Folkehelse skal gjennomsyre alt vi gjør og tenker. Vi skal tilrettelegge for friskhet i befolkningen. For å få dette til må vi spille på lag med, og tilrettelegge for, mobilisering av frivilligheten. Å følge opp folkehelsearbeidet og frivillighetsstrategien blir viktig i tiden som kommer. Folkehelsekoordinatoren har en meget viktig rolle i dette arbeidet (By- og tettstedsutvikling/innbyggeren som ressurs)
- Kompetanse, rekruttering, sårbarhet. En liten enhet er svært sårbar med hensyn til jobbskifter.
- Flere store samferdselsprosjekter på gang
 - Nye vegforbindelser mellom Kongsvinger og E6 v/Jessheim
 - KVVU for hovedbanen
 - Ny godsterminal på Hauer seter

Det blir svært viktig at kommunen har en aktiv rolle i disse prosessene i årene som kommer (By- og tettstedsutvikling/næringsutvikling).

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

- Utforme planstrategi (lovpålagt ved nytt kommunestyre)
- Få vedtatt mobilitets- og byutviklingsstrategi (by- og tettstedsutvikling)
- Starte med byplanen (By- og tettstedsutvikling)
- Få på plass et system for prognoser som grunnlag for fremtidige behov og investeringsbeslutninger (Innbyggeren som ressurs/ by- og tettstedsutvikling)
- Strategidokument for klima og energi (Bærekraft, by- og tettstedsutvikling)
- Tung satsing på samferdsel f.eks. ny tverrforbindelse øst-vest, KVVU hovedbanen, godsterminal, problemstillinger knyttet til lufthavnen osv. (næringsutvikling, by- og tettstedsutvikling)
- Satsing på kunnskapsbaserte institusjoner i sentrum, og i kommunen for øvrig (næringsutvikling, by- og tettstedsutvikling)
- Kommunedelplaner for Sand og Mogreina (by- og tettstedsutvikling)

9.2. AREAL OG LANDBRUK

AREAL OG LANDBRUK	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	25 681	28 813	28 038	28 853	29 891	30 967	32 082
Andre driftsutgifter	6 045	7 144	8 944	7 104	7 170	7 241	7 313
Driftsinntekter	-24 383	-26 416	-26 416	-27 043	-27 798	-28 592	-29 412
Sum	7 343	9 541	10 565	8 914	9 263	9 616	9 984

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

- Bygge- og delesaksbehandling
- Reguleringsplaner
- Oppmåling
- Kart
- Landbrukstjenester
- Interkommunalt byggetilsyn
- Viltforvaltning

Økonomiske rammer

Budsjettrammen for enheten er for det meste videreført fra 2019, med påslag av lønnsvekst. Siden kommunen fikk innvilget tilbakeføring av forvaltningsansvaret for Landskapsvernområdene til Fylkesmannen fra 1.11.2019, var intensjonen at kommunen skulle spare 0,2 mill kr. I statsbudsjettet for 2020 er det imidlertid foreslått at forvaltningsansvaret for verneområder (der det ikke forvaltes av nasjonalpark-/verneområdestyre) skal overføres til kommunene. Dette innebærer at tilbakeføringen av forvaltningsansvaret som nevnt over kun vil bli gjeldende for nov-des 2019. Videre er det i statsbudsjettet foreslått at forvaltningsansvaret for nærings- og miljøtiltak i skogbruket, tilskudd til tiltak i beiteområder og tilskudd til utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdens arvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap overføres fra Fylkesmannen til kommunene.

Kommunene er i rammetilskuddet for 2020 tilført midler for de ekstra oppgavene som overføres. Overføringen av ekstra midler tilsvarer i 2020 0,1 mill kr til sammen for Ullensaker kommune og Gjerdrum kommune. Midlene vil ikke være tilstrekkelig til å dekke arbeidet med de tilførte oppgavene. Ullensaker har avtale med Gjerdrum kommune om utførelse av Landbruktjenestene og det er dialog mellom kommunene i forhold til hvordan de ekstra oppgavene skal løses for Gjerdrum kommune.

En stadig større andel av planene som Regulering behandler er det ikke anledning til å gebyrlegge, og arbeidet med disse planene faller derfor utenfor selvkostområdet. Dette gjelder for områdeplaner og planer for offentlig sosial og teknisk infrastruktur. Dette gjør det utfordrende å overholde budsjettrammene og det vil være nødvendig med større ramme for Reguleringsavdelingen i årene framover.

Denne utfordringen er i 2020 løst ved at alle budsjettposter på enheten er redusert betraktelig. Dette er ekstra utfordrende siden det også er reduserte inntekter på Landbruk i forhold til tidligere år. Samtidig er enhetens ramme i 2020 styrket med 0,4 mill kr ved omdisponering av midler på PKT leder. Denne tilføringen gjelder kun for 2020.

Gebyrene for Geodata økes med 8 % for 2020. Økningen skyldes at det er behov for å ha en kontrollert bruk av fond for å sikre at avdelingen ikke går med underskudd. Gebyrene for Regulering økes med 9 % da dette er nødvendig for at området skal være selvfinansierende. Byggesak har hatt et stort fond og prisene i gebyrregulativet har vært satt noe lavt for at fondet skal brukes. Det er imidlertid slik at fondet har blitt brukt fortere enn det som var forutsatt. Timeprisen på byggesak er

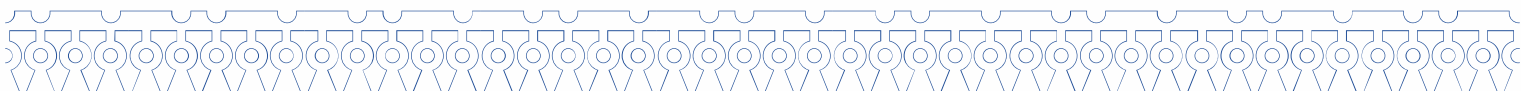
justert med 54 % og de fleste gebyrene er justert tilsvarende. Det er gjort en gjennomgang av gjennomsnittlig medgått tid og som følge av dette er satsene justert for å dekke gjennomsnittlig medgått tid. Gebyrer for landbruketstjenester er i stor grad regulert gjennom statens satser. De øvrige satsene på Landbruk justeres opp med deflator.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

I tillegg til områdets økonomiske utfordringer nevnt over, vil kommunen de kommende årene stå ovenfor flere komplekse og sammensatte plan- og utbyggingsoppgaver. Organisasjonen har mange dyktige, unge medarbeidere. Det er samtidig en bekymringsfull mangel på seniorkompetanse, selv om enheten inneværende år har lyktes å rekruttere seniorkompetanse innenfor byggesaksområdet. Medarbeidere som det er behov for er det høy konkurranse om i markedet. Rekruttering av seniorkompetanse, samt økt fokus på opplæring av egne ressurser vil bli et fokusområde.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Enhetens avdelinger har ulike forvaltningsoppgaver. Felles for alle er fokus på å levere gode tjenester til innbyggerne og andre aktører som er i kontakt med oss. Videre er det viktig at forvaltningsnivåene legger føringer gjennom sitt arbeid for en god byutvikling og gode nabolag.

9.3. INNOVASJON OG DIGITALISERING

INNOVASJON OG DIGITALISERING	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022	2023
Lønn	1 805	3 537	4 007	4 452	4 612	4 778	4 950
Andre driftsutgifter	229	2 585	2 585	2 655	2 724	2 798	617
Driftsinntekter	0	0	0	0	0	0	0
Sum	2 034	6 122	6 592	7 106	7 336	7 576	5 567

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

- Strategisk rådgivning for kommunens øvrige tjenesteområder
 - Strategiutvikling og effektiviseringsprosesser
 - Utarbeidelse av ROS analyser og koordinering av rutiner og prosesser
- Digitale tjenester
 - Oppfølging, utvikling og drift av digitale løsninger
 - Etablering av nye løsninger for effektiv drift og support av kommunens digitale tjenester
- Tjenesteutvikling
 - Gjennomføre innovasjons- og effektiviseringsprosesser på vegne av organisasjonen
- Prosjektstøtte
 - Drive og understøtte kommunens effektiviseringsprosjekter

Enhetens kundeløfte er å «bistå organisasjonen med kompetanse og inspirasjon for å utvikle nyttige og kostnadseffektive tjenester, gjennom helhetlig og effektiv samhandling mellom mennesker, prosesser og teknologi».

Økonomiske rammer

Budsjettrammen for enheten er videreført fra 2019, med tillegg av lønnsmidler knyttet til intern overføring av rådgiver kvalitetssystem.

Rammene er primært bundet opp i lønnsmidler samt tilgjengelige sentrale effektiviseringsmidler som aktiveres basert på relevante konseptutredninger, etter godkjenning fra Organisasjonsforum.

Enheten disponerer investeringsmidler knyttet til *Innbyggeren som ressurs* som i stor grad benyttes til prosjektansettelser og andre tiltak knyttet til uttreden fra Digitale Gardermoen IS.

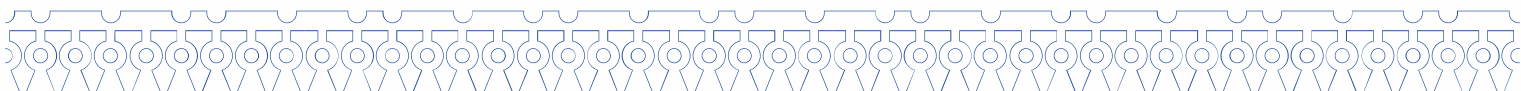
Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Enheten er blitt en sentral bidragsyter i kommunens tverrfaglige arbeid med tjenesteinnovasjon. Kommunens reduserte inntekter og økte krav til effektivisering medfører et økt press på, og forventninger til, leveranser fra enheten.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Enhet for Innovasjon og Digitalisering er «eier» av *Strategi for tjenesteinnovasjon*. Strategien er direkte knyttet opp til ny kommuneplan og satsningsområdet *Tjenesteinnovasjon*. Enheten skal aktivt arbeide for at kommunen når alle målsetningene i strategien knyttet til innbyggeren som ressurs, lærende organisasjon og mennesker og teknologi.

Arbeidet knyttet til uttreden fra DGI vil påvirke hele organisasjonen. Endringen kobles til samtlige satsningsområder i Strategi for Tjenesteinnovasjon og er en av de viktigste nøklene til fremtidig effektivisering av kommunen. Gjennom tjeneste- og prosessdesign, smart bruk av interne og eksterne ressurser samt optimalisering av tilgjengelig teknologi, vil kommunen og dens tjenester høste store effektiviseringsgevinster fra sine investeringer innen innovasjon og digitalisering.

9.4. KANTINE OG KIOSK

KANTINE OG KIOSK	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	3 518	2 582	2 582	2 673	2 769	2 868	2 972
Andre driftsutgifter	5 254	4 172	4 172	4 381	4 495	4 619	4 746
Driftsinntekter	-8 697	-6 784	-6 784	-6 994	-7 204	-7 427	-7 657
Sum	75	-29	-29	60	60	60	60

Tjenester og oppgaver

Enheten inneholder drift av kommunens kantine, kiosk og billettsalg. GNIST mat og opplevelser er utviklet til et sted med lokale velferdstiltak som arbeidsmarkedstiltak, arbeidstrening, språktrening og inkludering. Driften bemannes i tillegg til egne ansatte med personell fra attføringsbedrifter, samt ansatte i Ullensaker kommune i forbindelse med forebygging, utprøving og tilrettelegging. Driften foregår fra morgen til kveld og avsluttes etter siste kinoforestilling.

Konsept GNIST mat og opplevelser er utviklet for å dekke dagens og fremtidens behov, herunder tenke samlet for flere enheter og kommunale tjenester for å skape nye synergieffekter til det beste for kommunens innbyggere og ansatte.

Det er igangsatt et prøveprosjekt med skolemat til elever på Gystadmarka ungdomsskole. Her gis det et næringsrikt mattilbud og frukt til 300 elever. Tilbudet er veldig populært, og ordningen er videreført til også å gjelde Allergot ungdomsskole.

Økonomiske rammer

Budsjettrammen for enheten er videreført fra 2019.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Det er ønskelig å utvikle stedet videre i 2020 til å bli et positivt og populært samlingssted for ansatte og innbyggere. Stedet er allerede på vei til å bli benyttet som sosial arena, treffpunkt, avslapping, kultur, mat/drikke.

Det er et ønske om å bruke området mer i forhold til kultur og velferdstilbud. I tillegg kunne se mulighetene for et samarbeid med eventuelt etablering av ny ungdomsklubb på Jessheim.

Utvidelse av skolematordningen er en vesentlig utfordring. For å kunne få til det må en tenke andre løsninger for produksjon av mat, da dagens lokaler gir store begrensninger i produksjonen.

Det er ønskelig å videreutvikle GNIST for å kunne ha flere på VTA, praksisplasser, språkplasser m.v. for våre innbyggere som en god start videre ut i arbeidslivet.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Videreutvikling av GNIST og skolemat i samarbeid med de øvrige enhetene i Ullensaker kommunen er en sentral oppgave framover. Det er ønskelig å utarbeide et helhetlig matkonsept som kan omfatte flere grupper i Ullensaker kommune, for eksempel å samle alt under en paraply som et storkjøkken hvor en kan kjøre ut varer til institusjoner, osv. Videre er det viktig å videreutvikle den raushet og inkludering som er i GNIST.

9.5. PERSONAL OG ORGANISASJONSUTVIKLING

PERSONAL OG ORGANISASJONSUTVIKLING	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	19 051	18 114	18 114	18 761	19 436	20 136	20 862
Andre driftsutgifter	3 455	2 356	2 356	2 356	2 356	2 357	2 357
Driftsinntekter	-6 566	-4 533	-4 533	-4 818	-4 963	-5 117	-5 275
Sum	15 939	15 936	15 936	16 298	16 830	17 376	17 943

Tjenester og oppgaver

Personal og organisasjonsenheten har ansvar for sentrale støttefunksjoner som bl.a. personal, lønn og opplæring. Enheten yter stab-/støttetjenester til kommunens enheter og overordnet ledergruppe. Flere større fellesutgifter er lagt til enhetens budsjett som bl.a. kommunens lærlingeordning, bedriftshelsetjeneste med videre. Enheten lønner hovedverneombudet, samt hovedtillitsvalgte som har innvilget frikjøpt tid, innen enhetens budsjetttrammer.

Enhetens hovedutfordring er, parallelt med ivaretagelsen av en rekke driftsoppgaver som øker i omfang, å være pådriver for å videreutvikle en moderne personalfunksjon for kommunens mange ansatte og fronttjeneste i forhold til kommunens innbyggere og andre.

Det er et høyt fokus på en helhetlig ledelses- og organisasjonsutvikling for Ullensaker kommune. I tillegg til dette arbeides det med e-læring, flere digitale arbeidsprosesser, deltidspromblematikk, arbeidstidsordninger for ansatte i turnus og skoler, sommerungdom, deltakelse i statlig forsøk med arbeidsplasser for varig tilrettelagte ungdom under 30 år, flere menn i offentlig sektor, omdømmebygging med videre.

Rådmannen har et stort fokus på omdømmebygging og kulturbygging for på sikt å få flere unge til å søke seg til stillinger i Ullensaker kommune. Det har derfor vært satset på sommerungdoms- og lærlingeordningen. Det er en anbefaling fra KS sentralt at antall lærlingeplasser i kommunene skal være én lærling pr. 1000 innbygger. Dette tilsier ca. 38 lærlinger for Ullensaker. Satsing på lærlinger er et viktig bidrag i folkehelsearbeidet blant unge. Det er ikke satt av midler til denne økningen på flere år.

Økonomiske rammer

Budsjetttrammen for enheten er økt for 2020 med kr 0,426 mill for å kunne ta inn flere lærlinger. For øvrig er rammen videreført fra 2019.

Det ligger ikke inne midler til videreføring av tilbudet om sommerjobb til skoleungdom. Dette har vært et svært populært tilbud gjennom flere år, men som følge av en stram økonomi er det ikke funnet rom for dette tiltaket i 2020.

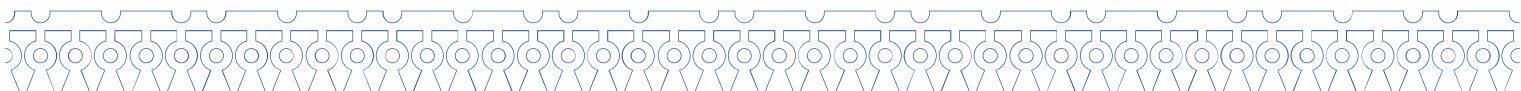
Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Utfordringene for kommende år er blant annet å ha oversikt og kontroll på organisasjonens kompetansebehov på kort og lang sikt, samt en strategisk plan på hvordan dette behovet skal dekkes. Som et ledd i dette er det under innføring en egen kompetansem modul hvor ansattes kompetanse skal registreres.

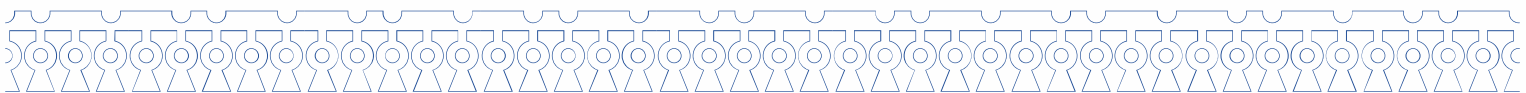
Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Videreføre arbeidet knyttet til:

- å ha motiverte, kompetente og omstillingsdyktige medarbeider med fokus på gode arbeidsprosesser i hele organisasjonen.
- videreutvikling av organisasjons- og ledelsesutvikling i organisasjonen

- fokus på effektive arbeidsprosesser og videreutvikling av digitaliserte arbeidsoppgaver
- forbyggende tiltak for å øke arbeidsnærvær og redusere sykefravær
- øke heltid og muligheter for utprøving av utradisjonelle arbeidstidsordninger

9.6. ØKONOMI

ØKONOMI	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	17 120	20 497	21 277	23 241	23 814	24 645	25 507
Andre driftsutgifter	731	832	852	833	834	835	836
Driftsinntekter	-3 877	-7 298	-7 298	-7 587	-7 814	-8 056	-8 306
Sum	13 974	14 031	14 831	16 488	16 834	17 424	18 038

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

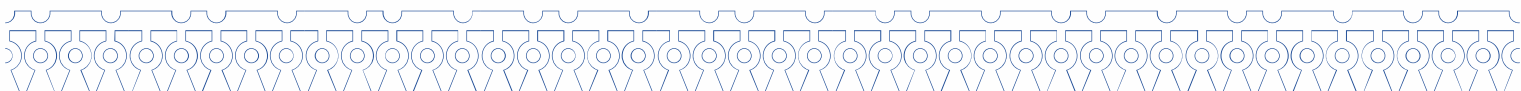
- Regnskapsfunksjonen, inkl. regnskapsansvar for andre selskaper som eksempelvis kirkelig fellesråd, brannvesen, svømmehall
- Controllerfunksjonen, budsjett, økonomioppfølging og rapportering
- Finansforvaltning
- Skatteoppkreverfunksjonen for egen kommune, Gjerdrum og Nes
- Innkjøpsfunksjonen i egen kommune (Interkommunalt Innkjøpssamarbeid Øvre Romerike ØRIK, se eget avsnitt)

Økonomiske rammer

Budsjettrammen for enheten er i utgangspunktet videreført fra 2019. Som et ledd i effektiviseringsprosessen er det videre lagt opp til en innsparing hos skatteoppkrever på et årsverk. Videre er det forutsatt at skatteoppkreverfunksjonen som følge av statsbudsjettet overføres til staten fra og med 1. juni 2020, noe som innebærer at både kostnader og inntekter for denne funksjonen er tatt ut fra og med denne dato. Det er i budsjettet lagt opp til en styrking med en sentral stilling på innkjøpsfunksjonen, som skal medvirke til ytterligere profesjonalisering av området. I tillegg er det i 2019 opprettet en ny stilling som finansforvalter med tanke på å optimalisere forvaltningen av kommunens gjeld og likviditet.

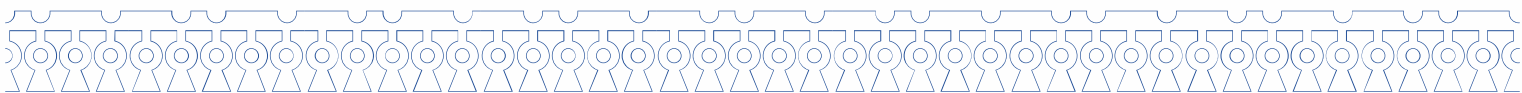
Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

- Krav til effektivisering av innkjøpsprosessene. Det er iverksatt et prosjekt som skal bidra til effektivisering av kommunens egne innkjøpsprosesser. Dette innebærer krav til endring av dagens organisering av innkjøpsfunksjonen, noe som antas vil gi større press på sentral innkjøpsfunksjon som i dag tilligger enheten. Det arbeides samtidig med å vurdere hvilke oppgaver som skal ligge hos det interkommunale innkjøpssamarbeidet ØRIK, og hvilke oppgaver kommunen skal løse selv. Konklusjonen på dette arbeidet vil kunne påvirke egen innkjøpsfunksjon i vesentlig grad, noe som gjør at denne i planperioden mulig vil måtte styrkes. Se eget avsnitt vedr ØRIK.
- Den pågående effektiviseringsprosessen i kommunen vil i planperioden stille ytterligere krav til enhetens controller funksjon. Det forventes at det vil bli stort behov for bistand i forbindelse med gjennomføring og oppfølging av de planlagte innsparingstiltakene kommunen står ovenfor.
- Kemnerfunksjonen forventes overført staten 1. juni 2020, hvilket gir en mulig utfordring med tanke på innfordring av kommunale krav. I tillegg vil kommunen ved dette tiltaket kunne miste betydelig økonomisk kompetanse som i dag utnyttes i oppfølgingen av kommunens egen økonomi.
- Stadig økende arbeidsmengde for regnskapsavdelingen gjør at det i planperioden fortsatt vil måtte gjøres kontinuerlige effektiviseringstiltak for å kunne opprettholde bemanningen på dagens nivå.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

- Fortsatt leveranse av regnskapstjenester med høy kvalitet til rett tid.
- Innføring av nytt rapporteringssystem, som forutsettes å gi kommunens ledelse et bedre og mer effektivt verktøy for både administrativ og politisk ledelse. Forenkling av rapporteringsrutinene er påkrevd for å kunne yte kommunens øvrige enheter den nødvendige bistand til gjennomføring av de effektiviseringstiltak som er lagt inn i budsjett/økonomiplan.
- Effektivisering av innkjøpsprosessene. Mer spesialisert kompetanse kombinert med bedre verktøy er nødvendig for på sikt å kunne gi bedre rammeavtaler og lojalitet til disse, noe som er nødvendig for å innfri de effektiviseringskrav som stilles til området.
- Optimalisering av finansområdet for å holde kommunens netto finanskostnader på så lavt nivå som mulig.

9.7. DOKUMENTSENTER OG POLITISK SEKRETARIAT

DOKUMENTSENTER OG POLITISK SEKRETARIAT	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022	2023
Lønn	0	3 847	3 847	3 981	4 125	4 273	4 427
Andre driftsutgifter	0	1 705	1 705	1 863	1 679	1 696	1 714
Driftsinntekter	0	-330	-330	-340	-350	-361	-373
Sum	0	5 222	5 222	5 505	5 454	5 608	5 768

Tjenester og oppgaver

Enhet for Dokumentsenster og politisk sekretariat ble opprettet i 2019. Enheten har ansvar for sentrale støttefunksjoner som håndtering av politiske saker, post- og dokumentforvaltning. Enheten yter stab-/støttetjenester til kommunens enheter, ansatte og overordnet ledergruppe. Enheten har overordnet ansvar for kommunes dokumentforvaltning, kommunes sak- og arkivsystem, samt det fysiske arkiv.

Økonomiske rammer

Budsjettrammen for enheten er økt med 0,2 mill kr knyttet til innføringen av nytt sak- og arkivsystem samt 0,25 mill kr som skal dekke underfinansiering av enheten for 2019.

Besparelse på portoutgifter i forbindelse med innføring av elektroniske arbeidsavtaler er et tiltak knyttet til effektiviseringsprosessen, og er innarbeidet med 0,3 mill kr.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

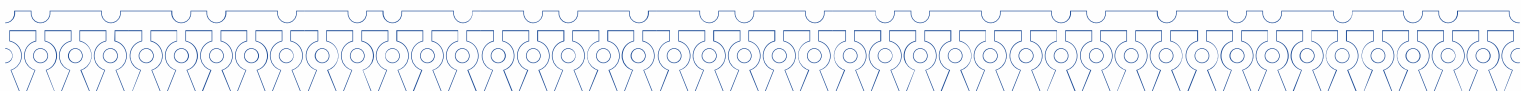
Enhetens hovedutfordring er å ivareta en rekke driftsoppgaver som øker i omfang, og være pådriver for å videreutvikle et moderne dokumentsenster for kommunen. Ullensaker kommune har hatt et elektronisk arkiv helt siden 2006, men likevel opplever enheten at det er store mengder av fysisk post og det brukes mye papir og konvolutter. Enhetens utfordringer fremover er å kartlegge kommunes postgang og arbeidsrutiner innen dette fagfeltet, og i samarbeid med andre enheter jobbe med å digitalisere og automatisere mest mulig av dokumentforvaltningen.

Kommunen skal i løpet av 2020 implementere et nytt sak- og arkivsystem. I den forbindelse er det nødvendig å endre organisasjonens arbeidskultur. Målsettingen er at alle enheter skal bli flinkere til å benytte seg av de allerede eksisterende digitale verktøyene, og ta i bruk nye og mer effektive systemer. Enheten skal jobbe med å fronte og kommunisere dette til hele kommunen.

I tillegg til dette arbeider enheten strategisk med å bidra til å etablere læringsplasser.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

- Tenke helhetlig, være innovative og serviceinnstilte
- Motivere våre kompetente og omstillingsdyktige medarbeidere med fokus på gode arbeidsprosesser i hele organisasjonen.
- Videreutvikle organisasjons postkommunikasjon og dokumentforvaltning med fokus på mer tilgjengelighet for innbyggere
- Fokus på effektive arbeidsprosesser og videreutvikling av digitaliserte arbeidsoppgaver

9.8. KOMMUNIKASJON OG SAMFUNN

KOMMUNIKASJON OG SAMFUNN	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP	
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022	2023
Lønn		10 138	6 916	6 446	5 633	5 835	6 045	6 263
Andre driftsutgifter		3 312	1 374	1 374	1 968	1 745	1 774	1 803
Driftsinntekter		-2 298	-1 890	-1 890	-1 949	-2 007	-2 069	-2 133
Sum		11 152	6 400	5 930	5 652	5 574	5 750	5 933

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

- Strategisk kommunikasjonsarbeid for ledelse og kommunens fagfelt og sektorer
- Operativt kommunikasjonsarbeid
- Ansvar for Web og sosiale medier
- Servicetorget og utvikling av feltet

Kommunens fremtidige oppgaver og samfunnsoppdrag vil kreve god strategisk kommunikasjon både internt og eksternt. Kommunikasjon er et virkemiddel for at kommunen skal kunne nå sine mål.

Økonomiske rammer

Budsjettrammen for enheten er videreført fra 2019 i tillegg til at det er tilført 0,35 mill kr for 2020. Enheten har i 2019 har vært underfinansiert, og det har vært nødvendig å tilføre ekstra midler for å opprettholde budsjettert nivå på lønn og drift. Det er også lagt inn midler i 2020 for å kunne gjennomføre beredskapsøvelse.

Som en del av effektiviseringsprosessen er det lagt opp til innsparing av ett årsverk på enheten.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Det er planlagt endringer i dagens servicetorg i løpet av 2020. Dette for å bedre servicetilbudet til innbyggere og øvrige besøkende til rådhuset, samt å utnytte arealene på en måte som gjør arealet mer innbydende.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Det arbeides med revidering av kommunens kommunikasjonsstrategi. Denne planlegges fremlagt for politisk behandling tidlig i 2020.

Kommunikasjonsmålene i økonomiplanperioden henger sammen med målene i kommuneplanen. Enhet for Kommunikasjon har laget en Aktivitetsplan for at alle ansatte kan få en oversikt over hva som gjøres i kommunen. Planen oppdateres ukentlig for å kunne gi et godt bilde av hva kommunen gjør for sine innbyggere. Planen skal gi ledelsen et overblikk, og slik kunne være et utgangspunkt for strategiske diskusjoner. Kommunikasjonsenheten skal planlegge god kommunikasjon sammen med ledelse og sektorer og fagfelt, i god tid før tiltak skal utføres.

9.9. ØRIK

ØRIK	Regnskap		Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr		2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn		5 257	5 040	5 040	5 217	5 405	5 599	5 801
Andre driftsutgifter		4 834	1 000	1 000	1 007	1 013	1 020	1 027
Driftsinntekter		-10 342	-4 481	-4 481	-3 844	-3 916	-3 992	-4 070
Sum		-251	1 559	1 559	2 379	2 502	2 627	2 757

Tjenester og oppgaver

Virksomheten er underlagt økonomisjef, men har eget ansvarssted, og tjenestene omfatter

- Inngåelse og vedlikehold av interkommunale rammeavtaler
- Bistand og/eller gjennomføring - kommunale rammeavtaler
- Bistand og/eller gjennomføring av større kommunale anbudskonkurranser
- Generell innkjøpsfaglig rådgivning til deltakerkommunene
- Ansvar for gjennomføring av kontrollprosedyrer mot valgte leverandører og underleverandører

Økonomiske rammer

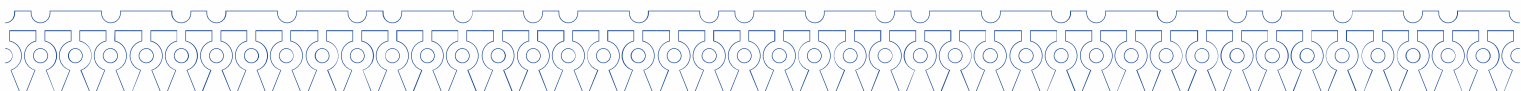
Budsjettrammen for enheten er i utgangspunktet videreført fra 2019, hvilket innebærer uendret bemanning på 6 stillinger. Virksomheten har historisk vært fullfinansiert ved provisjonsinntekter fra rammeavtaler og anbudskontrakter, men for fremtiden skal enheten finansieres ved tilskudd fra deltakerkommunene. Etter flere års overgangsperiode mellom finansieringsordningene, er det fra 2020 lagt inn 100 % tilskuddsfinansiering i kommunenes budsjett. Det innebærer at Ullensakers tilskuddsandel av ØRIKs budsjett må økes, og for 2019 er økning lagt inn med kr 0,73 mill.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Det skal vedtas ny fremtidig strategi for innkjøpssamarbeidet. Under dette arbeides det med en utredning som blant annet skal svare på hvilke oppgaver som skal tilligge ØRIK og hvilke oppgaver kommunene selv skal ta ansvaret for. Dette arbeidet vil på sikt naturlig kunne få konsekvenser også for kommunens egen innkjøpsfunksjon.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Fortsatt levere tjenester som beskrevet ovenfor av tilfredsstillende kvalitet på områdene beskrevet ovenfor.

9.10. RÅDMANNEN

RÅDMANNEN	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	3 201	2 805	3 605	3 318	3 008	3 116	3 229
Andre driftsutgifter	3 315	2 225	2 225	2 276	2 328	2 382	2 438
Driftsinntekter	0	0	0	0	0	0	0
Sum	6 516	5 031	5 831	5 594	5 336	5 498	5 666

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

- Rådmannen
- Avsetninger til ungdomsrådet
- Utgifter knyttet til diverse kommunale medlemskap og kontrakter.

Økonomiske rammer

Tidligere avsetning til ungdomsrådet ligger i budsjett med 0,5 mill kr sammen med 1 mill kr til barn og unge som ble tildelt i 2018. Midler til prosjektlederstilling personvern, er lagt inn med halvårseffekt i 2020. Utover dette er budsjettammen for enheten videreført fra 2019 med tillegg av lønnsvekst.

9.11. ORGANISASJON OG UTVIKLING – STAB

ORGANISASJON OG UTVIKLING - STAB	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	549	1 394	1 394	1 443	5 547	9 686	14 318
Andre driftsutgifter	11	1 361	987	1 195	1 229	1 265	1 303
Driftsinntekter	0	0	0	0	0	0	0
Sum	559	2 755	2 381	2 638	6 776	10 951	15 621

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

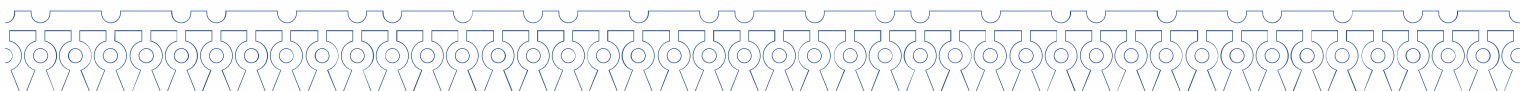
- Kommunaldirektør
- Beredskap
- Juridisk konsulent

Økonomiske rammer

Budsjettrammen for enheten er videreført fra 2019 med tillegg for lønnsvekst.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Prioriterte oppgaver vil være å ivareta sentrale støttetjenester innenfor økonomi, personal, arkiv, kommunikasjon og innovasjon og digitalisering overfor organisasjonen som helhet. Prioriterte oppgaver i planperioden er å tilrettelegge for innovasjons- og effektiviseringsprosesser i sektoren og ut mot organisasjonen som helhet. Dette er nødvendig for å kunne tilpasse driften til stadig strammere driftsrammer. Det er en prioritert oppgave å ivareta beredskapsarbeidet på et høyt nivå, revidere/rullere ROS-analyser og beredskapsplaner, samt øve beredskapen.

9.12. SENTRALE RESERVER

SENTRALE RESERVER/FELLES AVSETNINGER	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP	
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022	2023
Lønn		-32 148	-34 091	-34 091	-49 784	-48 555	-49 871	-51 234
Andre driftsutgifter		1 028	1 551	25 773	1 551	1 551	1 551	1 551
Driftsinntekter		-14 450	-8 894	-8 894	-9 370	-9 645	-9 938	-10 240
Sum		-45 571	-41 434	-17 212	-57 603	-56 648	-58 257	-59 922

Tjenester og oppgaver

Budsjettområdet omfatter

- Utgifter til pensjon
- Utgifter til forsikringer
- Overheadinntekter fra de selvfinansierende enhetene

Økonomiske rammer

Pensjon består av forventet premieavvik for KLP og SPK i 2020, amortisert premieavvik for pensjonsordningene, samt terminvise pensjonsoppgjør. I beregningen av disponible midler til pensjonspremie og premieavvik for 2020 er det lagt til grunn noe mer offensive forutsetninger enn tidligere år. Som følge av dette er det lagt inn 16 mill kr høyere inntekter fra premieavvik og terminvise pensjonsoppgjør i 2020 enn i 2019. Midlene er brukt i rådmannens budsjettsaldering og omfordelt til andre områder. Reduksjonen i pensjonskostnadene henger også sammen med endret pensjonsordning for ansatte født i 1963 eller senere.

9.13. POLITISKE STYRINGSORGANER

POLITISKE STYRINGSORGANER	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	9 768	10 572	10 729	9 370	10 468	10 057	11 236
Andre driftsutgifter	1 442	2 411	1 969	1 971	2 307	2 025	2 365
Driftsinntekter	-55	0	0	0	0	0	0
Sum	11 154	12 983	12 698	11 341	12 776	12 082	13 600

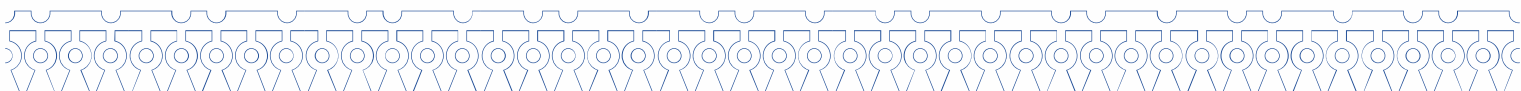
Tjenester og oppgaver

Under dette budsjettområdet inngår lønn og godtgjørelse til politikere, samt andre utgifter knyttet til politisk virksomhet i kommunen, herunder støtte til politiske partier og utgifter for gjennomføring av valg. I tillegg inkluderer rammen budsjettet til barn- og unges kommunestyre og elderrådet.

Budsjettområdet omfatter også avsetning til diverse tilskudd av veldedighetsmessig karakter som disponeres av FSK på ca 0,2 mill kr (FSK's reserve), samt en pott som disponeres etter fullmakt av ordfører på 0,1 mill kr til mindre gaver og påskjønnelser (Ordfører's reserve). Rådmannen foreslår at fullmakten videreføres i 2020, se eget vedtakspunkt.

Økonomiske rammer

Budsjettrammen for enheten er nedjustert med 1,0 mill kr fra 2019, et innsparingstiltak fra organisasjons- og effektiviseringsprosjektet, samt ivaretagelse av vedtak fra budsjettbehandlingen i KST-sak 125/18. Innsparingen kan gjennomføres ved å redusere møtefrekvens for politiske møter, samt reduksjon i ombudsmannsgodtgjørelsen.

9.14. IKT

IKT	Regnskap		Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr		2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn		0	0	0	0	0	0	0
Andre driftsutgifter		42 028	49 855	49 855	46 377	45 395	47 012	48 678
Driftsinntekter		0	0	0	0	0	0	0
Sum		42 028	49 855	49 855	46 377	45 395	47 012	48 678

Tjenester og oppgaver

Kommunens IKT-utgifter er budsjettert samlet på ett budsjettområde. Budsjettet omfatter i all hovedsak kjøp av tjenester fra DGI. I tillegg kommer kommunens egne IKT-utgifter (oppslag i register, kjøp av div utstyr m.m).

Ullensaker kommune trer i planperioden ut av samarbeidsavtalen med Digitale Gardermoen og etablerer egen løsning for drift, forvaltning og utvikling av IKT-relaterte løsninger.

Det etableres en driftsplattform basert på «Offentlig sky» (Public Cloud), samt så langt det lar seg gjøre anskaffelse av alle løsninger som «Software som en tjeneste» (SaaS). Offentlig sky anses som den mest fleksible, skalerbare og samtidig mest kostnadsbesparende over tid. Alternativet legger vekt på innovasjonstakt og kommunens mulighet til å raskt ta i bruk nye tjenester.

Det etableres en strømlinjeformet organisasjon internt i kommunen for forvaltning av løsningene, hvor kommunen selv sitter med kontroll og eierskap til driftsmiljøet. Videre vil løsningskompetansen styrkes ute i virksomhetene, for rask og effektiv forvaltning og utvikling av nye og eksisterende løsninger.

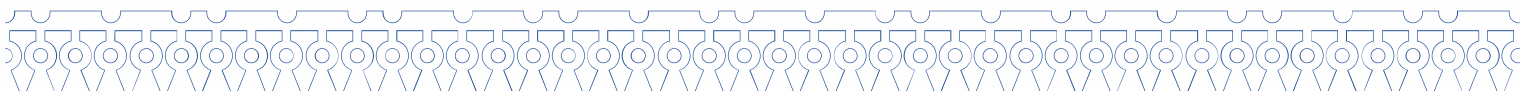
Anbefalt modell understøtter følgende behov:

- Økt administrativ og politisk påvirkning på strategisk retning og prioriteringer
- Kostnadseffektiv drift, forvaltning og utvikling av IKT-relaterte tjenester
- Tilgang til nye og effektive teknologier for samhandling
- Kommunen og de enkelte sektorene har selv kontroll over egen utvikling
- Flexibilitet og skalerbarhet på løsninger, teknologier og kompetanse
- Økt systemkompetanse og støtte ute i virksomhetene
- Effektiv IKT-support organisert internt i kommunen
- Kontroll over sikkerhetsnivåer og personvern i egen organisasjon
- Økt innovasjonstakt

Det er forventet en generell økonomisk innsparing ved overgang til egen drift i offentlig sky. I tillegg vil nye måter å finansiere IKT-løsninger gi kommunen større påvirkningskraft på IKT budsjettet. Ytterligere besparelser og effektivisering vil realiseres ved forvaltning og utvikling av løsninger av virksomhetene selv, samt gjennom innføring av ny moderne teknologi og prosessendringer med tilhørende automatisering.

Økonomiske rammer

Budsjettrammen er nedjustert med 5,0 mill kr i 2020 og har sammenheng med forventet innsparing ved uttreden fra DGI.

9.15. TILSKUDD TIL KOMMUNALE SAMARBEID

TILSKUDD TIL INTERKOMMUNALE SELSKAPER	Regnskap		Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
<i>Tall i 1000 kr</i>	2018	2019	2019	2019	2020	2021	2022	2023
Lønn	0	0	0	0	0	0	0	0
Andre driftsutgifter	25 045	29 361	29 261	29 261	35 555	39 568	41 026	41 791
Driftsinntekter	-187	-193	-193	-193	-199	-205	-211	-218
Sum	24 859	29 168	29 068	29 068	35 356	39 364	40 815	41 573

Tjenester og oppgaver

Budsjettområdet omfatter de fleste IKS'ene og andre typer samarbeid, samt overføring til OU-fond og tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn. Noen av samarbeidene er gjengitt under:

- Ullensaker svømmehall KF
- Romerike revisjon IKS
- Komerike kontrollutvalgssekretariat (ROKUS)
- Arbeidsgiverkontrollern Øvre Romerike (AØR)
- Øvre Romerike utvikling (ØRU)
- Ullensaker kirkelige fellesråd

Økonomiske rammer

Budsjettet for området er vesentlig oppjustert i forhold til 2019, på grunn av økt tilskudd til Ullensaker svømmehall KF for dekning av driftskostnader og finanskostnader.

I statsbudsjettet for 2020 er det foreslått at skatteoppkreverfunksjonen overføres til staten fra og med 1. juni 2020. Dette innebærer at også Arbeidsgiverkontrollen for Øvre Romerike statliggjøres og de økonomiske rammene er som følge av dette nedjustert med 1,136 mill kr.

Kommunen yter tilskudd til Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn. De økonomiske forpliktelsene kommunene har til den lokale kirke følger av kirkeloven. Tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke kan kreve et årlig tilskudd fra staten og fra kommuner hvor det bor medlemmer av samfunnet. Tilskuddet skal være av en slik størrelse at det pr medlem om lag tilsvarer statens og kommunens budsjetterte utgifter til Den norske kirke pr medlem.

Kirken opplever økt belastning på sine gravplasser som følge av den økte veksten i kommunen. De har derfor bedt om midler tilsvarende 1,05 mill kr i sitt budsjett for å dekke utgifter til gravplasskonsulent/driftsleder, samt elektronisk arkiv. Rådmannen har ikke funnet rom for å imøtekomme denne økningen.

Det legges opp til en vesentlig økning av avgiftene for gravferd/gravsted til utenbysboende. Slik lovverket er i dag har man kun rett på frigrav i den kommunen man er bosatt, og med det trykket som oppleves på de få ledige gravene spesielt ved Hovin og Ullensaker, er det behov for å tilpasse avgiftsnivået til den reelle kostnaden for å begrense pågangen.

Det er praksis at kremasjonsavgiften for innbyggere i Ullensaker kommune dekkes i sin helhet av driftstilskuddet som fellesrådet får fra Ullensaker kommune. Økningen i antall kremasjoner gjør at fellesrådet ikke lenger klarer å dekke dette innenfor egne rammer og det er derfor lagt inn en økning på 0,35 mill kr i driftstilskuddet. Det vil bli lagt fram egen sak i løpet av 2020 hvordan dette skal løses for årene framover.

Som beskrevet under investeringer er det innarbeidet 18,8 mill kr i investeringstilskudd for kirken i 2020 til driftsbygning Hovin kirke, kirketak Ullensaker kirke og frie investeringsmidler. Prosjektet er nærmere beskrevet i vedlegg 9.

10 HU FOR TEKNISK, IDRETT OG KULTUR

Hovedutvalg teknisk, idrett og kultur	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP	
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022	2023
Lønn		166 097	187 490	187 637	193 183	203 115	216 272	230 432
Andre driftsutgifter		356 659	377 542	381 890	384 760	422 531	443 034	468 135
Driftsinntekter		-287 556	-326 512	-326 512	-336 723	-363 162	-389 519	-415 100
Sum		235 200	238 520	243 015	241 220	262 484	269 788	283 467

Den store økningen i rammene utover i perioden er særlig utgifter til drift av Algarheim skole og svømmehallen i tillegg til demografi.

Tjenester og oppgaver

Hovedutvalgsområdet teknisk, idrett og kultur (HTIK) forvalter flere tjenesteområder som er organisert i ulike enheter. Nedenfor er en spesifisering over hvilke enheter som ligger innunder politikkområdet.

Enheter	
Kultur	Vann, avløp, renovasjon og veg
Kommunale eiendommer	Prosjektkontoret
Selvfinansierende boliger	Brann og redning
Hovedutv teknisk, idrett og kultur - stab	

Det presiseres at Brann og redning ikke er en egen enhet i kommunen, men tjenester løses gjennom Øvre Romerike brann og redning, 110-sentralen og Interkommunalt utvalg for akutt forurensing.

Økonomiske rammer

Rammene til enhetene er videreført fra 2019 med tillegg for lønnsvekst og årseffekt av tidligere politiske vedtak. Vekst og nye tiltak samt Agenda Kaupang tiltak er innarbeidet i budsjettet for 2020 i henhold til tabellen under. Detaljerte opplysninger om hvilke Agenda Kaupang tiltak som er innarbeidet i budsjettet framgår av vedlegg 6.

HTIK	2020	2021	2022	2023
Agenda Kaupang tiltak	-13 248 977	-20 408 128	-20 785 709	-21 174 991
Vekst og nye tiltak	8 679 748	31 130 440	32 597 650	40 233 644
<i>herav bla:</i>				
<i>Drift svømmehall</i>	1 999 000	13 441 615	8 253 519	8 426 722
<i>Drift Algarheim skole</i>	3 060 000	7 660 000	7 850 000	8 080 000
<i>Økt tilskudd ØRB utover deflator</i>	370 000	381 223	393 041	405 226
<i>Merbehov Komei</i>	3 250 748	3 349 354	3 453 184	3 560 233
Sum HTIK	-4 569 229	10 722 312	11 811 941	19 058 653

Enhetene har realistiske rammer, men særlig driftsbudsjettet for Kommunale eiendommer i 2020 er svært stramt, selv om omfattende tiltak er lagt til grunn for å øke kommunens handlingsrom. Dette krever disiplin fra alle våre brukere.

Både vinter- og sommerdriften av kommunale vegger er underbudsjettet og det er ikke funnet rom for økning. Både på dette området og på strømutgiftene har kommunen liten påvirkning på utgiftene. ENØK-tiltak blir fortsatt prioritert.

Flere tiltak ligger til grunn for budsjettet på dette området, som vil kreve at hele organisasjonen samt våre brukere av bygg og anlegg sammen stiller seg bak og medvirker til gjennomføring:

Tiltak fra Agenda Kaupang rapporten er innarbeidet i budsjett og økonomiplan, med en samlet effekt i 2020 på i overkant av kr 13 mill. De viktigste i økonomiplanperioden er:

- Effektivisering av renhold
- Tiltak for å spare energi ifm drift av idrettsanlegg
- Besparelser i kulturskolen
- Brukertjenester for betaling
- Innføring betalt ansattparkering
- Innføring av avgiftsparkering
- Nedklassifisere kommunale veger (først i 2021)
- Styring av gatelys

I tillegg er salg av kommunale boliger lagt inn med en besparelse på kommunens renter og avdrag i størrelsesorden 8 mill kr i 2020 og deretter 14 mill kr pr år de følgende årene.

Tiltakene er kommentert nærmere under de ulike områdene innenfor Hovedutvalg for teknisk, idrett og kultur (HTIK).

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Som følge av stor befolkningsvekst har Ullensaker fortsatt en stor investeringsportefølje i teknisk og sosial infrastruktur. Det medfører store driftskonsekvenser for det enkelte tjenesteområde og for forvaltning, drift og vedlikehold (FDV). Det utfordrer kommunens mulighet til fleksibilitet i stor grad at mye av driftsbudsjettet er bundet innenfor OPS skolene. Det er i budsjett 2020 og økonomiplanen lagt stor vekt på å redusere investeringene, og dreie fokuset over på enda mer optimal bruk av eksisterende bygg og anlegg. Alle områdets tjenester må optimalisere driften ytterligere i årene framover, samtidig som volumvekst skal håndteres.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

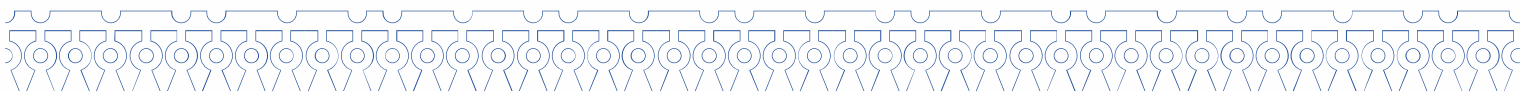
De tre satsingsområdene fra 2019 videreføres i økonomiplanperioden med formål å levere gode tjenester og håndtere volumvekst:

Strategisk fokus:

- Økt strategisk og langsiktig fokus
- Fra bolig og næring til byutvikling. Hvilke grep for å utvikle en god by?
- 10 årig investeringsplan (fom. 2021)
- Profesjonell eiendomsforvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunale eiendommer, anlegg, uteområder og tomter.
 - Hvordan utnytte og utvikle eksisterende arealer mest mulig optimalt?
 - Hvordan kartlegge og møte investeringsbehovene?
 - Investeringsanalyser som inkluderer livssyklus kostnader for å sikre gode, riktige og helhetlige beslutningsgrunnlag
 - Løsninger som sikrer høy effektivitet, fleksibilitet og bærekraft med fokus på klima, miljø og helhetlig kommuneøkonomi
 - Bruke og utvikle verdier bundet i eiendom for å øke det økonomiske handlingsrom i kommunen

Håndtere volumvekst:

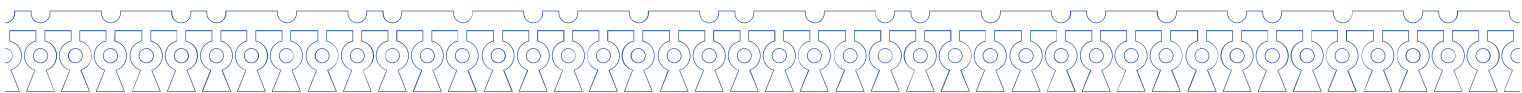
- Eiendomsstrategi med påfølgende delstrategier som f. eks. vedlikeholdsstrategi o.l.

- Eiendomsforvaltning og utvikling: Utnytte det vi har fullt ut, før det bygges nytt
- Mer optimal bruk av kommunens bygg til egne tjenester samt til lag og foreninger. Digitalisere, automatisere (støttesystemer) og transformasjon
- Sambruk og flerbruk i fokus
- Løpende fokus på tjenesteutvikling

Organisasjon:

- En dynamisk organisasjon tilpasset oppgaver, kompleksitet og utfordringer
- En framtidsrettet, helhetlig og utviklingsorientert eiendomsvirksomhet
- Løpende gjennomgang av sentrale arbeidsprosesser som et ledd i en kontinuerlig forbedringsprosess

10.1. KULTUR

KULTUR	Regnskap		Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr		2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn		28 462	30 676	30 568	33 199	34 394	35 632	36 915
Andre driftsutgifter		26 559	24 008	24 210	23 672	23 886	24 113	24 348
Driftsinntekter		-27 760	-25 601	-25 601	-25 895	-26 663	-27 480	-28 323
Sum		27 261	29 084	29 177	30 976	31 617	32 266	32 941

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

- Allmenn kultur
- Fritidskontaktordningen
- Kløfta og Jessheim bibliotek
- Ullensaker kulturskole
- Ullensaker kulturhus
- Ullensaker kino

Økonomiske rammer

Budsjettrammen for enheten er videreført fra 2019 med følgende endringer:

- Kulturens ABC- midler tas bort, 0,25 mill kr
- Redusere utgifter til 17. mai feiring kr 20.000
- Redusere stipend til unge lovende utøvere kr 40.000. (Restbeløp til fordeling kr 60.000)
- Økte inntekter i kulturskolen 0,2 mill kr
- Besparelse i kulturskolen 0,15 mill kr (Agenda Kaupang- tiltak)

I budsjettet for 2019 ble det bevilget midler som var å anse som engangsbevilgning, og er ikke i budsjettet for 2020. Dette er:

- leieavtale lokaler Kløfta Vel 0,2 mill kr
- Grunnlagsdokumentasjon Kulturminnevern 0,1 mill kr

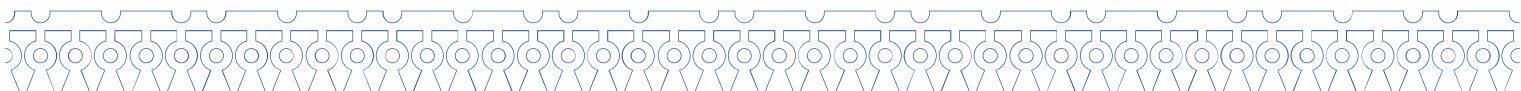
Det er ikke tatt høyde for økning av utgifter til Fritidskontaktordningen. Brukerne får vedtak om tjenesten fra tildelingsenheten, mens utgiftene blir belastet kulturenheten. Man må forvente at utgiftene til tjenesten vil stige ytterligere. Det er også budsjettert med høye inntektskrav for kino og kulturhus, og man forutsetter høye belegg på arrangementer for å gå i økonomisk balanse. Det er tilført 0,69 mill kr som kompensasjon for prisvekst knyttet til arrangementer på kino og kulturhus.

Sentrale føringer

I statsbudsjettet for 2020 er blant annet museum, inkludering, kulturelt mangfold og kulturnæringer viktige satsingsområder. Antatt vil områdene bli fulgt opp med tilskuddsordninger for kommuner og andre aktører. Akershus fylkeskommune fokuserer på kulturelt mangfold, kulturnæringer og festivaler i sin kulturplan, som gjenspeiler seg i tilskuddsordningene som er utarbeidet. Dette er også viktige elementer i forslag til ny kommuneplan for Ullensaker, med satsing på by og tettstedsutvikling, næringsutvikling og innovative tjenester.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Ullensaker skal være en relevant og attraktiv kulturkommune å bo i og besøke. Innenfor tilgjengelige rammer vil kommunen fortsette å legge til rette for dette, for gode møteplasser og for engasjerte og aktive innbyggere.

Ullensaker museum er lokalisert på Sør- Gardermoen ved Forsvarets flysamling. Kommunen leier i dag lokaler til museet frem til 2024. En alternativ lokalisering i Jessheim by vil bli utredet i 2020.

Trandum leir er et viktig kulturminne i Ullensaker og Gardermoregionen – både som formidling av kommunens historie og som møteplass for veteraner. Det er tatt initiativ til å formidle leiren og kommunens militære historie. Dersom dette blir et tilbud vil en måtte komme tilbake til eventuelle økonomiske konsekvenser.

Barn og unge som vokser opp i kommunen får i for liten grad opplæring og mulighet til å utprøve et kulturuttrykk. Dette er viktig for at man skal kunne uttrykke seg på flere måter og være et skapende og kreativt menneske. En utfordring i planperioden er å styrke det systematiske arbeidet med alle aktører innen oppvekst, som skole, barnehage og fritidstilbydere. Her vil det være behov for kompetanseutvikling, lærerkapasitet, bevisstgjøring og arenaer for å lykkes.

Vi har utfordringer med kapasitet og egnethet mht lokaler til øving innen dans, teater, korps og kor. Det er også behov for egnede mellomstore visningsarenaer for alle områdene. Administrasjonen jobber videre med å finne gode løsninger innen eksisterende bygningsmasse. Et mulighetsstudie for kulturhuset i et langsiktig perspektiv, som grunnlag for eventuelle senere valg, legges fram i 2020.

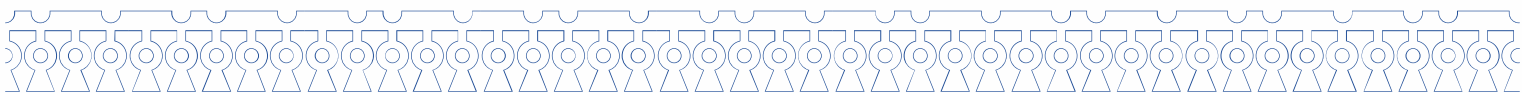
Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

I budsjettet for 2020 er dette prioritert:

- **Flere tilbud og elevplasser i Ullensaker kulturskole.** I 2019 fikk kulturskolen økte rammer til nye tilbud. Dette er videreført, sammen med noe høyere krav til inntjening. Vi vil likevel se en kulturskole med bredere tilbud, og som skal nå flere enn før. Kulturskolen ønsker å samarbeide godt med korps og andre kulturaktører, samt å være et lokalt ressurscenter for barne- og ungdomskultur i Ullensaker.
- **Barn og unge.** Det å kunne utøve et kulturuttrykk og å lære å oppleve er viktig av mange grunner. Administrasjonen ønsker å se på hvilke muligheter det er for samarbeid mellom skole og barnehage og kulturenheten for å styrke opplæringen i estetiske fag, og å bruke kultur som et virkemiddel i utdanningsløpet. Det legges opp til videreutvikle dette i samarbeid med målgruppen. Vi ønsker å bidra til en mer kreativ og skapende oppvekst for kommunens unge.
- **Ungdom.** Ungdom trenger aktiviteter og arenaer som de ønsker å bruke. Prioriterte oppgaver for 2020 er å utvikle gode møteplasser, workshops og events sammen med ungdommen, som styrker deres identitet og tilhørighet.
- **Synlig kultur i tettsteder og byutvikling.** Satsingen på arrangementer og aktiviteter utendørs videreføres, og kunst i offentlig rom. Målene med dette er
 - å ha gode visningsarenaer for lokale kulturaktører
 - skape møteplasser som er lett tilgjengelige for alle, og innbyr til sosiale relasjoner
 - underbygge satsingsområdene, som musikk, scenekunst, mangfold, kulturarv, næringsutvikling og frivillighet
 - gjøre nye sjangre og uttrykk tilgjengelig for en bred målgruppe
- **Frivillighet.** Kommunen skal støtte lokale initiativ, bygge opp under det lokale kulturlivet og gjøre det lett å være frivillig. Det legges opp til stor grad av medvirkning og medborgerskap (kommune 3.0). Tilskudd til lag og foreninger og kulturaktører videreføres på samme nivå med unntak av stipend for unge lovende utøvere (reduseres) og kulturens ABC- midler (utgår). På bakgrunn av strategi for frivillighet vil kommunen se på tiltak som fremmer frivilligheten, bygger opp under møteplasser og sosiale arenaer, som Frivillighetens hus og andre arenaer.

- **Utvikle kulturelle fyrtårn.** Ullensaker har i dag få områder som utpeker seg utover Øvre Romerike. Kommunen ønsker sammen med lokale kulturaktører å definere satsingsområder og se på mulig ressursmobilisering for å løfte ett eller flere områder til et regionalt kulturfyrtårn.
- **Kreative næringer.** Ullensaker kommune har sammen med Akershus fylkeskommune igangsatt et prosjekt for å utvikle kreative næringer. Prosjektet avsluttes i 2020. Dersom det åpner seg muligheter for nye prosjekter, vil kommunen stille seg positivt til å bidra.
- **Inventaret på Jessheim bibliotek** er det satt av midler i investeringsbudsjettet til å skifte. Innredningen i dag er lite fleksibel. Slik skal møteplassen på Jessheim bibliotek styrkes om arena for kulturopplevelser, kunnskap, samtale og debatt.

10.2. KOMMUNALE EIENDOMMER

KOMMUNALE EIENDOMMER	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	69 598	74 400	74 400	70 305	69 477	72 032	74 681
Andre driftsutgifter	107 767	106 205	105 288	114 263	131 998	128 801	131 061
Driftsinntekter	-17 644	-18 095	-18 095	-19 273	-19 848	-20 460	-21 091
Sum	159 720	162 509	161 592	165 295	181 627	180 373	184 651

Tjenester og oppgaver

Enheten leverer tjenester knyttet til 9 forskjellige fagområder innen profesjonell forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av alle kommunale eiendommer, anlegg og uteområder.

- Administrativ, teknisk og økonomisk forvaltning
- Eiendomsutvikling inkl. kjøp og salg
- Bygg- teknisk drift, renhold og sentralvaskeri
- Energi, klima og miljø
- Vedlikehold og utskiftninger
- Park og idrett

Enhetens oppgave er å sikre at eiendom blir en positiv bidragsyter for alle i samfunnet gjennom god kommunal eiendomsforvaltning integrert med en fremoverlent, miljøvennlig, lønnsom og bærekraftig FDVU (Forvaltning-Drift-Vedlikehold-Utvikling).

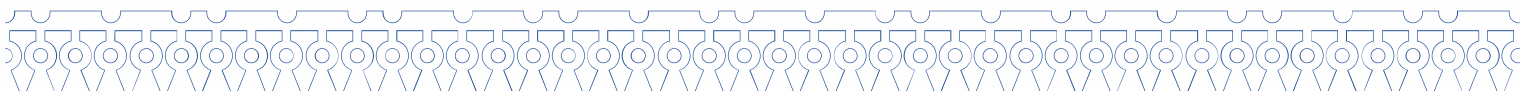
Økonomiske rammer

I 2020 overtar enheten ansvar for ca. 18.000 m² nye arealer (areal økning på ca. 9,5%), og har med bakgrunn i dette meldt inn behov for økt netto ramme på ca. 15,8 mill kr fra år 2020. Stor del av økningen er knyttet til fast avtale med drifting av nye Algarheim skole, samt leiekostnader nye NAV lokaler og oppstart av ny svømmehall.

Enheten er tildelt 3,25 mill kr i demografikostnader for å møte deler av merbehovene. I tillegg dekkes nye tiltak som drift av Algarheim skole og kostnader til svømmehall av sentral saldering. Resten av merbehovet må dermed dekkes innenfor eksisterende, fremskrevet ramme for 2020 (anslagsvis ca. 5 mill kr).

Dette innebærer i realiteten en nedjustering av 2020 rammen i forhold til 2019. Konsekvensen vil være at overholdelse av budsjettammer for 2020 blir en utfordrende oppgave preget av mye usikkerhet. Utvikling i f. eks. energipriser, værforhold og andre faktorer som er utenfor enhetens kontroll vil sannsynligvis ikke kunne dekkes gjennom tildelte rammer, men vil kreve en nedprioritering i andre tjenesteleveranser. Om, hvor store og hva eventuelle nedprioriteringene skal omfatte vil avhenge av endringene i forutsetninger som budsjett 2020 er basert på. Kostnader knyttet til faste avtaler (OPS leverandører) reduserer fleksibilitet knyttet til optimalisering av tilgjengelige rammer.

I Agenda Kaupang prosessen tidlig i 2019 ble det foreslått tiltak som potensielt kan legge til rette for en reduksjon av renholdsfrekvenser på formålsbygg med unntak av barnehager, våtrom, dusj og garderober. Det er estimert en mulig effektivisering på ca. 10 mill kr pr år. Dette er en vurdering som er beheftet med mye usikkerhet. Effekt for 2020 vil avhenge av tidspunkt for igangsettelse av tiltak, samt andre faktorer må avklares gjennom planleggingsprosessen. Tiltaket innebærer at alle kommuneansatte i større grad selv tar ansvar på ryddighet og orden på egen arbeidsplass, samt bidrar at også for eksempel skoleelever gjør det samme. Det innebærer at lokalene som forlates på slutten av arbeidsdagen skal være fri for gjenstander og søppel. Mindre hendelser som måtte inntreffe i løpet av en arbeidsdag, for eksempel utilsiktet søl, spredning av søppel i klasserom, bringe søppel til felles avfallsrom/sted, o.l. skal håndteres av brukere. På denne måten vil lokalene kunne

tåle redusert renholdsfrekvens, uten at dette går på bekostning av ryddighet og orden. Ordinær renhold, som vask av flater, vinduer, toaletter, smitterenhold, hovedrengjøring, større hendelser som krever større innsats for opprydding/rengjøring vil fortsatt håndteres av kommunens egen renholdspersonell. Dette vil sikre at pålagte hygiene og HMS krav ivaretas. Det understrekes at selv om det kan virke tilsynelatende enkelt og fornuftig at enhver må ta ansvar for ryddighet og orden på egen plass, så kan gjennomføring av dette i realiteten være svært utfordrende. Årsaken er at levering av høy grad av service fra renholdspersonell over lang tid har bygget opp et forventningsnivå blant brukere med etablert praksis, og det kan være både vanskelig og ta lang tid for å gjennomføre. Det er et tiltak som vil kreve at hele organisasjonen, ansatte så vel som andre brukere av lokalene, stiller seg samlet bak for å lykkes. Gjennomføring av tiltakene bør skje gjennom en arbeidsgruppe bestående av representanter fra alle relevante interessenter. I rådmannens budsjettgrunnlag er det lagt inn en besparelse på 6,7 mill kr i 2020, et anslag på 9 mnd. Det understrekes at denne beregningen er forbundet med stor usikkerhet. Rådmannen vil understreke at ingen arbeidstakere skal sies opp i denne prosessen. Tiltaket vil bli gjennomført ved naturlig avgang og innplassering i andre stillinger i kommunen.

Et annet Agenda Kaupang tiltak som er innarbeidet i budsjettet er et tiltak med høyt miljøfokus: I dag dekker kommunen alt strømforbruk på drift av idrettsanleggene. Ullensaker kommunen eier og drifter flere store idrettsanlegg, blant annet en ishall og flere kunstgressbaner med elektrisk oppvarming. Dette er svært energikrevende anlegg, og pr. dags dato tilrettelegger kommunen for bruk av anlegg etter ønsker fra brukere. Lag og foreninger får dekket sitt strømforbruk fullt ut av kommunen og har slik sett ingen incitament til å holde strømkostnadene nede. Her er det muligheter for en optimalisering/samordning og prioritering av bruk blant annet med tanke på energiforbruk i perioder med krevende forhold inkl. perioder med høye energipriser. Innsparingen på 1,5 mill kr tas som en kombinasjon i reduksjon av ABC midler og reduksjon som faktisk oppnås gjennom tiltak knyttet til energi og drifts- effektivisering i samråd med lag og foreninger. Dette er nærmere beskrevet under kap. 7.4. og tiltaksgruppe 7.4.2 i Agenda Kaupang rapport knyttet til «Utviklings- og effektiviseringsprosjekt 2019–2022». Enheten vil i samråd med Ullensaker idrettsråd vurdere forskjellige løsninger som kan drøftes videre med lag og foreninger. Redusert energiforbruk vil gi både en økonomisk gevinst og en miljøgevinst.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Hovedutfordringen for enheten vil være å sikre forutsetningene for tilgang til høyere eiendomsfaglig kompetanse innen forvaltning, planlegging og utvikling.

Konsolidering av alle eiendomsrelaterte oppgaver inn i en helhetlig eiendomsvirksomhet vil være avgjørende forutsetning for at verdiene kommunen har bundet i eiendom blir en verdiskapende bidragsyter nå og i fremtiden på en lønnsom og bærekraftig måte. Forvaltning og utvikling av eiendommer skal blant annet skje i tråd med kommuneplan, men også iht. både internasjonale og nasjonale føringer om bærekraft. For å få dette til må kommunen se på eiendomsvirksomheten som en helhet, noe som foruten tilføring av høyere kompetanse også innebærer organisatoriske tiltak for å sikre en samlet organisasjon med høy eiendomsfaglig kompetanse.

Enheten har igangsatt arbeid med eiendomsstrategi som skal ivareta dette.

Enheten vil i løpet av 2020 overta drift av 2 store prosjekter, Algarheim skole og Ullensaker svømmehall, mens Algarheim flerbrukshall overtas i 2021. Åpning og full drift av Ullensaker svømmehall forventes i løpet av 1. kvartal i 2021.

Algarheim skole representerer en betydelig økning i andel av driftskostnader som er bundet i 25 år gjennom en fastavtale med utbygger. Kostnader for drift av Ullensaker svømmehall vil alene utgjøre ca. 20 % pr år av årskostnader for drift av alle kommunale bygg. Det er noe usikkerhet forbundet med

kostnadsnivåer, men denne er vesentlig mindre enn usikkerheten knyttet til inntekter fra salg av billetter til Ullensaker svømmehall. Således vurderes Ullensaker svømmehall pr. d.d. som et stort og driftsmessig avansert objekt med forholdsvis høy risiko med tanke på oppnåelse av et positivt netto driftsresultat, inkludert effekt av en eventuell fremtidig nedleggelse av andre svømmeflater i kommunen. Det er sannsynlig at kommunen må yte tilskudd for at Ullensaker svømmehall skal gå i balanse. Størrelsen på eventuelt tilskudd er ikke mulig å angi på nåværende tidspunkt, da dette avhenger av mange forhold som fortsatt er i en avklaringsprosess. Eventuelt behov vil belyses i forbindelse med budsjett for 2021 og videre økonomiplan.

Byutvikling er blant de viktigste satsingsområdene innenfor fagområde park og idrett. Det skal lages en plan for grøntstrukturen i kommunen som viktig bidrag til best mulig byutvikling. Arbeidet med kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet sluttføres i 2020. Planen skal være et viktig styringsverktøy for alt som vedrører uteområder, friluft, park og idrettsanlegg.

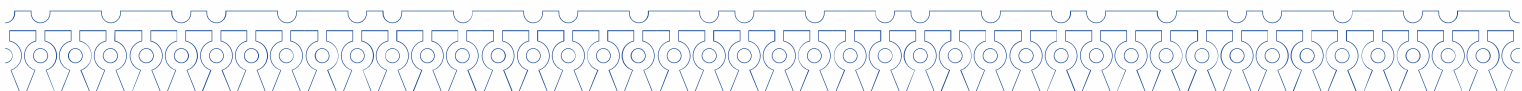
Ullensaker kommune har åpnet flere nye park- og idrettsanlegg de siste årene. Anleggene i kommunen har tradisjonelt hatt lav driftsintensitet. De nye anleggene er langt mer driftsintensive og er anlagt med høy kvalitet. Det er lagt større vekt på en varmere og mer estetisk utforming. Dette er helt nødvendig for å skape de hyggelige byrommene og grønne lungene som ønskes i kommunen. Dette gir igjen behov for høy kvalitet på drift og vedlikehold for å opprettholde standarden. I økonomiplanperioden må det jobbes med å prioritere mellom ulike anlegg og hvilke oppgaver som må gjøres på de ulike anleggene. Mange anlegg krever nå daglig oppfølging, i motsetning til eldre anlegg hvor oppfølging hver uke eller 14. dag er tilstrekkelig. Det må også vurderes å nedgradere standarden på mer perifere og mindre viktige anlegg for å kunne sikre tilstrekkelig med ressurser til en kvalitativ drift av de øvrige anleggene.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Enheten skal prioritere oppgaver på en måte som støtter opp under og bidrar til hovedmåloppnåelse av kommunens satsingsområder i kommuneplanen. Med sitt arbeid skal enheten bidra til en bærekraftig utvikling ved å prioritere tiltak på en måte slik at miljø, folkehelse og økonomi blir sett i sammenheng.

- Etablering av en helhetlig eiendomsvirksomhet i kommunen
- Høyere og mer riktig utnyttelse av eksisterende arealer (reducere utbygningstakt)
- Helhetlig vurdering av behov for nye arealer (inkl. uteanlegg) med fokus på bærekraftige løsninger hvor klima, miljø og total økonomi over hele levetiden er balansert på en mest mulig fordelaktig måte for samfunnet
- Søke innovative og fleksible løsninger for nye arealer selv og i samarbeid med private aktører, men uten å binde kommunen til lange avtaler (f. eks. OPS e.l.)
- Legge til rette for «én dør inn» til alt som gjelder kommunale eiendommer og uteanlegg, fra ide, behov, bygging, drift og til avhending

Ovennevnte forutsetter en profesjonell eiendomsvirksomhet med høy kompetanse samlet i en organisasjon underlagt helhetlig styring og ledelse med tydelige ansvar og roller.

10.3. SELVFINSANSIERENDE BOLIGER

SELVFINSANSIERENDE BOLIGER	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	1 120	770	770	797	826	855	886
Andre driftsutgifter	32 250	31 725	34 625	34 487	36 021	38 175	40 438
Driftsinntekter	-30 164	-32 495	-32 495	-35 284	-36 847	-39 030	-41 325
Sum	3 207	0	2 900	0	0	0	0

Tjenester og oppgaver

Tjenesten omfatter forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunens boligportefølje. Oppgaver knyttet til forvaltning av leiekontrakter, inkl. tildeling og oppfølging av leietakere, ivaretas av Tildelingsenheten og avdeling Boligkontoret.

Økonomiske rammer

Fra juni 2019 er det innført gjengs leie i kommunale boliger. Hensikten var å utjevne forskjeller mellom leien i kommunale boliger og utleiemarkedet, og for å kunne gjennomføre nødvendig vedlikehold på boligene. Vedlikeholdsetterslepet på boligene har vært stort, og økte inntekter er nødvendig for å sikre en forsvarlig løpende drift og vedlikehold inkl HMS. Ved mindre forskjell i leie på kommunal bolig i forhold til på det private markedet, vil det bidra til å lette overgangen fra kommunal til privat bolig, og det blir større rotasjon i de kommunale boligene.

Forventet effekt av merinntekt som følge av gjengs leie for 2020 er beregnet til ca. 7,33 mill kr.

Gjengs leie er en forutsetning for å kunne beholde Selvfinansierende boliger som selvfinansierende. Hvert år vil det bli gjort en vurdering av potensialet for å tilføre eventuelt overskytende til delfinansiering av kommunal bostøtte.

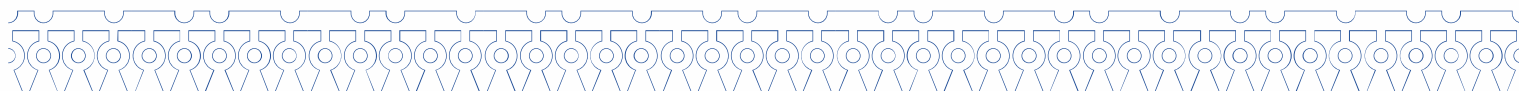
Et tiltak som er lagt inn i budsjettet fra Agenda Kaupang prosessen er inntektpotensial i forbindelse med betaling av brukertjenester. Dette er anslått til å kunne utgjøre en inntekt på 0,3 mill i 2020. Det utføres mange tjenester for innbyggere i dag som det ikke tas betalt for. Årsaken er blant annet høy grad av servicevennlighet kombinert med manglende system for å håndtere denne typen bestillinger og fakturering. Eksempler på dette er tjenester som utføres i kommunale boliger som ekstraservice, f.eks. skifte av batterier, lyskilder o.l. Det kan også tas betaling for falskt utløste brannalarmer og andre alarmer, samt kreve inn erstatning for ødelagt eiendom. Realisering av ovennevnte tiltak krever at kommunen må etablere et system for denne type fakturering. Dagens ordning for fakturering er uegnet og kan ikke anvendes.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Kommunen vokser og med dette øker også behovet for kommunale boliger. Dette gir økt behov for investeringer, samtidig som kommunen har et mål om å redusere gjelden. utfordringen blir å finne en riktig balanse i antall boliger kommunen skal eie selv og antall boliger kommunen kan legge til rette for utleie gjennom forutsigbare og fleksible løsninger både for kommunen og de som trenger kommunal bolig. Et godt eksempel er bruk av tilvisningsavtaler. Dette er en ordning hvor kommunen gis en rett, men ikke plikt til leie av bolig fra utbygger. Kommunen har god erfaring med denne ordningen.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

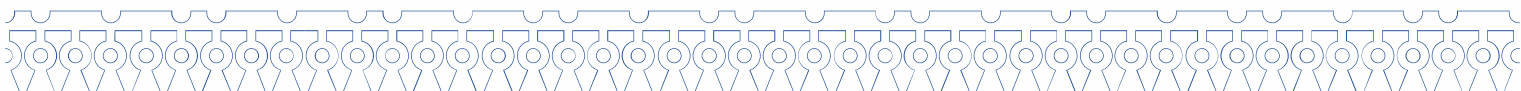
Den generelle prioriteringen er den samme som for enheten Kommunale eiendommer. Ellers skal Selvfinansierende boliger optimalisere den kommunale boligporteføljen mht. forhold mellom boliger kommunen skal eie og boliger som kommunen skal legge til rette for leie.

I forbindelse med økonomisk gjennomgang i 2019 ble det påpekt en mulighet for å realisere en del kommunale boliger som gjeldsreducerende tiltak i kommunen. Det er forutsatt i budsjettet at kommunen i 2020 legger ut en boligportefølje for salg. En slik portefølje vil inneholde kun ordinære kommunale boliger som er godt egnet for tilbakeleie, hvor effekten av husbankfinansiering er tatt ut. Kommunen har store verdier bundet i kommunale boliger, samtidig som det er planlagt bygging av mange nye boliger i kommunen. Kommunale boliger er ingen strategisk eiendom, og ved å selge disse løper kommunen ingen stor risiko for å miste strategisk viktige posisjoner ift. arealtilgang som for eksempel ved salg av kommunale tomter i sentrale områder og/eller områder med forventet fremtidig vekst. For å gjøre en portefølje mest mulig attraktivt for salg, og oppnå høyest mulig pris, kan kommunen vurdere å stå som leietaker overfor en utleier med rett til fremleie av boligene til kommunale leietakere. Dette vil skape et ryddig forhold til utleier og ingen endringer for de kommunale leietakere, samtidig som kommunen får fristille kapital bundet i kommunale boliger. Det er i budsjettet for 2020 og økonomiplanen lagt inn en besparelse som forutsetter salg av ca halvparten av kommunens boliger. Det vil i løpet av første halvår 2020 bli lagt fram egen sak hvor det tas stilling til ulike alternativer. Det er anslått at salget vil gi en besparelse på kommunens renter og avdrag i størrelsesorden 8 mill kr i 2020 og 14 mill kr de neste årene.

I tillegg til ovennevnte vil enheten prioritere følgende oppgaver:

- Søke innovative løsninger for å sikre flere kommunale boliger, blant annet i samarbeid med Helse og Husbanken
- Ta igjen vedlikeholdsetterslep på kommunale boliger, samt etablere et forsvarlig nivå på fremtidig drift og vedlikehold

10.4. VANN, AVLØP, RENOVASJON OG VEG

VANN, AVLØP, RENOVASJON OG VEG	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	53 179	53 779	54 035	60 042	62 242	64 151	66 121
Andre driftsutgifter	158 953	183 624	185 368	180 059	197 410	217 731	237 045
Driftsinntekter	-198 073	-223 503	-223 503	-228 602	-251 270	-273 100	-293 971
Sum	14 059	13 900	15 900	11 499	8 382	8 781	9 195

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter tjenester som

- Vann
- Avløp
- Renovasjon
- Veg
- Parkeringsmyndighet
- Prioritering og bestilling av utbyggingsprosjekter innen vann, avløp, renovasjon og veg

Økonomiske rammer

VANN, AVLØP OG HUSHOLDNINGSAVFALL

Budsjettrammen for enheten er i store trekk videreført fra 2019 med tillegg for lønnsvekst, med tillegg av noen endringer.

Som følge av store investeringer i vann og avløp vil kapitalkostnadene øke betydelig i økonomiplanperioden. I budsjettforslaget er det forutsatt bruk av fond og en moderat økning av avgifter.

SAMFERDSEL

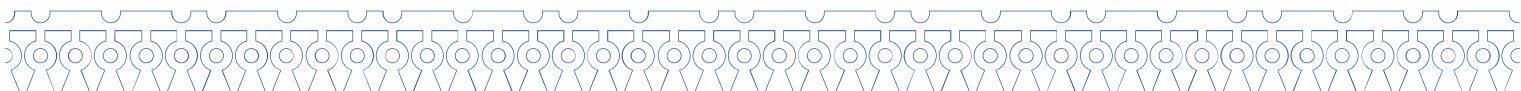
Budsjettrammen for enheten er videreført fra 2019 med tillegg for lønnsvekst samt tilbakeføring av midler på 0,25 mill kr til finansiering av stillingene på Plan og prosjekt. Innsparingstiltak på 0,1 mill kr fra 2020 til styring gatelys er innarbeidet. Dette omfatter f.eks. senere tenning av gatelys om kvelden og tidligere slukking av gatelys om morgenen.

For å øke tilgang til ledige parkeringsplasser er det i budsjettforslaget foreslått innføring av avgiftsparkering langs offentlige veier og gater. Det er budsjettert med netto merinntekter på 1,15 mill kr i 2020 og 3,8 mill kr i 2021 med anslått 5 mnd virkning av inntekter i 2020.

Hvorvidt avgiftsparkering skal innføres ved skoler, helsebygg, idrettsanlegg og ny svømmehall må vurderes nærmere. Om det er hensiktsmessig med en differensiering i fht de sentrale områdene på Jessheim/enkelte funksjoner må vurderes. Alternativet er tidsbegrenset parkering. Eventuell avgiftsparkering ved den nye svømmehallen må vurderes opp mot effekten det kan ha på antall besøkende og dermed påvirkning på billettinntektene til svømmehallen. Estimaten over netto inntekter er satt med utgangspunkt i at parkering ved skoler, helsebygg, idrettsanlegg og ny svømmehall ikke har avgiftsparkering, men en tidsbegrensning.

I budsjettforslaget er det foreslått innføring av betalt ansattparkering på alle kommunale parkeringsplasser i tilknytning kommunale bygg (skoler, barnehager, institusjoner, rådhus, drift, renseanlegg etc). Det er budsjettert med netto merinntekter på 1,85 mill. kr i 2020 og 2,2 mill. kr i 2021.

For avgiftsparkering er det forutsatt oppsetting av parkeringsautomater, og for begge ordningene innkjøp av tre biler på investeringsbudsjettet samt 3 nye stillinger som trafikkbetjener på driftsbudsjettet. Organisering av kommunes bilpark er under vurdering, med tanke på en felles bil-

pool der det er hensiktsmessig, og for å sikre en mest mulig optimal bruk av bilparken. Behovet for biler til ny parkeringsordning vil bli vurdert i lys av eventuell ledig kapasitet i den samlede bilparken.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

VANN, AVLØP OG HUSHOLDNINGSAVFALL

Ullensaker kommune leverer og drifter gode tjenester og er i følge NorskVann blant landets 10 beste hva gjelder standard de siste 4 år på tjenester innen vann og avløp. Ullensaker er en av 5 kommuner i Norge som får scoren 4 av 4 mulige på vann. Scoren på avløp er betydelig lavere og skyldes bl.a. dårlig score på ledningsnettets funksjon.

Innbyggerundersøkelsen 2019 viser at på spørsmålet «kvaliteten på drikkevannet» er respondentene mindre fornøyd sammenlignet med landssnittet. Dette kan ha sammenheng med det gamle vannbehandlingsanlegget på Sjunken som i november 2018 ble erstattet med det nye vannbehandlingsanlegget fra Hurdalssjøen. Utfordringen kan også skyldes kvalitet på ledningsnett.

Produksjonen av vann fra det nye Hurdalssjøen vannbehandlingsanlegg er tilstrekkelig, men det kan være utfordringer med kapasitet på ledningsnett. Gardermoen renseanlegg begynner å nå kapasitetsgrensen og det er behov for å utvide kapasiteten. Det vises til vedl. 7 og 8.

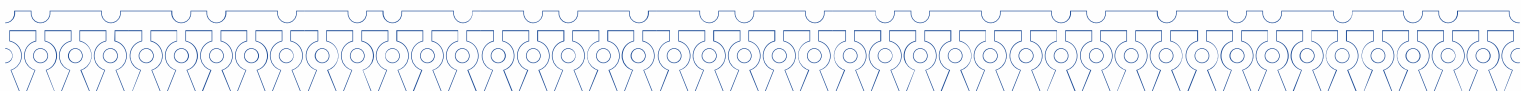
Regjeringen vedtok i 2014 nasjonale mål for vann og helse der viktige tiltak er bedre rutiner for drift og vedlikehold samt øke utbedringstakten for det dårligste vannledningsnett. De nasjonale målene angir at årlig utskiftning/rehabilitering av vannledningsnett bør i gjennomsnitt være 2 prosent på nasjonalt nivå frem til 2035. Lekkasje fra det enkelte ledningsnett bør være mindre enn 25 prosent innen 2020. Overløp skal være mindre enn 2 prosent av forurensningsproduksjonen. Dette er fulgt opp og inntatt i utslippstillatelsen hvor det framgår bl.a. krav til overløp, plan for reduksjon av fremmedvann og fornyelse av avløpsnett.

Ullensaker kommune har i følge KOSTRA et lavt fornyelsesnivå på ledningsnett og dette utgjør 0,5 % på vann og 0,42 % på avløp. Det er ikke systematisk innsats for å avdekke innlekking/utlekking på vann- og avløpsledninger. Dermed blir grunnlaget for å bestemme driftstiltak og fornyelsestiltak liten. Det er behov for både å styrke utskiftning/rehabilitering av ledningsnett og få en bedre oversikt over innlekking og utlekking fra vann- og avløpsledninger.

De fleste byggesaker innebærer tilknytning til offentlig vann- og avløpsledninger. Oversikten over tilknytninger har vært mangelfulle og det har vært vanskelig å følge opp fakturering av tilknytningsgebyrer. Dette ble delvis løst i 2019 ved at det må søkes om sanitærabonnement for tilknytninger til offentlige vann- og avløpsledninger. Det gjenstår en fullverdig saksbehandling av søknader om sanitærabonnementene og kontroll med tilknytningene. Ettersom at det anslås at halvparten av vannlekkasjer er på privat ledningsnett er det behov for å styrke innsatsen på privat vann- og avløpsledninger ved å godkjenne og kontrollere nye tilknytninger.

Det er behov for å utarbeide strategidokumenter for tjenestene som angir mål og strategier for utvikling. Videre er det behov for å legge til rette for videre utvikling av de nye boligfeltene f.eks. i Gystadmarka.

Kommunen administrerer innsamlingsordningen for renovasjon, mens ØRAS står for behandling av avfallet. Innbyggerundersøkelsen 2019 viser at på spørsmålene «muligheter for sortering av avfall og gjenvinning» og «henting av husholdningsavfall» er svarene fra respondentene på landssnittet. Ny renovasjonskontrakt vil bli gjeldende fra 1.5.2020 og ny avfallsstrategi ventes å bli vedtatt i løpet av 2019. Kommunestyret har vedtatt styrking av renovasjonsarbeidet og bygging av stasjonært avfallssug på Gystadmarka. Utfordringen framover vil bli å følge opp ny avfallsstrategi, styrkingen av renovasjonsarbeidet og stasjonært avfallssug på Gystadmarka.

SAMFERDSEL

Både i 2018 og 2019 ble vinterutgiftene til snøbrøyting og strøing betydelig høyere enn budsjettet. Vinteren 2019 anses å være en «normal» vinter og merforbruket indikerer at vintervedlikeholdet er underbudsjettet.

Budsjettet for sommervedlikeholdet er ikke tilstrekkelig til grøfning og stikkrenner. Dette vil på sikt føre til at veggrunnen skades, da vann blir stående i grøfter og stikkrenner. Samtidig registreres også mer og mer nedbør i perioder. I 2018 og 2019 har utfordringen blitt vesentlig større da en god del av merforbruket på vintervedlikeholdet måtte dekkes over budsjettet for sommervedlikehold og har ført til at utført sommervedlikehold har vært på et minimum.

Innbyggerundersøkelsen 2019 viser at scoren på spørsmålet «Standard på veier og gater» har gått signifikant ned.

Innbyggerundersøkelsen 2019 viser at på spørsmålene «luftkvalitet» og «støynivået der du bor» er respondentene mindre fornøyd sammenlignet med landssnittet. Sammenlignet med innbyggerundersøkelsen 2016 er det en negativ utvikling. Ullensaker kommune skal være et godt sted å bo og leve og da er slike elementer viktige. Det bør satses på å redusere biltrafikken og satse på kollektivløsninger, sykkel og gange.

Det oppleves en økt trafikkmengde i Jessheim- og Kløftaområde med tilsvarende økt behov for å ivareta trafikksikkerheten. Det er et stort behov for gang- og sykkelveger og i investeringsbudsjettet er det foreslått 3 mill kr til trafikksikkerhetstiltak og 1,5 mill kr til aksjon skoleveg i 2020.

Det mottas kontinuerlig innspill og ønsker om enklere trafikksikkerhetstiltak slik som fartshumper, tilrettelegging for kryssing av veg, skilting og belysning. Tiltakene som ofte er mindre enn 100.000 kr er for små til at de kan finansieres over investeringsbudsjettet. Ettersom det ikke er midler til enklere trafikksikkerhetstiltak innen driftsbudsjettet vil disse tiltakene ikke bli utført. Det vil heller ikke bli gjennomført små aksjoner som f.eks. kampanjer på reflekser og tilrettelegging for bruk av sykkel.

Kommunal parkeringsmyndighet ble innført i 2019 med formål å håndheve gebyrer for feilparkering og henstilling av kjøretøy i og langs kommunale veier. I budsjett 2019 er det forutsatt 1 årsverk til parkeringsansvarlig/trafikkbetjent og 50 % stilling som klagebehandler. Trolig fordi det er vanskelig å ansette i 50 % stilling har det ikke lyktes å få besatt stillingen som klagebehandler. Dette har ført til at klagebehandlingen midlertidig i en periode må settes bort til private og at noe av det ene årsverket som trafikkbetjent må brukes til saksbehandling for å følge opp de som klager, borttauing av biler og skiltvedtak. Dette går samtidig utover muligheten til å ilegge gebyrer og vil gi mindre inntekter.

Det er behov for å utarbeide strategidokumenter for tjenestene som angir mål og strategier for utvikling.

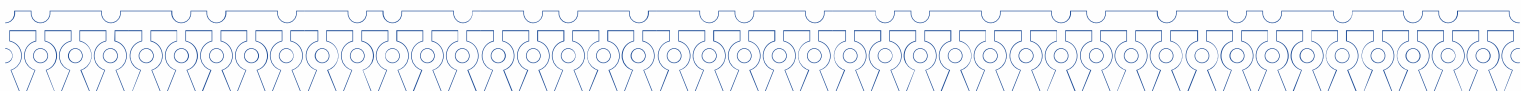
Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

VANN, AVLØP OG HUSHOLDNINGSAVFALL

Behov for å styrke utskiftning/rehabilitering av vann- og avløpsnett ivaretas ved økte midler i investeringsbudsjettet. Dette vil også gi bedre kvalitet og kapasitet på ledningsnett.

For å få bedre oversikt over innlekking og utlekking fra vann- og avløpsledninger foreslås etablert et lekkasjeteam med 2 nye fagarbeiderstillinger som har dette som hovedarbeidsoppgaver. Dette vil også gi bedre grunnlag for å bestemme driftstiltak og saneringstiltak.

Gardermoen renseanlegg begynner å nå kapasitetsgrensen og det pågår planlegging for å bygge ut kapasiteten i planperioden.

Det vil bli utarbeidet strategidokumenter for tjenestene som angir mål og strategier. Det pågår utarbeidelse av en hovedplan for vann. Hovedplan for avløp startes opp i 2020. Revidert VA-norm ventes å bli vedtatt i 2020.

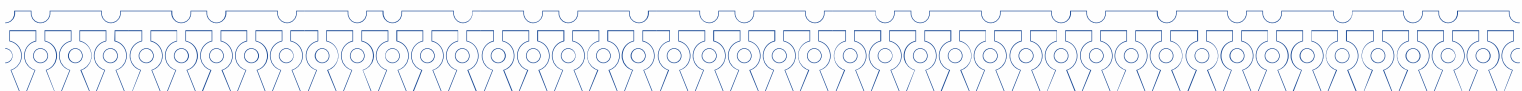
Kommunen vil forskuttere, og legge til rette for videre utvikling på Gystadmarka ved i 2020 å starte opp byggingen av den tekniske infrastrukturen for de nye boligfeltene. Dette omfatter også bygging av stasjonært avfallssug.

Utfordringen innenfor renovasjon vil bli å følge opp ny avfallsstrategi og styrkingen av renovasjonsarbeidet. Det blir foreslått å overføre ansvar for, og gjennomføring av, henteordningen fra kommunene til ØRAS i løpet av 2019.

SAMFERDSEL

For å etablere parkeringskontrollen som forutsatt er det behov for å ansette en klagebehandler. Det foreslås å øke stillingen som klagebehandler fra 50 til 100 % finansiert med ledige lønnsmidler innen eget budsjett. Dette vil også styrke saksbehandling av drifts- og forvaltningsoppgaver som f.eks. skiltvedtak i forbindelse med parkeringskontrollen. Stillingstittel endres til spesialkonsulent veg.

Det vil bli utarbeidet strategidokumenter for tjenestene som angir mål og strategier for utvikling. Det pågår utarbeidelse av en hovedplan for veg og gatelys. Revidert trafiksikkerhetsplan ventes å bli vedtatt i 2020. Denne vil følge opp kommuneplanens forslag til hovedmål om at Ullensaker skal være et godt sted å bo og leve.

10.5. PROSJEKTKONTORET

PROSJEKTKONTORET	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	7 879	20 326	20 326	21 037	21 794	22 579	23 392
Andre driftsutgifter	1 601	1 226	1 226	1 240	1 254	1 269	1 284
Driftsinntekter	-7 145	-20 448	-20 448	-21 103	-21 773	-22 479	-23 209
Sum	2 335	1 104	1 104	1 175	1 275	1 368	1 467

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

- Utredning, planlegging og gjennomføring av bygg- og anleggsprosjekter av ulik karakter
- Innenfor Utbygging er prosjektene rettet mot de ulike sektorene; Skole/barnehage, Helse/sosial og Plan, kultur og teknisk.
- Prosjekter innenfor VA-området og øvrig infrastruktur gjennomføres på vegne av VARV og følger deres planer og prioriteringer.

Enhetens oppgave er å sikre at investeringsprosjekter utformes, planlegges og gjennomføres på en måte som sikrer størst mulig gevinster for kommunen i et helhetlig perspektiv hvor både investerings- og driftskostnader inngår. Digitale verktøy og metoder bidrar til effektiv og kvalitetsmessig gjennomføring, samtidig som miljøfokus og bærekraft inngår i arbeidet.

Økonomiske rammer

Budsjettrammen for enheten er en videreføring av nivået fra 2019 med tillegg for lønnsvekst. Rammen økes noe utover i økonomiplanperioden for å ta høyde for økt behov for utredninger.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

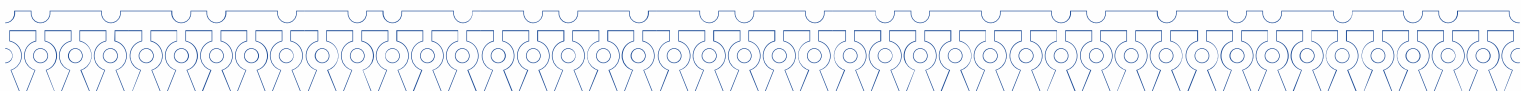
Kommunen står overfor et paradigmeskifte hvor flere av kommunens tjenester skal tilbys på nye måter. Tjenesteleverandørene arbeider med å finne nye løsninger hvor innbyggerne gjøres i stand til å medvirke i større grad enn tidligere. Dette arbeidet vil påvirke behov og løsninger innenfor bygg og anlegg. Det vil være behov for å gjøre endringer i eksisterende bygningsmasse, og det må etableres nye bygg og anlegg tilpasset framtida.

Prosjektene gjennomføring tar utgangspunkt i de behov tjenesteområdene melder. Behovene må kvalitetssikres og ses i sammenheng med øvrige brukeres behov, slik at det totale investeringsnivået kan holdes nede. Behovene endres over tid, både mht løsninger og antall brukere. Vi må derfor arbeide med å finne fleksible løsninger hvor bruk og omfang kan endres over tid.

Det er behov for digitale verktøy for planlegging og styring av prosjekter. Etablering av prosjektstyringsverktøy som ivaretar prosjektene behov for styring må prioriteres så snart det lar seg gjøre.

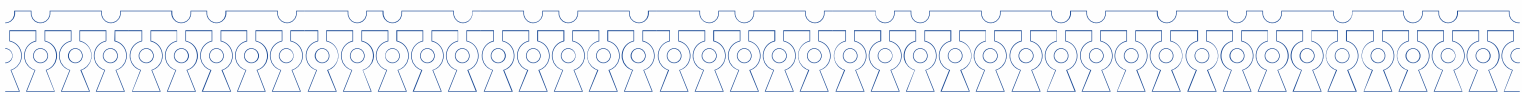
For effektiv planlegging og gjennomføring av prosjekter er det behov for standardisering. Håndbøker med krav og standardisering for ulike typer bygg og anlegg bør derfor utvikles og forankres. Dette vil medføre mindre behov for arbeid, enklere prosesser, kvalifiserte løsninger og en standardisering av bygningsmassen som blir enklere å drifte og vedlikeholde. I dette arbeidet bør også miljø vurderes.

Det er utfordrende å få gode tilbud fra entreprenører når vi kunngjør konkurranser. Entreprenørene ser ut til å ha nok å gjøre. Vi mottar få tilbud, og prisene er høye. Dette er utfordrende ift de fastsatte budsjettrammer for prosjektene. Tilliten til kommunen som byggherre er svekket som følge av tidligere avlysning av konkurranser, som igjen har sammenheng med mangelfull finansiering.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

- Eiendomsstrategi under utarbeidelse skal sikre overordnede føringer og helhetlige grep for kommunens eiendommer på kort og lang sikt. Når den overordnede strategien er på plass vil det bli utarbeidet håndbøker som skal danne grunnlag for fremtidige prosjekter innenfor barnehage, skole, omsorgsboliger mv.
- Prosess for gjennomføring av investeringsprosjekter vil bli gjennomgått og oppdatert. Nødvendige prosedyrer utarbeides og roller og organisering gjennomgås.
- Verktøy for gevinstrealisering vil bli benyttet i alle nye prosjekter for å sikre helhetlig vurdering av kostnadskonsekvenser og nytteverdier ved valg av løsning.

10.6. STAB PLAN, KULTUR OG TEKNISKE TJENESTER (PKT)

STAB PKT	Regnskap		Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr		2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn		5 859	7 539	7 539	7 803	14 382	21 023	28 438
Andre driftsutgifter		886	1 609	2 028	621	634	647	661
Driftsinntekter		-788	-1 577	-1 577	-1 625	-1 674	-1 726	-1 780
Sum		5 957	7 571	7 990	6 799	13 342	19 944	27 319

Det gjøres oppmerksom på at midler til å dekke demografikostnader i økonomiplanperioden 2021-2023 er ufordelt og lagt på dette området. Fordelingen vil skje det enkelte budsjettår.

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

- Forhandling og inngåelse av utbyggingsavtaler
- Utøver kommunens rolle som refusjonsenhet
- Saksforbereder saker om innløsning, grunnverv og erstatning samt ekspropriasjon
- Juridisk bistand og andre støttefunksjoner til hele PKT området
- Koordinere og lede kommunens arbeid på ulike områder inn mot potensiell 3. rullebane

Økonomiske rammer

Budsjettrammen for enheten er videreført fra 2019, men engangsmidler til 3. rullebane er tatt ut i 2020.

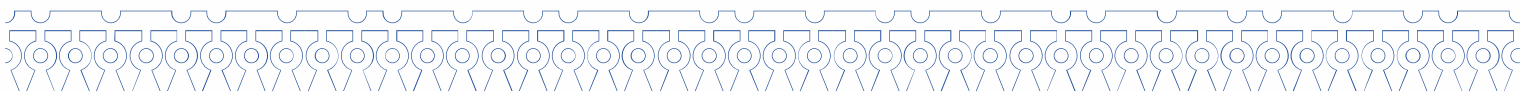
Det er i betalingsregulativet tatt inn gebyr for refusjonssaker.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Å være oppdatert med nødvendig kompetanseheving i takt med behov, innenfor de utfordringer Plan, Kultur og tekniske tjenester til enhver tid har, som det skal ytes bistand til.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Møte innbyggere og utbyggere vi søker å inngå avtale med på en konstruktiv, kompetent og løsningsorientert måte innenfor gjeldende regelverk.

11 HU FOR SKOLE OG BARNEHAGE

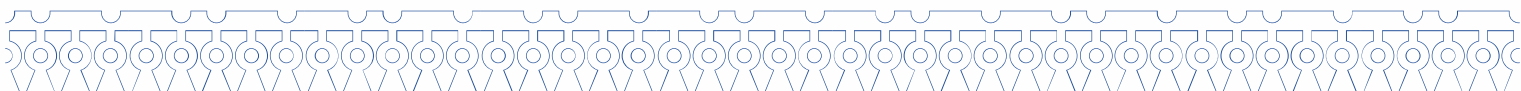
Hovedutvalg for skole og barnehage	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP	
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022	2023
Lønn		540 211	560 748	565 904	583 390	629 028	675 593	723 335
Andre driftsutgifter		365 087	359 757	353 887	393 452	403 689	414 575	422 398
Driftsinntekter		-124 971	-124 689	-125 413	-112 154	-115 030	-118 060	-121 189
Sum		780 327	795 816	794 378	864 689	917 687	972 109	1 024 545

Tjenester og oppgaver

Hovedutvalgsområdet for skole og barnehage (HSB) forvalter flere tjenesteområder som er organisert i ulike enheter. Nedenfor er en spesifikasjon over hvilke enheter som ligger innunder politikkområdet.

Tjenesteområde	Tjeneste	Enhet
Barnehager	Barnehage Styrket tilbud til barn i barnehagealder	Enheten kommunale barnehager
		Tilskudd til private barnehager
		Barn med særskilte behov
		Refusjonsordninger til barnehage
		Statlige/øremerkede tilskudd til barnehage
Grunnskole- opplæring	Pedagogisk senter	Spesialpedagogikk barnehage
		Minoritetsspråklige i barnehage
	Grunnskole Skolefritidstilbud Skoleskyss	PPT
		Kompetanse- og veiledningstjeneste
		IKT og læring
		Algarheim skole
		Bakke skole
		Borgen skole
		Døli skole
		Gystadmarka skole
		Hovin skole
		Jessheim skole og ressurscenter
		Mogreina skole
		Nordkisa skole og senter for elevmestring og læringsmiljø
		Skogmo skole og senter for tospråklig opplæring
		Åreppen skole
		Allergot ungdomsskole
		Gystadmarka ungdomsskole
		Nordby ungdomsskole
		Vesong ungdomsskole
Grunnskole felles		
Voksenopplæring	Voksenopplæringen	
Stab	Stab- og støttefunksjoner	SB-stab

Den økonomiske gjennomgangen av Ullensaker kommune viser at tjenesteområdet skole og barnehage drives svært rimelig. De få kommunene som driver rimeligere enn oss har en skole- og barnehagestruktur med færre og større enheter som er rimeligere å drifte. Det å sikre driftseffektive enheter, møte veksten på en langsiktig og strategisk måte, samt utnytte eksisterende kapasitet i skoler og barnehager blir derfor viktige grep framover. For å sikre en framtidig bærekraftig økonomi på skole- og barnehageområdet, som i minst mulig grad går utover kvaliteten på tjenestene, vil derfor følgende tiltak være viktige:

Skolebruksplan

Ullensaker kommune er en kommune i sterk vekst, og i tillegg har vi en befolkningssammensetning med en vesentlig større andel barn og unge i alderen 5-15 år enn gjennomsnittet i Norge. Det vil derfor være avgjørende at Ullensaker kommune planlegger for en framtidig skolestruktur som består av større og mere driftseffektive enheter, der en er i stand til å ta av for forventet vekst i årene framover. Disse må også være strategisk plassert og samsvare med boligbygging i kommunen. Det anbefales derfor å utarbeide en skolebruksplan som beskriver en framtidig skolestruktur, basert på valide prognoser på skolekrets nivå, og som sikrer at framtidige skolebygg plasseres strategisk og i takt med boligbyggingen i kommunen.

Fleksible skolegrenser/skoletilhørighet i grunnskolen

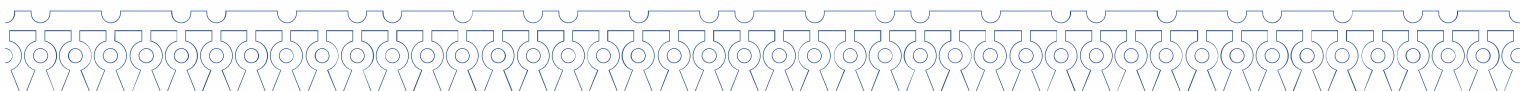
For å sikre en framtidig bærekraftig økonomi, må vi sikre et handlingsrom som gjør at vi i størst mulig grad kan utnytte ledig kapasitet i eksisterende skoler, før vi utvider kapasiteten på andre. I Ullensaker er skoletilhørighet regulert i Forskrift om inntaksområder for grunnskolen i Ullensaker kommune, sist endret i Ullensaker kommunestyre 2.12.13 i sak 83/13. Med skoletilhørighet for elev forstås enkeltvedtak etter opplæringsloven § 8-1 om hvilken av kommunens skoler eleven vil bli gitt undervisning ved. Elever bosatt i en skoles inntaksområde skal som hovedregel gis skoletilhørighet ved denne skolen. Skolenes kapasitet for det enkelte år fastsettes av hovedutvalget. Retten til å gå på den skolen som ligger i det inntaksområdet eleven bor, er ikke absolutt. Elever bosatt i grenseområder kan bli tildelt skoletilhørighet ved en av flere alternative nærskoler (jfr forskriften § 5). Ved svingninger i elevtallet har kommunen anledning til å endre inntaksområdet, slik at plass i eksisterende skoleanlegg utnyttes. Elever som bor i grenseområder kan gis skoletilhørighet ved alle de skolene som er nevnt for dette inntaksområdet (se definisjon av grenseområder i forskriften § 2). Søsken skal som hovedregel gis tilhørighet ved samme skole. Dersom det viser seg at kapasiteten ved den enkelte skole overstiges, kan kommunen gi elever eller grupper av elever tilhørighet ved skole i et tilstøtende inntaksområde.

På grunn av den store veksten og mobiliteten i Ullensaker er det nødvendig å utnytte handlingsrommet denne forskriften gir i større grad. Kapasiteten er ulik på skolene, og det er utfordrende å planlegge skolekapasitet på bakgrunn av svært usikre prognoser. Erfaringene våre er at elevveksten kommer i andre områder enn det utbyggingen skulle tilsi. For eksempel har det vist seg at elevveksten har vært størst i Kløfta-området, og det har derfor vært nødvendig å endre skoletilhørighet for ungdomsskoleelevene som kommer fra Borgen. Dette gjøres midlertidig – inntil framtidig skolestruktur og skoleutbygging sentralt på Kløfta er vedtatt. Ved å flytte disse elevene til Gystadmarka ungdomsskole, som bare hadde femti prosent utnyttelsesgrad, kunne man unngå å sette opp enda flere moduler på Vesong. Dette medførte en besparelse på anslagsvis 10 mill kr. Administrasjonen må i større grad gi elever skoletilhørighet i grenseområdene, for å utnytte den totale skolekapasiteten mer effektivt. Det kan også bli behov for å gi elever eller grupper av elever tilhørighet ved skole i et tilstøtende inntaksområde.

Forskriften om inntaksområder for grunnskolen i Ullensaker kommune ble utarbeidet i 2008, og endret i 2012 og 2013. Etter den tid er det bygget ut nye områder, og folketallet har økt vesentlig. Det er derfor behov for en revidering av denne forskriften, for å sikre størst mulig grad av forutsigbarhet om hvilken skoletilhørighet elever i Ullensaker kommunes grunnskoler skal ha, samt å sikre en rasjonell og kostnadseffektiv utnyttelse av eksisterende og planlagt skolekapasitet. Dette må ses i sammenheng med den tidligere omtalte skolebruksplanen.

Større kommunale barnehager i Jessheimområdet

Større kommunale barnehager gir mulighet til mer effektiv drift og besparelser først og fremst ved at en sparer ledelsesressurser, men også ved at nyere større bygg er mer effektive mht til renhold, energi og andre FDV utgifter.

Mer effektive kommunale barnehager vil også føre til besparelser på tilskudd til de private barnehagene ved at tilskuddssatsene beregnes ut i fra kostnad pr plass i de kommunale barnehagene. Med dagens struktur der de private barnehagene utgjør 83 % vil besparelser i kommunale barnehagene gi nesten 6 ganger effekt på tilskuddet. Tiltakene har derfor fokus på større og mer driftseffektive kommunale enheter.

For mer effektive kommunale barnehager ønsker en å endre struktur til færre og større barnehager i Jessheim området slik at en opprettholder antall plasser som i dag og tar høyde for en viss vekst. Behov for plasser de neste 10-20 årene er vanskelig å anslå da det er betydelig befolkningsvekst og mobilitet i området. Basert på SSB sine prognoser (høy vekst) anslås veksten i barnehagebarn til mellom 29 og 96 plasser pr år i Jessheim området. Erfaringstall viser at SSB prognosene har vært for optimistiske i forhold til faktisk vekst for denne aldersgruppen i Ullensaker. En ser behov for å utarbeide en mer nøyaktig prognose basert for faktisk utbygging og innflytting i området de neste årene og anbefaler at det settes i gang et felles arbeid i kommunen for å utarbeide en prognose pr aldersgruppe og område. I det videre forutsettes at de kommunale barnehagene øker sin kapasitet med 50 plasser i Jessheim området de neste 5-10 årene.

Det er flere alternativ for en ny struktur med færre og større barnehager i Jessheim området. Det anbefales derfor å utarbeide en politisk sak i begynnelsen av 2020 som synliggjør ulike alternativer for en større kommunal barnehage i Jessheim området.

Økonomiske rammer

De økonomiske rammene for skole og barnehage bygger på vedtatt budsjett for 2019-2023, nye og oppdaterte politiske vedtak og statsbudsjettet 2020. En videreføring av driften inn i 2020 med endringene beskrevet nedenfor gir en netto utgiftsramme på 864,7 mill kr for 2020.

Barnehage

Rammene til refusjoner barnehage er styrket med 3 mill kr grunnet et økende antall med rett til redusert betaling og gratis kjernetid. Man ser også et økende omfang av barn som trenger spesialpedagogisk hjelp, og som følge av dette foreslår man å øke rammen med 3 mill kr. Tilskuddssatsene til tilskudd til private barnehager øker i 2020 grunnet økte utgifter i de kommunale barnehagene. Det foreslås på bakgrunn av dette å øke rammen med 9 mill kr.

Grunnskole

Budsjettrammene for grunnskole er økt med elevvekst, men elevvekstmidlene er ikke kompensert fullt ut. Det er tatt høyde for en vekst av ressurselever, samt økte skysskostnader grunnet overflytting av elever på tospråklig senter fra Skogmo til Algarheim. Statlig tilførte midler til lærernorm og tidlig innsats ble i 2020 endret fra øremerkede midler til å inngå i kommunens rammer. Lærernormen er kompensert fullt ut, men ikke ordningen tidlig innsats. Det er tatt høyde for inntektsgradert foreldrebetaling for 1.-2.trinn, samt gratis SFO for elever med særskilte behov på 5.-7.trinn basert på Statsbudsjettet, men man ser at dette antageligvis er dyrere enn forespeilet.

Som en del av salderingsprosessen foreslås det å redusere antall årsverk i Pedagogisk senter med 3 læringsmiljøveiledere. Konsekvensen av å gjennomføre tiltaket på Pedagogisk senter blir at skolene får redusert støtte og veiledning i arbeidet med å håndtere mobbesaker og utfordringer knyttet til atferd og klassemiljø.

Tjenesten SFO blir i dag subsidiert av kommunen, og det sees på muligheter for å få tilbudet dekket gjennom økt egenbetaling fra de foresatte. Konsekvensen av å gjennomføre dette tiltaket er at

ordningen blir dyrere og at det kan medføre at noen foreldre ikke har råd til å benytte seg av tilbudet.

Voksenopplæringen

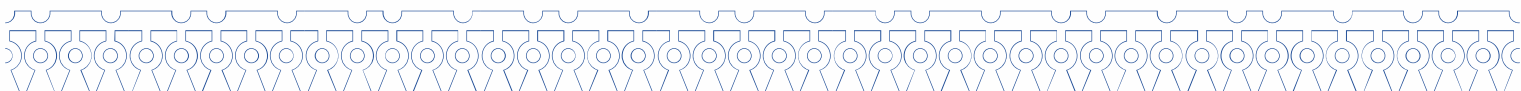
Voksenopplæringen opplever et noe usikkert deltakerantall, og det er foreløpig usikkert om skolen skal nedbemanne. Det foreslås å videreføre budsjettrammen for enheten fra 2019, med en forutsetning om at deltakerantallet går ned pga. færre flyktninger enn tidligere.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

- Tilpasse oss dagens rammer for skolene etter tidligere budsjettsalderinger
- Den nasjonale fagfornyelsen; nye lærerplaner i fag innføres høsten 2020
- Læringsbrettsatsingen; veien videre
- Bemanningsnormene i skole og barnehage er ytterligere skjerpet
- Lovendring om rett til godt psykososialt miljø i barnehagen
- Strekk i laget når det gjelder resultater, ressurser, kapasitet og bygg
- 0-visjon mobbing er ikke nådd
- Pålagt endring i spesialundervisning etter tilsyn fra Fylkesmannen (organisering og økonomi)
- Lov om intensivopplæring 1.-4. trinn krever økt lærertetthet
- Mobilitet og vekst; prognosearbeid og en forutsigbar fremtidig skolestruktur
- Økende behov for plasser ved ressurscenteret på JSR, som utfordrer kapasitet
- SFO og økende antall barn med store behov for individuell tilrettelegging
- Elever som ikke har rett til spesialundervisning, men med store atferdsvansker
- Aktivitetsplikten, jfr Opplæringsloven 9A, sett i lys av arbeidsmiljøloven og lærernes rettigheter

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

- Videreutvikle Pedagogisk senter
 - Gjennomføre en dreining fra spesialpedagogikk til bedre tilpasset opplæring innenfor det allmenpedagogiske tilbudet både i barnehager og skoler
- Utarbeide Strategiplan for et helhetlig læringsløp
- Implementering av Handlingsplan for trygt og godt leke- og læringsmiljø
- Bedre tverrfaglig innsats (BTI)
- Utarbeide en skolebruksplan, som bidrar til forutsigbar og langsiktig planlegging av tiltak for å sikre nok skolekapasitet
- Gjennomføre den nasjonale fagfornyelsen og utvikle fremtidens skole
- Implementere Office 365 og Teams i hele sektoren
- Etablere et teknologirom på Gystadmarka ungdomsskole
- Etablere ny barnehage på Kløfta

11.1. BARNEHAGEN

BARNEHAGEN	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	54 092	56 906	56 906	58 899	61 020	63 218	65 495
Andre driftsutgifter	3 890	4 309	4 309	4 311	4 312	4 314	4 316
Driftsinntekter	-14 254	-14 185	-14 185	-14 234	-14 283	-14 336	-14 389
Sum	43 728	47 030	47 030	48 975	51 049	53 197	55 421

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter:

- Kommunale barnehager
- Spesialpedagogikk barnehage
- Refusjoner barnehage
- Statlige/øremerkede tilskudd til barnehage
- Tilskudd til private barnehager

Kommunale barnehager regulerer drift og innhold i henhold til Lov om barnehager, Rammeplanen, Formålsparagrafen og egen Årsplan.

Kommunen som barnehagemyndighet er underlagt nasjonale målsettinger og føringer for barnehageområdet og har et overordnet ansvar for å sikre retten til barnehageplass, samt at barna får et godt og forsvarlig barnehagetilbud. Dette omfatter godkjenning/tilsyn med barnehager, opptak til både private og kommunale barnehager, forvaltning av finansieringsordningen for private barnehager, koordinering av lærlinger, refusjoner, barn med nedsatt funksjonsevne og minoritetspråklige barn.

Økonomiske rammer

Det foreslås å styrke området refusjonsordninger til barnehage med 3 mill kr grunnet stadig økende andel søkere med rett til redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid. Fra august 2019 ble 2-åringer innlemmet i ordningen, noe som førte til ytterligere kostnader. I statsbudsjettet er gratis kjernetid for 2-åringer lagt inn med helårseffekt i 2020, og ordningen er i hovedsak finansiert gjennom økning i maksimalprisen for en heltidsplass. Den lave andelen kommunale barnehager i Ullensaker medfører med stor sannsynlighet at økt foreldrebetaling ikke vil kunne fullfinansiere gratis kjernetid for 2-5-åringer i 2020.

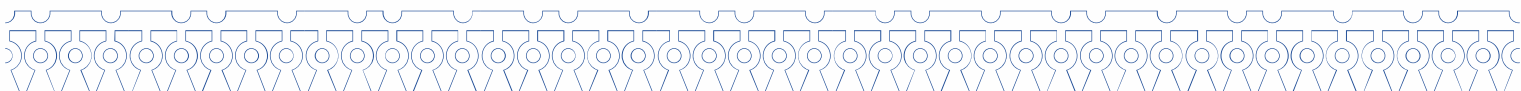
De foreløpige beregningene for tilskudd til private barnehager viser en økning i tilskuddssatsene i snitt på 4,3% utover deflator. Årsaken til økning i satsene er økte utgifter i de kommunale barnehagene samtidig med at barnetallene i kommunale barnehager ikke øker. Økningen i utgiftene er i hovedsak knyttet til økning i lønnsutgifter på bakgrunn av pedagognorm, samt drift og vedlikehold av barnehagebyggene. Det foreslås på bakgrunn av dette å øke rammen med 9 mill kr.

Grunnet et økt omfang av spesialpedagogisk hjelp til barnehagebarn, foreslås det å øke rammene til spesialpedagogikk barnehage med 3 mill kr.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Stortinget har vedtatt en bemanningsnorm og en skjerping av pedagognormen. De kommunale barnehagene innfrir både bemanningsnormen og pedagognormen, og jobber kontinuerlig med å opprettholde en grunnbemanning på 6,0 barn pr voksen.

Omfanget av spesialpedagogisk hjelp i barnehage har vært økende, og for å møte veksten har Ullensaker kommune høsten 2019 lagt om ordningen med spesialpedagogisk hjelp. Med den nye ordningen ønsker man at spesialpedagogen, barnehagen og de foresatte samarbeider om barnets

tilbud, slik at man ser sammenhengen og helheten mellom det spesialpedagogiske og det allmennpedagogiske tilbudet. Dette gjør at barnet oppnår en helhetlig utvikling og god progresjon.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Det skal etableres en strategiplan for et helhetlig læringsløp i Ullensaker kommune. Denne planen skal bidra til at en økt andel av kommunens innbyggere gjennomfører videregående opplæring, fortsetter med videre studier eller læretid og deltar aktivt i arbeids- og samfunnslivet som voksne (HSB-sak 27/18). Som en del av det helhetlige læringsløpet er god språkutvikling i barnehagen en viktig forutsetning for barnas videre læring på skolen. En god språkutvikling legger grunnlaget for gode sosiale ferdigheter, sikrer inkludering og utvikling av gode læringsmiljøer. Det er opprettet arbeidsgrupper med representanter fra administrasjonen, barnehager, skoler, Pedagogisk senter og FABU. Det legges opp til aktiv utprøving og evaluering av ny praksis underveis i planprosessen. Erfaringene, sett i lys av teori og forskning på fagfeltet, vil danne grunnlag for et felles planverk for det helhetlige læringsløpet i Ullensaker. Arbeidet er tenkt sluttbehandlet i HSB høsten 2020.

Hovedlinjene med vekt på kvalitet, utvikling og læring i det pedagogiske arbeidet videreføres. Det satses derfor på lederutvikling som gir styrere og pedagogiske ledere god endringskompetanse, og setter de i stand til å påvirke praksis hos de ansatte. Dette innebærer kontinuerlig kompetanseutvikling av barnehagens øvrige personale.

Det arbeides systematisk med å implementere handlingsplanene for språk, lese og skriveopplæring og for matematisk kompetanse i barnehage og skole i Ullensaker. Kommende år vil *Handlingsplan for trygt og godt leke- og læringsmiljø* ha et hovedfokus. To av de kommunale barnehagene deltar i et nettkurs der alle ansatte utvikler sin kompetanse i å fremme gode og trygge miljø og forebygge mobbing og andre krenkelser.

De kommunale barnehagene jobber i disse dager frem en felles og overordnet Årsplan. Denne skal være klar i løpet av våren og vil presenteres og godkjennes i den enkelte barnehages Samarbeidsutvalg. De kommunale barnehagene har fokus på mer læring gjennom lek, og høy kvalitet på tilbudet til alle barn. Dette gjenspeiles med høy score på foreldreundersøkelser. Arbeidet med felles nærværarbeid gjenopptas, og vil i 2020 ha fokus på økt nærvær og hvordan dette påvirker kvaliteten på barnehagenes arbeid.

Det vil i økonomiplanperioden etableres en ny 8 avdelings barnehage på Kløfta. Prosjektet er under utredning, og man ser for seg en oppstart i løpet av 2021.

11.2. GRUNNSKOLENE

GRUNNSKOLENE	Regnskap		Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr		2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn		423 715	436 472	437 228	460 340	501 518	543 478	586 445
Andre driftsutgifter		53 659	52 747	46 562	53 170	53 676	54 215	54 771
Driftsinntekter		-63 217	-62 508	-63 219	-48 567	-49 971	-51 466	-53 008
Sum		414 157	426 712	420 571	464 943	505 223	546 226	588 208

Det gjøres oppmerksom på at midler til demografi til enhetene på HSB for årene 2021-2023 i sin helhet er lagt på dette området. Dette vil bli fordelt i budsjettåret.

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

- 11 barneskoler og 4 ungdomsskoler
- Ansvarsområde Grunnskole felles

Skolene hører inn under grunnskoleområdet og gir tjenester i tråd med opplæringsloven, herunder spesialundervisning til elever som ikke har utbytte av den ordinære opplæringen. Ansvarsområdet grunnskole felles håndterer felles oppgaver og prosjekter for skoleområdet, blant annet skoleskys, gjesteelever i andre kommuner og felles kompetanseheving.

Økonomiske rammer

Ullensaker er i sterk vekst, og det er estimert en elevøkning på 180 elever i løpet av 2020. For at budsjettene til grunnskole skal være på et realistisk nivå i forhold til den sterke elevveksten, anslår man en kostnad på nærmere 8,8 mill kr. Budsjettrammene er kompensert med 7,3 mill kr og blir dermed ikke fullt ut kompensert.

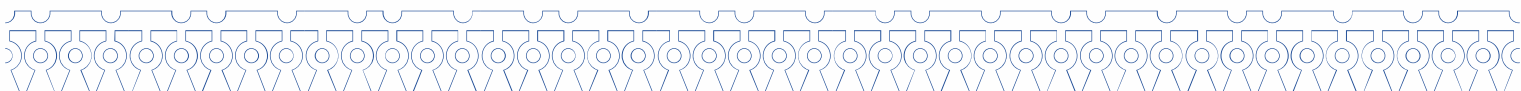
Ressurselevne har økt i løpet av 2019, og det er lagt inn 3,6 mill kr for å kunne kompensere skolene med de økte utgiftene. Rammeområdet Grunnskole felles økes med 0,25 mill kr til skyskostnader grunnet flytting av elever på tospråklig senter fra Skogmo til Algarheim.

Fra høsten 2019 ble det innført en skjerpet nasjonal norm for lærertetthet på skolenivå, hvor målet er at det skal være en lærer pr. 15 elever på 1.-4. trinn og en lærer pr. 20 elever på 5.-10. trinn. Regjeringen prioriterer tidlig innsats, og foreslår at 400 mill kroner av veksten i kommunenes frie inntekter blir begrunnet med tidlig innsats i skolen. Samlet videreføres midlene som benyttes til flere lærerårsverk som følge av lærernormen på omtrent samme nivå som i 2019, mens tidlig innsats ikke kompenseres fullt ut. Tidlig innsats er beregnet til 3,2 mill kr for Ullensaker kommune, og økningen av rammen blir på 2 mill kr.

Samlet sett utgjør mangel på kompensasjon for elevvekstmidlene og tidlig innsats 2,7 mill kr, og utgjør nærmere 4 lærerstillinger. Konsekvensen av å ikke kompensere fullt ut kan gjøre det krevende å oppfylle Nasjonal norm for lærertetthet, og det kan også bli vanskelig å rekruttere lærere som oppfyller kompetansekrav for tilsetning og undervisning i fag.

Tjenesten SFO blir i dag subsidiert av kommunen, og det vurderes å få tilbudet dekket gjennom økt egenbetaling fra de foresatte. SFO har ingen maksimumspris satt av Stortinget. Nivå på foreldrebetalingen blir derfor fastsatt av den enkelte kommune, og kommunene kan kreve at utgiftene til SFO blir dekket gjennom egenbetalingen fra foreldrene. Konsekvensen av å gjennomføre dette tiltaket er at ordningen blir dyrere og at det kan medføre at flere foreldre ikke har råd til å benytte seg av tilbudet.

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet å innføre inntektsgradert foreldrebetaling for 1. og 2.trinn fra august 2020, og gratis SFO for elever med særskilte behov på 5.-7.trinn. Videre foreslås det 0,4 mill kr

for å dekke innføringen av inntektsgradert foreldrebetaling, samt 0,14 mill kr for å dekke innføringen av gratis SFO for elever med særskilte behov. Basert på andelen innbyggere som har nedsatt betalingsevne i barnehage i dag, er kostnaden estimert til nærmere 1 mill kr for 2020. Jessheim skole- og ressurscenter har i dag 17 elever på 5.-7. trinn med særskilte behov, og brukerbetalinger for 17 elever 5 mnd utgjør nærmere 0,3 mill kr. Det legges til grunn at ordningen kan bli noe dyrere enn forespeilet i Statsbudsjettet.

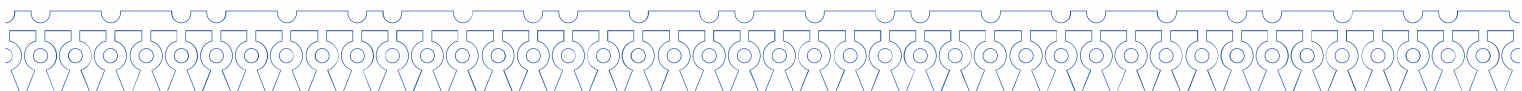
Regjeringen foreslår å bevilge 250 mill kr til læremidler i forbindelse med Fagfornyelsen, hvorav 170 mill kr går til å dekke merutgifter kommunene har til innkjøp av nye læremidler. Fordelingen til kommunene er foreløpig uavklart, men det er varselet at Kunnskapsdepartementet vil komme tilbake til fordelingen i løpet av kort tid.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

- Tilpasse oss dagens rammer for skolene etter tidligere budsjettsalderinger
- Den nasjonale fagfornyelsen; nye lærerplaner i fag innføres høsten 2020
- Læringsbrettsatsingen; veien videre
- Lærernormen i skole er ytterligere skjerpet
- Strekk i laget når det gjelder resultater, ressurser, kapasitet og bygg
- 0-visjon mobbing er ikke nådd
- Pålagt endring i spesialundervisning etter tilsyn fra Fylkesmannen (organisering og økonomi)
- Lov om intensivopplæring 1.-4. trinn krever økt lærertetthet
- Mobilitet og elevvekst; prognosearbeid og en forutsigbar fremtidig skolestruktur
- Økende behov for plasser ved ressurscenteret på JSR, som utfordrer kapasitet
- SFO og økende antall barn med store behov for individuell tilrettelegging
- Elever som ikke har rett til spesialundervisning, men med store atferdsvansker
- Aktivitetsplikten, jfr Opplæringsloven 9A, sett i lys av arbeidsmiljøloven og lærernes rettigheter

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

- Gjennomføre en dreining fra spesialpedagogikk til bedre tilpasset opplæring innenfor det allmenpedagogiske tilbudet i skolene
- Utarbeide *Strategiplan for et helhetlig læringsløp*
- Implementering av *Handlingsplan for trygt og godt leke- og læringsmiljø*
- Bedre tverrfaglig innsats (BTI)
- Utarbeide en skolebruksplan, som bidrar til forutsigbar og langsiktig planlegging av tiltak for å sikre nok skolekapasitet
- Gjennomføre den nasjonale fagfornyelsen og utvikle fremtidens skole
- Implementere Office 365 og Teams i hele sektoren
- Etablere et teknologirom på Gystadmarka ungdomsskole

11.3. VOKSENOPPLÆRINGEN

VOKSENOPPLÆRINGEN	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	27 666	29 027	29 040	30 043	31 125	32 245	33 406
Andre driftsutgifter	6 391	8 852	8 852	8 880	8 907	8 936	8 966
Driftsinntekter	-34 057	-37 879	-37 892	-38 923	-40 032	-41 182	-42 373
Sum	0	0	0	0	0	0	0

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

- Norskopplæring for flyktninger og innvandrere
- Grunnskoleopplæring for voksne
- Introduksjonsprogram for nyankomne flyktninger
- Realkompetansevurdering

Voksenopplæringen for Øvre Romerike er en interkommunal skole for voksne. Pr. 01.10.19 er det til sammen 466 deltakere fra Eidsvoll, Hurdal, Nannestad, Nes og Ullensaker - omtrent halvparten er fra Ullensaker.

Økonomiske rammer

Budsjettrammen for enheten er videreført fra 2019.

Fra august 2020 er det budsjettert med to lærerstillinger mindre enn høsten 2019 – under forutsetning av at deltakerantallet går ned pga. færre flyktninger enn tidligere. Skolen opplever imidlertid at antall deltakere med rett og plikt til opplæring (familiegjenforeninger) øker mer enn beregnet. Det er derfor foreløpig usikkert om skolen kan nedbemanne ytterligere. Utgifter til større opplæringsbehov enn beregnet dekkes gjennom norsktilskudd fra IMDi.

På driftsbudsjettet er utgifter til husleie redusert, da Voksenopplæringen ikke lenger har behov for å leie undervisningsrom på fem ulike lokasjoner i kommunen.

Betalingssatsene for deltakere uten rett og plikt til opplæring justeres med deflator.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Voksenopplæringen har en utfordrende økonomisk situasjon. Norsktilskudd fra IMDi utbetales de tre første årene flyktninger og innvandrere er i Norge, mens de har rett til opplæring i fem år såfremt de ikke har nådd et tilfredsstillende norsknivå. For tiden har Ullensaker kommune over 60 deltakere som går på 4. og 5. året, og som det ikke utbetales tilskudd for.

Voksenopplæringen har til enhver tid noe usikker økonomi, da både antall flyktninger og innvandrere og deres skole- og utdanningsbakgrunn varierer fra år til år.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

- Styrke deltakernes norskerferdigheter og utdanningsnivå
- Dyktiggjøre deltakerne til et aktivt samfunns- og arbeidsliv ved blant annet fokus på folkehelse og livsmestring
- Styrke samarbeidet med frivilligheten

11.4. PEDAGOGISK SENTER

PEDAGOGISK SENTER	Regnskap		Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr		2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	11 562	13 498	33 704	37 313	38 656	40 048	41 491	
Andre driftsutgifter	695	2 736	12 242	11 486	11 729	11 988	12 255	
Driftsinntekter	-1	0	55	57	58	60	62	
Sum	12 255	16 234	46 002	48 856	50 444	52 097	53 807	

Tjenester og oppgaver

Enheten PP-tjenesten er utvidet til Pedagogisk senter og består av to avdelinger:

- Avdeling PP-tjenesten (Avdelingsleder, PP-rådgivere, logoped, konsulent)
- Avdeling Kompetanse- og veiledningstjenesten (Læringsmiljøveiledere, pedagogiske veiledere, BTI-koordinator, spesialpedagoger barnehage)

Pedagogisk senter er en støtte- og veiledningstjeneste som er organisert i en enhet, under en styringslinje. Denne organiseringen skal sikre helhetlig retning i det tverrfaglige arbeidet som skal støtte læring og utvikling i skoler og barnehager.

Økonomiske rammer

Som en del av salderingsprosessen foreslås det å redusere antall årsverk i Pedagogisk senter med 3 læringsmiljøveiledere. Læringsmiljøveilederne bistår skolene i arbeidet med å utvikle trygge og gode leke- og læringsmiljøer. Konsekvensen av å gjennomføre dette tiltaket blir at skolene får redusert støtte og veiledning i arbeide med å håndtere mobbesaker og utfordringer knyttet til atferd og klassemiljø.

Det er foreslått å styrke budsjetttrammene til Pedagogisk senter med midler for avdelingsleder, samt stillinger som ikke ble fullfinansiert i PS 125/18.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Veien inn til Pedagogisk senter skal være enklere, og det skal gis raskere støtte. Dette gir økte muligheter for tidlig innsats. PP-tjenesten jobber hardt for å få ned ventelistene, samtidig som de også jobber for å hjelpe barnehager og skoler med kompetanse- og organisasjonsutvikling som gir bedre tilrettelegging for barn, elever og voksne med særskilte behov.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Pedagogisk senter skal bidra til at barn og unge skal få pedagogisk og spesialpedagogisk tilbud av høy kvalitet, og at de opplever økt inkludering i barnehage og skole. Enheten jobber bredt og systematisk med støtte til et trygt og godt leke- og læringsmiljø og tilpasset opplæring, slik at flere barn og unge kan ivaretas innenfor det ordinære og tilpassede barnehage- og opplæringstilbudet. Enheten har en bred faglig sammensatt ansattgruppe, som nå i større grad kan bidra til tilpasset støtte- og veiledningstjenester til den enkelte barnehage og skole, og da på lavterskelnivå.

Etablere en felles kultur, tydelige rammer for de ansatte, gi gode støtte- og veiledningstjenester, felles kompetanseheving internt og eksternt. Ha et særlig fokus på veiledning som fører til praksisendringer i skoler og barnehager.

11.5. STAB SKOLE OG BARNEHAGE

STAB SKOLE OG BARNEHAGE	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	23 175	24 845	9 025	9 786	10 138	10 503	10 881
Andre driftsutgifter	300 454	291 113	281 921	304 615	313 695	323 353	333 311
Driftsinntekter	-13 441	-10 117	-10 172	-10 487	-10 801	-11 136	-11 482
Sum	310 188	305 841	280 775	303 914	313 031	322 720	332 711

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

- To områdesjefer skole- og barnehage
- Skolestab
- Barnehagestab
- Barnehagesjef

Staben bistår enhetene innenfor hovedutvalgsområdet med rapportering, generell saksbehandling på overordnet nivå, samt lederutvikling og resultatoppfølging av skolene og barnehagene.

Økonomiske rammer

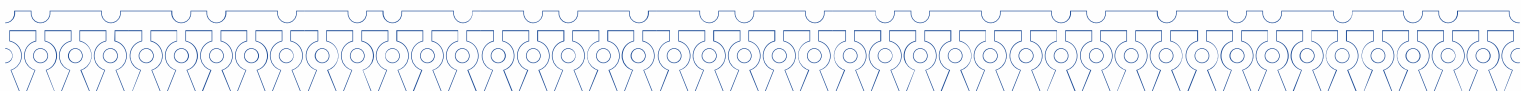
Rammen for enheten videreføres fra 2019 med unntak av to controllerstillinger som er flyttet til økonomiavdelingen. Man vil gjennom året se på nødvendigheten av å styrke skolestaben grunnet oppfølging av redusert SFO-betaling for 1. og 2. klassinger presentert i statsbudsjettet 2020.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Stabene tillegges stadig flere oppgaver, på bakgrunn av både nasjonale og kommunale føringer. Oppfølging av redusert SFO-betaling for 1. og 2. klassinger presentert i statsbudsjettet 2020 innebærer et vesentlig merarbeid for skolestaben. Da controllerstillingene ble flyttet fra skolestaben, medførte dette et betydelig merarbeid knyttet til økonomioppfølging på konsulentene og rådgiverne. Det er også ute på høring ny barnehagelov, der det foreslås å gjøre den kommunale barnehagemyndigheten til tilsynsmyndighet for klagesaker om psykososialt miljø for barnehagebarn. For skolesektoren er Fylkesmannen tilsynsmyndighet, og erfaringen de senere årene har vist en betydelig økt saksmengde og behov for vesentlig flere stillinger hos Fylkesmannen. Dette må det tas høyde for hvis kommunal barnehagemyndighet tillegges en slik tilsynsoppgave.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

- Sikre videre kommuneomfattende strategisk arbeid for grunnskolene, og løse oppgaver på fellesnivå på grunnskoleområdet. Dette inkluderer å innhente og analysere resultater, koordinere kompetanseutvikling og utviklingsprosjekter, samt være støttefunksjon for enhetene med hensyn til oppfølging og etterlevelse av lovverk og regelverk for skole og barnehage samt pedagogisk utviklingsarbeid
- Videreføre kommunens rolle og oppgaver som barnehagemyndighet og spesialpedagogisk ressurs for barnehagene

12 HU FOR HELSEVERN OG SOSIAL OMSORG

Hovedutvalg for helsevern og sosial omsorg	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
<i>Tall i 1000 kr</i>	2018	2019	2019	2020	2021	2022	2023
Lønn	657 034	691 482	693 407	717 341	769 389	822 550	877 001
Andre driftsutgifter	309 864	233 532	232 394	294 234	301 625	309 473	317 563
Driftsinntekter	-271 700	-224 393	-226 623	-229 547	-236 569	-244 000	-251 670
Sum	695 198	700 620	699 178	782 028	834 445	888 022	942 895

Tjenester og oppgaver

Hovedutvalgsområdet helsevern og sosial omsorg (HS) forvalter flere tjenesteområder som er organisert i ulike enheter. Nedenfor er en spesifikasjon over hvilke enheter som ligger innunder politikkområdet.

Enheter	
PRO Kløfta	PRO Øst
PRO Vest	Forebyggende barn og unge
Helsehuset	Barnevern
Helsevern	Tildeling
NAV	HS stab
Bolig med bistand	

Økonomiske rammer

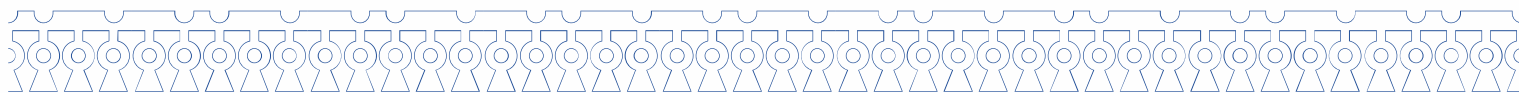
Budsjetttrammene for 2020 er justert for lønns- og prisvekst samt videreføring av nye vedtak og helårseffekter som beskrevet i kapittel 7.1 «Budsjettforutsetninger».

I tillegg foreslår rådmannen følgende justeringer på budsjetttrammen til hovedutvalget:

HELSEVERN OG SOSIAL OMSORG	2020	2021	2022	2023
<i>i 1000 kr</i>				
Inndekking merforbruk 2019	46 100	47 498	48 971	50 489
Demografi	30 458	57 592	84 959	112 683
AK tiltak	-21 479	-22 130	-22 816	-22 816
Effektiviseringstiltak/saldering i budsjettet	-4 400	-4 521	-4 649	-4 781
SUM Helsevern og sosial omsorg	50 678	78 439	106 464	135 575

Rådmannen har for 2020 lagt vekt på å sikre realistiske budsjetttrammer for en bærekraftig og effektiv drift. Hovedutvalget har de siste årene hatt store utfordringer med vesentlige merforbruk. I 2019 har det vært en ambisjon å kartlegge årsakene til merforbruket for å kunne justere rammene til et realistisk nivå. Dette er nærmere omtalt i de økonomiske rapporteringene for 2019. Basert på dette arbeidet foreslår rådmannen at HS får justert rammene med 46,1 mill kr for å hente inn etterslep fra foregående år for manglende kompensasjon for vekst og justering av budsjetttrammer. Se rapportering pr 1.tertial og 2.tertial 2019. Resterende del av merforbruk fra tidligere år må hentes gjennom effektiviseringer, se avsnitt under.

Videre er det lagt vekt på at rammene også justeres for forventet vekst i 2020 for å sikre realistiske budsjett fremover. Basert på forventet befolkningsvekst og KS sin modell for demografi og kostnadsnøkkel for ulike brukergrupper er HS sin andel av demografi tillegget beregnet til 30,5 mill kr.

Av denne styrkingen for demografi er 10,1 mill kr fordelt til enhetene nå. Kriteriet for fordeling er i første rekke hovedsak om nye/styrkede tiltaket er lovpålagt/vedtatt, dernest om tiltaket er en forutsetning for å gjennomføre andre tiltak som vil gi større besparelser i neste omgang. Styrkingen er nærmere omtalt i avsnittene for enhetene.

Resterende andel av styrking for demografi på 20,4 mill kr er avsatt til fordeling enhetene i løpet av 2020. Midlene skal benyttes for å finansiere omstruktureringstiltak som styrking av hjemmetjenesten/bemannet omsorgsboliger og vekst i brukere av pleie- omsorg og sosiale tjenester. Se avsnitt under HS stab for nærmere omtale.

Parallelt har det vært jobbet med å finne tiltak for å effektivisere driften bl.a. gjennom effektiviseringsprosjektet med Agenda Kaupang i 2018/2019, men også i gjennomgang med enhetene for å finne handlingsrom. Etter gjennomgangen med Agenda Kaupang har enhetene i HHS iverksatt/planlagt tiltak som skal gi effekt på 21,5 mill kr som er innarbeidet i budsjett 2020, se tabell under:

TILTAK AGENDA KAUPANG PROSJEKTET		
<i>Tall kr i tusen</i>	Effekt 2020	Enhet
Omgjøring omsorgsboliger til omsorgsplasser	4 000	PRO
Normering av plasser heldøgns omsorg	8 000	PRO
Tilbakeføre bruker til egen regi	600	BMB
Gi tilbud i eksisterende boliger (Huldreringen)	2 000	Helsevern
Kontinuerlig oppfølging kontrakter med leverandører	500	Tildeling
Redusert bruk eksterne konsulenter	2 000	Barnevern
Økt egenandel på trygghetsalarmer	1 000	Helsehuset
Egen andel fysioterapi tjenester	618	Helsehuset
Reduksjon i senior politiske tiltak	2 761	HS/enheter
SUM effekt fra Agend Kaupang tiltak HS	21 479	HS

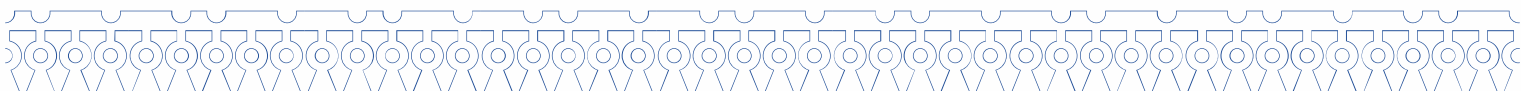
Agenda Kaupang tiltakene er nærmere omtalt i avsnittene for den enkelte enhet.

Gjennom budsjettarbeidet for økonomiplanperioden er det fremkommet ytterligere salderingsbehov for at sikre en ansvarlig drift og bærekraftig økonomi for kommunen i årene som kommer. HS sin andel av effektiviseringskravet utgjør 4,4 mill kr og er innarbeidet i budsjettet ved å redusere kompensering for merforbruk/demografi tilsvarende.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Ullensaker kommune som en vekstkommune opplever betydelige «voksesmerter». En kraftig og kontinuerlig befolkningsvekst kombinert med lave frie inntekter legger et høyt effektiviseringspress på alle tjenestene i kommunen. Som følge av økt levealder og økte lovfestede rettigheter til flere brukergrupper er dette særlig gjeldende innenfor pleie og omsorgssektoren. Skal en klare å levere tjenester med tilfredsstillende kvalitet og å opprettholde en bærekraftig økonomi er det nødvendig med kontinuerlig effektivisering og å tenke nytt.

Den sentrale utfordringen for helse og sosialsektoren fremover er å sikre bærekraftige tjenester. Dette medfører at en dreining av tjenestene innenfor sektoren i større grad må baseres på klare prioriteringer. Det må tas vanskelige beslutninger som handler om å prioritere mellom ulike tjenesteområder, brukere og pasienter. Ressurser må fordeles til ulike formål som forebygging, heldøgns omsorg eller rehabilitering. De ansatte må disponere arbeidsdagen til det beste for pasienter og brukere. Prinsipper for prioritering gir kjøreregler for disse valgene. Det er med andre ord ikke et spørsmål om man skal prioritere, men hvilke prinsipper som skal ligge til grunn for de beslutningene som tas. Det er klare føringer fra statlige myndigheter at kommunene må drive mer

effektivt og prioritere ressurser etter nytte, ressurs og alvorlighet. Dette stiller krav til planlegging av tjenestene og oppfølging av iverksatte tiltak.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Det strategiske utgangspunktet for satsing og prioritering er å legge til rette for at flest mulig kan mestre eget liv med fokus på den enkeltes ressurser. For pleie og omsorgstjenestene innebærer dette en satsning på at flest mulig kan bo hjemme så lenge som mulig med nødvendig tilrettelegging, hjelp og bistand.

For å få til dette skal tjenestene være basert på:

- tidlig og tilgjengelig innsats
- flere tilgjengelige tjenestetyper (innsatstrapp) som bedre treffer behovet i befolkningen
- gjennomføre planlagt dreining fra institusjonstenkning til hjemmetjenester og varierte boligtyper
- innovasjon som en naturlig del i tjenesteutvikling, herunder digitalisering
- samarbeid med frivillige der det er naturlig, mulig og forsvarlig

Det er allerede iverksatt flere prosjekter med formål om å legge til rette for strategien. Prosjekt «Tjenestetorg» skal sikre en endring i måten tjenester tildeles. Prosjektets mål er å styrke kommunens arbeid med kartlegging, vurdering, tildeling av tjenester og oppfølging. Enheten sitt primære fokus vil være på den enkeltes ressurser og hvordan den enkeltes ressurser kan styrkes til å mestre eget liv. «Tjenestetorget» skal få til dette gjennom nye arbeidsprosesser og samskaping med innbyggeren. Dette arbeidet er påbegynt og vil bli videreført inn i 2020.

For å sikre tjenester som bygger opp under innbyggerens ressurser til å mestre eget liv er det i forbindelse med effektiviseringsprosjektet i samarbeid med Agenda Kaupang utformet en ny innsatstrapp som inneholder flere trinn. For å realisere planene for innsatstrappen er tilgang til varierte boligtyper en viktig satsning. HS samarbeider tett med Kommunale eiendommer, Husbanken og private utbyggere for å sikre tilgang på en variert boligportefølje som sikrer tilgang på varierte boligtyper som gjør at flere kan ha muligheten til å bo lengre i eget hjem.

Frivilligheten i kommunen er voksende og en ressurs kommunen kan trekke veksler på i arbeidet med å sikre bærekraftige tjenester. Dette gjelder på tvers av sektorer og underbygges av kommunens strategi for frivillighet. Satsningen vil være en viktig for å sikre bærekraftige tjenester fremover.

Satsningen på barn og unge med tidlig innsats og forebyggende tjenester prioriteres med tverrsektoriell satsning på innføring av metodikken Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) og styrking av forebyggende helse. Det er viktig at skolehelsetjenesten ses i sammenheng med satsningen på miljøterapeuter i skolen.

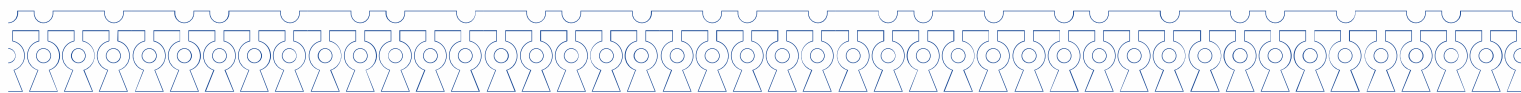
Normering av plasser innenfor heldøgns omsorg, sammen med etablering av bemannede omsorgsplasser er et viktig ledd i å bygge opp under strategien. Riktig pasient på riktig sted med riktig bruk av ressurser frigjør ressurser til å prioritere innsatsen med å sikre at flest mulig kan bo lengst mulig i eget hjem.

Regjeringen har startet arbeidet med kvalitetsreformen Leve hele livet. Målet er at alle eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. Leve hele livet skal handle om de grunnleggende tingene som oftest svikter i tilbudet til eldre: mat, aktivitet og fellesskap, helsehjelp og sammenheng i tjenestene. Arbeidet med reformarbeidet er igangsatt i kommunen, med særlig fokus på aktivitet og kvalitet i tjenestene.

Øvrige tiltak som bygger opp under strategien omtales under den enkelte enhet og omhandler:

- Styrking av fastlegetjenesten gjennom etablering av nytt konsept for fastlegekontor
- Arbeid, aktivitet og inkludering
- Barnevernreformen
- Velferdsteknologi

12.1. PRO'ene

PRO'ene	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP	
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022	2023
Lønn		218 290	225 822	226 382	234 916	243 373	252 134	261 211
Andre driftsutgifter		32 202	23 859	23 828	12 296	12 029	11 750	11 462
Driftsinntekter		-50 598	-47 427	-47 427	-48 228	-49 675	-51 214	-52 802
Sum		199 894	202 254	202 783	198 984	205 728	212 670	219 870

Tjenester og oppgaver

Dette området inkluderer PRO Jessheim Vest, PRO Jessheim Øst og PRO Kløfta. Enhetene omfatter

- Hjemmetjeneste
- Heldøgns omsorg i institusjon
- Miljøarbeidertjeneste til hjemmeboende
- Dag og aktivitetssenter / dagsenter for mennesker med demens
- Kafé
- Sentralkjøkken
- Rådgivningstjeneste for demensomsorg
- Service og transport
- Farmasøyt

Økonomiske rammer

Budsjettrammene for 2020 er justert for lønns- og prisvekst samt videreføring av nye vedtak og helårseffekter som beskrevet i kapittel 7.1 «Budsjettforutsetninger».

I effektiviseringsprosjektet med Agenda Kaupang er det lagt til grunn en effektivisering på 12 mill kr ved PRO'ene i 2020 ved å gjennomføre to større tiltak. Det første tiltaket gjaldt normering av plasser i heldøgns omsorg ved hjelp av en modell fra Agenda Kaupang. Det ble der kartlagt hvordan en kunne justere bemanning innenfor forsvarlig drift som var en del av tiltaket «Smart bydel». Tiltaket var et av tiltakene som ble vedtatt gjennomført i KST sak 31/19. Tiltaket er igangsatt høsten 2019 og beregnet effekt er 8 mill kr i 2020.

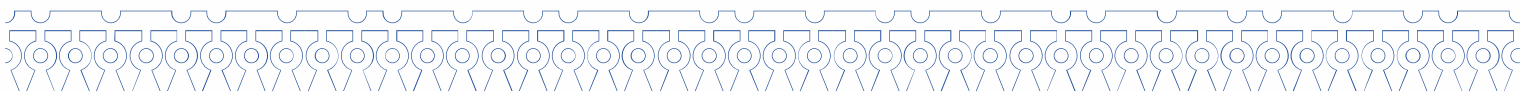
Det andre tiltaket gjelder omgjøring av eksisterende omsorgsboliger til omsorgsplasser (bemannede omsorgsboliger) som et nytt trinn i innsatstrappa for å utsette behov for institusjonsplasser. Dette tiltaket er også en del av «Smart bydel» som ble vedtatt i KST sak 31/19. Tiltaket er igangsatt i 2019 og en forventer 4 mill kr i effekt i 2020.

Rammene til PRO er styrket med 1,02 mill kr. Dette gjelder tilskudd til Hjerterom er innlemmet i rammetilskuddet og er lagt til rammen for PRO'ene, med 0,67 mill kr. I tillegg er det tilført 0,35 mill kr til erstatning for statlig tilskudd til dagaktivitetstilbud demente.

Som omtalt under avsnitt for HS stab er det der avsatt 11 mill kr som vil bli fordelt PRO'ene når man ser hvor behovet kommer og nærmere beregninger er utført. Dette gjelder:

- Vekst i hjemmetjeneste
- «Leve hele livet» Kvalitetsreform for eldre over 65
- Medisinsk avstandsoppfølging
- Medisindispensere

For 2019 ble faktisk økningen i variable tillegg for helsepersonell ikke kompensert gjennom rammejusteringen for budsjettet. For å sikre realistiske rammer for 2020, er det avsatt egne midler sentralt på HHS også for dette som fordeles enhetene når beregninger av effekt pr enhet er gjennomført.

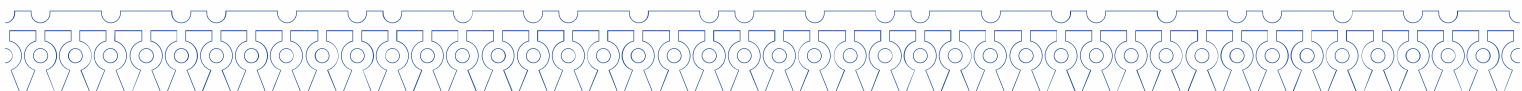

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

- Demografisk vekst
- Riktig bruk av plasser/tjenester/ innsatstrapp
- God koordinering av tjenestetilbudene
- Verktøy for å sikre bruk av frivilligheten
- Rekruttere og beholde kompetanse
- Tjenester til brukere med komplekse og sammensatte behov
- Legedekning institusjon

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

- Ytterligere dreining av tjenester, slik at flest mulig kan bo i eget hjem
- Bemannede omsorgsplasser
- Rett person på rett plass
- «Leve hele livet» Kvalitetsreform for eldre over 65
- Etablere tjenestetorg
- Nærværarbeid/ sykefraværsoppfølging
- Fokus på heltidskultur
- Systematisk internkontrollarbeid med fokus på kvalitet og kompetanse
- Se på andre systemer for arbeidstidsplanlegging

12.2. HELSEHUSET

HELSEHUSET	Egnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
Lønn		98 727	98 886	98 886	102 969	106 679	114 503
Andre driftsutgifter		30 842	19 321	18 582	22 404	23 362	23 871
Driftsinntekter		-46 667	-38 772	-38 772	-41 637	-42 994	-45 872
Sum		82 902	79 434	78 695	83 736	86 554	92 502

Tjenester og oppgaver

Virksomheten består av prehospital, forebyggende og rehabiliterende tjenester. Tjenestene gis poliklinisk, som hjemmebesøk, oppfølging i institusjon, skole, barnehage, helsestasjon og omfatter følgende funksjoner/avdelinger:

- Interkommunale legevakt og KØH (kommunal øyeblikkelig hjelp) for kommunene Hurdal, Nannestad, Gjerdrum og Ullensaker.
- Daglegevakt
- Medisinsk korttid og rehabilitering (12 rom, 14 plasser)
- Fysio- og ergoterapitjenester, inkl kommunalt hjelpemiddellager og mottak fra NAV hjelpemiddelsentralen.
- Friskliv, rådgivningstjeneste for seniorer, kreftkoordinator

Økonomiske rammer

Budsjettrammene for 2020 er justert for lønns- og prisvekst samt videreføring av nye vedtak og helårseffekter som beskrevet i kapittel 7.1 «Budsjettforutsetninger».

I tillegg er budsjettrammen for 2020 for enheten styrket med netto 1,7 mill kr. I påslaget ligger en styrking med 1,5 mill for økning for å dekke etterslep av volumvekst og takstøkning til leger, 0,6 mill kr for økte kostnader knyttet til ny teknologi/digitalisering og 0,6 mill kr for å kompensere for økte satser for driftstilskudd til private fysioterapeuter. Det er videre forutsatt at 1 mill kr av denne økningen på 2,7 mill kr finansieres gjennom økte egenandeler for trygghetsalarmer, ref effektiviseringsprosjektet med Agenda kaupang. Dette medfører en økning i egenandelen til kr 363,- pr måned. I dag er egenandelen mellom kr 107,- og 299,- pr måned avhengig av inntekt til bruker. Se ellers vedlagte prisliste.

I effektiviseringsprosjektet med Agenda Kaupang var det også besluttet innføring av egenandel for fysioterapi tjenester med årlig effekt på 0,6 mill kr fra 2019. Tiltaket er iverksatt fra oktober 2019 og videreført i rammene for 2020. Heldøgns omsorgsplasser i enheten er også tatt med i vurderingen av normering av plasser.

For 2019 ble faktisk økningen i variable tillegg for helsepersonell ikke fullt ut kompensert gjennom rammejusteringen for budsjettet. For å sikre realistiske rammer for 2020 er det avsatt midler sentralt på HHS for dette som fordeles enhetene når beregninger av effekt pr enhet er gjennomført.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Enheden har hatt merforbruk de siste årene og har en sterk ambisjon om å stabilisere tjenesten i økonomiplanperioden på et nivå i tråd med gjeldende rammer og lovverk. Dette innebærer både at en gjennomfører nødvendige effektiviseringer av driften, samtidig som at budsjettrammene legges på et realistisk nivå ut i fra dette.

Nasjonal veileder for legevakt som skal tydeliggjøre kravene til etterlevelse av akuttmedisinforskriften er på høring i 2019. Dette medfører et fokus i 2020 på utredning av behov og

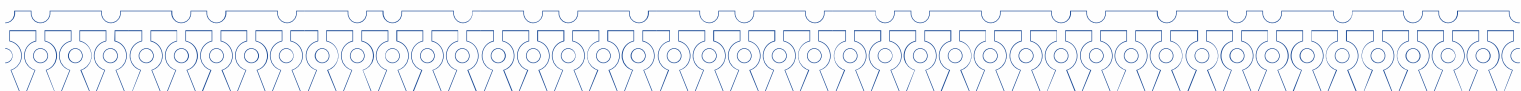

tilrettelegging for at legevakten kan etterleve krav i lov og forskrift. Det er avsatt midler sentralt på HS for å dekke merutgifter som eventuelt vil komme som en følge av dette, se avsnitt for HS stab.

Som nevnt har enheten hatt utfordringer med å drifte innenfor gjeldende rammer. Noe forklares med manglende kompensasjon for faktiske økning i utgifter som en forsøker å rette opp gjennom rammejusteringer i 2020, se avsnitt under økonomiske rammer. Samtidig har enheten hatt høyere drift enn budsjettert, og stabilisering av driften i henhold til budsjetterte rammer er en utfordring som må følges tett i 2020.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

- Stabilisering av en forsvarlig drift innenfor gjeldende økonomiske rammer
- Gjennomføring av effektiviseringstiltak ihht Agenda Kaupang rapporten, herunder normering av plasser, økte inntekter og redusert pris pr plass i institusjon.
- Sammen med andre enheter/tjenester sikre bedre pasientflyt mellom sykehus - kortid/rehab og hjem, samt redusert liggetid i institusjon.
- Levere forebyggende og rehabiliterende tjenester til innbyggerne i tråd med kommunens Folkehelseprofil og ihht målet om at innbyggerne skal leve et aktiv liv og være selvhjulpne i egen bolig lengst mulig:
- Bidra til bærekraftig tjenester gjennom varme menneskemøter og smart bruk av teknologi, herunder videreutvikle rådgivningstjenesten for seniorer, friskliv og videreutvikle samarbeidet med frivillige (for eksempel «Sterk og stødig»)
- Bidra til å utarbeide nødvendige prosedyrer, rutiner og arbeidsprosesser for beredskap.

12.3. FOREBYGGENDE BARN OG UNGE

FOREBYGGENDE BARN OG UNGE	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	35 431	45 289	47 109	46 714	48 391	50 129	51 929
Andre driftsutgifter	5 554	2 904	3 185	4 763	4 830	4 901	4 974
Driftsinntekter	-7 488	-5 735	-7 965	-5 472	-5 621	-5 778	-5 940
Sum	33 497	42 457	42 329	46 005	47 600	49 251	50 962

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

- Forebyggende avdeling barn og unge (FABU) Lavterskeltilbud til kommunens innbyggere. Avdelingen består av fritidsklubber for ungdom 13-18 år, utekontakten og et familieveiledningsteam.
- Forebyggende helse (FH) er helsestasjoner lokalisert på tre ulike steder i kommunen. Avdelingen skal tilby Ullensaker innbyggere helsefremmende og forebyggende tjenester.

Økonomiske rammer

Budsjettrammene for 2020 er justert for lønns- og prisvekst samt videreføring av nye vedtak og helårseffekter som beskrevet i kapittel 7.1 «Budsjettforutsetninger».

I tillegg foreslår rådmannen en styrking på 2 årsverk helsesykepleiere for å redusere underdekningen av helsesykepleiere i forhold til innbyggere samt en styrking på 0,2 mill kr for å kompensere for særlig lønnsøkning for spesialistkompetanse.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Enheten har ansvar for å sikre lovpålagte oppgaver knyttet til forebyggende helsearbeid. Det er viktig å sikre tilstrekkelig dekning på skole- og helsesykepleiertjenesten.

Skolehelsetjenesten har hatt lavere dekningsgrad enn kommuner det er naturlig å sammenligne seg med. Det er en satsning i skole med tilsetning av miljøterapeuter ved skolene. Satsningen i skolehelsetjenesten og arbeidet til miljøterapeutene må ses i sammenheng og utvikles slik at lovpålagte oppgaver gjennomføres.

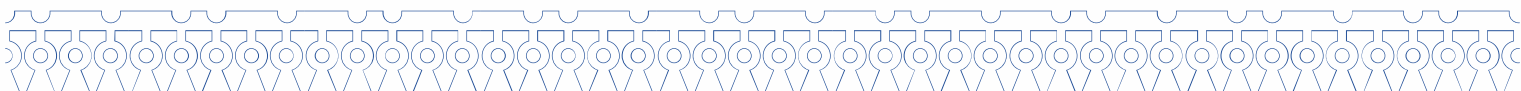
Tilgang til legeressurser er viktig for å sikre gjennomføring av lovpålagte konsultasjoner og tjenesten har legeressurser som blant annet baserer seg på tilskudd. Det må avklares nivå for legedekningen og vurderes hvor vidt legeressurser i perioden må styrkes.

Det er stor etterspørsel knyttet til tilbudet til ungdom, blant annet ved fritidsklubbene Calypso og Huset. I satsningen på barn og unge utarbeides det nå et konsept for nytt ungdomstilbud. Det er viktig at tilbudene ses i sammenheng og at det bygges opp under etablerte og godt fungerende tilbud.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Målet for FBU neste periode, spesielt for FH er å stabilisere tjenesten. Året som har vært har bydd på mange utfordringer som følge av opprettelse av ny lokasjon og flytting. En har i tillegg hatt vakanser i tillegg til underdekning av ansatt samt noe restanse og utfordringer med å utføre lovpålagte oppgaver innenfor anbefalt frist.

I 2020 tar enheten sikte på å bemanne opp for å unngå vakanser slik at en bedre ivaretar alle lovpålagte oppgaver ift norm og anbefalinger. I 2020 setter gjeldende lokaler noen begrensninger på tilbudet ut til innbyggere, men dette vil bedre seg i slutten av 2020 da helsestasjonen på Jessheim flytter til større lokaler.

FABU vil fortsette arbeidet med å ramme inn tilbudet slik at vi møte behovet fra innbyggerne, dette spesielt hos utekontakten og familieteamet. Med to nye fagledere på plass dette året, vil retning på arbeidet bli tydeligere og tilbudet mer forutsigbart ut mot innbyggere og samarbeidspartnere.

12.4. BARNEVERN

BARNEVERN	Regnskap		Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr		2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn		42 122	46 743	46 743	49 518	51 301	53 147	55 061
Andre driftsutgifter		46 562	26 495	26 495	40 443	41 437	42 491	43 578
Driftsinntekter		-17 396	-12 930	-12 930	-13 331	-13 731	-14 156	-14 595
Sum		71 288	60 308	60 308	76 630	79 007	81 482	84 043

Tjenester og oppgaver

Barneverntjenesten har 53 årsverk fordelt på 6 team:

- Mottak og undersøkelsesteam
- Undersøkelsesteam
- Tiltaksteam
- Omsorgsteam
- Familie og Nettverks team
- Kontorfaglig team

Økonomiske rammer

Budsjettrammene for 2020 er justert for lønns- og prisvekst samt videreføring av nye vedtak og helårseffekter som beskrevet i kapittel 7.1 «Budsjettforutsetninger».

Som rapportert gjennom 2019 har enheten hatt vesentlige merforbruk de siste årene hovedsakelig som følge av at utgifter til plasseringer har vært høyere enn budsjett. For å justere budsjettet til et realistisk nivå for disse utgiftene foreslår rådmannen en styrking på 15 mill kr. I tillegg er det lagt inn kr 100.000 for varslet økning i utgifter til Barnevernsvakta.

Det har også vært et merforbruk knyttet til konsulent bruk. Det er via Agenda Kaupang prosjektet lagt opp til at nivået på konsulent bruk reduseres med 2 mill kr i 2020. Netto styrking til enheten utover lønns og prisvekst utgjør slik 13,1 mill kr.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

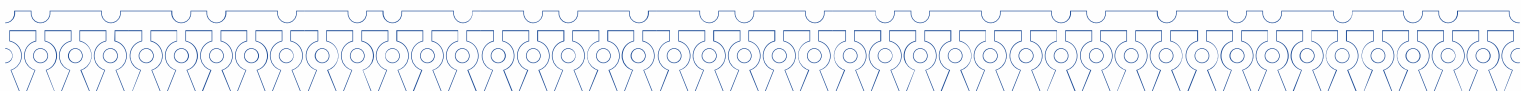
Som omtalt i rapporteringene gjennom 2019 er det jobbet systematisk med å redusere konsulentbruken i 2019 og utgiftene er redusert vesentlig. Ved å styrke familie og nettverks team og å ansette flere kontaktpersoner vil vi gå ytterligere ned på bruk av innleide konsulenter i 2020. Med dette har enheten ambisjon om å møte veksten med egne krefter.

Plasseringer etter lov om barneverntjenester, dvs plasseringer i institusjon og fosterhjem, er dyrt for kommunen. Oppgavene er lovpålagte og er vanskelige å forutse. Det jobbes kontinuerlig med å finne effektive plasseringsløsninger i tråd med nasjonale satsninger, som både er økonomiske og til det beste for barnet.

Barnevernsreformen vil plassere flere oppgaver i kommunal regi, dette får økonomiske konsekvenser. Barnevernsreformen vil innføres trinnvis og omfanget av oppgaver til kommunene er ikke avklart. Vi må jobbe effektivt og videreføre interkommunalt samarbeid for å møte oppgavene. Eksempel på dette er døgnåpen barnevernsvakt og tett oppfølging av fosterhjem.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

En vil fortsette å jobbe systematisk med å stabilisere tjenesten og blir mer robust. Tjenesten er i gang med en forbedringsprosess i samarbeid med innovasjon og digitalisering for å være best mulig rustet i møte med barnevernsreformen som er under iverksetting. Videre satses også på økt veiledning til ansatte for å sikre lik forståelse av metodikk, samt på styrking av kompetanse ved rekruttering.

12.5. HELSEVERN

HELSEVERN	Regnskap		Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr		2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	45 848	55 539	55 539	57 483	59 552	61 696	63 917	
Andre driftsutgifter	6 011	6 748	6 645	9 095	9 260	9 435	9 615	
Driftsinntekter	-25 361	-24 181	-24 181	-24 943	-25 731	-26 557	-27 411	
Sum	26 499	38 105	38 003	41 634	43 081	44 574	46 121	

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

- Psykisk helsevern
- Rus og avhengighet
- Fengselshelsetjenesten
- Omsorgsboliger for personer med psykiske lidelser og mennesker med rusavhengighet

Fengselshelsetjenesten finansieres med bevilgninger fra Helse- og Kriminalomsorgsdirektoratet. Enhetsleder er i tillegg til tjenestene over, leder av Psykososialt kriseteam Ullensaker kommune, hvor 6 av 14 medlemmer er ansatt på Helsevern.

Økonomiske rammer

Budsjettrammene for 2020 er justert for lønns- og prisvekst samt videreføring av nye vedtak og helårseffekter som beskrevet i kapittel 7.1 «Budsjettforutsetninger».

Endringer i rammen utover dette er:

- Kommunalt tilskudd til etablering av Fontenehus 0,8 mill kr
- Kommunalt tilskudd til etablering av Kirkens Bymisjon 1 mill kr
- Økt egenfinansiering kommunale rustiltak 2,2 mill kr
- Økt vaktgodtgjøring psykososialt kriseteam 0,25 mill kr
- Innsparing Agenda Kaupang 2 mill kr ved opprettelse av tiltak i egen regi – botilbud til mennesker med samtidig rus og psykisk lidelse.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

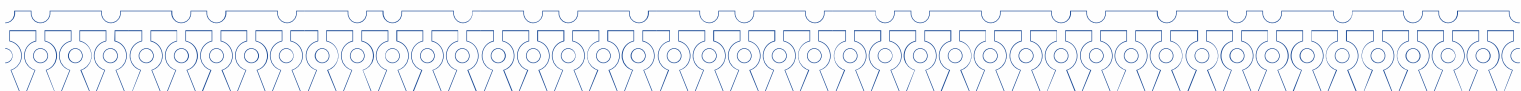
Avdelingene har ulike utfordringer, generelt handler det om å fortsatt gi gode og forsvarlige tjenester samtidig som behovene vokser i takt med befolkningsveksten.

Det er flere tjenester som får økte ressurser i forbindelse med utvidelse eller økning av statlige tilskudd. Men utvidelser, etablering av nye tiltak og tilbud er krevende og fordrer kontinuerlig evaluering. Ved etablering av nye tjenester er det også viktig å beregne reelle tall når det har blitt igangsatt, og ikke bruke estimater fra planleggingsfasen videre. Beregninger av refusjoner for ressurskrevende brukere er viktig at blir fulgt opp.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

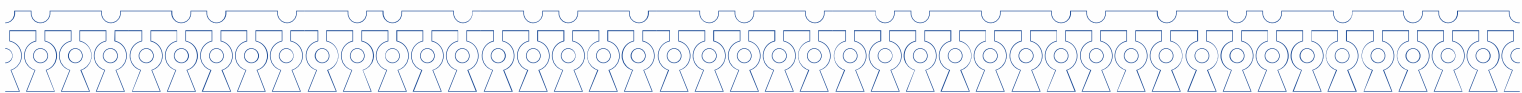
Fengselshelsetjenesten skal fortsatt utvide sin tjeneste i takt med økt kapasitet og bidra til utvikling av gode nye lokaler for tjenesten. Dette skjer i tråd med bevilgede tilskudd.

Opprettholde gode tjenester til enhetens brukere med de ressurser som er satt av. Ha fokus på tiltak i handlingsplan knyttet til strategidokumentet for å videreutvikle tjenester til mennesker med psykiske lidelser og rusproblemer.

Bidra til å etablere og utvikle nye tiltak:

- Fontenehus og Kirkens Bymisjon skal etableres og gjøres kjent for brukere og samarbeidspartnere.
- Videreutvikling og etablering av botilbud til mennesker med ruslidelser.

12.6. NAV

NAV	Regnskap		Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr		2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	51 481	48 866	48 866	50 576	52 397	54 283	56 237	
Andre driftsutgifter	49 061	48 904	49 512	56 054	57 689	59 428	61 220	
Driftsinntekter	-46 993	-35 274	-35 274	-36 367	-37 457	-38 618	-39 814	
Sum	53 549	62 496	63 104	70 263	72 629	75 093	77 643	

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

- Økonomisk sosialhjelp
- Gjeldsrådgivning
- Kvalifiseringsprogrammet
- Flyktningetjenesten
- Aktivitetshuset
- Oppfølging og saksbehandling av statlige tjenester i NAV

Økonomiske rammer

Budsjettrammene for 2020 er justert for lønns- og prisvekst samt videreføring av nye vedtak og helårseffekter som beskrevet i kapittel 7.1 «Budsjettforutsetninger».

I tillegg foreslår rådmannen å styrke enheten med 5 mill kr for å sikre mer realistiske budsjettrammer for økonomisk sosialhjelp. Som omtalt de gjennom rapporteringene i 2019 har det vært et vesentlig merforbruk for denne posten de siste årene. For 2020 anslås merforbruket til ca 5 mill kr netto. Enhetene har ikke mulighet til å omdisponere innenfor egen ramme til å dekke denne merutgiften som er lovpålagt.

Statsbudsjettet setter krav til NAV i forhold til inkluderingsdugnaden og reduksjon i arbeidsavklaringspenger for unge under 25 år. Ut i fra statsbudsjettet er det ikke klart hvordan eller hvorvidt dette kompenseres. Rådmannen vil eventuelt komme tilbake til dette i senere rapportering.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Inkluderingsdugnaden: I statsbudsjettet legges det føringer på en forsterket innsats i inkluderingsdugnaden. Flere med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en skal inn i arbeidslivet. NAV skal prioritere virkemidler som gir individuell oppfølging og støtte til både arbeidstaker og arbeidsgiver. Det betyr at NAV ansatte i enda større grad må være mobile og jobbe utenfor NAV kontoret der det er naturlig å møte bruker og arbeidsgiver. Dette vil være ressursmessig krevende for enheten, men det legges foreløpig opp til at det løses innenfor gjeldende rammer.

Ungdom: Regjeringen foreslår også å redusere minsteytelsen for nye mottakere av arbeidsavklaringspenger under 25 år, og foreslår at det innsparte beløpet skal styrke oppfølgingen av unge som mottar arbeidsavklaringspenger. Det legges til grunn en økt bruk av kvalifiseringsprogrammet og introduksjonsprogrammet, og en satsing på en betydelig tettere oppfølging av de unge. Det er usikkert hvordan dette vil kompensere på områdene Kvalifiseringsprogrammet og økonomisk sosialhjelp. Det vil ha økonomisk betydning både i forhold til utbetaling av ytelser, og bemanning knyttet til løpende oppfølging av den enkelte.

Ullensaker kommune har innført aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere under 30 år. Det gis klare signaler om at kommunen også skal ta ansvar for å hjelpe og stille krav om aktivitet til de som trenger bedre norskkunnskaper for å komme i arbeid. Det er usikkert hvilke kostnader dette kan påføre kommunene.

Fra 2018 ble regelverket for å få innvilget arbeidsavklaringspenger strammet inn. Det har medført noe økte kostnader til kommunene, både knyttet til økonomisk sosialhjelp, men også flere søkere og deltakere i kvalifiseringsprogrammet. I statsbudsjettet videreføres det en kompensasjon til kommunene for økte kostnader til økonomisk sosialhjelp. Det er imidlertid usikkert hvilke økonomiske utslag det vil ha for kommunens utgifter i NAV i 2020, og hvorvidt kompensasjonen er tilstrekkelig til å dekke de reelle kostnadene.

Økonomisk sosialhjelp: Antall sosialhjelpsmottakere er fremdeles økende og brutto kostnader til økonomisk sosialhjelp øker i tråd med et stadig økende kostnadsnivå i kommunen. For å redusere kostnader til økonomisk sosialhjelp er det sentralt å ha tilstrekkelig bemanning knyttet til oppfølging av brukere. Erfaringsmessig vil en tett og individuell oppfølging gi en reduksjon i utbetalte sosialhjelpsytelser.

Kvalifiseringsprogrammet: Antall søkere til kvalifiseringsprogrammet er økende. Dette har sammenheng med at antall sosialhjelpsmottakere øker, samt at flere som har fått avslag på arbeidsavklaringspenger søker deltakelse her. Budsjettrammen er ikke økt i takt med faktisk vekst.

Ullensakermodellen: 80% av de som har avsluttet introduksjonsprogrammet for flyktninger i 2019 har hatt en overgang til arbeid eller utdanning. De som ikke har gått over i jobb har gått over i Jobbsjansen, et prosjekt med et ekstra kvalifiseringsår som er driftet med tilskuddsmidler fra IMDI. Av de som har avsluttet Jobbsjansen har 90% gått over i arbeid eller utdanning. Utbetalt sosialhjelp for denne gruppen er også svært lav. Arbeidet med inkludering og oppfølging av bosatte flyktninger krever svært tett oppfølging. Det er sentralt at det er et pakket oppfølgingsløp over flere år for å bistå den enkelte i overgang til arbeid og utdanning – og selvhjulpenhet på sikt. Resultatet knyttet til aktivitet på dette området er svært godt, og det er essensielt at ressursene brukt på området opprettes i 2020 for å kunne sikre at resultatene opprettholdes.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Hovedmålet for NAV er å få flere i arbeid, og at de som av ulike årsaker står langt fra arbeidslivet skal få bistand til å komme i jobb. Arbeid og aktivitet er retningsgivende for alle satsningsområdene innen NAV.

- Kostnader til økonomisk sosialhjelp er økende. Enhetens årsanalyse for 2020 skal legges til grunn for å sikre at kostnadene ikke er på et høyere nivå enn det skal være behov for.
- Innføring av generell aktivitetsplikt for alle sosialhjelpsmottakere er lagt ut på anbud og det skal implementeres i 2020.
- Inkluderingsdugnaden videreføres med de føringer som er lagt til grunn.
- Det skal satses videre på Ullensakermodellen med bosetting og inkludering av flyktninger mot arbeid og aktivitet.
- NAV har over flere år hatt ekstra fokus på ungdom, med helhetlig oppfølging mot tiltak, arbeid og utdanning. Enheten har 50 % veileder ved Jessheim videregående skole, benytter statlige tiltak fullt ut, og har fokus på praksis mot arbeid.
- Aktivitetshuset har tilbud 4 dager pr uke og omfatter konkret, praktisk arbeid sammen med veiledning mot jobbintervju og ordinært arbeid. Formidlingsgraden er høy for dette tiltaket. Satsingen har gitt en reduksjon i antall sosialhjelpsmottakere under 25 år, og det er svært viktig å opprettholde satsningen på denne målgruppen.

12.7. BOLIG MED BISTAND

BOLIG MED BISTAND	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022
Lønn	132 753	134 631	134 631	139 343	144 359	149 556	154 940
Andre driftsutgifter	3 578	2 597	2 040	4 658	4 721	4 787	4 856
Driftsinntekter	-38 451	-34 872	-34 872	-34 923	-35 970	-37 085	-38 235
Sum	97 881	102 356	101 798	109 078	113 110	117 258	121 561

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter tjenester til personer med Psykisk utviklingshemming og personer med ervervet hjerneskade, herunder:

- JOAS – dagtilbud for brukere i målgruppen som ikke nyttiggjør seg VTA-plasser eller annen form for arbeid
- Avlastning i institusjon for barn – herunder også barnebolig
- Avlastning i private hjem
- Praktisk bistand til hjemmeboende
- Praktisk bistand og opplæring til hjemmeboende

Økonomiske rammer

Budsjettrammene for 2020 er justert for lønns- og prisvekst samt videreføring av nye vedtak og helårseffekter som beskrevet i kapittel 7.1 «Budsjettforutsetninger».

Utover økning for lønns- og prisvekst, er budsjettramma økt med 2,06 mill kr. Enheten har fått tildelt 1,66 mill kr i demografiske tilskudd for å dekke økning i avlastning og husleie. I tillegg vil enheten få 1 mill kr av inndekning av merforbruket etter at ansvaret for privat avlastning er overført fra Tildelingsenheten til BMB.

Etter kartlegging fra Agenda Kaupang har enheten innført et innsparingstiltak med effekt på 0,6 mill kr i 2020. Dette gjelder tilbakeføring av en kjøpsplass barnebolig.

For 2019 ble faktisk økningen i variable tillegg for helsepersonell ikke kompensert gjennom rammejusteringen for budsjettet. For å sikre realistiske rammer for 2020 er det avsatt midler sentralt på HS for dette som fordeles enhetene når beregninger av effekt pr enhet er gjennomført.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

- Demografisk vekst
- Stor økning i behov for avlastning, lite ressurseffektive lokaler til denne tjenesten
- Kommer krevende bruker med behov for tilbud på JOAS august 2020 – 2:1 bruker
- Riktig og differensiert tjenestetilbud for kommende behov/nye brukere
- Rekruttere og beholde kompetanse.
- Tjenester til brukere med komplekse og sammensatte behov
- Behov for mer ressurseffektivt fagadministrativt system og kompetanseheving, type e-læring

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

- Nærværarbeid/ sykefraværsoppfølging
- Fokus på heltidskultur
- Systematisk internkontrollarbeid med fokus på kvalitet og kompetanse.
- Se på andre systemer for arbeidstidsplanlegging, særskilt med tanke på nye Maurstien

- Utvide tjenestetrapp innen HS til også å omfatte tjenester til personer med utviklingshemming – krever flere boliger tilpasset brukergruppa

12.8. TILDELING

TILDELING	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP	
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022	2023
Lønn		21 420	25 217	25 217	26 100	27 039	28 013	29 021
Andre driftsutgifter		110 195	74 638	74 602	94 403	97 195	100 159	103 216
Driftsinntekter		-31 055	-22 507	-22 507	-21 865	-22 521	-23 219	-23 939
Sum		100 561	77 348	77 312	98 638	101 713	104 953	108 298

Tjenester og oppgaver

Enheten er kommunens koordinerende enhet for helse- og omsorgstjenester som i hovedsak består av ulike former for hjemmetjenester (inkludert hjemmesykepleie og praktisk bistand), opphold i institusjon (herunder sykehjem), tilbud om avlastningstiltak, støttekontakt og omsorgsstønad. I tillegg er Boligkontoret en del av enheten som har ansvar for de boligsosiale virkemidlene.

Dette inkluderer:

- Saksbehandling av støttetjenester innen helse, pleie og omsorg
- Saksbehandling av søknader om institusjonsplasser
- Saksbehandling av søknader om boliger til vanskeligstilte, omsorgsboliger og om startlån/tilskudd ved etablering av boliger
- Saksbehandling av søknader om statlig bostøtte og den nye kommunale bostøtten
- Inngåelse og oppfølging av avtaler med private tjenesteleverandører innen helse, pleie og omsorg
- Som en del av ordningen med praktisk bistand skal alle kommuner ha tilbud om Brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Søknader om BPA behandles av enheten
- Tilrettelegge for ordninger/tilbud med matombringning og trygghetsalarm

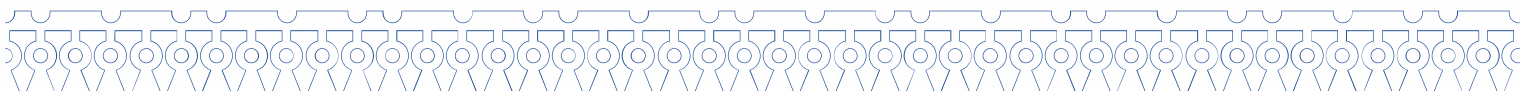
Økonomiske rammer

Budsjettrammene for 2020 er justert for lønns- og prisvekst samt videreføring av nye vedtak og helårseffekter som beskrevet i kapittel 7.1 «Budsjettforutsetninger».

I tillegg er rammen justert med 17,5 mill kr for å sikre realistiske rammer for 2020. Som omtalt i rapporteringene gjennom 2019 har tjenesten over flere år hatt vesentlige merforbruk. Dette skyldes økt etterspørsel etter lovpålagte tjenester, primært som følge av demografivekst. I hovedsak gjelder dette følgende tjenester:

- Kjøp av heldøgns pleie og omsorgstilbud (psykiatri, rus, funksjonshemming, kronisk sykdom, alder m.m)
- Brukerstyrt personlig assistanse
- Omsorgsstønad

Budsjettrammene har de siste årene ikke blitt justert i henhold til faktisk nivå og vekst på disse tjenestene. Merforbruk i 2019 knyttet til disse kjøpene anslås til å utgjøre ca 18 mill kr i 2019. I effektiviseringsprosjektet som var gjennomført i 2018/2019 med Agenda Kaupang er det lagt opp til at forventet volumvekst fremover for disse tjenestene må håndteres delvis gjennom effektivisering og omorganisering av tilbudet, se nærmere omtalt i neste avsnitt. Det er imidlertid usikkert om en klarer å håndtere all volumvekst fremover kun med effektivisering. Dette gjelder særlig kjøp av BPA som i all hovedsak er brukerstyrt. Rådmannen har derfor holdt tilbake noe midler sentralt på HS for å fordele til vest bla. for denne type kjøp, se avsnitt for HS stab. I tillegg til styrkingen på 18 mill kr er det gjennom effektiviseringsprosjektet med Agenda Kaupang lagt opp til at en besparelse på 0,5 mill

kr bl.a. gjennom strammere kontraktsoppfølging med eksterne leverandører av heldøgns omsorg. Netto rammejustering utover lønnsvekst blir da 17,5 mill kr.

Med virkning fra medio 2019 er det innført kommunal bostøtte for beboere i kommunale utleieboliger til vanskeligstilte. Ordningen forvaltes av Boligkontoret. Kommunal bostøtte medfører en betydelig vekst i utgiftene som kan anslås til 4-5 mill kr pr år. Det er besluttet i SLG at denne utgiften skal ved årets slutt ses i sammenheng med økt inntekt som følge av gjengs leie. Det er derfor foreløpig ikke lagt inn forslag til budsjettjustering for denne utgiften.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

Tildelingsenheten opplever i likhet med kommunen for øvrig vekst i behov for tjenester. I 2016 behandlet enheten 2027 søknader, i 2017 var tallet 2867 og i 2018 var tallet 3545. Det forventes fortsatt vekst. For å håndtere veksten må enheten jobbe stadig mer effektivt, ta i bruk nye hjelpemidler og arbeidsmetoder. Særlig har digitale hjelpemidler fokus, herunder å bruke eksisterende systemer og programvare mest mulig effektivt.

Enheten er sentral i prosjektet for etablering av «Tjenestetorg» Formålet med «Tjenestetorget» er for det første å sikre innbyggerne en dør inn til tjenestene i kommunen. For det andre skal enheten samle medarbeider/ kompetanse som i dag er noe spredt i sektoren slik at det blir et sterkere fagmiljø. For det tredje skal kvaliteten på kartlegging, vurdering og tildeling av tjenester styrkes gjennom tettere tverrfaglig samarbeid, fokus på mestring hos den enkelte samt raskere avklaring av hvilke tjenester som gis. Herunder skal teknologi få et særlig fokus.

I likhet med øvrige kommuner i landet er det nødvendig for Ullensaker kommune å foreta en dreining innen pleie og omsorg som medfører at flere mottar tjenester i hjemmet i stedet for i institusjon. Denne dreiningen innebærer for enheten at man så tidlig som mulig i pasientforløpet sørger for å ha fokus på innbyggers behov sett opp mot hva som kan gjøres for at han kan bo hjemme lengst mulig. Dette innebærer god informasjon, veiledning, drøftinger og evaluering av status i hver enkelt sak.

Kjøp av tjenester fra private leverandører, sykehjemsplasser og annet, er en vesentlig del av Tildelingsenhetens oppgaver. Disse tjenestene skal være gode og nøktern i sin utforming, og skal sikre tjenester til innbyggere som er basert på forsvarlighet og god praksis.

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Tildelingsenheten har i perioden fokus på effektiv drift, økt kvalitet på saksbehandling og tjenester samt å følge opp dreiningen i helse-, pleie- og omsorgssektoren. Tildelingsenheten jobber med/ bidrar i forhold til følgende tiltak som vil gi effekt:

- Tildele tjenester i tråd med prinsippene om hverdagsrehabilitering
- Kontinuerlig evaluere/revurdere kjøp av tjenester
- Etablering av «Tjenestetorg»
- Fokus på å utrede muligheter for å legge til rette for at flest mulig kan bo lengst mulig hjemme og klare seg mest mulig selv
- Bidra til å utvikle tjenestetrappen for effektiv å tilpasse tilbud til behov
- Videreføre arbeidet med å innføre gjengs leie
- Evaluere og eventuelt korrigerer ordningen for kommunal bostøtte
- Anskaffelse av flere boliger til vanskeligstilte, herunder særlig omsorgsboliger
- Utvide samarbeidet med private aktører i samarbeid med Husbanken
- Revidere kommunens boligsosiale handlingsplan

12.9. HS STAB

STAB HELSE OG SOSIAL	Regnskap	Oppr Bud	Just Bud	Budsjett	ØP	ØP	ØP	
	Tall i 1000 kr	2018	2019	2019	2020	2021	2022	2023
Lønn		10 961	10 490	10 090	9 722	36 299	63 070	90 183
Andre driftsutgifter		25 858	28 068	27 449	50 118	51 595	53 159	54 771
Driftsinntekter		-7 692	-2 694	-2 694	-2 781	-2 870	-2 964	-3 061
Sum		29 127	35 863	34 845	57 059	85 024	113 265	141 893

Det gjøres oppmerksom på at midler til demografi til enhetene på HHS for årene 2021-2023 i sin helhet er lagt på dette området. Dette vil bli fordelt i budsjettåret. For 2020 er midler til demografi fordelt som omtalt under hver enhet.

Tjenester og oppgaver

Enheten omfatter

- Lønnsmidler til HS ledelse og HS stab
- Felles utgifter og inntekter til HS
- Fellesprosjekter for HS
- Legetjenesten: Utgifter knyttet til turnuslege og turnusveileder
- Basistilskudd
- Miljørettet helsevern
- Behandlinger i utlandet
- Fastlegeordningen

Økonomiske rammer

Budsjettrammene for 2020 er justert for lønns- og prisvekst samt videreføring av nye vedtak og helårseffekter som beskrevet i kapittel 7.1 «Budsjettforutsetninger».

I tillegg er rammen styrket med 1,7 mill kr for legetjenesten og til fastlegeordningen. Styrkingen av legetjenestene utgjør 0,7 mill kr og gjelder økte faktiske utgifter knyttet økt veiledningsplikt for kommunen turnusleger/spesialist fastleger og kompetanseheving. Resterende styrking på 1 mill kr gjelder justering av budsjettrammen for basistilskuddet til fastlegeordningen som har vist et merforbruk de siste årene på ca 1 mill. Basis tilskuddet fra staten til kommunen for ordningen baserer seg på befolkning pr 01.07. året før budsjettåret. Det vil si at for en vekstkommune vil basistilskudd fra staten være lavere enn tilskuddet som betales til fastlegene. Utgiftene er uansett gitte og tjenesten lovpålagt. Rådmannen anbefaler derfor at budsjettrammen justeres til et realistisk nivå og styrkes med 1 mill kr.

Som omtalt innledningsvis er det et behov for å stabilisere tjenestene i økonomiplanperioden og sikre realistiske budsjettrammer i henhold til dette. Budsjettrammene justeres allerede vesentlig for enhetene i fremlagte budsjett men det er vanskelig å anslå hvor veksten kommer i 2020, samt at det gjenstår noe kartlegging for å sikre et godt grunnlag for endelig fordeling av midlene. For å ta høyde for vekst og nødvendig omstrukturering er det avsatt 17 mill kr på dette budsjettområdet. Midlene fordeles enhetene i løpet av 2020. I hovedsak vil de benyttes til å dekke omstrukturering ved PRO'ene (fra institusjon til hjemmetjeneste/bemannede omsorgsboliger) og kompensere for vekst i brukere av pleie-, omsorg- og sosiale tjenester generelt.

Det er i tillegg avsatt 3 mill kr til felles prosjekter for medisinsk avstandsoppfølging, «Leve hele livet» og medisindispensere.

Sentrale utfordringer i økonomiplanperioden

- Styrke fastlegetjenesten
- Sikre effektiv drift og oppfølging av enheter og prosjekter
- Velferdsteknologiske prosjekter

Prioriterte oppgaver i økonomiplanperioden

Fastlegetjenesten må styrkes for å bygge opp under strategien. Tjenesten er under press i hele landet, og god tilgang på legetjenester er viktig for å gi alle innbyggere tilgang på legetjenester. Det utformes nå et nytt konsept for etablering av nytt fastlegekontor i kommunen. Prosjektet er et samarbeid med Plan og næring, Norway Health Tech og Gardermoen Campus.

Gjennomgang av tjenestene i hovedutvalgsområdet har vist at det ikke har blitt budsjettert med tilstrekkelige rammer for planlagt drift, samt at planlagte tiltak for dreining av tjenestene ikke har gitt økonomisk effekt. Tilførte midler knyttet til demografisk vekst har ikke blitt avsatt for å møte forventet vekst og det har heller ikke blitt gjennomført prioritering i tjenestetilbudet utfra tildelte rammer. Dette endres nå i budsjettet for 2020 som omtalt i avsnittet over om økonomiske rammer. Budsjettkontroll vil ha et særskilt fokus i 2020 og enhetenes resultatansvar vil følges tett med bistand fra øvrige stab og støttefunksjoner i organisasjonen.

Som et ledd i å sikre bærekraftige tjenester prioriteres innføring av ny teknologi. Per tid pågår to prosjekter som har som mål å innføre velferdsteknologi. Disse prosjektene er finansiert med tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet. Ved å motta tilskuddsmidlene har kommunen forpliktet seg til en egeninnsats i prosjektene. I tillegg innføres nye metoder for pasientvarsling (smartvakt).

VEDLEGG 1 Organisering

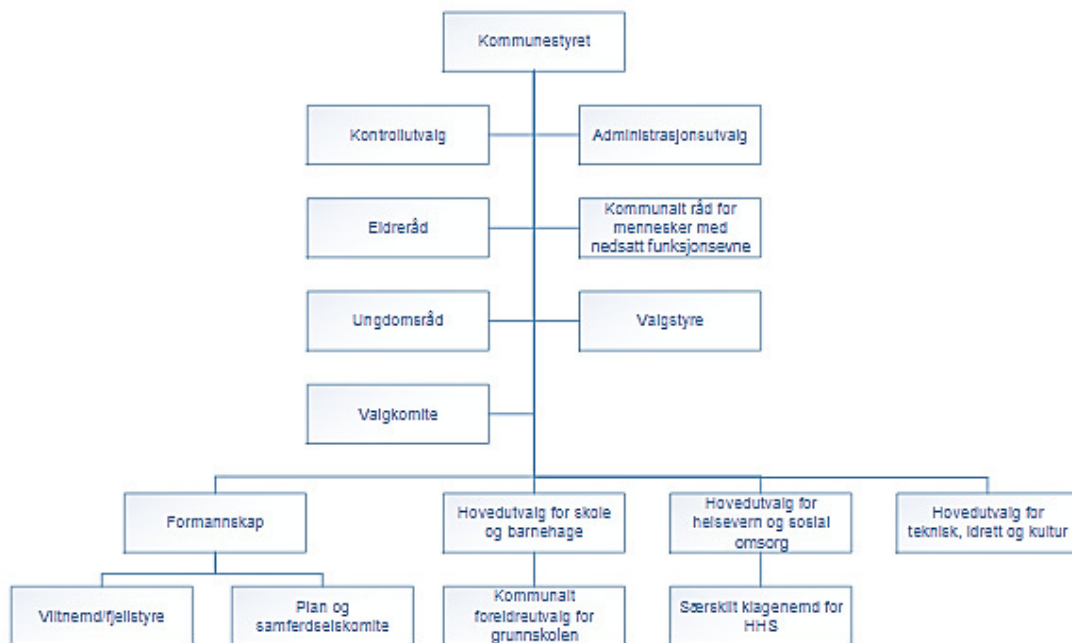
Politisk organisering

Det politiske styringssystemet i Ullensaker kommune er betegnet som en modifisert hovedutvalgsmodell. Kommunestyret består av 45 valgte representanter. Blant disse velges ordfører og varaordfører. Under Kommunestyret, som har all myndighet det ikke velger å delegerer, er det opprettet fire hovedutvalg inndelt på bakgrunn av fagfelt. Hovedutvalgene er satt sammen etter forholdstallsprinsippet.

Alle hovedutvalg behandler saker både av langsiktig karakter og rene driftsoppgaver. Hovedutvalgene er endelig vedtaksmyndighet som beskrevet i kommunens delegeringsreglement og innstiller til kommunestyret der myndigheten ikke er delegert.

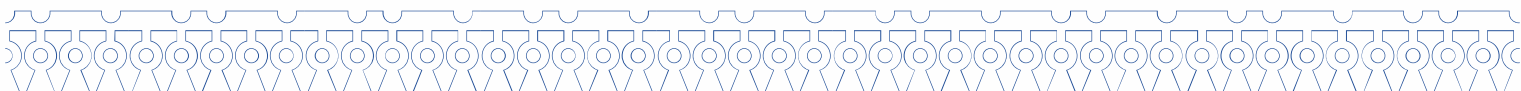
I tillegg til hovedutvalgene, inneholder den politiske organiseringen de lovpålagte organene kontrollutvalg, eldreråd, kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og administrasjonsutvalg. Videre er det opprettet en Viltnevd og rådgivende komiteer på områdene grunnskole, næring, plan og samferdsel. Hovedutvalgene har anledning til å opprette ad hoc komiteer til prosjektarbeid.

Politisk organisasjonskart

Administrativ organisering

Det er viktig med en godt ledet og effektivt organisert kommune der organisasjonsstrukturen evalueres fortløpende med sikte på videreutvikling og effektivisering av en brukerrettet tjenesteproduksjon. Kommunen skal ha en tydelig organisasjonsstruktur med få ledernivåer som gir lett tilgang til det kommunale tjenestetilbud og en effektiv ressursutnyttelse. Beslutninger skal tas så nær brukeren som mulig. Et godt arbeidsmiljø som stimulerer menneskelig vekst og utvikling skal

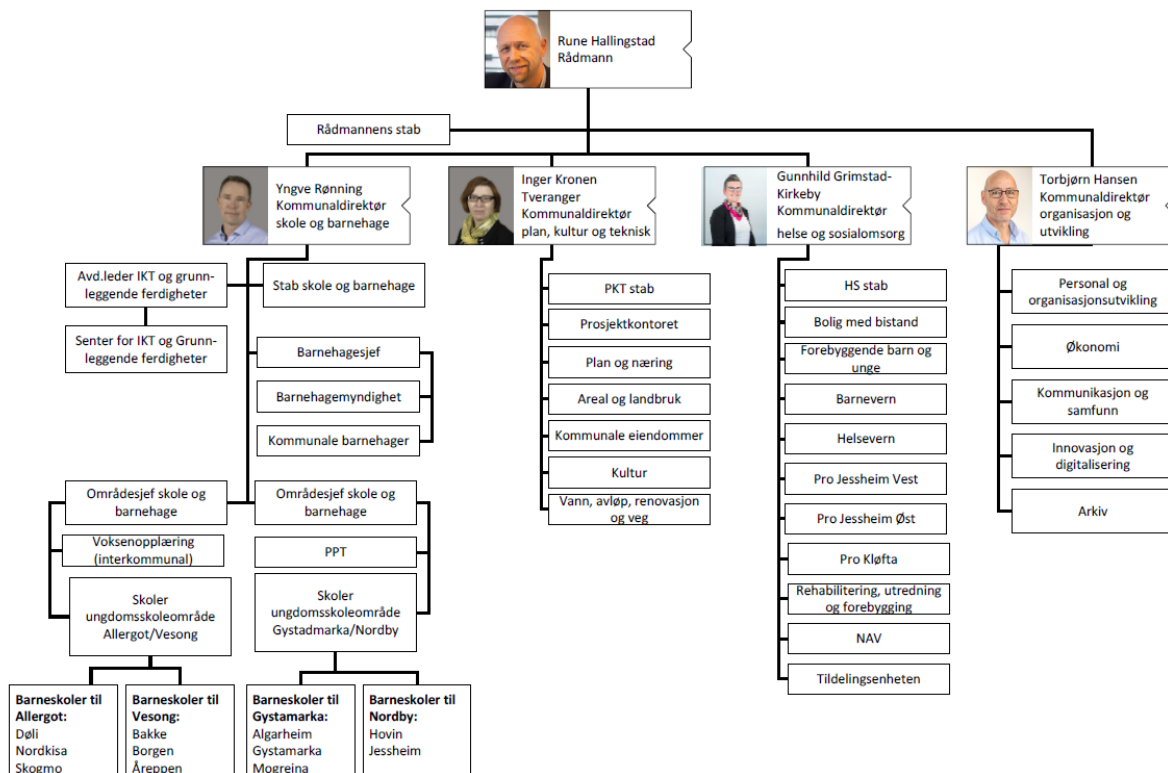
bidra til kvalitet i tjenestetilbudet. Organisasjonen skal ha omstillingsevne til å møte brukerbehov og samfunnsmessig utvikling. Innbyggerne skal oppleve en kommune som legger til rette for trygghet, likeverd, åpenhet, tillit og dialog.

Administrativt er kommunen organisert etter en tre-nivå-modell. Kommunestyret delegerer myndighet til rådmannen med rett til å videredelegere. Rådmannen delegerer myndighet videre til kommunaldirektørene. Kommunaldirektørene delegerer myndighet videre til de enhetsledere som rapporterer til vedkommende. Kommunaldirektørene er fagdirektører med følgende ansvarsområder:

- Skole, barnehage: Alle enheter under Hovedutvalgsområde for skole og barnehage
- Helse og sosial omsorg: Alle enheter under Hovedutvalgsområde for helse og sosial omsorg
- Plan, kultur og teknisk: Alle enheter under Hovedutvalgsområde teknisk, idrett og kultur, samt Plan og næring og Areal og landbruk fra Formannskapet
- Organisasjon og kommunikasjon: Stab- og støtteenheter under Formannskapet

Kommunestyret har gitt enhetene stor grad av selvstendighet i daglig drift innenfor politisk fastsatte rammer i budsjett, virksomhetsplan og krav til måloppnåelse.

Organisasjonskart for administrasjonen i Ullensaker kommune:

Interkommunalt samarbeid

Øvre Romerike Utvikling (ØRU) er samarbeidsorganet for kommunene på Øvre Romerike: Nes, Eidsvoll, Hurdal, Nannestad, Gjerdrum og Ullensaker. Disse utgjør en naturlig region for interkommunalt samarbeid knyttet til utvikling og drift av tjenester. De er også de nærmeste nabokommunene til hovedflyplassen på Gardermoen. Regionen har i dag ca 105 750 innbyggere, og har sterk befolkningsvekst. Det foretas en løpende vurdering av samarbeidsområder.

Det er pr i dag aktivt selskapsbasert samarbeid med andre ØRU-kommuner innen blant annet avfall, vannforsyning, brann og redning, byggetilsyn, voksenopplæring, legevakt, revisjon, arbeidsgiverkontroll, felles strategi- og bestillerfunksjon IKT og felles IKT-drift, m.v. Innenfor de fleste tjeneste- og stab/støtteområder er det et aktivt faglig ØRU-samarbeid.

Det er pr i dag aktivt samarbeid med andre kommuner og fylkeskommuner på følgende områder:

Aksjeselskap

- OrbitArena AS
- Øvre Romerike Industriservice AS (ØRI)

Interkommunale selskaper (IKS)

- Øvre Romerike Brann og Redning IKS (ØRB)
- Øvre Romerike Avfallsselskap IKS (ØRAS)
- Romerike Revisjonsdistrikt IKS
- Romerike Kontrollutvalgssekretariat IKS (ROKUS IKS)
- Romerike Krisesenter IKS

Interkommunalt samarbeid (kommuneloven § 27)

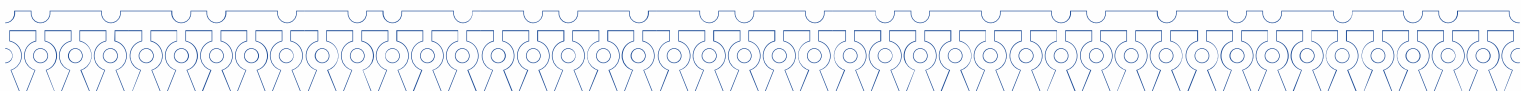
- Digitale Gardermoen (DGI)
- Ullensaker og Nannestad interkommunale vannverk (UNIVANN)
- Arbeidsgiverkontrollen Øvre Romerike
- Øvre Romerike utvikling ØRU
- Tunstyret

Interkommunalt samarbeid – Vertskommune-modellen (vertskommune i parentes)

- Voksenopplæring (Ullensaker)
- Legevakt (Ullensaker)
- Landbrukskontor (Ullensaker)
- Barnevernsvakt (Lørenskog)
- Byggetilsyn (Ullensaker)
- Øvre Romerike interkommunale innkjøpssamarbeid (ØRIK)(Ullensaker)

Andre samarbeid

- Ullensaker kirkelige fellesråd (UKF)

VEDLEGG 2 Faktorer som påvirker skatteinntektene

Norsk økonomi har de seneste årene hatt en stabil vekst. I årene fremover ser det ut til at vi kan forvente noe lavere vekst enn den vi har hatt de senere årene. Ulike indikatorer tyder på at man både i Norge og internasjonalt vil få lavere vekst i årene fremover.

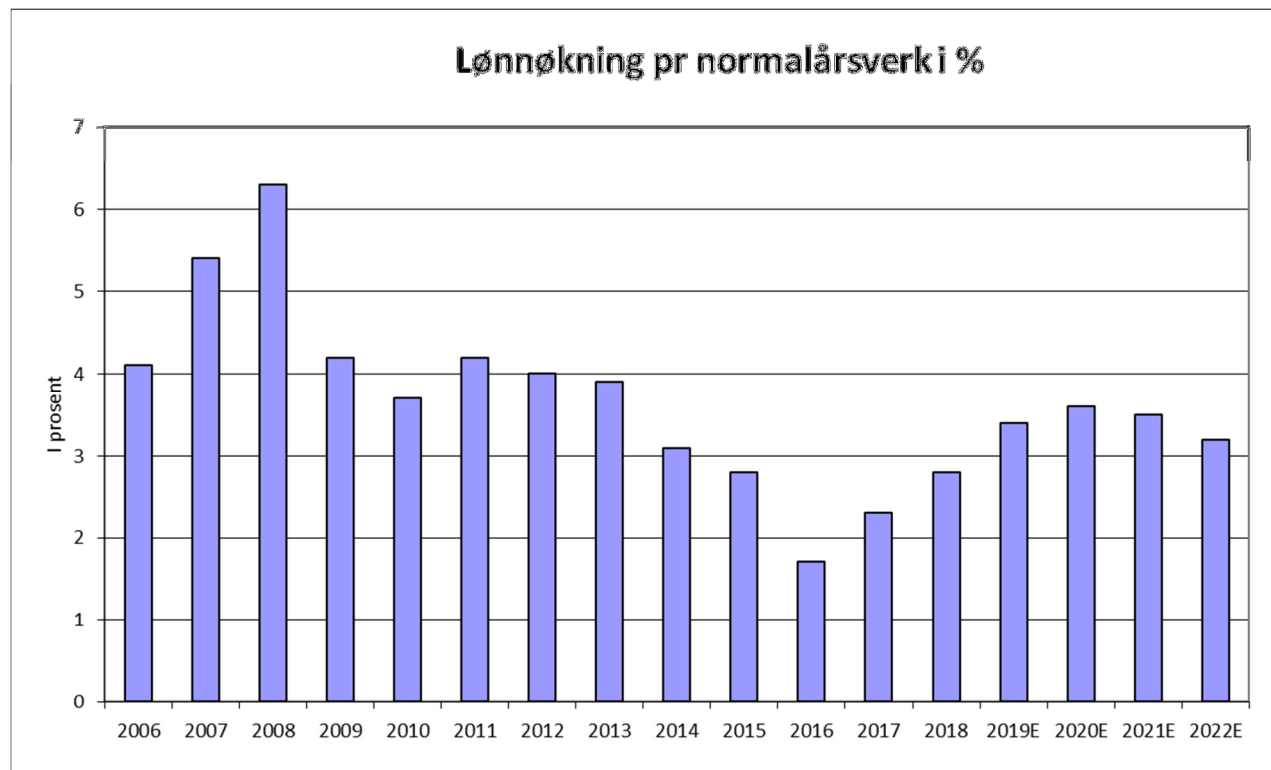
Også politisk uro knyttet til handelsavtaler mellom Kina, USA, Euroområdet og Brexit er med på å dempe den internasjonale økonomiske veksten. Utfallet av disse prosessene vil også påvirke norsk økonomi i årene fremover.

Tallmaterialet i analysen er i hovedsak hentet fra SSB eller kommunens skatteregnskap. SSBs beregninger eller egne beregninger (eventuelt i kombinasjon) er lagt til grunn for analysene. Analysene er delt i to; makroforhold og lokale forhold som kan påvirke kommunens økonomi.

Makroforhold som vil påvirke skatteinntektene

Under dette kapitlet vil vi se på utvikling og forventninger når det gjelder lønnsøkninger og utviklingen i arbeidsledigheten på landsbasis og vi har også valgt å vise utviklingen i arbeidsledigheten i Ullensaker spesielt.

Lønnsøkning

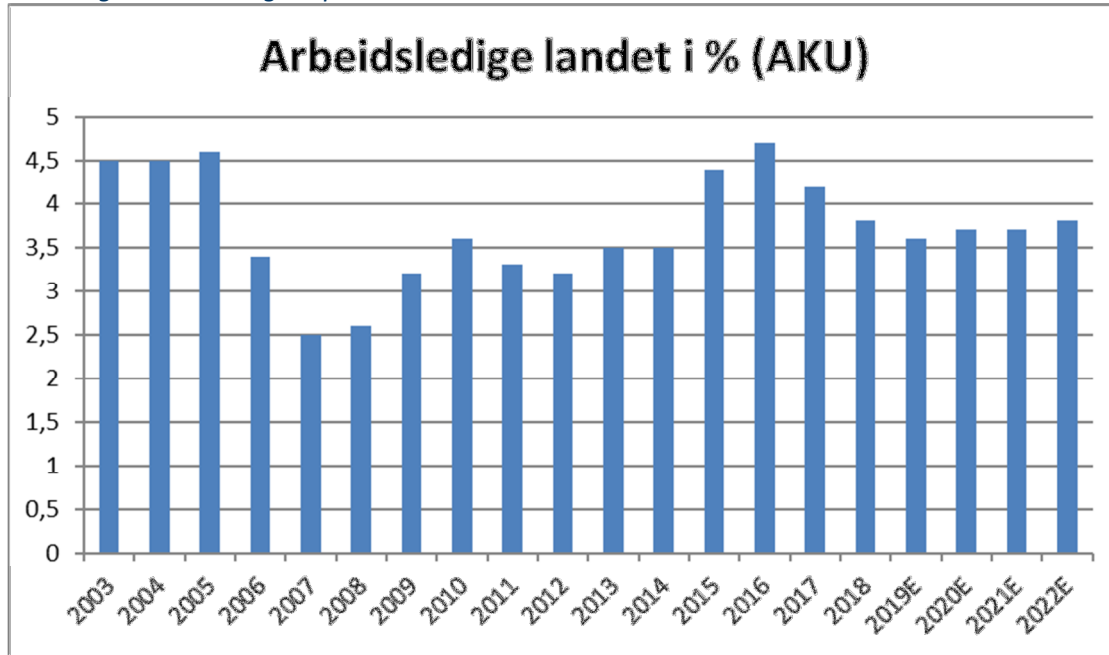

Kilde SSB Økonomiske analyser sep. 2019

Grafen over viser gjennomsnittlig lønnsøkning for arbeidstakere i Norge. Fra 2019 er det lagt inn de forventningene som SSB har til lønnsøkninger fremover. Økningen i lønn antas å lede til tilsvarende økning i skatteinntekter. Vi ser av grafen over at lønnsøkningene på 2000 tallet varierte mellom 3,5% og 6% pr år. De senere årene har lønnsøkningen ligget fra 2- 3%, men det forventes en lønnsøkning på over 3% årlig de nærmeste årene.

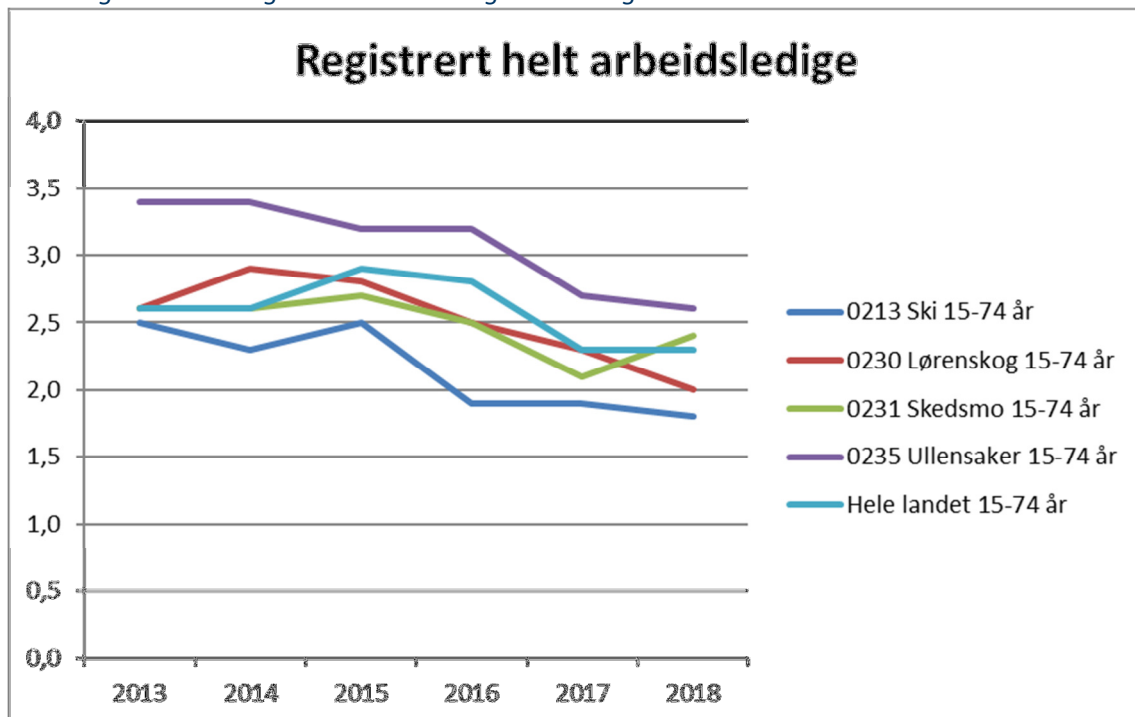
Utvikling i arbeidsledighet på landsbasis

Kilde SSB økonomiske analyser sep. 2019

Økningen i oljeprisen og internasjonal konjunkturoppgang de seneste årene har ført til at arbeidsledigheten har gått ned. SSB anslår i sine prognoser fremover at arbeidsledigheten(AKU) vil ligge stabilt i overkant 3,5%.

Utvikling i arbeidsledighet i Ullensaker og sammenlignbare kommuner

Ser vi mer spesifikt på utviklingen i Ullensaker de seneste årene ser vi at andelen arbeidsledige (NAV tall) ligger klart høyere enn landet og sammenlignbare kommuner i Akershus. Dette til tross for at vi har langt flere arbeidsplasser i kommunen enn personer i arbeidsfør alder. Vi ser imidlertid at

andelen arbeidsledige i Ullensaker har sunket en del de siste årene men ligger fortsatt klart over landssnittet og sammenlignbare kommuner i Akershus.

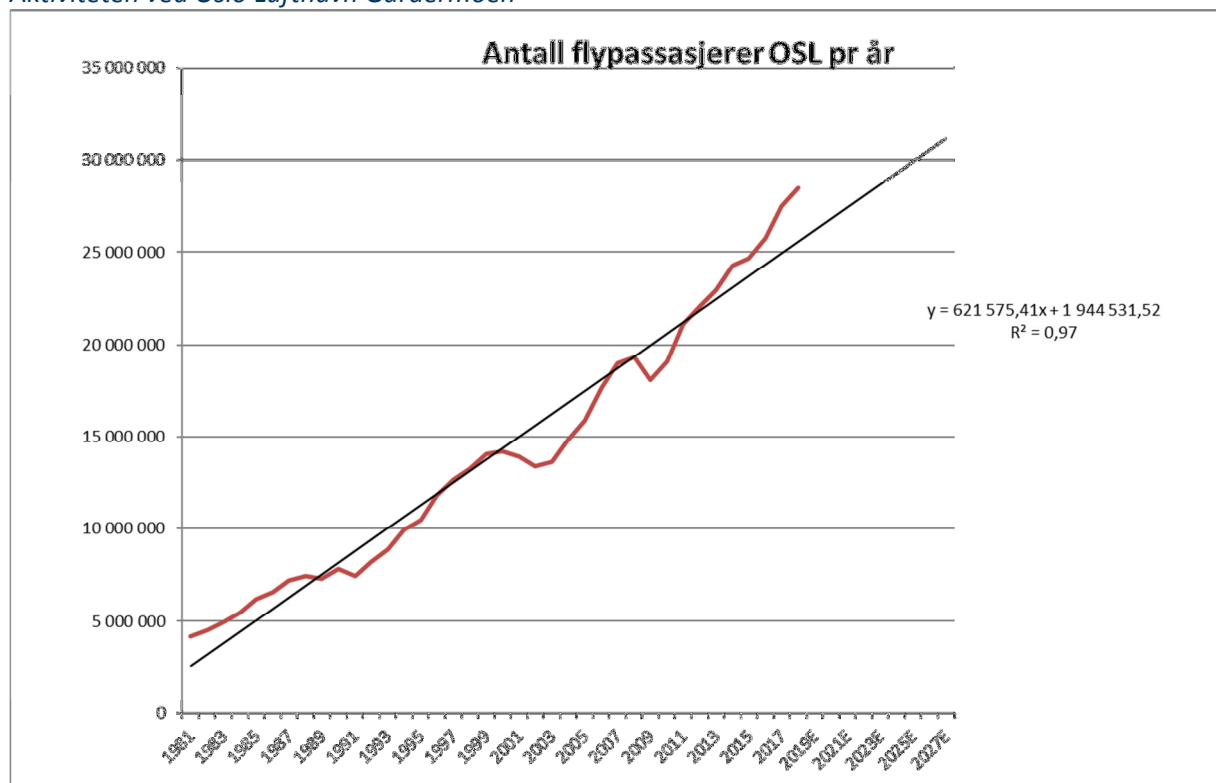
Det gjøres oppmerksom på at NAV sine tall ikke direkte kan sammenlignes med SSB sin måte å måle arbeidsledighet på.

Lokale forhold som vil påvirke skatteinntektene

Lokale forhold som vil påvirke aktiviteten og skatteinngangen i kommunen:

- Aktiviteten ved Oslo Lufthavn Gardermoen
- Utvikling i brutto lønn for en Ullsokning sammenlignet med landet
- Skattebidrag fra Ullsokningen i prosent av landsgjennomsnittet
- Boligbygging

Aktiviteten ved Oslo Lufthavn Gardermoen

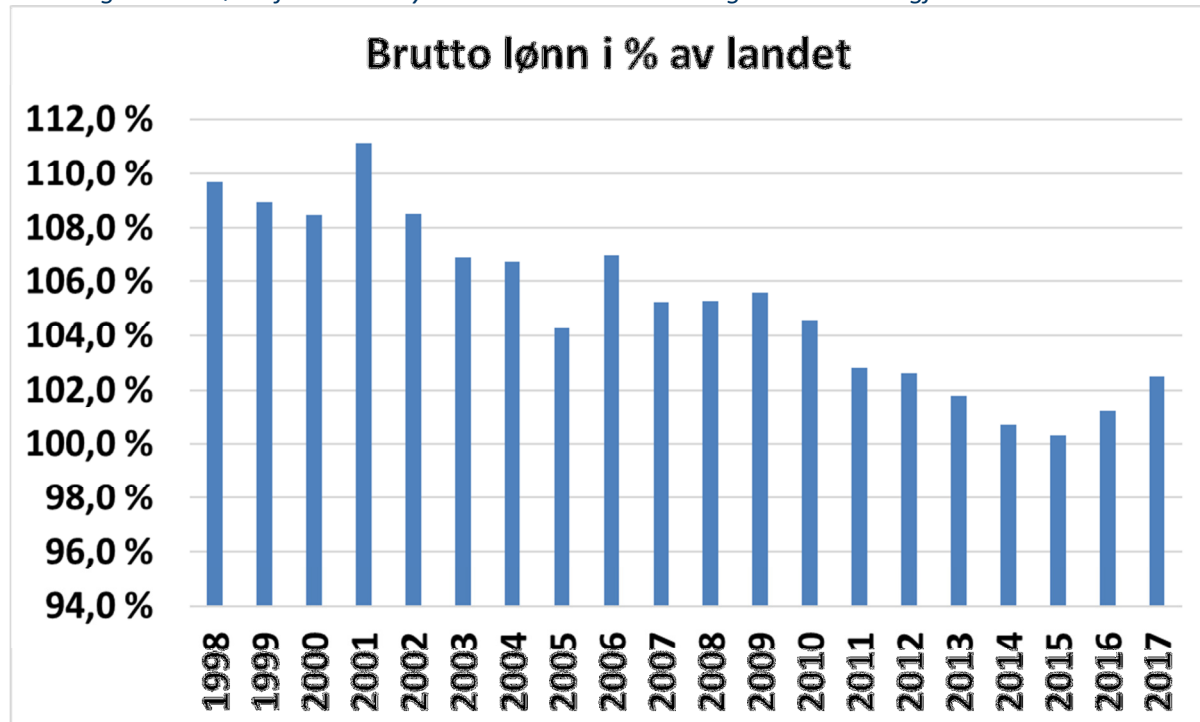

Kilde Avinor trafikkstatistikk

For Ullensaker kommune er det viktig å følge aktiviteten ved Oslo Lufthavn Gardermoen. Flyplassen sysselsetter et stort antall av kommunens innbyggere og har store ringvirkninger for det lokale næringslivet. Grafen over viser antall passasjerer pr år over Fornebu frem til 1998 og Oslo Lufthavn Gardermoen fra 1998 og frem til og med 2018. Ved å legge en trendlinje på veksten ser vi at det i dette tidsrommet har vært en stabil vekst i antall flypassasjerer med 600 000 passasjerer pr år. De siste årene har det vært en økning langt over trend i antall flypassasjerer. Noe av bakgrunnen for dette er at Rygge flyplass ble nedlagt, og deler av trafikken ble overført til OSL.

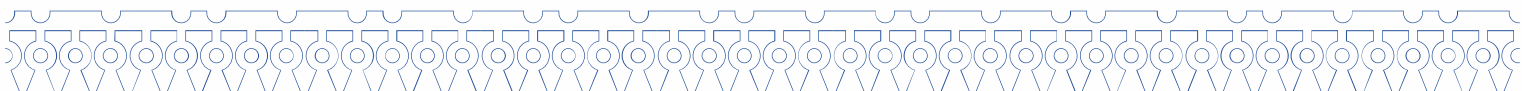
Utvikling i brutto lønn for en skattyter i Ullensaker sammenlignet med landsgjennomsnittet

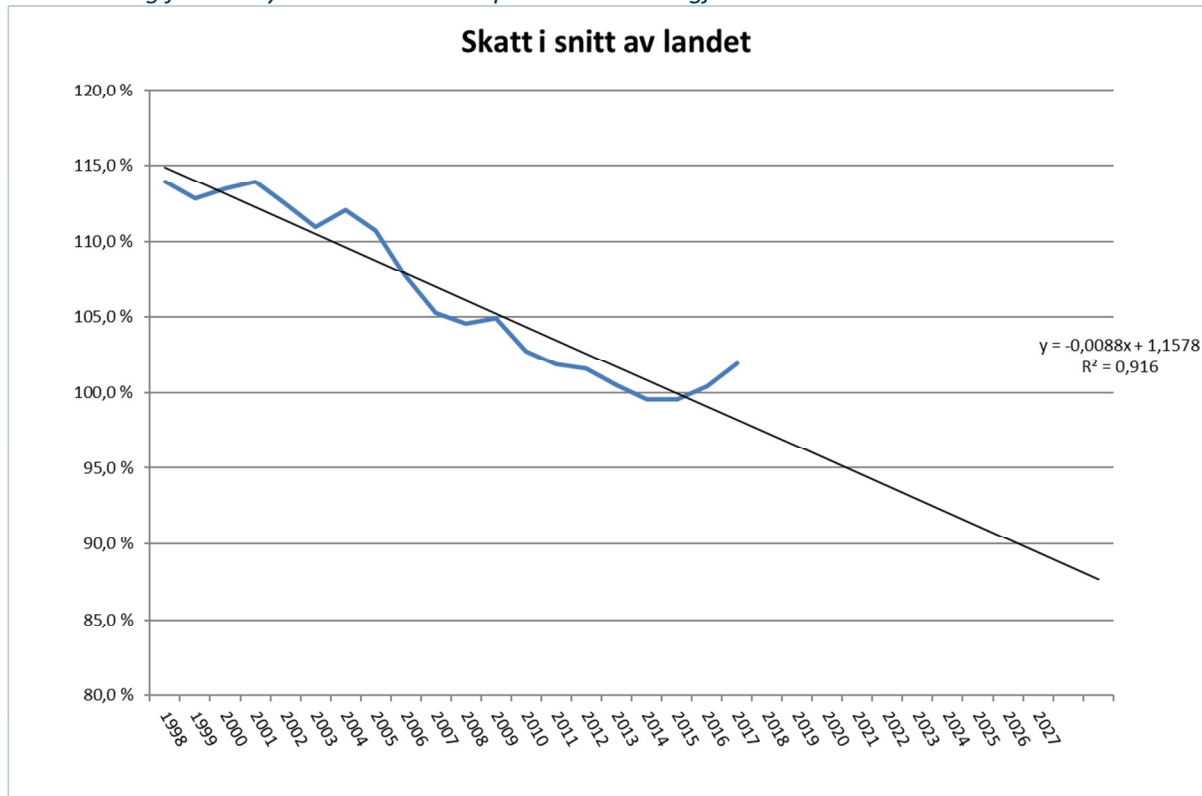
Kilde SSB

Grafen over viser gjennomsnittlig lønn for en skattyter i Ullensaker i prosent av landsgjennomsnittet. Vi ser at frem til 2015 har gjennomsnittlig lønn for en Ullsokning falt i forhold til landsgjennomsnittet. Ullsokningen tjente i 2015 så vidt over landsgjennomsnittet. Årsaken til dette fallet antas å ha sammenheng med endringen i kommunens næringsstruktur, og vekst innenfor oljerelaterte virksomheter andre steder i landet. Fra 2016 kan det se ut som om den negative trenden er brutt. Det er også forhold som tyder på at trenden er brutt også for årene 2018. For 2019 kan skatteinngangen tyde på at veksten i forhold til landet avtar.

Tallene er hentet fra skatteoppgjørene. Siste kjente skatteoppgjør er for 2017. 2018 tallene blir først klare i løpet av november i år.

Skattebidrag fra skattytere i Ullensaker i prosent av landsgjennomsnittet

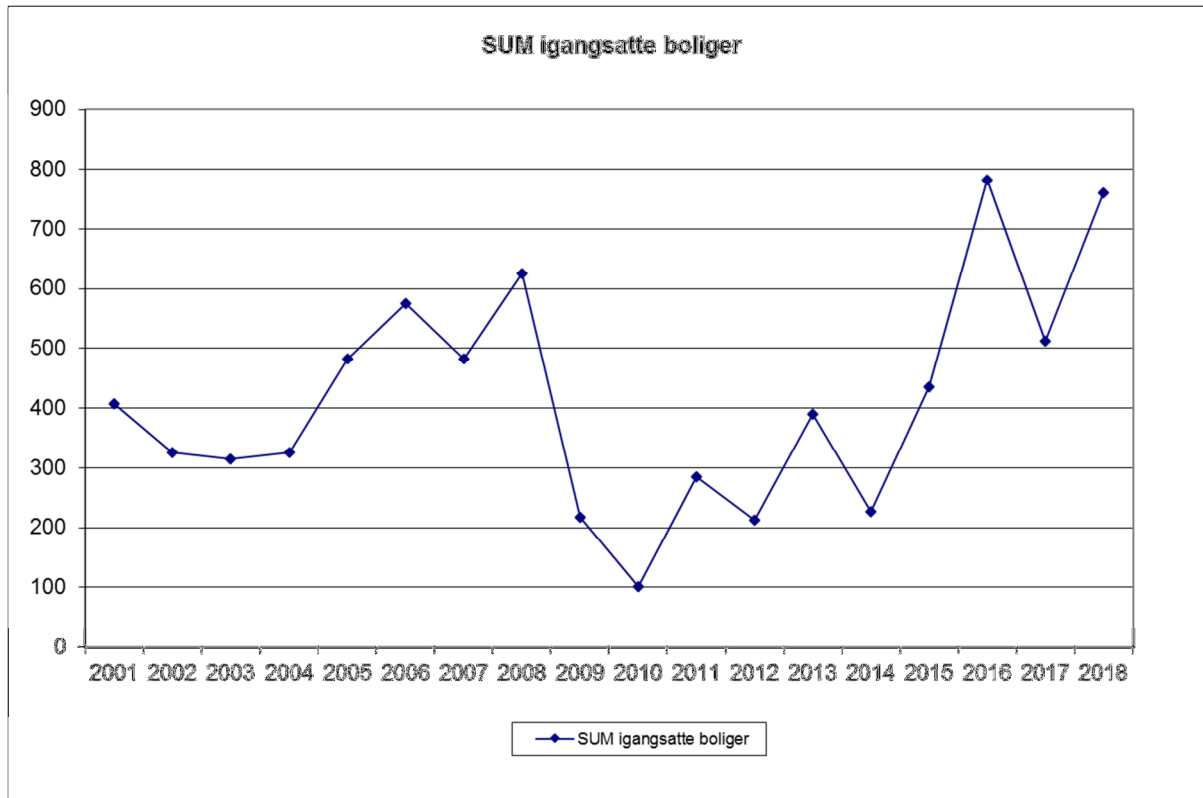
Kilde SSB

Grafen over viser utviklingen i skattebidraget fra en Ullsokning i % av landet. Når flyplassen kom til Ullensaker i 1998 betalte en Ullsokning 114 % av landsgjennomsnittet i skatt. Siden den tid har dette falt med nærmere 1%-poeng pr år, slik at ved ligning for 2014 betalte Ullsokningen 99,5% av landsgjennomsnittet. Siden den tid har utlignet skatt for en Ullsokning økt til 101,9% av landsgjennomsnittet. Som tidligere nevnt har også gjennomsnittlig lønn økt, og de senere årene kan det virke som om den nedadgående trenden har blitt brutt.

Boligbygging

Befolkningsveksten i Ullensaker har i stor grad sammenheng med byggeaktiviteten i kommunen. Det viser seg at det er en sterk sammenheng mellom byggeaktiviteten og befolkningsøkningen. Igangsatte boliger gir en god pekepinn på forventet befolkningsveksten de nærmeste årene.

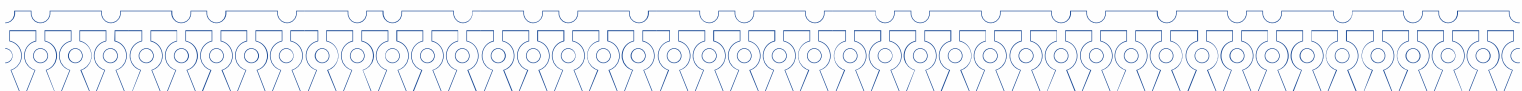

Kilde SSB

Grafen viser igangsatte boliger i Ullensaker i perioden fra 2001 til og med 2018. Gjennomsnittlig har det i perioden fra 2001 til og med 2018 blitt igangsatt bygging av i overkant av 400 boliger pr år.

Det ble i 2017 igangsatt bygging av et stort antall boliger i kommunen. Dette har påvirket befolkningsøkningen det siste året. I 2018 har det blitt igangsatt bygging av nesten 800 nye boliger, noe som kan tyde på at den høye befolkningsveksten vi har hatt de seneste årene også vil fortsette neste år.

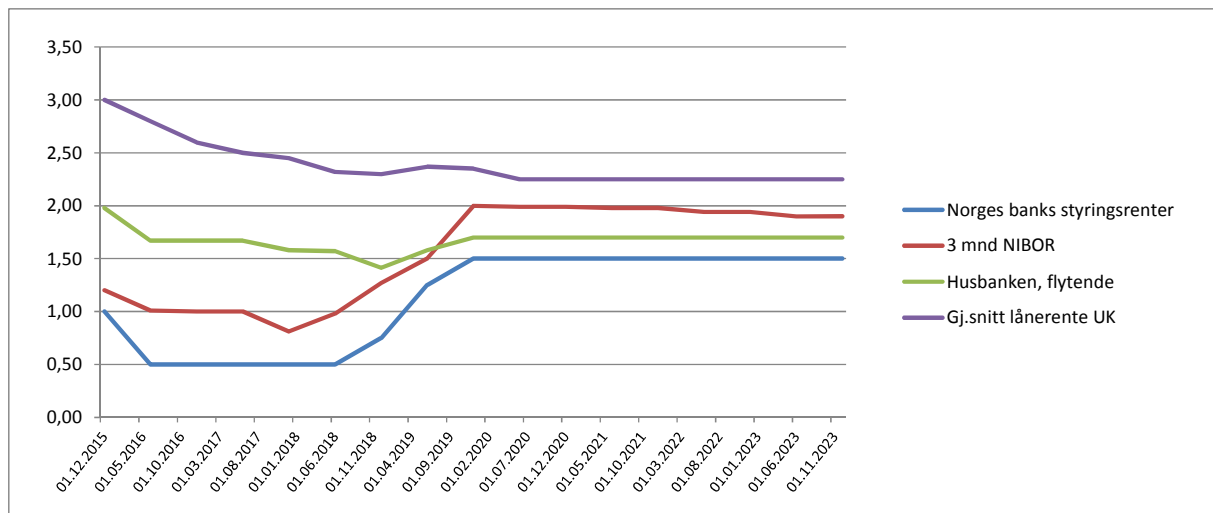

VEDLEGG 3 Finans

Hovedmålsettingen i kommunens finansreglement er at kommunen til enhver tid skal være likvid og lite eksponert for risiko. Det primære målet er å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader over tid for kommunens aktiviteter. Forvaltningen skal følge gjeldende lover, regelverk og god forretningskikk.

Forutsetninger

Norges Bank har pr i dag vedtatt heving av styringsrenten tre ganger i 2019, med 0,25 prosentenheter i hhv mars, juni og september, slik at styringsrenten nå er på 1,5%. Med bakgrunn i utsiktene og risikobildet, antas det nå at styringsrenten mest sannsynlig vil være uendret ut 2019, og Norges Banks prognoser antyder uendret styringsrente i hele økonomiplanperioden. Pengemarkedsrenten settes ut fra de forventninger aktørene i finansmarkedet har til markedet generelt, hvor Norges Banks styringsrente er en av faktorene. Differansen mellom Norges Banks styringsrente og markedsrenten vil alltid inneholde en risikopremie, og denne anslås i dag av Norges Bank til å ligge rundt 0,4%. Differansen pr 1. oktober var 0,29%, noe som tyder på at markedet forventer stabilt og forutsigbart rentenivå fremover. Utviklingen i renter siste år samt prognose for økonomiplanperioden fremgår av diagrammet nedenfor.

Som nevnt ovenfor forventes pr i dag et tilnærmet uendret rentenivå gjennom hele økonomiplanperioden. Det anses allikevel mulig å holde gjennomsnittlig lånerente for kommunen på ca 2,25 % gjennom planperioden. Dette skyldes at enkelte eldre rentesikringskontrakter med høy rente løper ut om kort tid, og disse er allerede erstattet med nye kontrakter med lavere fastrente.

For lån hvor det er inngått avtaler om faste renter, er det disse som er beregningsgrunnlag for rentekostnadene i budsjettgrunnlaget. For låneopptak og refinansiering når rentebinding utløper, er flytende renter lagt til grunn i henhold til utvikling i 3 mnd NIBOR i diagram over, med et påslag 0,2 - 0,6 prosent avhengig av låntype.

Kommunalbanken marginer er idag 0,6%. Signalene fra Kommunalbanken tilsier at denne marginen vil opprettholdes inntil videre.

Når det gjelder lån i Husbanken, er renten på investeringslån til kommunale boliger pr oktober 2019 i sin helhet flytende. Dette er videreført i økonomiplanperioden. Det samme gjelder for startlånene. For lån i Husbanken med flytende rente er denne forutsatt å ligge stabilt på 1,7 % gjennom hele økonomiplanperioden.

For renteinntekter er forutsetningene i gjeldende bankavtale med Danske Bank lagt til grunn. Den gir en rente på innstående likviditet på NIBOR 3 mnd pluss 0,37 prosent. Nåværende bankavtale går ut i

2020, slik at det må gjennomføres ny konkurranse på hovedbankforbindelse. Det er derfor betydelig usikkerhet rundt hvilket nivå innskuddsrenten vil være fom høsten 2020.

Det er i budsjettet lagt til grunn et gjennomsnittlig innskudd på 500 mill kr.

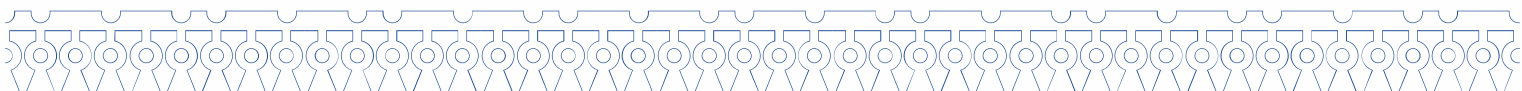
Låneopptak

I budsjett/økonomiplan for 2020-2023 er det lagt til grunn at låneopptak må gjennomføres i takt med fremdrift på investeringene. Dette for å sikre tilstrekkelig driftslikviditet gjennom året. Praksisen med kun å gjennomføre låneopptak til dekning av årets gjennomførte investeringer videreføres i planperioden.

Låneportefølje i økonomiplanperioden

Det er planlagt låneopptak for investeringer i 2018 på netto 290 mill kr, etter fradrag for restbetaling av beregnet minimumsavdrag. Det er pr medio oktober 2019 tatt opp 150 mill kr i nye investeringslån, resterende nødvendige låneopptak planlegges gjennomført i sin helhet tidlig i november. Dette er med basis i prognose på gjennomførte og planlagte investeringer i 2019, og gir en samlet låneportefølje på investeringslån pr 01.01.19 på 4.021 mill kr (uten startlån).

Tabellen på neste side viser en oversikt over anslått låneportefølje 31.12.19. Oversikten viser også samlet rentebærende gjeld og samlet gjeld til selvkostinvesteringer.

Type lån (tall i 1000 kr)	Restgjeld 31.12.19	Restgjeld 31.08.19	Restgjeld 30.04.19	Restgjeld 31.12.18
IKKE RENTABEL GJELD:				
Obligasjonslån				
Kommunalbanken lån med obl.bet.	300 000	300 000	300 000	300 000
Kommunalbanken lån med obl.bet.	260 000	260 000	260 000	260 000
SEB obligasjonslån	250 000	0	0	0
SEB obligasjonslån	350 000	350 000	350 000	350 000
Sum obligasjonslån	1 160 000	910 000	910 000	910 000
Sertifikatlån				
DNB sertifikatlån	0	250 000	250 000	250 000
DNB sertifikatlån	200 000	200 000	200 000	200 000
SEB sertifikatlån	200 000	200 000	200 000	200 000
Nordea sertifikatlån	300 000	300 000	300 000	300 000
Handelsbanken sertifikatlån	200 000	200 000	200 000	200 000
SEB sertifikatlån	150 000	150 000	150 000	150 000
Handelsbanken sertifikatlån	150 000	150 000	150 000	150 000
Handelsbanken sertifikatlån	150 000	150 000	0	0
Sum sertifikatlån	1 350 000	1 600 000	1 450 000	1 450 000
SUM IKKE RENTABEL GJELD	2 510 000	2 510 000	2 360 000	2 360 000
LÅN TIL SELVKOSTINVESTINGER:				
Obligasjonslån				
Danske Bank obligasjonslån	365 000	365 000	365 000	365 000
Kommunalbanken lån med obl.bet.	200 000	200 000	200 000	200 000
Sum obligasjonslån	565 000	565 000	565 000	565 000
Sertifikatlån				
SEB sertifikatlån	200 000	200	200	200
Nytt sertifikatlån	120 000	0	0	0
Sum sertifikatlån	320 000	200 000	200 000	200 000
Andre investeringslån				
Kommunalbanken 20040922	100 000	100 000	100 000	100 000
Kommunalbanken	124 000	124 000	124 000	124 000
KLP Kommunekreditt	30 607	31 882	31 882	33 157
KLP	4 960	9 639	12 230	14 641
KLP	100 000	100 000	100 000	100 000
Sum andre investeringslån	359 567	365 521	368 112	371 798
SUM LÅN TIL SELVKOSTINVESTINGER	1 244 567	930 721	933 312	936 998
KLP	46 000	46 000	46 000	46 000
Husbanklån				
Husbanken boliger	158 618	151 466	153 628	111 659
Husbanken lån til startlån	378 692	334 141	336 940	267 324
Sum lån Husbanken	537 310	485 607	490 568	378 983
Statlig lån				
Gardermoutbyggingen	107 392	110 968	114 544	119 312
Sum statlig lån	107 392	110 968	114 544	119 312
Finansiell leasing				
Gystadmyr sykehjem fin.leas	83 035	113 905	115 763	116 692
Gystadmyr boligdel fin.leas	17 650	23 795	24 131	24 300
Gjestad fin.leasing	37 693	44 690	45 651	46 132
Gystadmyr ungdomsskole fin.leasing	238 244	239 439	240 036	240 633
Sum finansiell leasing	376 622	421 829	425 581	427 757
Kommunens samlede lånegjeld	4 821 891	4 505 125	4 370 005	4 269 051

Låneporteføljen er tilpasset gjeldende finansreglements bestemmelser om sammensetning og varighet av låneporteføljen.

Stresstest

Tabellen nedenfor viser hvor stor effekt en generell renteøkning på 1 prosent vil ha på kommunens netto finansutgifter med en rentebindingsgrad på 60 prosent, på gjeld som påvirker kommunens nettoresultat. En betydelig del av kommunens lånegjeld er innenfor selvkostområdene eller på områder hvor en eventuell renteøkning gir ca tilsvarende økning på inntektssiden, dvs renteøkningen belastes kommunens innbyggere i form av økte avgifter, så denne delen av lånegjelden holdes utenfor i beregningen.

En renteøkning på 1 prosent med en bindingsgrad på 60 prosent vil medføre økte netto finansutgifter på 5 mill kr. Dersom alle lån var lagt på flytende rente, ville tilsvarende økning i rentenivået gi en økning i netto finansutgifter på ca 20 mill kr. Rådmannen vurderer kontinuerlig markedet med tanke på hvilken sikringsstrategi som til enhver tid bør følges.

Aktiva/passiva pr 31.08.19	Balanse i %	Balanse i mill kr	Endring	Beregnet effekt	Med fast rente
Gjeld med pt/flytende rente	40,0 %	1 004	1 %	10,0	10,0
Gjeld med fast rente	60,0 %	1 506	1 %	0,0	0,0
Finanspassiva med renteesponering	100,0 %	2 510		10,0	10,0
Kortsiktigj.snittlig likviditet til driftsformål		500	1 %	5,0	5,0
Netto effekt				5,0	5,0

Låneopptak til investeringer i økonomiplanperioden

Samlet lånegjeld vil øke betydelig i økonomiplanperioden som en følge av et fortsatt høyt investeringsnivå, som tabellen nedenfor viser. En stor andel av investeringene er imidlertid innenfor selvkostområder, hvor lånekostnadene vil bli dekket av gebyrinntekter.

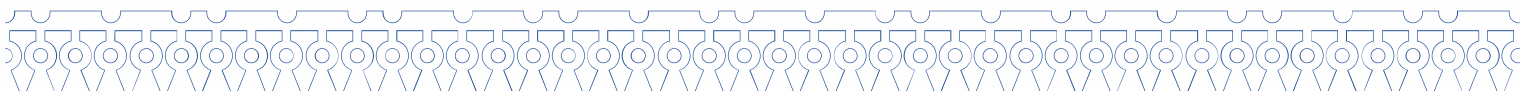
Investeringsbanen i økonomiplanperioden gir følgende lånebehov:

(Tall i 1000 kr)	2020	2021	2022	2023	Totalt
Ordinære investeringer	466 318	277 608	220 872	129 695	1 094 494
Selvfinansierende boliger	32 400	0	50 000	50 000	132 400
Selvfinansierende VAR	411 969	398 578	454 599	363 883	1 629 029
Startlån	75 000	75 000	75 000	75 000	300 000
Sum brutto investeringer og startlån	985 687	751 187	800 471	618 578	3 155 923
Tilskudd	-7 277	-480	-51 261	-10 082	-69 100
Salg av tomter på Gystadmarka	-40 000	-80 000			-120 000
Momskompensasjon	-92 314	-54 522	-43 114	-24 819	-214 769
Sum lånebehov investeringer	846 097	616 185	706 095	583 677	2 752 054

(Tall i 1000 kr)	2020	2021	2022	2023	Totalt
Ordinære investeringer	373 208	222 607	136 497	104 794	837 105
Selvfinansierende investeringer	437 889	398 578	494 599	403 883	1 734 949
Salg av tomter på Gystadmarka	-40 000	-80 000	0	0	-120 000
Startlån	75 000	75 000	75 000	75 000	300 000
Sum lånebehov investeringer	846 097	616 185	706 095	583 677	2 752 054

I tråd med «Strategidokument for langsiktig økonomisk bærekraft» budsjetteres det ikke med inntekter fra planlagte salg av kommunale eiendommer i økonomiplanperioden. Det er imidlertid solgt/realisert eiendom i 2019 som innebærer forventet kontantstrøm i perioden 2020-21, og denne er hensyntatt i finansbudsjettet, med, som gir tilsvarende reduksjon i lånebehovet i perioden.

Det forventes at kommunens likvidsituasjon vil gjøre det nødvendig med løpende låneopptak i takt med fremdrift på investeringene. Dette er lagt som en forutsetning i budsjettet, og medfører at rentebelastning på nye lån vil få effekt allerede i investeringsåret (det regnes i budsjettet ca 3 – 6 måneders effekt av innværende års låneopptak).

Tabellen nedenfor viser låneportefølje og finansutgifter i planperioden for investeringslån:

Investeringslån eks selvfinansierende boliger (tall i 1000 kr)	Anslag 2019	Økonomiplan			
		2020	2021	2022	2023
Lån ved årets inngang	3 901 035	4 020 932	4 601 421	4 969 174	5 368 037
Årets løpende avdrag	-17 628	-17 089	-12 927	-13 765	-14 645
Årets avdrag Gardermolånet	-11 920	-11 920	-11 920	-11 920	-11 920
Nedjustering grunnet reforhandlet avtale leasing	-60 756				
Beregnet minimumsavdrag	-79 799	-135 679	-148 585	-166 547	-200 843
Opptak nye investeringslån	290 000	745 177	541 185	591 095	468 677
Investeringslån pr 31.12	4 020 932	4 601 421	4 969 174	5 368 037	5 609 306
Renteutgifter	97 500	101 809	111 513	112 193	117 919

Samlet låneopptak i økonomiplanperioden fordeler seg på selvfinansierende områder og øvrige investeringer som vist i tabell nedenfor.

(Tall i 1000 kr)	2020	2021	2022	2023	Totalt
Ordinære investeringer	333 208	142 607	136 497	104 794	837 105
Selvfinansierende investeringer	437 889	398 578	494 599	403 883	1 734 949
Startlån	75 000	75 000	75 000	75 000	300 000
Sum lånebehov investeringer	856 097	656 185	626 095	583 677	2 722 054

Av totalt låneopptak for investeringer i planperioden, 2.722 mill kr, utgjør lån til investeringer på VAR-området, selvfinansierende boliger og startlån totalt 2.034 mill kr. Dette utgjør ca 74,7 % av totalt låneopptak i perioden.

Avdragsutgifter - investeringslån

Minimumsavdrag er beregnet for alle årene i planperioden basert på rådmannens forslag til investeringer. Beregningene baseres på mange usikre faktorer og forutsetninger, og er dermed ikke eksakte.

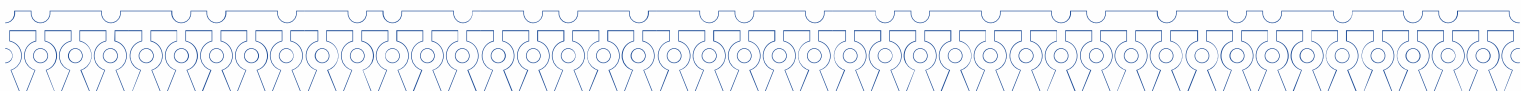
Ny kommunelov ble vedtatt i Stortinget i juni 2018. Beregnet minimumsavdrag for økonomiplanperioden er i henhold til reglene i ny kommunelov, og gir generelt høyere avdragsbelastning enn for tidligere år.

Ovenstående gir følgende avdragsbelastning i kommunens driftsregnskap i planperioden:

Avdragsutgifter <i>tall i 1000 kr</i>	Endelig 2019	Økonomiplan			
		2020	2021	2022	2023
Beregnet minimumsavdrag inkl Gardermolån	120 123	176 806	185 865	204 455	232 367
Fratrukket minimumsavdrag boligregnskapet	10 776	12 118	13 143	14 920	16 460
Avdragsutgifter totalt belastet kommunen	109 347	164 688	172 722	189 535	215 907
Betalte avdrag	17 628	17 089	12 927	13 765	14 645
Avdrag Gardermolån	11 920	11 920	11 920	11 920	11 920
Avdragsavsetning	79 799	135 679	147 875	163 850	189 342
Sum avdragsutgifter	109 347	164 688	172 721	189 535	215 907

Renteutgifter - investeringslån

På bakgrunn av gjeldende renteforutsetninger, låneopptak og avdragsberegninger, er det beregnet følgende renteutgifter i økonomiplanperioden:

Renteutgifter (tall i 1000 kr)	Anslag 2019	Økonomiplan			
		2020	2021	2022	2023
Sum Startlån	5 204	7 347	8 787	9 824	10 824
Sum Selvfinansierende boliger	8 500	8 019	8 231	8 478	8 974
Investeringslån	97 500	101 809	111 513	112 193	117 919
Totale renteutgifter	111 204	117 175	128 531	130 495	137 717

Kalkulatoriske renter og avskrivninger for VAR-området er inkludert i de totale rente- og avdragsutgifter for kommunen. Det er budsjettet et bidrag fra VAR til dette på hhv 78,2 mill kr i 2020, 93,6 mill kr i 2021, 111,5 mill kr i 2022 og 128,4 mill kr i 2023.

Finansutgifter – lån til selvfinansierende boligprosjekter

Renter og avdrag på lån til ulike boligprosjekter belastes eget ansvarssted for selvfinansierende boliger. Husleie skal dekke renter og avdrag samt øvrige driftsutgifter på de selvfinansierende boligene.

Tabellen nedenfor viser låneportefølje og finansutgifter for selvfinansierende boligprosjekter:

Selvfinansierende boliger, inkl finansiell leasing (Gystadmyr boligdel) (tall i 1000 kr)	Anslag 2019	Økonomiplan			
		2020	2021	2022	2023
Lån ved årets inngang	395 403	422 268	436 070	422 927	448 007
Årets løpende avdrag	5 466	7 924	9 486	9 426	10 819
Beregnet minimumsavdrag	5 310	4 194	3 657	5 494	5 641
Nye lån	37 641	25 920	0	40 000	40 000
Selvfinansierende boliger 31.12.	422 268	436 070	422 927	448 007	471 547
Renteutgifter	8 500	8 019	8 231	8 478	8 974

For beregning av renter og avdrag er budsjetterte låneopptak lagt til grunn. Tilsvarende som for andre investeringslån er det beregnet minimumsavdrag som benyttes til fortløpende nedbetaling av lån.

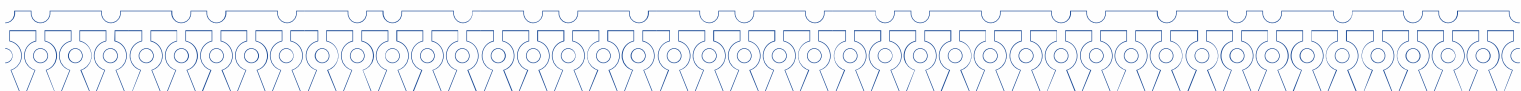
Finansutgifter – lån til startlån

Kommunen tar opp lån i Husbanken for startlån. Utlån og mottatte avdrag på startlån føres i investeringsbudsjettet. Renteinntekter og renteutgifter føres i driftsbudsjettet. Ved budsjettering anslås rente- og avdragsutgiftene for kommunens lån. Mottatte avdrag fra kommunens låntakere skal finansiere kommunens avdragsutgifter. Mottatte renteinntekter skal finansiere kommunens renteutgifter. Avvik forekommer fordi alle disponible innlånte midler ikke er lånt ut til enhver tid. Likvidreserven i ordningen inngår i kommunens likviditet, og avkastningen på denne anslås å dekke differansen mellom utgifter og inntekter for disse lånene.

Tabellen under viser en oversikt over kommunens lån for startlån:

Startlån (tall i 1000 kr)	Anslag 2019	Økonomiplan			
		2020	2021	2022	2023
Lån ved årets inngang	267 324	378 692	437 808	494 926	550 044
Årets løpende avdrag	11 671	15 884	17 882	19 882	21 882
Ekstraordinære avdrag/innfrielse	1 961				
Nye lån	125 000	75 000	75 000	75 000	75 000
Startlån 31.12.	378 692	437 808	494 926	550 044	603 162
Renteutgifter	5 204	7 347	8 787	9 824	10 824

Iht kommunestyrets budsjettvedtak legger rådmannen opp til at 50% av rammen skal benyttes til utkjøp av kommunale utleieboliger, resterende ramme kan benyttes til kjøp av andre boliger.

Rådmannen legger etter dette til grunn et opptak av lån til startlån på totalt 75 mill kr pr år i økonomiplanperioden.

Gardermolånet

I tabellen nedenfor vises utviklingen på Gardermolånet i planperioden. Lånet er rentefritt. Nedbetaling av lånet startet i 2009 og nedbetalingstiden er 20 år.

Gardermolånet (tall i 1000 kr)	Anslag 2019	Økonomiplan			
		2020	2021	2022	2023
Lån ved årets inngang	131 232	119 312	107 392	95 472	83 552
Årets løpende avdrag	11 920	11 920	11 920	11 920	11 920
Gardermolån 31.12.	119 312	107 392	95 472	83 552	71 632

Finansiell leasing

Langsiktige leieavtaler på Gystadmyr bo- og aktivitetssenter og Gjestad sykehjem samt Gystadmarka ungdomskole er definert til å være finansiell leasing. I henhold til kommunal regnskapsstandard er derfor leieavtalene aktivert som driftsmiddel med tilhørende gjeldspost under langsiktig gjeld.

Tabellen nedenfor viser fordelingen mellom renter og avdrag på finansiell leasing i planperioden (boligdel – Gystadmyr er inkludert i totalene for selvfinansierende boliger).

Finansiell leasing (tall i 1000 kr)	Anslag 2019	Økonomiplan			
		2020	2021	2022	2023
Lån ved årets inngang	427 757	358 973	349 394	339 018	327 803
Anslag årets løpende avdrag	8 028	9 579	10 376	11 215	12 095
Nedjustering grunnet reforhandlede avtaler	-60 756				
Finansiell leasing pr 31.12.	358 973	349 394	339 018	327 803	315 708
Renteutgifter	23 306	14 877	14 568	14 229	13 857

Grunnet reforhandlet leieavtale på Gjestad/Gystadmyr reduseres årlige finanskostnader betydelig.

Finansinntekter

Beregningene baseres på anslag for kommunens likviditet. Det er i budsjettgrunnlaget for 2020-2023 lagt opp til gjennomsnittlig inntående likviditet i bank på 500 mill kr.

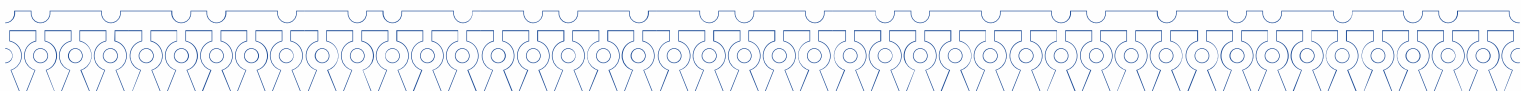
Hovedbankavtalen med Danske Bank gir en avkastning på 3 mnd's NIBOR + 0,37 prosent for innskudd inntil 450 mill kr, og NIBOR +/- 0 prosent for overskytende likviditet. Denne avtalen går ut høsten 2020, og det er usikkert hvilket nivå innskuddsrenten vil ligge på i ny avtale fra 2020. Fra og med 3. tertial 2020 og ut planperioden er innskuddsrenten foreløpig lagt til 3 mnd's NIBOR + 0,05%. Rådmannen vurderer løpende plassering av overskuddslikviditet opp mot gjeldende bankavtale, i tråd med finansreglementet.

Ut fra de forutsetninger som er gjort med hensyn til nivået på NIBOR-renten i planperioden, er renteinntekter budsjettert som følger:

Renteinntekter (tall i 1000 kr)	Anslag 2019	Økonomiplan			
		2020	2021	2022	2023
Renter egen likviditet	9 500	11 150	10 750	10 750	10 750
Avsetning til bundne fond (selvkost)	-3 175	-3 052	-2 839	-2 474	-1 926
Renter startlån	5 204	7 347	8 787	9 824	10 824
Totale renteinntekter	11 529	15 445	16 698	18 100	19 648

Plassering av overskuddslikviditet

I henhold til Finansreglementet (vedtatt av KST 2017) er det anledning til plassering av overskuddslikviditet i pengemarkedsfond med lav risiko. Rådmannen har pr oktober 2019 plassert

100 mill kr i pengemarkedsfond med lav risiko, Danske Capital. Dette er midler som er svært likvide og kan tas ut av fondet i løpet av 1-3 dager dersom det skulle være behov. Avkastning på plasseringen inngår i renteberegningen ovenfor.

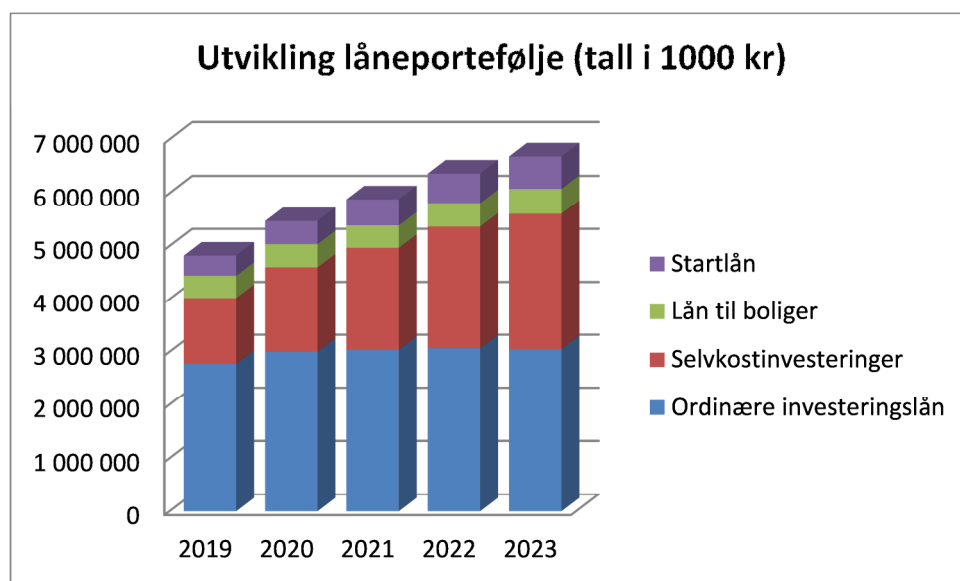
Totaloversikt - netto finansutgifter

Investeringsstilskudd og rentekompensasjon føres sammen med andre statstilskudd. Effekten av disse tilskuddene er vist i tabellen nedenfor.

Budsjettert samlet lånegjeld, avdragsutgifter og renteutgifter for planperioden er vist i tabellen nedenfor. I tillegg vises budsjetterte renteinntekter, netto finans før tilskudd og netto finans etter fradrag for budsjettert investeringsstilskudd, rentekompensasjon og mottatt bidrag til renter og avdragsutgifter fra VAR.

Totaloversikt	Anslag 2019	Økonomiplan			
		2020	2021	2022	2023
<i>tall i 1000 kr</i>					
Lån ved årets inngang	4 503 006	4 821 891	5 476 778	5 889 297	6 371 135
Årets løpende avdrag	48 646	52 817	52 215	54 993	59 266
Beregnet minimumsavdrag	85 109	139 873	151 532	169 344	194 983
Nytt låneopptak	452 641	847 577	616 265	706 175	583 757
Lånegjeld pr 31.12.	4 821 891	5 476 778	5 889 297	6 371 135	6 700 643
Totale avdragsutgifter eks startlån og lån selvfinans. boliger	109 347	164 688	172 721	189 535	215 907
Totale renteutgifter eks startlån og lån selvfinans. boliger	97 500	101 809	111 513	112 193	117 919
Sum finanskostnader eks startlån og selvfinan. boliger	206 847	266 497	284 234	301 728	333 826
Netto finansinntekter, eks startlån	6 325	8 098	7 911	8 276	8 824
Netto finans før tilskudd	200 522	258 399	276 323	293 452	325 002
Investeringsstilskudd/rentekompensasjon	4 641	4 533	4 481	4 343	4 266
Bidrag kalkulatoriske renter og avskrivninger VAR	67 749	78 175	93 590	111 503	128 351
Netto finanskostnader - eks startlån og selvfinansierende boliger etter tilskudd	128 132	175 691	178 252	177 606	192 385

Samlet gjeld i tabellen ovenfor fordeler seg på ordinære investeringer og ulike selvkostområder som det fremgår av diagram under:

Ovenstående tabell og diagram viser at kommunen ved utgangen av planperioden vil ha en samlet lånegjeld på 6,7 mrd kr en økning på 39 prosent i planperioden, fra 4,8 mrd kr i 2018. Netto finansutgifter før tilskudd øker anslagsvis fra 201 mill kr i 2019 til 336 mill kr i 2023. Som diagrammet

viser, vil investeringer på VAR-området øke betydelig i perioden. Dette medfører også en vesentlig økning av kalkulatoriske renter og avskrivninger i planperioden, noe som gjør at netto finans eks startlån og selvfinansierende boliger etter tilskudd øker i noe mindre grad, fra 128 mill kr i 2019 til 204 mill kr i 2023.

Det er imidlertid verdt å bemerke at økningen i netto finans utgjør hele 59,4 prosent i planperioden. En så stor økning i finans vil måtte få effekt for tilgjengelige midler til øvrig drift.

Den store veksten i investeringene på selvkostområdene får effekt for gebyrene på området, jfr nærmere omtale under kapitlet kommunaltekniske tjenester.

Kommunens renteeksponering

Kommunen er eksponert for renteendringer på flere områder. Innenfor finansområdet er lånekostnadene påvirket av utviklingen i rentene på utgiftssiden. På inntektssiden er renteinntekter fra bankinnskudd, rentekompensasjon fra husbanken og kalkulatoriske renter fra selvkostområdene påvirket av renteutviklingen. I tillegg er kommunens pensjonskostnader påvirket av utviklingen i rentemarkedet.

Sammenlignet med andre kommuner har Ullensaker kommune en høy lånegjeld. Dette er tilfelle om man ser på utviklingen i brutto lånegjeld, eller om man ser på utvikling av netto lånegjeld i forhold til brutto driftsinntekter, samt gjeld i forhold til innbyggertall.

Om lag 35 % av låneporteføljen er finansiert med sertifikatlån. Dette er lån med kort løpetid som kan utgjøre en viss risiko mht løpende tilgang på kapital for refinansieringer. I tillegg vil det være en usikkerhet knyttet til hvilke rentenivåer man løpende kan refinansiere lånene til (Nibor +/- flytende margin). Marginen er ikke mulig å rentesikre, denne fastsettes fortløpende av markedet.

Dersom en kommune har en gjeldsgrad på over 100 prosent (av brutto driftsinntekter), og en portefølje hvor over 1/3 av lånene er sertifikatlån (løpetid under 12 mnd), ønsker Kommunalbanken kun å tilby lån med mellomlang og lang løpetid.

Kommunalbanken gir derfor pr i dag ikke tilbud til Ullensaker på lån med sertifikatvilkår.

Rådmannen vurderer kontinuerlig markedet med tanke på tilpasning av porteføljen for å redusere risiko, og det arbeides kontinuerlig for å tilpasse låneporteføljen til gjeldende forutsetninger i markedet. Andelen sertifikatlån er derfor i 2019 redusert noe, og det jobbes fortløpende mot å komme i posisjon slik at alle aktører deltar på våre konkurranser ved refinansiering.

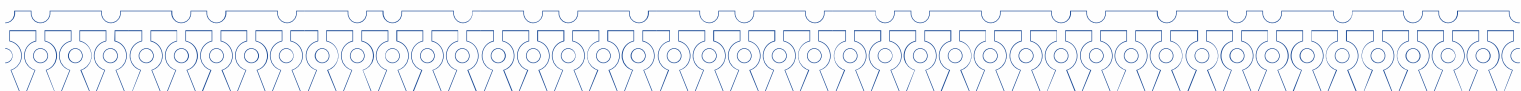
VEDLEGG 4 Bevilgningsoversikt drift og Budsjettskjema 1B 2020 – 2023

Bevilgningsoversikt drift 2020 - 2023

<i>Tall i 1000 kroner</i>	Regnskap 2018	Opprinnelig budsjett 2019	Regulert budsjett 2019	Økonomiplan 2020	Økonomiplan 2021	Økonomiplan 2022	Økonomiplan 2023
Generelle driftsinntekter							
Rammetilskudd	-829 729	-862 416	-863 079	-994 629	-1 049 630	-1 054 737	-1 055 326
Inntekts- og formuesskatt	-1 072 567	-1 165 085	-1 165 085	-1 190 000	-1 275 000	-1 360 000	-1 441 000
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter	0	0	0	-4 533	-4 481	-4 343	-4 266
Sum generelle driftsinntekter	-1 902 296	-2 027 501	-2 028 164	-2 189 162	-2 329 111	-2 419 080	-2 500 592
Netto driftsutgifter							
Sum bevilgninger drift, netto	1 958 830	2 028 481	2 042 259	1 920 905	2 049 130	2 161 695	2 281 169
Avskrivninger	158 618	222 685	222 685	216 942	240 155	268 519	316 841
Sum netto driftsutgifter	2 117 447	2 251 166	2 264 944	2 137 848	2 289 285	2 430 213	2 598 010
Brutto driftsresultat	215 152	223 666	236 781	-51 314	-39 826	11 133	97 418
Finansinntekter/Finansutgifter							
Renteinntekter	-11 808	-11 978	-11 978	-16 528	-18 043	-18 735	-19 206
Utbytter	-14	0	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omlopsmidler	-2 821	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	381	0	0	112 646	122 247	124 074	131 248
Avdrag på lån	0	0	0	170 986	175 845	194 435	222 347
Netto finansutgifter	-14 262	-11 978	-11 978	267 104	280 049	299 774	334 389
Motpost avskrivninger	-158 618	-222 685	-222 685	-216 942	-240 155	-268 519	-316 841
Netto driftsresultat	42 272	-10 997	2 117	-1 152	68	42 388	114 966
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	0	0	0	-11 742	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	9 629	10 998	-2 117	12 895	-68	-42 388	-114 966
Dekning av tidligere års merforbruk	-51 901	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-42 272	10 998	-2 117	1 153	-68	-42 388	-114 966
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).	0	0	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 1B Drift 2020 - 2023

Hovedutvalgsområde <i>(tall i 1000 kr)</i>	Regnskap 2018	Just budsj 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Hovedutvalg for skole og barnehage	780 327	794 378	864 689	917 687	972 109	1 024 545
Hovedutvalg for helse og sosial omsorg	695 198	699 178	782 028	834 445	888 022	942 895
Hovedutvalg for teknisk, idrett og kultur	235 200	243 015	241 220	262 484	269 788	283 467
Formannskapet	97 294	153 164	116 461	127 032	134 497	140 672
Korreksjon renter, avdrag, fond på enhetene			-83 492	-92 519	-102 720	-110 409
Totalt	1 808 020	1 889 735	1 920 905	2 049 130	2 161 695	2 281 169

VEDLEGG 5 Budsjettrammer enhetene

Enhet	Regnskap 2018			Justert budsjett 2019			Budsjett 2020			
	Tall i 1000 kr	Utgift	Inntekt	Netto	Utgift	Inntekt	Netto	Utgift	Inntekt	Netto
SB stab		9 920	-52	9 868	9 614	-50	9 564	9 930	-50	9 880
Barnehage felles		13 935	-10 060	3 875	11 400	-10 172	1 228	14 704	-10 487	4 217
Tilskudd til private barnehager		273 306		273 306	269 982		269 982	287 351		287 351
Sum SB-fellesfunksjoner		297 161	-10 112	287 049	290 996	-10 222	280 775	311 985	-10 537	301 449
Grunnskole felles		24 404	-7 587	16 817	23 737	-3 872	19 865	44 882	-2 870	42 012
Gystadmarka skole		34 585	-6 494	28 092	33 278	-5 790	27 488	35 071	-5 556	29 514
Algarheim skole		31 099	-7 952	23 146	32 019	-6 089	25 930	31 346	-6 313	25 033
Bakke skole		42 416	-9 990	32 426	45 402	-11 749	33 653	44 670	-8 798	35 872
Borgen skole		17 393	-3 578	13 815	18 214	-4 200	14 014	19 179	-3 489	15 690
Døli skole		21 623	-3 783	17 840	23 216	-4 272	18 944	26 028	-3 785	22 243
Hovin skole		26 017	-4 937	21 080	24 837	-3 836	21 001	25 642	-3 791	21 851
Jessheim skole		63 109	-10 134	52 975	66 276	-9 149	57 127	66 712	-7 936	58 777
Mogreina skole		18 509	-3 684	14 826	19 953	-3 061	16 892	20 506	-3 103	17 402
Nordkisa skole		21 329	-4 221	17 108	16 431	-3 280	13 151	17 985	-2 693	15 292
Åreppen skole		29 808	-4 769	25 039	28 286	-5 715	22 571	28 081	-4 917	23 163
Skogmo skole		49 854	-9 554	40 300	47 272	-8 565	38 707	46 340	-7 361	38 979
Allergot ungdomsskole		27 538	-2 386	25 152	29 836	-3 248	26 588	30 693	-2 261	28 431
Nordby ungdomsskole		35 995	-4 440	31 555	31 645	-4 794	26 851	30 399	-1 926	28 473
Vesong ungdomsskole		36 680	-6 214	30 466	35 571	-4 515	31 056	31 963	-2 577	29 385
Gystadmarka ungdomsskole		27 244	-3 723	23 521	28 405	-1 671	26 734	35 028	-2 201	32 827
Sum grunnskolen		507 604	-93 447	414 157	504 377	-83 806	420 571	534 519	-69 576	464 943
Voksenopplæringen		34 889	-34 889		38 754	-38 754		39 818	-39 818	
Pedagogisk senter		42 532	-7 138	35 393	48 681	-2 679	46 002	52 062	-2 741	49 321
Barnehagen		60 337	-16 609	43 728	63 744	-16 714	47 030	65 814	-16 839	48 975
Sum HSB		942 523	-162 196	780 327	946 552	-152 174	794 378	1 004 198	-139 510	864 689
HS-Fellesfunksjoner		37 040	-7 912	29 127	37 539	-2 694	34 845	59 840	-2 781	57 059
PRO Kløfta		49 454	-11 617	37 837	48 126	-9 829	38 297	49 901	-10 145	39 756
PRO Jessheim Vest		117 323	-28 799	88 524	108 100	-24 412	83 687	100 501	-24 517	75 985
PRO Jessheim Øst		100 616	-27 083	73 533	104 157	-23 358	80 799	107 338	-24 095	83 243
Sum PRO		304 433	-75 411	229 022	297 922	-60 294	237 628	317 581	-61 538	256 043
Helsevern		54 248	-27 749	26 499	63 930	-25 927	38 003	68 385	-26 751	41 634
FBU		43 897	-10 399	33 497	51 949	-9 620	42 329	53 174	-7 169	46 005
Barnevern		93 029	-21 741	71 288	77 588	-17 280	60 308	94 421	-17 791	76 630
Bolig med bistand		143 279	-45 398	97 881	142 042	-40 244	101 798	149 560	-40 482	109 078
Rehabilitering, utredning, forebygging		136 110	-53 208	82 902	121 048	-42 353	78 695	129 077	-45 341	83 736
Tildelingsenheten		132 158	-31 598	100 561	99 899	-22 587	77 312	120 586	-21 947	98 638
NAV Ullensaker		102 775	-49 226	53 549	98 798	-35 694	63 104	107 065	-36 802	70 263
Sum HHS		1 009 928	-314 730	695 198	953 177	-253 999	699 178	1 039 849	-257 821	782 028
Kultur		57 528	-30 268	27 261	55 211	-26 034	29 177	57 314	-26 338	30 976
PKT-Fellesfunksjoner		7 173	-1 216	5 957	10 192	-2 202	7 990	9 069	-2 271	6 799
Prosjektkontoret		9 835	-7 500	2 335	21 552	-20 448	1 104	22 277	-21 103	1 175
Kommunale eiendommer		205 258	-45 537	159 720	196 555	-34 963	161 592	201 529	-36 234	165 295
Selvfinans, boligprosjekter		34 942	-31 736	3 207	36 395	-33 495	2 900	36 284	-36 284	
Brann		28 642	-5 981	22 662	29 145	-4 793	24 352	30 417	-4 940	25 477
Vann, avløp, renovasjon og veg		214 529	-200 470	14 059	242 037	-226 137	15 900	242 740	-231 241	11 499
Sum HTIK		557 908	-322 707	235 200	591 088	-348 072	243 015	599 631	-358 411	241 220
Personal og organisasjonsutvikling		23 324	-7 385	15 939	20 802	-4 866	15 936	21 460	-5 162	16 298
Kommunikasjon og samfunn		14 391	-3 238	11 152	7 820	-1 890	5 930	7 601	-1 949	5 652
Dokumentasjon og politisk sekretariat					5 952	-730	5 222	6 245	-740	5 505
ØRIK		10 178	-10 430	-251	6 190	-4 631	1 559	6 373	-3 994	2 379
Økonomi		17 966	-3 992	13 974	22 259	-7 428	14 831	24 209	-7 721	16 488
Plan og næring		10 725	-3 241	7 484	14 311	-4 374	9 937	11 118	-1 068	10 051
Areal og landbruk		32 965	-25 621	7 343	37 850	-27 285	10 565	36 825	-27 911	8 914
Innovasjon og digitalisering		2 078	-44	2 034	6 642	-50	6 592	7 156	-50	7 106
Kantine og kiosk		8 782	-8 707	75	6 754	-6 784	-29	7 054	-6 994	60
IKT		42 145	-117	42 028	50 025	-170	49 855	46 547	-170	46 377
Rådmann/stab		7 163	-647	6 516	5 931	-100	5 831	5 694	-100	5 594
FSK fellesfunksjoner		562	-3	559	2 381		2 381	2 943		2 943
Politiske styringsorganer		11 360	-206	11 154	12 798	-100	12 698	11 389	-48	11 341
Sentrale reserver		-32 264	-13 306	-45 571	-8 318	-8 894	-17 212	-48 233	-9 370	-57 603
Interkommunale selskaper m.v.		25 066	-208	24 859	29 281	-213	29 068	35 575	-219	35 356
Sum FSK		174 439	-77 145	97 294	220 679	-67 515	153 164	181 956	-65 496	116 461
Korreksjon renter, avdrag, fond på enhetene										-83 492
Totalt		2 684 798	-876 778	1 808 020	2 711 495	-821 760	1 889 735	2 825 635	-821 238	1 920 905

VEDLEGG 6 OVERSIKT SAMTLIGE FORSLAG TIL AGENDA KAUPANG TILTAK ORGANISASJONS- OG EFFEKTIVISERINGSPROSJEKT 2019

TEKNISK, IDRETT OG KULTUR	Forslag i AK-rapport					Kommentar	Vedtatt	Innarbeidet i budsjettgrunnlag					SUM
	2019	2020	2021	2022	2023		2019	2020	2021	2022	2023		
Utleie av arealer til kommersielle aktører	0,15	0,50	0,50	0,70	0,70	Innarbeidet forslag budsjett		0,50	0,52	0,53	0,55	2,09	
Innføring av ansatt betaling for bruk av e- billadere	0,10	0,12	0,12	0,12	0,12	Innarbeidet forslag budsjett		0,12	0,12	0,13	0,13	0,50	
Innføring av parkeringsgebyr	0,00	7,00	7,00	7,00	7,00	Redusert virkning innarbeidet forslag budsjett		1,15	3,80	3,80	3,80	12,55	
Innføring av betalt ansattparkering	1,80	2,60	2,60	2,60	2,60	Redusert virkning innarbeidet forslag budsjett		1,85	2,20	2,20	2,20	8,45	
Brukertjenester mot betaling	0,10	0,30	0,30	0,30	0,30	Innarbeidet forslag budsjett		0,30	0,31	0,32	0,33	1,26	
La fylkesmannen forvalte landskapsvern og naturreservater	0,00	0,30	0,30	0,30	0,30	Oppgaven tilbakeført kommune i statsbudsjett						0,00	
Gebyr for behandling av refusjonssaker	0,00	0,10	0,10	0,10	0,10	Innfører gebyr, legger ikke inn i budsjett						0,00	
Effektivisering av renhold	1,00	10,00	10,00	10,00	10,00	Redusert virkning innarbeidet forslag budsjett		6,70	10,30	10,62	10,95	38,58	
Tiltak for å spare energi ifm drift av idrettsanlegg	0,80	1,50	1,50	1,50	1,50	Innarbeidet forslag budsjett		1,50	1,50	1,50	1,50	6,00	
Styring av gatelys	0,00	0,10	0,10	0,10	0,10	Innarbeidet forslag budsjett		0,10	0,10	0,10	0,10	0,40	
Nedklassifisere kommunale veger	0,00	0,50	0,50	0,50	0,50	Innarbeidet fra 2021			0,50	0,50	0,50	1,50	
Legge ned Kløfta bibliotek	0,70	1,30	1,30	1,30	1,30	Ikke innarbeidet						0,00	
Besparelser i kulturskolen	0,05	0,15	0,15	0,15	0,15	Innarbeidet forslag budsjett		0,15	0,15	0,15	0,15	0,60	
Utkjøp OPS bygg og overtagelse av drift for Gystadmyr og Gjestad	4,10	8,50	8,60	8,70	8,70	Vedtatt - Innarbeidet under FSK						0,00	
Legge ned viltnemda	0,01	0,03	0,03	0,03	0,03	Ikke innarbeidet						0,00	
Samordne fellessamlinger med ansatte	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	Vedtatt - Innarbeidet	0,15	0,15	0,16	0,16	0,17	0,80	
Seniorpolitiske tiltak HTIK*							0,30	0,72	0,75	0,77	0,80	3,34	
SUM HTIK	8,96	33,15	33,25	33,55	33,55		0,45	13,25	20,41	20,79	21,17	76,07	

HELSE OG SOSIAL OMSORG	Forslag i AK-rapport					Kommentar	Vedtatt	Innarbeidet i budsjettgrunnlag					SUM
	2019	2020	2021	2022	2023		2019	2020	2021	2022	2023		
Omgjøring omsorgsboliger til omsorgsplasser*	3,00	5,00	7,90	9,90	13,74	Redusert virkning innarbeidet forslag budsjett		4,00	4,12	4,25	4,38	16,75	
"Smartere" arbeidsprosesser og digitalisering*	0,00	0,50	1,00	1,50	2,00	Ikke innarbeidet						0,00	
Tilbud i egen regi *	0,00	2,10	10,50	10,50	10,50	Redusert virkning innarbeidet forslag budsjett		5,10	5,25	5,42	5,59	21,36	
Øke inntektsgrunnlaget*	0,60	2,80	2,80	2,80	2,80	Deler vedtatt - innarbeidet i forslag budsjett	0,60	1,62	1,67	1,72	1,75	7,36	
Økt satsing på tiltak i hjemmet*	0,70	2,60	4,10	4,10	4,10	Ligger sammen med tiltaket "Tilbud i egen regi"						0,00	
Normering av plasser heldøgns omsorg*	0,00	8,00	10,00	10,00	10,00	Redusert virkning innarbeidet forslag budsjett		8,00	8,24	8,50	8,76	33,50	
Seniorpolitiske tiltak HHS*						Redusert virkning innarbeidet forslag budsjett	1,14	2,76	2,84	2,93	3,02	12,69	
SUM HHS	4,30	21,00	36,30	38,80	43,14		1,74	21,48	22,13	22,82	23,50	91,66	

<i>tall i mill kr</i>						Vedtatt	Innarbeidet i budsjettgrunnlag					SUM
SKOLE OG BARNEHAGE	2019	2020	2021	2022	2023		Kommentar	2019	2020	2021	2022	
Reduksjon av antall svømmetimer	0,00	0,13	0,30	0,30	0,30	Ikke innarbeidet						0,00
Organisering av leirskoletilbud	0,00	0,23	0,54	0,54	0,54	Ikke innarbeidet						0,00
Legge ned Mogreina skole og flytte elevene til Nordkisa skole	0,00	0,88	2,13	2,13	2,13	Ikke innarbeidet						0,00
Legge ned Nordby ungdomsskole og flytte elevene til Gystadmarka ungdomsskole	0,00	1,02	2,45	2,45	2,45	Ikke innarbeidet						0,00
Organisering av innføringsklassene	0,21	0,50	0,50	0,50	0,50	Innarbeidet forslag budsjett	0,21	0,50	0,52	0,54	0,56	2,32
Ny barnehagestruktur på Kløfta med større kommunale enheter	0,00	0,00	-1,92	-1,92	3,40	Innarbeidet forslag budsjett fra 2023					3,40	3,40
Ny barnehagestruktur på Jessheim med større kommunale enheter	0,00	0,00	-0,96	-0,96	4,70	Ikke innarbeidet, effekt etter 2023						0,00
Holde bemanningsnormen på 6,0 i barnehagene	17,00	17,00	17,00	17,00	17,00	Innarbeidet budsjett 2019						0,00
Seniorpolitiske tiltak HSB*						Vedtatt - innarbeidet	0,89	2,18	2,25	2,32	2,40	10,03
SUM HSB	17,21	19,76	20,04	20,04	31,02		1,10	2,68	2,76	2,86	6,35	15,75

<i>tall i mill kr</i>						Vedtatt	Innarbeidet i budsjettgrunnlag					SUM
FORMANNSKAPET	2019	2020	2021	2022	2023		Kommentar	2019	2020	2021	2022	
Evaluerer av DGI og videre deltaking i selskapet jfr budsjettvedtak	0,00	5,00	7,50	7,50	7,50	Innarbeidet forslag budsjett		5,00	7,50	7,50	7,50	27,50
Automatisering av andre bokføringsrutiner	0,00	0,20	0,20	0,20	0,20	Ikke innarbeidet, besparelse i tid						0,00
Innkjøp/eHandel	0,00	2,00	3,00	3,00	3,00	Innarbeidet som del av rammen til KOMEI						0,00
Konferanser	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00	Vedtatt - Innarbeidet	0,20	0,21	0,21	0,22	0,23	1,06
Potensiale for økt betaling Selvkost for administrative tjenester	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	Vedtatt - Innarbeidet	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	1,00
Godtgjørelse av det politiske	0,10	0,50	0,50	0,50	0,50	Vedtatt - Innarbeidet med økt effekt		1,00	1,04	1,07	1,11	4,22
Seniorpolitiske tiltak*	2,50	6,60	7,90	9,60	11,00	Vedtatt - Innarbeidet med redusert effekt	0,17	0,42	0,44	0,45	0,47	1,95
Godtgjørelse for administrative tjenester til eksterne avtaleparter	0,10	0,20	0,20	0,20	0,20	Vedtatt - Innarbeidet	0,10	0,20	0,20	0,20	0,20	0,90
Gjennomgang og vurdering av system for rapportering	-0,70	0,75	0,75	0,75	0,75	Ikke innarbeidet						0,00
Besparelser i stillinger personal, økonomi, kommunikasjon	1,00	2,05	2,40	2,40	2,40	Vedtatt - Innarbeidet	1,00	2,12	2,20	2,28	2,36	9,96
Elektroniske arbeidsavtaler	0,00	0,30	0,30	0,30	0,30	Innarbeidet forslag budsjett		0,30	0,30	0,30	0,30	1,20
SUM FSK	3,40	17,80	22,95	24,65	26,05		1,67	9,45	12,08	12,22	12,36	47,79

<i>tall i mill kr</i>						Kommentar	Vedtatt	Innarbeidet i budsjettgrunnlag				
	2019	2020	2021	2022	2023		2019	2020	2021	2022	2023	SUM
Likviditetsoptimalisering Finansieringskilde	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	Innarbeidet forslag budsjett	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	5,00
Utkjøp OPS bygg og overtagelse av drift for Gystadmyr og Gjestad						Vedtatt - Innarbeidet	4,10	8,50	8,60	8,70	8,70	38,60
Prognoser på investering - Låne penger til rett tid	0,00	0,10	0,10	0,10	0,10	Innarbeidet forslag budsjett		0,10	0,10	0,10	0,10	0,40
SUM FINANS	1,00	1,10	1,10	1,10	1,10		5,10	9,60	9,70	9,80	9,80	44,00
Sum tiltak innarbeidet budsjettgrunnlaget	34,87	92,81	113,64	118,14	134,86		10,06	56,45	67,08	68,48	73,19	275,27

KOMMENTARER

Helse og sosial

* Omgjøring omsorgsboliger til bemannede omsorgsboliger

Redusert virkning til 4 mill kr innarbeidet forslag budsjett 2020. Tiltak er vedtatt (KST 31/19) og igangsatt. Tall videre i øk plan perioden er ikke kvalitetssikret. (Virkning 2019?)

* "Smartere" arbeidsprosesser og digitalisering

Mange prosesser er igangsatt, men økonomisk effekt er usikker og derfor ikke innarbeidet i budsjett 2020. Må også påregne pukkelkostnader. Beregning av gevinstrealisering i øk plan perioden bør prioriteres i 2020.

* Tilbud i egen regi Dette gjelder spesielt tilbud til brukere med rus og psykiske utfordringer

Tiltak er igangsatt i 2019 med økonomisk effekt som forventet. Virkning med 5,1 mill kr er innarbeidet i budsjett 2020. Dette er inkludert effekt fra Barnevernet med 2 mill kr som er omdefinert hit fra "økt tiltak i hjemmet" (se under). Effekt fra barnevernet gjelder redusert bruk av konsulenter ved å utføre veiledning i større grad selv. Tall videre i øk plan perioden er ikke kvalitetssikret.

* Øke inntektsgrunnlaget

Tiltak i 2019 er igangsatt fra oktober 2019 (egenandel fysio). Effekt i 2019 anslås til ca 0,1 mill kr. Tiltaket videreføres i 2020. I 2020 budsjettet er det innarbeidet forslag om 1 mill kr i økt inntekt pga økt egenandel for trygghetsalmer.

* Økt satsing på tiltak i hjemmet

Effekt fra tiltak i Barnevernet er flyttet til "Tiltak i egen regi", se over.

* Normering av plasser heldøgns omsorg

Virkning med 8 mill kr for er innarbeidet forslag budsjett for 2020. Tiltak er vedtatt (KST 31/19) og igangsatt. Tall videre i øk plan perioden er ikke kvalitetssikret.

* Seniorpolitiske tiltak

Tiltaket er opprinnelig listet opp under Formannskapet, men er fordelt mellom hovedutvalgene. Innarbeidet beløp er derfor listet under de respektive utvalgene.

* Gjennomgang og vurdering av system for rapportering

Det er behov for en gjennomgang av dagens løsning for budsjettering og løsning for rapportering. Se på tidspunkt for rapportering, samt hva det skal rapporteres på. Utsettes foreløpig - var ikke med i sak PS31/19

VEDLEGG 8 Bevilgningsoversikt Investering – til fordeling 2020 – 2023

(tidl Budsjettskjema 2B)

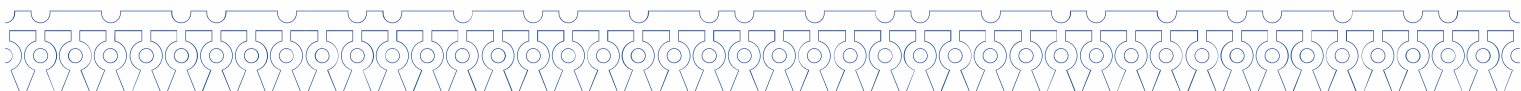
	Regnskap 2018	Justert budsjett 2019	Økonomiplan 2020	Økonomiplan 2021	Økonomiplan 2022	Økonomiplan 2023
<i>(tall i hele 1000)</i>						
Administrative prosjekter						
Kommunens IKT systemer			1 000	1 500	1 000	0
Skolenett inkl. IKT plan grunnskole			0	0	0	0
Nettbrett og programmer			0	25 000	0	0
Egenkapitaltilskudd KLP			4 750	5 000	5 300	5 600
Innbyggeren som ressurs			15 000	10 000	7 500	5 000
Ullensaker kirkelige fellesråd, nytt tak Ullensaker kirke			7 000	0	0	0
Investering kirkeformål			400	400	400	400
Sum prosjekter tidligere år	27 652	14 770				
Sum Admin	27 652	14 770	28 150	41 900	14 200	11 000
Helse						
Inventar og utstyr helsebygg			1 000	1 000	1 000	0
Inventar og utstyr Helsehus			1 000	1 000	1 000	0
Velferdsteknologi			0	0	0	0
Sum prosjekter tidligere år	14 534	6 500				
Sum helse	14 534	6 500	2 000	2 000	2 000	0
Kultur						
Portefølje Oppgradering kulturhus med utstyr			3 000	1 500	1 500	1 500
Ungdomsklubb - Utredning			1 000	0	0	0
Kunst i underganger v/ Kløfta stasjon			500	0	0	0
Nytt kunstprosjekt Romsaasparken			1 500	0	0	0
Jessheim bibliotek - inventar			2 500	0	0	0
Sum prosjekter tidligere år	1 360	18 310				
Sum kultur	1 360	18 310	8 500	1 500	1 500	1 500
Kommunale eiendommer						
Portefølje skoletilpasninger			6 000	6 000	6 000	6 000
Portefølje barnehagetilpasninger og oppgraderinger			3 500	3 500	3 500	3 500
Portefølje oppgradering kommunale bygg			28 000	26 800	27 375	25 000
Portefølje ENØK tiltak			3 000	3 000	3 000	3 000
Portefølje oppgradering av kommunale uteanlegg			3 200	4 700	1 200	1 200
Portefølje utskiftninger og oppgraderinger av sentralvaskeriet			300	500	500	500
Portefølje utskiftninger maskiner og transportmidler Komei			6 800	4 000	4 000	4 000
Portefølje oppgradering kommunale boliger			10 000	10 000	10 000	10 000
Total rehabilitering av uteanlegg Åreppen skole			1 000	1 500	1 500	0
Nordbytnet, oppgradering/belysning			4 000	4 000	0	0
Ny SD plattform og romstyring for energioptimalisering av bygg			2 000	1 500	1 000	1 000
Skanning av kommunal bygg			0	2 000	2 000	2 000
HS Kortsiktige tiltak			5 000	5 000	5 000	5 000
Kommunale boliger			32 400	0	50 000	50 000
Kjøp og salg av tomter			2 000	2 000	2 000	2 000
Sum prosjekter tidligere år	128 234	208 385				
Sum Kommunale Eiendommer	128 234	208 385	107 200	74 500	117 075	113 200
Utbygging						
Helsebygg						
HS omsorgsboliger nr 1 inkl. inventar			15 000	20 000	0	0
HS Kortsiktige tiltak - utredning			1 220	0	0	0
Ombygging/nybygg Maurstien *			42 531	0	0	0
HS Fremtidig løsning (tidl Gjestad 2066)			1 000	0	0	0
HS omsorgsboliger nr 2 - Utredning og utbygging			1 500	2 500	49 000	0
Barnehage og grunnskole						
Kløfta barnehage - utredning + utbygging			39 000	23 598	0	0
Kløfta barnehage - inventar			0	8 000	0	0
Algarheim skolebygget			148 000	44 937	0	0
Algarheim ny skole - inventar			18 000	1 000	0	0
Bakke/Vesong skoler - kapasitetsøkning			10 000	0	0	0
Utredning fremtidig løsning - barne- og ungdomsskole Kløfta			2 000	0	0	0
Utbygging fremtidig løsning - barne- og ungdomsskole Kløfta			0	5 000	30 000	50 000
Infrastruktur - fremtidig løsning barne- og ungdomsskole Kløfta			0	1 000	29 000	0
Idrettsanlegg						
Kløfta idretts- og aktivitetspark			31 300	0	0	0
Øvrige utbyggingstiltak						
Garantioppfølging ferdigstilte prosjekter			505	340	220	195
Utredningspott			2 000	2 000	2 000	2 000
Mulighetsstudie Rådhuset			0	0	0	0
Driftsbygning Hovin kirke			11 410	0	0	0
Rådhusplassen			6 500	3 000	2 500	0
Sum prosjekter tidligere år	153 733	320 654				
Sum Utbygging	153 733	320 654	329 966	111 375	112 720	52 195

	(tall i hele 1000)	Regnskap 2018	Justert budsjett 2019	Økonomiplan 2020	Økonomiplan 2021	Økonomiplan 2022	Økonomiplan 2023
Veg							
Portefølje Veg-anlegg				16 500	15 000	15 000	1 500
Veglus, kartlegging og oppgradering				8 283	6 267	5 767	300
Stenging av Nordby planovergang				4 100	0	0	0
Parkeringsautomater til avgiftsparkering				1 000	0	0	0
Transportmidler avgiftsparkering/betalt ansattparkering				1 110	0	0	0
GSV langs Sørbyggvegen				10 772	0	0	0
GSV langs Vardevegen				12 737	0	0	0
Infrastruktur Gystadmarka vei **				117 000	25 066	2 610	0
Gamle Trondheimsveg, Jessheim, fortau				1 400	0	0	0
Sum prosjekter tidligere år		44 347	166 365				
Sum Veg		44 347	166 365	172 902	46 333	23 377	1 800
Vann og avløp							
Overføring Kløfta -Frogner				53 167	0	0	0
Overføring Kløfta - Jessheim avløp				21 992	30 000	30 000	22 197
Tiltak reservevann				79 700	21 474	16 500	15 000
Utvidelse Gardermoen renseanlegg				10 578	30 000	212 000	212 000
VA-anlegg Skogmo-Gardermoen RA (GRA)				49 011	0	0	0
Vann og Avløp Pinnebekken pumpestasjon				37 300	21 408	0	0
Stasjonært avfallssug Gystadmarka				25 000	30 000	0	0
Jessheim Sørøst - hovedvannledning				2 000	11 277	27 447	6 766
Vann og avløp Borgen				20 000	60 000	0	0
Vann og avløp Vilberg				0	20 000	30 000	0
Vann og avløp Sætreringen - Kopperud				3 970	30 000	20 000	0
Eternittledning, Isingrud Kløfta				3 900	0	0	0
Vannledning Jessheim Nord - Hauer seter				31 791	0	0	0
Portefølje VA - anlegg				73 560	144 420	118 652	107 920
Sum prosjekter tidligere år		195 124	399 944				
Sum vann og avløp		195 124	399 944	411 969	398 578	454 599	363 883
Nedjustering investeringsbudsjett		0	0	-150 000	0	0	0
Utlån av egne midler		157 032	74 972	75 000	75 000	75 000	75 000
Sum investeringer		722 016	1 209 900	985 687	751 187	800 471	618 578

Det er bare tatt med aktive prosjekt i økonomiplanperioden og tall for Regnskap 2018 og Justert budsjett 2019 er derfor lagt inn med totaltall pr sektor, ikke pr prosjekt. Ny kommunelov og nye forskriftsrapporter krever tall historiske tall.

* Investeringer i boliger til vanskeligstilte samt omsorgsboliger og sykehjemsplasser finansieres delvis av tilskudd

** Kommunen forskutterer utgifter forbundet infrastruktur Gystadmarka. Dette er utgifter kommunen helt eller delvis vil få tilbake på et senere tidspunkt

VEDLEGG 9 Prosjekter i spesifisert investeringsprogram

Nedenfor følger en kort omtale av investeringsprosjektene som er tatt inn i rådmannens budsjettgrunnlag for perioden 2020-2023. Det vises til følgende tabeller som er vedlagt:

- Tabell 2 A - Budsjettskjema – Investeringsbudsjett 2020 – 2023: Gir en oversikt over foreslått investeringsramme, fordelt på formål samt finansieringen av disse investeringene.
- Tabell 2 B – Investeringer – Økonomiplanperiode 2020 - 2023: Viser hvert enkelt av de aktuelle investeringsprosjektene opplistet med totalkostnad for hvert prosjekt t.o.m. 2023.

Definisjoner av ulike typer prosjekt:

- VIP prosjekt: Prosjekt på mer enn 10 mill kr eller med stor politisk interesse
- Standard prosjekt: Mindre frittstående investeringstiltak
- Porteføljeprojekt: Investeringstiltak hvor bevilgningen av midler vedtas som en pott til et spesifikt formål, som igjen splittes opp i konkrete underliggende tiltak administrativt

For alle porteføljene gjelder følgende:

Rammen disponeres iht. beskrevet mandat, og forvaltes av kommunens porteføljestyre i samsvar med vedtatte PA rutiner for styring av porteføljeprojekter. Rådmannen ved porteføljestyret har fullmakt til å omdisponere midler innenfor den enkelte portefølje.

HELSE OG SOSIAL

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
HS Omsorgsboliger nr 1 inkl. inventar	15 000 000	20 000 000	0	0
HS Kortsiktige tiltak - utredning	1 220 000	0	0	0
Ombygging/nybygg Maurstien * inkl. inventar	42 531 000	0	0	0
HS Fremtidig Løsning (tidl Gjestad 2066)	1 000 000	0	0	0
HS omsorgsboliger nr 2 (Utredning + Utbygging)	1 500 000	2 500 000	49 000 000	0
Utstyr og tilpasninger helsebygg:				
Inventar og utstyr helsebygg - årlig bane	1 000 000	1 000 000	1 000 000	-
Inventar og utstyr Helsehus - årlig bane	1 000 000	1 000 000	1 000 000	-
Sum helse og sosial	63 251 000	24 500 000	51 000 000	-

HS Omsorgsboliger nr 1 inkl. inventar

Prosjektet omfatter ti boenheter samt to akutt plasser til mennesker med rusutfordringer. Boligen vil være kontinuerlig bemannet. Ny lokalisering for prosjektet ved gamle Algarheim skole er vedtatt. Prosjektet videreføres gjennom tilpasning til ny beliggenhet. Samtidig vurderes mulighet for flere boenheter. Total ramme for prosjektet er 40 mill.

HS kortsiktige tiltak utredning:

Fremtidens helsebygg er under stadig utvikling og utredning for å imøtekomme nye helsetilbud gjennom økt fokus på tidligere innsats slik at brukerne kan få blitt boende hjemme lenger i sine faste trygge omgivelser. HS har utarbeidet «Helsetrappa» som vil på langt vei løse dette og fremtidens helsebygg vil basere seg på dette. Egen ressurs er tilsatt i prosjektstilling hos KOMEI for å lede dette utredningsarbeidet.

Maurstien gruppebolig ombygging/nybygg

Omsorgsboliger for psykisk utviklingshemmede med heldøgns oppfølging /døgnbemanning med personalbase og fellesrom. Gjennomføring pågår, ferdigstillelse medio 2020. Totalt budsjetttramme er på 64,7 mill. kr.

HS fremtidig løsning (Tidligere Gjestad 2066)

Arbeid med områderegulering pågår og følger fremdriftsplan. Planlagt politisk vedtak februar 2020.

HS omsorgsbolig 2 Utredning/Utbygging

Det avsettes 1,5 mill kr i 2020 til utredning og 51,5 mill kr til planlegging og utbygging i 2021 og 2022. Omsorgsboligen vil ivareta boligbehov innenfor rus og psykiatri.

Utstyr og tilpasninger - helsebygg

Det er avsatt midler til utskiftning av inventar/utstyr samt mindre tilpasninger ved institusjonene og Helsehus.

BARNEHAGE OG GRUNNSKOLE

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Algarheim ny skole (inkl inventar)	166 000 000	45 937 000	0	0
Kløfta barnehage (Utredning + Utbygging) inkl inventar	39 000 000	31 598 104		0
Bakke/Vesong skoler - kapasitetsøkning	10 000 000	0	0	0
Utredning fremtidig løsning - barne- og ungdomsskole Kløfta	2 000 000	0	0	0
Utbygging fremtidig løsning - barne- og ungdomsskole Kløfta	0	5 000 000	30 000 000	50 000 000
Infrastruktur - fremtidig løsning barne- og ungdomsskole Kløfta	0	1 000 000	29 000 000	0
Sum barnehage og grunnskole	217 000 000	83 535 104	59 000 000	50 000 000

Algarheim ny skole (inkl inventar)

Total budsjetttramme er kr 457,9 mill. kr. Skolen bygges for 600 elever + to-språklig senter. Skolen gjennomføres som et OPS-prosjekt men finansieres av kommunen. Skolebygget ferdigstilles i 2020 og idrettshallen i 2021.

Kløfta barnehage (Utredning + Utbygging) inkl inventar

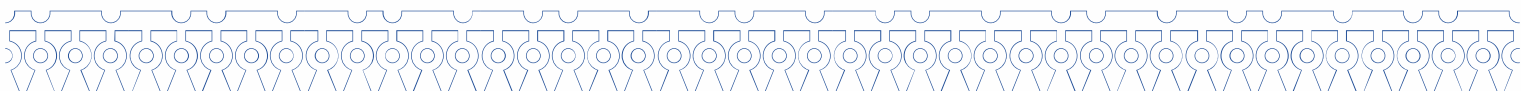
Det er besluttet at det skal bygges 8 avdelings barnehage og at flere opsjoner skal utredes med kostnader. Prosjektet gjennomføres slik at markedet kan komme med innspill på utforming av barnehagen. Rammen er totalt på 72 mill kr.

Bakke/Vesong skoler – kapasitetsøkning

Det ble etablert paviljonger ved skolene for å sikre tilstrekkelig kapasitet til skolestart 2019. I 2020 er det behov for flere paviljonger for å ta i mot ytterligere vekst i antall elever, paviljongene overføres fra Algarheim skole. Paviljongene har inventar som følger med over. Midlene skal dekke infrastruktur og oppgradering av paviljongene til nyere tekniske krav.

Utredning fremtidig løsning – barne- og ungdomsskole Kløfta

Det er avsatt 2 mill kr til arbeidet med å utrede fremtidig løsning.

Utbygging fremtidig løsning – barne- og ungdomsskole Kløfta

Da løsning ikke er avklart er budsjettet behov foreløpige tall.

Infrastruktur fremtidig løsning - barne- og ungdomsskole Kløfta

Da løsning ikke er avklart er budsjettet behov foreløpige tall.

IDRETTSANLEGG

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Kløfta idretts- og aktivitetspark	31 300 000	0	0	0
Sum Idrettsanlegg	31 300 000	-	-	-

Kløfta idretts- og aktivitetspark

Prosjektet er overtatt og tatt i bruk. Avsatte budsjettmidler skal dekke behov for infrastruktur knyttet til adkomst, parkering, G/S veg som skal være felles med skolene og ny barnehage. Arbeidene er i forprosjektfase.

ØVRIGE UTBYGGINGSANLEGG

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Utredningspott (Årlig)	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Rådhusplassen	6 500 000	3 000 000	2 500 000	0
Garantioppfølging ferdigstilte prosjekter	505 000	340 000	220 000	195 000
Driftsbygning Hovin kirke	11 410 000	0	0	0
Sum Øvrige utbyggingsprosjekter	20 415 000	5 340 000	4 720 000	2 195 000

Utredningspott (Årlig)

Det avsettes midler til utredning av behov og mulighetsstudier på spesifikke prosjekter som erfaringsmessig oppstår i løpet av året. Bl.a vil utredning av Romsaasparken og mulighetsstudie kulturhus sluttføres i 2020. Eventuell endring i barnehagestrukturen på Jessheim vil bli utredet i 2020. Det må også avklares hva Ullensaker kommunes rolle skal være i å avklare langsiktig løsning for Voksenopplæringen, med mulig påfølgende utredningsgrunnlag før beslutning.

Rådhusplassen

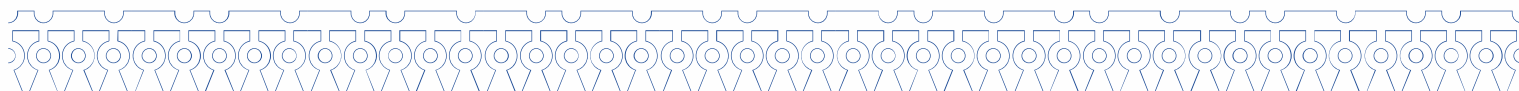
Mulighetsstudie starter i slutten av 2019. Kartlegging av området gjennomføres som en del av arbeidet.

Garantioppfølging ferdigstilte prosjekter

Det er avsatt midler til garantioppfølging.

Driftsbygning Hovin kirke

Konkurransesgrunnlag er utarbeidet. Driftsbygningen vil bli oppført i 2020.

VEG

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Gamle Trondheimsveg, Jessheim, fortau (Forprosjekt)	1 400 000	-	-	-
GSV langs Sørbyggvegen	10 771 628	-	-	-
Parkeringsautomater til avgiftsparkering	1 000 000	-	-	-
Transportmidler avgiftsparkering/betalt ansattparkering	1 110 000	-	-	-
Veglys, kartlegging og oppgradering	8 283 114	6 267 378	5 767 378	300 000
Stenging av Nordby planovergang	4 100 000	-	-	-
GSV langs Vardevegen	12 737 283	-	-	-
Infrastruktur Gystadmarka (Veg + VA + Øvrig)	117 000 000	25 066 000	2 610 098	-
Portefølje - Veg	16 500 000	15 000 000	15 000 000	1 500 000
Sum Veg	172 902 025	46 333 378	23 377 477	1 800 000

Gamle Trondheimsveg, Jessheim, fortau (forprosjekt)

I tråd med trafikksikkerhetsplanen utredes muligheter for fortau.

GSV langs Sørbyggvegen

Byggeplanen er ferdig og gjennomføring gjenstår etter at grunnervet blir avklart.

Parkeringsautomater til avgiftsparkering

I driftsbudsjett 2020 er det foreslått innføring av avgiftsparkering på kommunale parkeringsplasser langs offentlige veier og gater. Tiltaket medfører at det må investeres i parkeringsautomater.

Transportmidler avgiftsparkering/betalt ansattparkering

I driftsbudsjett 2020 er det foreslått innføring av avgiftsparkering og innføring av betalt ansattparkering på alle kommunale parkeringsplasser i tilknytning til kommunale bygg som skoler, barnehager, institusjoner, rådhus, drift, renseanlegg etc. Begge tiltakene forutsetter innkjøp av til sammen tre transportmidler, dersom det ikke er ledig kapasitet i den samlede bilparken. Dette vurderes tidlig i 2020. Investeringsbudsjettet justeres eventuelt ned ved 1. tertialrapportering 2020.

Veglys, kartlegging og oppgradering

Det er krav om oppgradering av veglysanlegg og utskifting av HQL til LED lamper samt måling av alle veglysanlegg i kommunene. Prosjektet videreføres i 2020.

Stenging av Norby planovergang

Prosjektet er avhengig av fremdriften til Bane Nor og deres regulering. Planovergangen vil bli stengt pga. trafikksikkerhet. Ullensaker kommune bidrar med midler til gjennomføring.

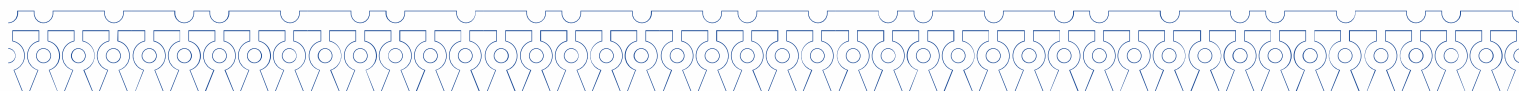
GSV langs Vardevegen

Strekningen er ferdig regulert og arbeidet med byggeplan er igangsatt.

Infrastruktur Gystadmarka (Veg + VA + øvrig)

Prosjektet omfatter etablering av veg, vann-, spillvann-, overvann-, og park-/grøntanlegg for Gystadmarka bydel. De kommunale midlene avsatt i budsjettet er kun knyttet til forskuttering, og vil på sikt tilbakebetales av grunneierne i planområdet.

Prosjektet omfatter etablering av hovedanleggene inne på området, opparbeidelse av fellesanlegg og felles områder, herunder sentralparken. Utbyggerne vil videre måtte bygge infrastruktur inne på sine delfelt.

For å ha kontroll på kostnadene, og begrense kapitalkostnadene vil man prioritere å bygge den absolutt nødvendige tekniske infrastrukturen som veg-, vann-, spillvann-, og overvannsanlegg i forkant av grunneiernes innbetaling, mens man vil opparbeide kvaliteten på park- og grøntanlegg i etterkant av innbetalingene. I prosjektet vil man også ivareta annen teknisk infrastruktur som kabelanlegg for el og tele.

Portefølje Veg

For 2020-2023 planlegges bruken av bevilget ramme fordelt på følgende tiltak:

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Aksjon skoleveg prosjekter (Portefølje - Årlig)	1 500 000	1 500 000	1 500 000	
Forsterkninger veger/asfalt (Portefølje - Årlig)	10 000 000	10 000 000	10 000 000	
Utskiftningsplan maskiner og transportmidler (Veg) (Portefølje - Årlig)	2 000 000	2 000 000	2 000 000	
Trafikksikkerhetstiltak	3 000 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Sum Portefølje - Veg	16 500 000	15 000 000	15 000 000	1 500 000

Aksjon skoleveg prosjekter (portefølje – årlig)

Kommunens andel av kostnader ved gjennomføring av tiltak etter søknader om midler til aksjon skoleveg.

Forsterkninger veger/asfalt (portefølje – årlig)

Tiltaket omfatter forsterkning av veger, bruer og asfaltering.

Utskiftningsplan maskiner og transportmidler (veg – portefølje årlig)

Årlig bevilgning til utskiftning av transportmidler og øvrig maskinpark innenfor driftsavdelingen veg.

Trafikksikkerhetstiltak

Tiltaket omfatter finansiering av større trafikksikkerhetstiltak over 100.000 kroner og levetid på minst tre år.

VANN OG AVLØP

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
VA-anlegg Kløfta - Frogner (VA)	53 167 013	-	-	-
VA-anlegg Skogmo - Gardermoen renseanlegg (RA)	49 011 162	-	-	-
Vann og avløp Borgen	20 000 000	60 000 000	-	-
Vann og avløp Vilberg	-	20 000 000	30 000 000	-
Jessheim sørøst- hovedledningsanlegg (VA)	2 000 000	11 276 528	27 446 945	6 765 917
Overføring Kløfta - Jessheim avløp	21 992 000	30 000 000	30 000 000	22 197 003
Reservevann	79 700 000	21 474 210	16 500 000	15 000 000
Utvidelse Gardermoen renseanlegg	10 578 000	30 000 000	212 000 000	212 000 000
Vann og avløp Pinnebekken pumpestasjon	37 300 000	21 407 744	-	-
Stasjonært avfallssug Gystadmarka	25 000 000	30 000 000	-	-
Vann og avløp Sætreringen - Kopperud	3 970 000	30 000 000	20 000 000	-
Vannledning Jessheim Nord - Hauerseter	31 790 630	-	-	-
Eternittledning, Isingrud Kløfta	3 900 000	-	-	-
Portefølje - VA utredning og sanering	61 740 000	136 500 000	110 731 900	100 000 000
Portefølje - Drift og GRA porteføljene	11 820 000	7 920 000	7 920 000	7 920 000
Sum VA-anlegg	411 968 805	398 578 482	454 598 844	363 882 920

VA-anlegg Kløfta-Frogner

Forprosjektet ble godkjent av KST 05.09.17 og omfatter Ullensakers andel av fellesanlegget med NRV på strekningen Kløfta-Frogner. I tillegg legges ny pumpeledning for spillvann i felles trase gjennom Kløfta. Prosjektet sikrer 100 % reservevann for Ullensaker kommune og har kapasitet til å tilfredsstille behovet ved ytterligere befolkningsvekst i kommunen. Anlegget er under utførelse og planlagt ferdigstilt 2. kvartal 2020.

VA-anlegg Skogmo – Gardermoen renseanlegg (RA)

Anlegget er delt i fire entrepriser og siste del av anlegget er planlagt ferdigstilt medio 2020. Prosjektet inkluderer hovedinfrastruktur for Jessheim øst og klargjør for utbygging på Gystadmarka. Prosjektet er også en del av forsterkningen av vannforsyningen rundt Jessheim og forberedelsene for nedleggelse av Kløfta renseanlegg med overføring av spillvann til Gardermoen renseanlegg.

Vann og avløp Borgen

Prosjektet omfatter økt VA-kapasitet for å sikre vann, slukkevann og avløp til Borgen.

Vann og avløp Vilberg

Prosjektet omfatter vann og avkloakking av eksisterende bebyggelse. Sees i sammenheng med utredning vann og avløp Transjøen – Elstad – Hovin høydebasseng (HB)

Jessheim sør-øst – hovedledningsanlegg (VA)

Forprosjekt for hovedledningene er gjennomført parallelt med utarbeidelse av reguleringsplan. Ledningene er en del av ringledningssystemet for vann rundt Jessheim og inkluderer spillvannsledning for overføring fra Kløfta renseanlegg til Gardermoen renseanlegg. Samtidig legges hovedledninger for Jessheim sør-øst. Det er avholdt innledende møter mellom kommunen og en representant for utbygger av omkjøringsveien, for å finne frem til samarbeidsmodell for gjennomføring av veganlegget og ledningsanlegget. Antatt tidspunkt for ferdigstilling er 2022-2024.

Overføring Kløfta-Jessheim avløp

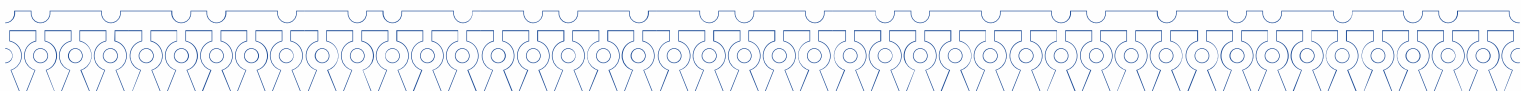
Overføring avløp fra Kløfta til Langeland og ny pumpestasjon ved Kløfta renseanlegg. En del av traseen vil bli bygget i prosjekt «VA-anlegg Kløfta - Frogner» Forprosjekt for resterende omfang er gjennomført og nytt kostnadsestimat er utarbeidet. Detaljprosjektering starter i 2020 og forventet byggestart blir i 2021. Anlegget må være ferdig innen 2025, når Kløfta renseanlegg er planlagt nedlagt.

Reservevann

Omfatter supplerende tiltak i Jessheim-området, bla. oppgradering av kapasitet på Rutholen trykkkningsstasjon og ny vannledning fra Langeland langs Dølivegen til Gjestad. Ny trykkkningsstasjon ved Langeland inngår senere i økonomiplanperioden. Kryssing av E6 med vannledning, Gardermobanen og Hovedbanen ved Langeland, inngår i denne potten. Dette prosjektet er i prosjekteringsfasen og bygging av anlegget er planlagt ferdig til tredje kvartal 2020.

Utvidelse Gardermoen renseanlegg

Det pågår dialogmøter med Avinor om deres fremtidige tilknytning og bidrag til utvidelsen av anlegget, samt plassbehov for renseanlegget. Dette må være avklart før 2020. Det er sent inn søknad om endring av utslippstillatelse hos fylkesmannen. Det er igangsatt dialogbasert konkurranse for maskin- og prosessanlegget. Det er planlagt byggestart ultimo 2021 og anlegget skal stå ferdig før 2025.

Vann og avløp Pinnebekken pumpestasjon

Prosjektet omfatter forberedelse til vannledning og avløpsledning mellom Jessheim og Borgen. Prosjektets omfang er endret bl.a. ved at avløpsledningen måtte oppdimensjoneres.

Stasjonært avfallssug Gystadmarka

Kommunestyret vedtok i sak 54/19 utbygging av stasjonært avfallssug på Gystadmarka.

Vann og avløp Sætreringen – Kopperud

Prosjektet omfatter forsterkning av vann og avløp fra trykkforsterking ved Sætreringen til Kopperud. Oppgraderes med hensyn til slokkevannsbehov samt sikring av tilstrekkelig vannforsyning til området. Sanering av spredt avløp langs samme trasé.

Vannledning Jessheim Nord - Hauer seter

Prosjektet inngår i hovedforsyningen til de to nye store bydelene i Jessheim, samt bidrar i kommunens gjensidige reservevannforsyning mot NRV. Prosjektet fullfinansieres i 2020.

Eternittledning, Isingrud Kløfta

Prosjektet omfatter utskiftning av eksisterende eternittledning.

Portefølje – VA utredning og sanering

Årlig bevilgning til nødvendig oppgradering og utskiftning av dårlige ledninger, sanering og kapasitetsøkning i ledningsnett. For 2020 - 2023 planlegges bruken av bevilget ramme fordelt på følgende tiltak:

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Dølihagen PS, ledninger	2 990 000			
Ileveien - mot Sørums grense	5 000 000	2 000 000	0	0
Hilton sør - Sørums grense	7 000 000	1 500 000	0	0
Sanering Nordbystien - Hauganmyra	3 500 000	9 000 000	0	0
Sanering Charles Kingsveg - Nordbyringen	3 500 000	9 000 000		
Kløftasør ved Stattfram - Overvannskulvert	3 000 000	13 000 000	0	0
Saneringsportefølje (Udisponert)		35 000 000	40 000 000	40 000 000
Utredning vann og avløp Transjøen - Elstad - Hovin høydebasseng (HB)	3 000 000			
Utredning vannforsyning Algarheim	3 000 000			
Utredning overvannstiltak Kløfta	3 000 000			
Vann og avløp Gjerdrumsvegen	6 000 000			
Rensepark Måsabekken	4 750 000	0	0	0
Oppgradering hovedledn. fra Rådhuset til pumpestasjon Gjestad	2 000 000	7 000 000	10 731 900	0
Udisponert andel av portefølje VA-anlegg	15 000 000	60 000 000	60 000 000	60 000 000
Portefølje - VA utredning og sanering	61 740 000	136 500 000	110 731 900	100 000 000

Dølihagen PS, ledninger

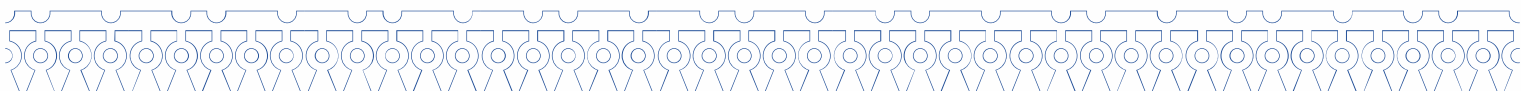
Prosjektet omfatter utskiftning av spillvanns- og overvannsledninger.

Ilevegen – mot Sørums grense

Prosjektet omfatter omlegging og oppgradering av gammel vannledning for brannvannsdekning. Deler av anlegget ligger i Sørums så prosjektet må avklares mot Sørums kommune.

Hilton sør – Sørums grense

Prosjektet omfatter oppgradering av dimensjon og kvalitet på vannledning.

Sanering Nordbystien – Hauganmyra

Prosjektet omfatter oppgradering av eksisterende VA-nett samt overvann.

Sanering Charles Kingsveg – Nordbyringen

Prosjektet omfatter utblokking av eksisterende vannledning.

Kløfta sør ved Stattfram – Overvannskulvert

Prosjektet omfatter rehabilitering og utbedring av eksisterende overvannskulvert. Oppdimensjonering/bekkeåpning vurderes og sees i sammenheng med mulig bekkeåpning i Bakkedal.

Saneringsportefølje (udisponert)

Konkrete saneringsprosjekter er ført opp første år i økonomiplanen. For de siste tre år i økonomiplanperioden føres opp sum saneringsbehov uten at konkrete prosjekter angis. Dette fordi rekkefølgen og prioriteringer av saneringsprosjekter kan endres de tre siste årene.

Utredning vann og avløp Transjøen – Elstad – Hovin HB

Utredningen omfatter en vurdering av overføringskapasitet fra Transjøen til Hovin HB ihht. forutsetninger i reservevannsavtale med NRV. Dette forutsetter at Transjøen kan brukes som reservevannskilde. Utredningen sees også i sammenheng med avkloakking av eksisterende bebyggelse og vann ved Elstad. Det kan i senere økonomiplaner være aktuelt å føre opp midler til gjennomføring.

Utredning vannforsyning Algarheim

Utredningen omfatter tilrettelegging for slokkevann til nye utbyggingsområder. Det kan i senere økonomiplaner være aktuelt å føre opp midler til gjennomføring.

Utredning overvannstiltak Kløfta

Utredningen omfatter vurdering av overvannssystemet på Kløfta. Det kan i senere økonomiplaner være aktuelt å føre opp midler til gjennomføring.

Vann og avløp Gjerdrumsvegen

Samarbeidsprosjekt med Statens vegvesen vedr vann og avløp langs Gjerdrumsvegen.

Rensepark Måsabekken

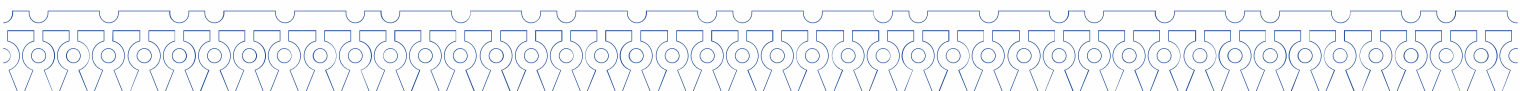
Prosjektet er prioritert i Hovedplan avløp og forberedende arbeider er gjennomført som en Mastergrad-oppgave. Store deler av Jessheims sentrumsområde drenerer til en overvannskulvert (Ø 1200 mm) som leder vannet til Nordbytjern via etablert rensepark. Renseparken har begrenset kapasitet og fungerer tidvis ikke iht. forutsetningene.

Oppgradering hovedledning fra Rådhuset til pumpestasjon Gjestad

Prosjektet omfatter å øke kapasitet på eksisterende VA-nett for Jessheim sentrum.

Udisponert andel portefølje VA-anlegg

Midler første året i økonomiplanperioden er tiltenkt å dekke opp merforbruk i porteføljen for VA eller igangsetting av nye mindre tiltak som kan dukke opp i løpet av året. Midlene de tre siste årene i

planperioden er i tillegg tiltenkt å finansiere gjennomføring av prosjekter som utredes første året i økonomiplanen.

Portefølje – drift og (Gardemoen renseanlegg) GRA porteføljene

Årlig bevilgning til drift og GRA porteføljene. For 2020 - 2023 planlegges bruken av bevilget ramme fordelt på følgende tiltak:

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Oppgradering og utskifting av pumpestasjoner (portefølje - Årlig)	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Utskifting av kummer (Portefølje - årlig)	500 000	500 000	500 000	500 000
Portefølje utskiftningsplan maskiner og transportmidler VA	1 920 000	1 920 000	1 920 000	1 920 000
Utbedring hovedvannledning Elstad (VA)	2 400 000			
Bidrag omlegging VA	3 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Bytte elskap (portefølje -årlig)	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Ventiler biologisk trinn	500 000			
Portefølje - Drift og GRA porteføljene	11 820 000	7 920 000	7 920 000	7 920 000

Oppgradering og utskifting av pumpestasjoner (portefølje – årlig)

Prosjektet omfatter årlig oppgradering og utskiftninger av avløpspumpestasjoner.

Utskifting av kummer (portefølje – årlig)

Prosjektet omfatter årlig utskiftninger av avløpskummer.

Portefølje utskiftningsplan maskiner og transportmidler vann og avløp

Årlig bevilgning til utskifting av transportmidler og øvrig maskinpark innenfor driftsavdelingen vann og avløp.

Utbedring hovedvannledning Elstad (VA)

Prosjektet omfatter utbedring av hovedvannledningen ved Elstad.

Bidrag omlegging VA

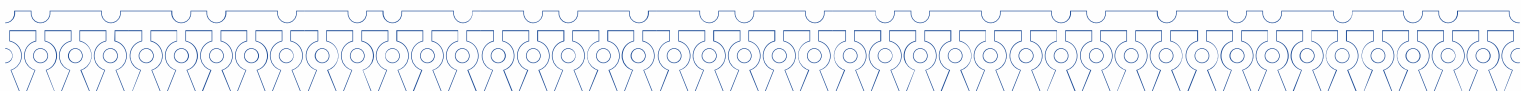
Ved private byggeprosjekter hender det at utbygger må legge om offentlige va-ledninger. I slike tilfeller kan det hende at kommunen ønsker å benytte anledningen til å gi bidrag til oppdimensjonering av ledningene.

Bytte elskap (portefølje – årlig)

Prosjektet omfatter årlig utskifting av elskap ved renseanleggene.

Ventiler biologisk trinn

Prosjektet omfatter utskifting av ventiler ved renseanleggene.

KOMMUNALE EIENDOMMER

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Portefølje skoletilpasninger	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Portefølje barnehagetilpasninger og oppgraderinger	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000
Portefølje oppgradering kommunale bygg	28 000 000	26 800 000	27 375 000	25 000 000
Portefølje ENØK tiltak	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Portefølje oppgradering av kommunale uteanlegg	3 200 000	4 700 000	1 200 000	1 200 000
Portefølje utskiftninger og oppgraderinger av sentralvaskeriet	300 000	500 000	500 000	500 000
Portefølje utskiftninger maskiner og transportmidler Komei	6 800 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Total rehabilitering av uteanlegg Åreppen skole	1 000 000	1 500 000	1 500 000	-
Nordbytjernet, oppgradering/belysning	4 000 000	4 000 000	-	-
Ny SD plattform og romstyring for energioptimalisering av bygg	2 000 000	1 500 000	1 000 000	1 000 000
Skanning av kommunal bygg	-	2 000 000	2 000 000	2 000 000
HS Kortsiktige tiltak	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Kjøp og salg av tomter	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Sum Kommunale eiendommer	64 800 000	64 500 000	57 075 000	53 200 000

Nordbytjernet, oppgradering/belysning

Prosjektet vil ses i sammenheng med helhetlig plan for Nordbytjernet. Siden deler av området ligger i et landskapsvernområde vil fylkesmannen kunne bli avgjørende for omfang og muligheter for gjennomføring av prosjektet. Avklaring forventes å skje i første halvår.

Ny SD plattform og romstyring for energioptimalisering

Kommunens sentrale driftsanlegg (SD-anlegg) for styring av tekniske installasjoner i byggene våre er av meget gammel årgang og versjonen støttes ikke lenger for nye software oppgraderinger. Sentral server tilfredsstillter heller ikke kravene til datasikkerhet. Hele SD-anlegget må derfor oppgraderes og løftes opp på nye plattformer for å unngå havari, og for å kunne optimalisere energiforbruket på våre bygg.

Skanning av kommunale bygg

Det har i 2019 vært konkurranse om rammeavtale for 3D scanning og BIM modellering av våre kommunale bygg. Prøveprosjekter er gjennomført i 2019 som vil bli evaluert gjennom i 2020. Det legges derfor opp til ytterligere scanning av bygg fra og med 2021.

HS Kortsiktige tiltak

Som et ledd innenfor helsebygg og omsorgsleiligheter er det behov for å bygge inn svalgangene på Gjestad for å sikre at dagens leiligheter tilfredsstillter planlagt aktivitetstilbud. Innbygging av svalganger sikrer også gode arbeidsforhold for tjenestepersonell av helsetjenester til leilighetene på døgndrift tilbud 24/7.

Kjøp og salg av tomter

Kommunen forvalter store arealer. Dette innebærer også salg av arealene. I enkelte sammenhenger vil kommunen komme i situasjoner hvor det er nødvendig å erverve mindre arealer for å sikre bedre utgangspunkt for videre forvaltning av et større område. Dette ses nå på i arbeidet med ny eiendomsstrategi og organisering av helhetlig eiendomsvirksomhet.

Portefølje skoletilpasninger

Årlig ramme for tilrettelegging av skolelokaler for ny bruk begrunnet i endringer i elevmassen og/eller tilrettelegginger i skolelokaler/arealer for enkelte elevers behov, samt mindre tilpasninger av skolelokalene hvor formål er forbedring av funksjonalitet av hele eller deler av skolelokalene.

For 2020- 2023 er det ingen kjente konkrete prosjekter og behov, utover det som er nevnt under Prosjektkontoret, men porteføljen må opprettholdes som årlig bane på samme nivå for raskt å kunne håndtere oppståtte behov gjennom året.

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Portefølje skoletilpasninger - udisponert	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Sum portefølje skoletilpasninger	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000

Portefølje barnehagetilpasninger og oppgraderinger

Årlig ramme til tilrettelegging og oppgradering av kommunale barnehager, samt mindre tilpasninger av kommunale barnehager hvor formål er forbedring av funksjonalitet av hele eller deler av kommunale barnehagelokaler.

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Fladbyseter		650 000		
Portefølje barnehagetilpasninger - udisponert	3 500 000	2 850 000	3 500 000	3 500 000
Sum portefølje barnehagetilpasninger	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000

For 2020- 2023 er det ingen kjente konkrete prosjekter utover at det må ses på barnehagedekningen og strukturen for Jessheim området samt at det er behov for skifte av ventilasjonsaggregater i 2021. Porteføljen må opprettholdes som årlig bane på samme nivå for raskt å kunne håndtere oppståtte behov gjennom året.

Portefølje oppgradering kommunale bygg

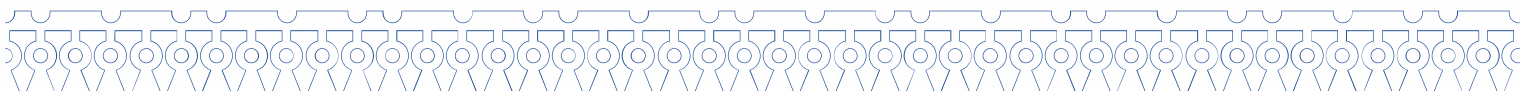
Årlig ramme til oppgradering av kommunale bygg, samt mindre tilpasninger av kommunale bygg hvor formål er forbedring av funksjonalitet av hele eller deler av lokaler til kommunale bygg.

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Rådhuset	5 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Allergot ungdomsskole - etablering av drenering		1 200 000		
Mogreina skole - etablering av drenering		600 000		
Åreppen skole - etablering av 3-lags vinduer og innvendige dører med høyere kvalitet og sparketerskler			800 000	
Åreppen skole - oppgradering og tilpassning til SFO i skolebygget			700 000	
Idrettsparken - tak og vegger			875 000	
Gjestadtunet	650 000			
Algarheim skole	300 000			
Gystadmarka skole	1 700 000			
Gjestad, Hvitbygget	350 000			
Borgen skole	550 000			
Jessheim skole	3 300 000			
Hovin skole	600 000			
Mogreina skole	450 000			
Nordby ungdomsskole		1 700 000		
Kombibygget	700 000			
Portefølje oppgradering kommunale bygg - udisponert andel	14 400 000	21 300 000	23 000 000	23 000 000
Sum portefølje oppgradering kommunale bygg	28 000 000	26 800 000	27 375 000	25 000 000

For 2020-2023 planlegges rammen i porteføljen fordelt på følgende tiltak:

Rådhuset

Årlig bane for å imøtekomme Rådhusets behov gjennom året. En stor andel av avsatt budsjettmidler skal gå til gjennomføring av tiltak på rådhuset som ungdomslokaler, samlokalisere barnevernet og

tildelingsenheten. Tilrettelegging for publikumsvennlig service- og innbyggertorg inngår også i planene for gjennomføring i 2020.

Gjestadtunet – Skifte brannvarslingsanlegg

Dagens brannvarslingsanlegg i bygget tilfredsstillende ikke lovens krav og forskrift og det er derfor planlagt skiftet ut i 2020 for å lukke dette avviket samt ivareta byggets funksjon sett opp mot brannkonseptet.

Algarheim skole – Ventilasjonsaggregat i gymsal

Dagens ventilasjonsaggregat i gamle gymsalen har passert normal levetid og tilfredsstillende ikke lenger forventninger og krav til luft. Utskifting av dette utføres mot slutten av 2020, men kun hvis det blir positivt vedtak om fortsatt drift av dette bygget. Dette behandles som egen sak første halvår 2020 og blir avklart der.

Gystadmarka skole – Tilkobling av fjernvarme

Som et grønt tiltak er det prosjektert å tilkoble skolen for fjernvarme som er under etablering i samme område våren 2020. Dette vil på sikt gi besparelser på kostnader forbundet med oppvarming og forbruk av varmtvann.

Gjestad Hvitbygget, Borgen skole, Jessheim skole og Hovin skole – Skifte av ventilasjonsaggregater

Dagens ventilasjonsaggregater har passert normal levetid og tilfredsstillende ikke lenger forventninger og krav til luft. Utskiftninger foretas gjennom 2020.

Mogreina skole – Etablering av adgangskontroll

Dagens skolebygg er kun basert på mekaniske låser og nøkkelsystem. For å gjenopprette høyere sikkerhet på skolen vil det bli etablert adgangskontroll gjennom bruk av adgangskort slik det er vanlig i de aller fleste kommunale bygg. Dette vil gi nye muligheter for økt utleie og sikkerhet på hvem som har og skal ha adgang inn i bygget.

Nordby ungdomsskole – Tilkobling av fjernvarme

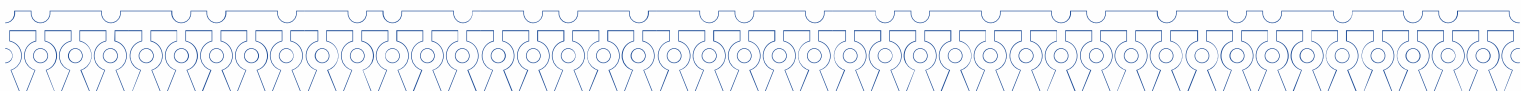
Som et grønt tiltak er det prosjektert å tilkoble skolen for fjernvarme. Dette vil på sikt gi besparelser på kostnader til oppvarming av skolelokalene og bassenget samt forbruk av varmtvann. Prosjektet ønskes gjennomført i 2021, avhengig av utredning av bassengstruktur som i hht tidligere kommunestyrevedtak legges fram parallelt med at ny svømmehall ferdigstilles.

Kombibygget – Oppkobling til SD-anlegg

De fleste bygg i kommunen kan fjerndrives via sentralt driftsanlegg (SD-anlegg). Kombibygget er til nå ikke oppkoblet på SD-anlegg og dette medfører høyere driftskostnader enn nødvendig, og med økt bruk av disse byggene vil det være kostnadsbesparende å tilkoble byggene opp på SD-anlegget. Dette utføres i 2020.

Portefølje ENØK tiltak

Årlig bevilgning til gjennomføring av ENØK tiltak. Rammen disponeres iht. beskrevet mandat, og forvaltes av kommunens porteføljestyre iht. vedtatte PA rutiner for styring av portefølje prosjekter.

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
ENØK Mogreina skole - oppgradering LED-lys	350 000			
ENØK Mogreina skole - utskifting av hovedtavle strøm	300 000			
ENØK Algarheim skole - oppgradering LED-lys	350 000			
ENØK Algarheim skole - etablere varmepumpeløsning	1 300 000			
Udisponert andel portefølje ENØK tiltak	700 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
SUM portefølje ENØK tiltak	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000

ENØK Mogreina skole – Oppgradering til LED-lys

Det har gradvis blitt skiftet ut gammel belysning over til LED-lys som vil gi besparelser på bruk av energi og vedlikehold av lyskilder. Utskifting vil skje i 2020.

ENØK Mogreina skole – Utskifting av hovedtavle strøm

Skolens hovedtavle for strøm er av eldre årgang og må skiftes ut til ny. Dette vil bidra til økt sikkerhet i strømforsyningen på skolene og optimalisere strømforbruket på skolen.

ENØK Algarheim skole – Oppgradering til LED-lys

Det har gradvis blitt skiftet ut gammel belysning over til LED-lys som vil gi besparelser på bruk av energi og vedlikehold av lyskilder. Utskifting av dette utføres mot slutten av 2020, men kun hvis det blir positivt vedtak om fortsatt drift av dette bygget. Dette behandles som egen sak første halvår 2020 og blir avklart der.

ENØK Algarheim skole – Etablere varmepumpe løsning

Ett godt ENØK tiltak er å skifte varmekilde til luft/vann varmepumpe i gymsal bygget på Algarheim skole, dersom dette bygget skal benyttes videre. Det ligger ikke inne i den nye skoles romprogram, men kan være egnet til å gi kommunen økt hallkapasitet. Etablering av dette utføres mot slutten av 2020, under forutsetning av at det blir positivt vedtak om fortsatt drift av dette bygget. Dette behandles som egen sak første halvår 2020 og blir avklart der.

Portefølje oppgradering av kommunale uteanlegg

Årlig bevilgning til løpende oppgraderinger og tilpasninger i forhold til blant annet krav til universell utforming for kommunale uteanlegg.

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Jessheim skole - Oppgradering av uteområder	2 000 000			
Udisponert andel portefølje oppgradering kommunale uteanlegg	1 200 000	4 700 000	1 200 000	1 200 000
Sum portefølje oppgradering kommunale uteanlegg	3 200 000	4 700 000	1 200 000	1 200 000

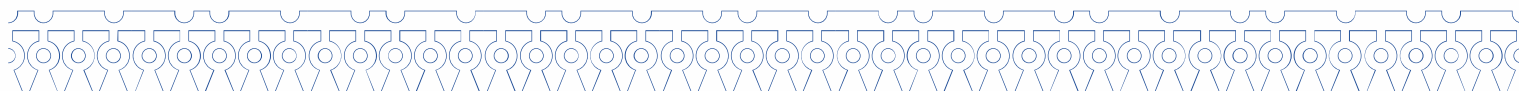
Portefølje utskiftninger og oppgraderinger av sentralvaskeriet

Det er behov for en årlig bevilgning til utskiftninger og oppgradering av utstyr og maskiner.

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Udisponert andel portefølje sentralvaskeri	300 000	500 000	500 000	500 000
Sum portefølje utskiftninger og oppgraderinger sentralvaskeriet	300 000	500 000	500 000	500 000

Portefølje utskiftninger maskiner og transportmidler Komei

Utskifting av maskiner og transportmidler for enhet kommunale eiendommer (Komei).

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Anskaffelse Decon x maskin	650 000			
Anskaffelse renholdsmaskiner kommunale formålsbygg	1 500 000			
Anskaffelse av biler Komei	1 600 000			
Udisponert andel av portefølje utskiftningsplan maskiner og transportmidler	3 050 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Sum Utsiftningsplan maskiner og transportmidler KOMEI	6 800 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000

KOMMUNALE BOLIGER

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Kommunale boliger	32 400 000	-	50 000 000	50 000 000
Oppgradering kommunale boliger	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Sum Kommunale boliger	42 400 000	10 000 000	60 000 000	60 000 000

Kommunale boliger

Kommunen kjøper boliger til vanskeligstilte. Det vil fremover et par år være mindre kjøp av egne boenheter og besørge at nedgangen i kjøp kompenseres med muligheter for nye tilvisningsavtaler. Dette er allerede avklart som fullverdige gode løsninger mellom HS og KOMEI.

Dagens boligmasse har over tid vært underfinansiert slik at det har oppstått stort behov for å prioritere vedlikehold av disse. Det er lagt opp til en 4 års plan for gjennomføring av dette som videreføres i 2020-2023.

KULTUR

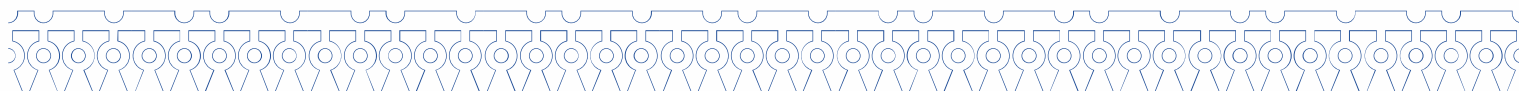
Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Portefølje Oppgradering kulturhus med utstyr	3 000 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Ungdomsklubb - Utredning	1 000 000	-	-	-
Kunst i underganger v/ Kløfta stasjon	500 000	-	-	-
Nytt kunstprosjekt Romsaasparken	1 500 000	-	-	-
Jessheim bibliotek - inventar	2 500 000	-	-	-
Sum Kultur	8 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000

Jessheim bibliotek – inventar

Det avsettes midler til fornying av inventar i 2020. Ved å fornye inventar vil biblioteket fremstå som mer attraktivt, styrket møteplassfunksjonen og mer fleksibel i bruk. Kostnadsberegningen er gjort ut fra erfaringstall fra Kløfta bibliotek, justert for større areal på Jessheim.

Portefølje - Oppgradering kultur

Årlig bane for oppgradering og fornying av utstyr.

ADMINISTRASJON

Investeringsprosjekter	Budsjett 2020	ØP 2021	ØP 2022	ØP 2023
Kommunens IKT systemer	1 000 000	1 500 000	1 000 000	-
Nettbrett og programmer	-	25 000 000	-	-
Egenkapitaltilskudd KLP	4 750 000	5 000 000	5 300 000	5 600 000
Tjenesteinnovasjon Digitalisering	15 000 000	10 000 000	7 500 000	5 000 000
Ullensaker kirkelige fellesråd, nytt tak Ullensaker kirke	7 000 000	-	-	-
Investering kirkeformål	400 000	400 000	400 000	400 000
Sum Administrasjon	28 150 000	41 900 000	14 200 000	11 000 000

Kommunens IKT systemer

Årlig ramme til nødvendige oppgradering av systemer og utstyr.

Egenkapitaltilskudd KLP

Det avsettes midler til innbetaling av egenkapitaltilskuddet til KLP.

Tjenesteinnovasjon Digitalisering

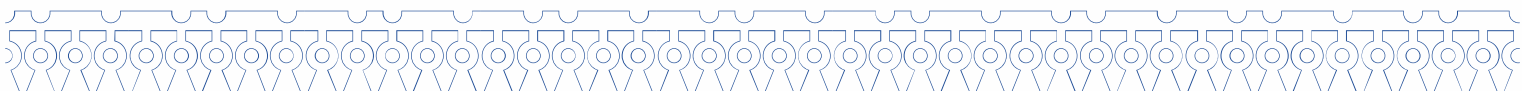
Kommunens vedtatte strategi for Tjenesteinnovasjon peker på tre sentrale satsningsområder; Innbyggeren som ressurs, Lærende organisasjon og Mennesker og teknologi. Tjenesteinnovasjon innen disse områdene vil resultere i utvikling av nye eller forbedrede tjenester, endring i måten vi organiserer oss, endring av arbeidsprosesser og/eller utnyttelse av ny kunnskap og teknologi. Tilgjengelige investeringsmidler vil i stor grad være knyttet til kostnader ved uttredd fra DGI, samt systemanskaffelser og andre tiltak knyttet til Ullensakers spesifikke behov innen effektivisering av tjenestene.

Ullensaker kirkelige fellesråd, nytt tak Ullensaker kirke

Det foreslås et investeringstilskudd på 7 mill kr i 2020 på grunn av behov for rehabilitering av taket på Ullensaker kirke.

Investering kirkeformål

Løpende investeringsramme til kirkelig fellesråd for nødvendig oppgradering på 0,4 mill kr. Dette gjennomføres i regi av Kirkelig fellesråd.

VEDLEGG 10 Kommunale gebyrer

Ullensaker kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester H-3/14. Selvkost innebærer at kommunens kostnader til å frembringe tjenestene, skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. Ullensaker kommune utarbeider selvkostbudsjett og etterkalkyle i samarbeid med Momentum Selvkost AS.

Utfordringer med selvkostbudsjettet

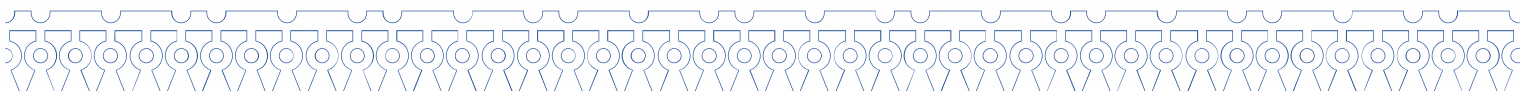
Det er en rekke faktorer som Ullensaker kommune ikke rår over i forhold til hva selvkostresultatet for det enkelte år vil bli. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 0,5 %-poeng), gjennomføringsevne på planlagte prosjekter (kapasitetsbegrensninger internt og eksternt), samt (uventede) inntekter fra nye abonnenter eller brukere. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.

Generelle forutsetninger

Kalkylerenten er for 2020 anslått å være 2,38 %. Lønnsvekst fra 2019 til 2020 er satt til 3,5 % mens generell prisvekst er satt til 2,1 %. Budsjettet er utarbeidet i september/oktober 2019. Beregningene er gjort på bakgrunn av selvkostregnskapet for 2018 og prognose basert på regnskapstall pr august 2019. Tallene for 2020 til 2023 er beregnet til budsjett/økonomiplan. Ved behov for ytterligere grunnlagstall og beregningsmetoder henvises det til kommunens selvkostmodell Momentum Selvkost Kommune.

Spesielle forhold

Selvkostområdene vann og avløp har spesielle utfordringer knyttet til både store inntekter og kommende store investeringer som påvirker gebyrene til forbruker. Med denne begrunnelsen har Ullensaker kommune søkt å tilpasse økningen av gebyrene på en måte som gjør at innbyggerne får en forutsigbar og gradvis økning.

Gebyrområde VANN

Gebyrhjemler:

- Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg av 16. mars 2012 nr. 12
- Forurensningsforskriften av 1. juni 2004

Selvkostoppstilling

Vann	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gebyrinntekter	57 176 639	74 442 777	70 338 197	75 397 922	82 662 667	90 573 784
Øvrige driftsinntekter	6 345 600	100 000	0	0	0	0
Driftsinntekter	63 522 239	74 542 777	70 338 197	75 397 922	82 662 667	90 573 784
Direkte driftsutgifter	32 803 601	31 953 900	34 953 900	35 852 078	36 774 392	37 721 515
Avskrivningskostnad	20 297 183	25 003 983	29 425 954	33 715 322	37 033 651	38 948 249
Kalkulatorisk rente	12 531 031	14 272 276	15 984 816	18 496 330	20 827 322	22 563 573
Indirekte driftsutgifter (netto)	1 828 045	1 884 715	1 943 141	2 003 378	2 065 483	2 129 513
Indirekte avskrivningskostnad	42 832	42 832	40 480	40 480	40 480	40 480
Indirekte kalkulatorisk rente	29 864	26 658	23 629	22 589	21 892	21 505
Driftskostnader	67 532 555	73 184 363	82 371 920	90 130 178	96 763 220	101 424 835
Resultat	-4 010 073	1 358 414	-12 033 723	-14 732 256	-14 100 553	-10 851 051
Kostnadsdekning i %	94,1 %	101,9 %	85,4 %	83,7 %	85,4 %	89,3 %

Selvkostfond 01.01	49 815 166	46 938 193	49 339 427	38 176 488	24 057 358	10 296 947
+ Avsetning til selvkostfond	0					
- Bruk av selvkostfond	-4 010 073	1 358 414	-12 033 723	-14 732 256	-14 100 553	-10 851 051
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond	1 133 100	1 042 821	870 784	613 126	340 142	99 377
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	46 938 193	49 339 427	38 176 488	24 057 358	10 296 947	-454 727

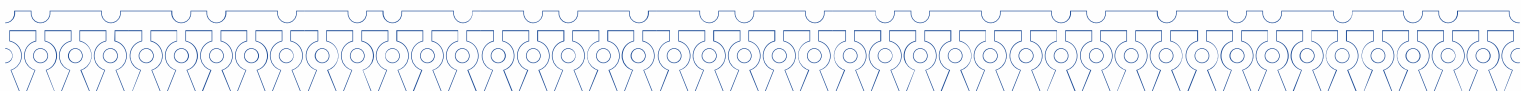
Selvkostfondet for Vann er brukt opp i løpet av 2023.

Gebyrutvikling

Forbruksgebyr	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Sum økning 2019-2023
Forbruksgebyr kr/m ³ eks mva	12,14	14,06	14,77	15,71	17,19	18,76	4,70
Endring i forbruksgebyr fra året før (%)	7,24 %	15,82 %	5,05 %	6,36 %	9,42 %	9,13 %	33,43 %
Tilknytningsgebyr kr/m ³ eks mva	142,00	168,00	172,00	176,00	180,00	184,95	16,95

I Ullensaker kommune består vanngebyret av et variabelt forbruksgebyr. Fra 2019 til 2020 økes vanngebyret med 5 %.

Det er lagt opp til en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 9 % fra 2019 til 2023. Økningen skyldes for det meste store investeringer. Tilknytningsgebyret er justert opp med 2,4 % fra 2019 til 2020.

Gebyrområde AVLØP

Gebyrhjemler:

- Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg av 16. mars 2012 nr. 12
- Forurensningsforskriften av 1. juni 2004

Selvkostoppstilling

Avløp	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gebyrinntekter	83 936 647	91 070 000	86 196 090	89 796 207	92 877 834	96 161 223
Øvrige driftsinntekter	10 584 431	7 395 000	7 589 400	7 789 049	7 994 088	8 204 663
Driftsinntekter	94 521 078	98 465 000	93 785 490	97 585 256	100 871 922	104 365 886
Direkte driftsutgifter	58 214 694	54 700 000	55 490 000	56 881 400	58 309 358	59 774 875
Avskrivningskostnad	17 765 694	19 845 745	22 466 083	27 297 331	34 565 299	41 963 680
Kalkulatorisk rente (2,00 %)	7 516 928	8 459 835	9 367 311	11 905 798	16 633 240	22 439 101
Indirekte driftsutgifter (netto)	2 326 166	2 398 278	2 472 624	2 549 275	2 628 303	2 709 780
Indirekte avskrivningskostnad	46 123	46 123	41 694	41 694	41 694	41 694
Indirekte kalkulatorisk rente (2,00 %)	32 374	28 905	25 647	24 562	23 851	23 478
Driftskostnader	85 901 978	85 478 886	89 863 359	98 700 060	112 201 745	126 952 608
Resultat	8 619 353	12 986 114	3 922 131	-1 114 805	-11 329 823	-22 586 722
Kostnadsdekning i %	110,0 %	115,2 %	104,4 %	98,9 %	89,9 %	82,2 %

Selvkostfond 01.01	70 226 624	80 612 487	95 506 212	101 387 435	102 279 148	92 881 611
+ Avsetning til selvkostfond						
- Bruk av selvkostfond	8 619 353	12 986 114	3 922 131	-1 114 805	-11 329 823	-22 586 722
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond	1 766 510	1 907 611	1 959 092	2 006 518	1 932 285	1 664 400
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	80 612 487	95 506 212	101 387 435	102 279 148	92 881 611	71 959 289

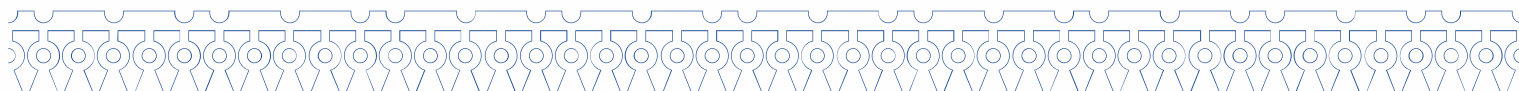
Selvkostfondet for Avløp forutsettes å være lik kr 0 ved utgangen av 2027.

Gebyrutvikling

Forbruksgebyr	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Sum økning 2019-2023
Forbruksgebyr kr/m ³ eks mva	19,04	19,13	19,70	20,44	21,02	21,64	2,51
Endring i forbruksgebyr fra året før (%)	3,03 %	0,47 %	2,98 %	3,76 %	2,84 %	2,95 %	13,12 %
Tilknytningsgebyr kr/m ³ eks mva	168,00	198,24	203,20	208,28	213,48	218,82	20,58

I Ullensaker kommune består avløpsgebyret av et variabelt forbruksgebyr, uten fastledd. Fra 2019 til 2020 økes avløpsgebyret marginalt med 3 %.

Det er lagt opp til en gjennomsnittlig årlig økning i årsgebyret på 2,6 % i perioden fra 2019 til 2023. Det er opparbeidet store fond som vil bli brukt utover i planperioden til å finansiere store investeringer, herunder kapasitetsutvidelse på Gardermoen renseanlegg. Tilknytningsgebyret økes med 2,5 % fra 2019 til 2020.

Gebyrområdet RENOVASJON

Gebyrhjemler:

- Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) av 13. mars 1981, § 34

Selvkostoppstilling

Renovasjon	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gebyrinntekter	36 172 358	40 780 641	42 558 116	44 401 405	46 193 925	44 643 158
Øvrige driftsinntekter	514 768	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Driftsinntekter	36 687 126	40 835 641	42 613 116	44 456 405	46 248 925	44 698 158
Direkte driftsutgifter	35 203 428	38 827 400	40 855 000	41 962 825	43 100 742	44 269 570
Avskrivningskostnad	0	0	625 000	1 375 000	1 375 000	1 375 000
Kalkulatorisk rente (2,00 %)	0	0	244 969	769 881	1 046 250	1 039 125
Indirekte driftsutgifter (netto)	445 035	458 831	473 055	487 719	502 839	518 427
Indirekte avskrivningskostnad	5 990	5 990	4 962	4 962	4 962	4 962
Indirekte kalkulatorisk rente (2,00 %)	3 872	3 446	3 053	2 924	2 839	2 795
Driftskostnader	35 658 324	39 295 667	42 206 038	44 603 311	46 032 632	47 209 878
Resultat	1 028 802	1 539 974	407 078	-146 906	216 293	-2 511 720
Kostnadsdekning i %	102,9 %	103,9 %	101,0 %	99,7 %	100,5 %	94,7 %

Selvkostfond 01.01	749 693	1 808 454	3 404 896	3 884 503	3 813 437	4 108 162
+ Avsetning til selvkostfond	0					
- Bruk av selvkostfond	1 028 802	1 539 974	407 078	-146 906	216 293	-2 511 720
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond	29 959	56 468	72 530	75 840	78 432	58 187
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	1 808 454	3 404 896	3 884 503	3 813 437	4 108 162	1 654 629

Selvkostfondet for Renovasjon vil være brukt opp i løpet av 2024.

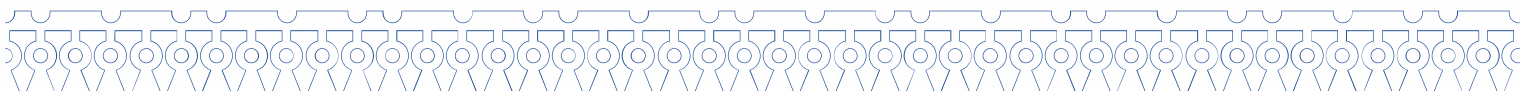
Gebyrutvikling

Forbruksgebyr	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Sum økning 2019-2023
Normalgebyr, grunngebyr+140 l rest + 140 l papir + plast ekskl. mva.	2 321	2 505	2 505	2 505	2 505	2 328	-177,00
Endring i forbruksgebyr fra året før (%)	3,34 %	7,93 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	-7,07 %	-7,07 %

I Ullensaker kommune består gebyret for renovasjon av fire deler:

- Grunnggebyr (fast beløp)
- Gebyr for restavfall
- Gebyr for papir
- Gebyr for plast (fast beløp)

Budsjettet legger opp til en tilnærmet uendrede gebyrer fra 2019 til 2022 og deretter en nedgang.

Gebyrområde FEIING

Gebyrhjemler:

- Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonslover) av 14. juli 2002, § 28.

Selvkostoppstilling

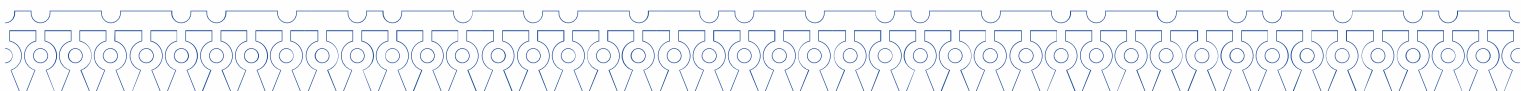
Feiing	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gebyrinntekter	5 076 305	4 085 129	3 794 459	3 827 057	3 883 132	3 922 964
Øvrige driftsinntekter	870 624	0	0	0	0	0
Driftsinntekter	5 946 929	4 085 129	3 794 459	3 827 057	3 883 132	3 922 964
Direkte driftsutgifter	4 201 247	4 280 744	4 409 166	4 497 350	4 587 297	4 679 043
Avskrivningskostnad	0	0	0	0	0	0
Kalkulatorisk rente (2,00 %)	0	0	0	0	0	0
Indirekte driftsutgifter (netto)	53 022	54 331	56 015	57 752	59 542	61 388
Indirekte avskrivningskostnad	37	37	24	24	24	24
Indirekte kalkulatorisk rente (2,00 %)	28	25	22	22	21	21
Driftskostnader	4 254 333	4 335 137	4 465 228	4 555 147	4 646 884	4 740 476
Resultat	1 692 596	-250 008	-670 769	-728 090	-763 752	-817 512
Kostnadsdekning i %	139,8 %	94,2 %	85,0 %	84,0 %	83,6 %	82,8 %

Selvkostfond 01.01	2 913 624	4 695 330	4 545 413	3 959 265	3 302 720	2 597 385
+ Avsetning til selvkostfond						
- Bruk av selvkostfond	1 692 596	-250 008	-670 769	-728 090	-763 752	-817 512
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (2,00 %)	89 110	100 090	84 622	71 545	58 417	44 648
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	4 695 330	4 545 413	3 959 265	3 302 720	2 597 385	1 824 521

Det er lagt til grunn at fondet vil være tilnærmet brukt i løpet av utgangen av 2026.

Forbruksgebyr	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Sum økning 2019-2023
Feiegebyr pr pipeløp ekskl. mva.	271,00	216,00	196,00	196,00	196,00	196,00	-20,00
Endring i forbruksgebyr fra året før (%)	8,40 %	-20,30 %	-9,26 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	-9,26 %

Gebyrene for feiing ble på et tidligere tidspunkt økt for å hente inn et fremførbart underskudd på området. Dette er nå dekket inn og det er grunnlag for en reduksjon i gebyrene.

Gebyrområde SLAMTØMMING (SEPTIK)

Gebyrhjemler:

- Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) av 13. mars 1981, § 34

Selvkostoppstilling

Septik	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gebyrinntekter	1 889 389	2 173 339	2 253 625	2 298 563	2 299 233	2 299 166
Øvrige driftsinntekter	-625	475 071	475 071	475 071	475 071	475 071
Driftsinntekter	1 888 765	2 648 410	2 728 696	2 773 634	2 774 304	2 774 237
Direkte driftsutgifter	1 796 564	2 690 000	2 757 000	2 825 749	2 896 295	2 968 687
Avskrivningskostnad	37 564	37 564	37 564	7 533	0	0
Kalkulatorisk rente	2 404	1 399	529	75	0	0
Indirekte netto driftsutgifter	57 923	59 719	61 570	63 479	65 446	67 475
Indirekte avskrivningskostnad	1 216	1 216	1 072	1 072	1 072	1 072
Indirekte kalkulatorisk rente	927	830	738	710	692	684
Driftskostnader	1 896 597	2 790 726	2 858 473	2 898 618	2 963 505	3 037 918
Resultat	-7 832	-142 316	-129 777	-124 983	-189 201	-263 681
Kostnadsdekning i %	99,6 %	94,9 %	95,5 %	95,7 %	93,6 %	91,3 %

Selvkostfond 01.01	1 122 883	1 141 571	1 022 696	912 172	804 097	629 086
+ Avsetning til selvkostfond	0			0	0	1
- Bruk av selvkostfond	-7 832	-142 316	-129 777	-124 983	-189 201	-263 681
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond	26 520	23 442	19 252	16 909	14 190	10 144
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	1 141 571	1 022 696	912 172	804 097	629 086	375 550

Selvkostfondet for Slamtømming forutsettes å være lik kr 0 ved utgangen av 2025.

Forbruksgebyr	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Sum økning 2019-2023
Septiktank -3 m ³ ekskl. mva.	1 957,00	1 978,00	2 017,00	2 058,00	2 058,00	2 058,00	80,00
Endring i forbruksgebyr fra året før (%)	4,43 %	1,07 %	1,97 %	2,03 %	0,00 %	0,00 %	4,04 %

I Ullensaker kommune er gebyret for slamtømming beregnet ut fra størrelse (m³) på septiktank/minirensanlegg som skal tømmes. Fra 2019 til 2020 økes gebyret for slamtømming med 2 %.

Gebyrområde BYGGESAK

Gebyrhjemler:

- Plan og bygningsloven av 27. juni 2008, § 33-1

Selvkostoppstilling

Byggesak	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gebyrinntekter	6 957 073	6 400 000	11 028 409	12 482 172	12 290 805	12 633 957
Øvrige driftsinntekter	916 945	900 000	350 000	350 000	350 000	350 000
Driftsinntekter	7 874 018	7 300 000	11 378 409	12 832 172	12 640 805	12 983 957
Direkte driftsutgifter	11 358 725	9 822 000	10 434 000	10 732 100	11 038 965	11 354 857
Avskrivningskostnad	307 802	120 923	17 704	17 704	17 704	17 704
Kalkulatorisk rente	12 943	7 265	5 275	4 870	4 541	4 270
Indirekte netto driftsutgifter	811 834	837 001	862 948	889 699	917 280	945 716
Indirekte avskrivningskostnad	45 385	45 385	44 549	44 549	44 549	44 549
Indirekte kalkulatorisk rente	18 570	16 166	13 933	12 908	12 082	11 415
Driftskostnader	12 555 260	10 848 741	11 378 409	11 701 831	12 035 121	12 378 511
+/- Korrigering av tidligere års feil i kalkyle	-606 057					
Resultat	-5 287 299	-3 548 741	-0	1 130 341	605 684	605 446
Kostnadsdekning i %	62,7 %	67,3 %	100,0 %	109,7 %	105,0 %	104,9 %

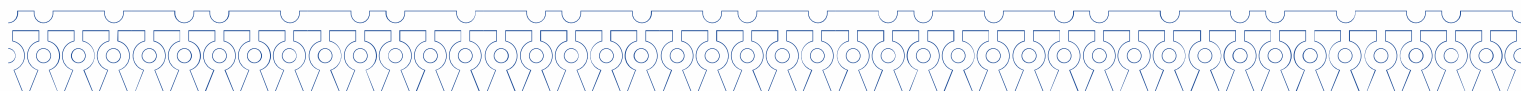
Selvkostfond 01.01	5 976 547	768 238	0	0	0	0
+ Avsetning til selvkostfond	0					
- Bruk av selvkostfond	-5 287 299	-768 238				
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond	78 990					
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	768 238	0	0	0	0	0

Fremførbart underskudd 01.01			-2 802 537	-2 858 868	-1 774 171	-1 197 914
- Underskudd til fremføring		-2 780 503		1 130 341	605 684	605 446
- Kalkulert rentekostnad selvkostfond		-22 034	-56 331	-45 645	-29 427	-18 262
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente)		-2 802 537	-2 858 868	-1 774 171	-1 197 914	-610 730

Gebyrutvikling

Gebyrforskriften for byggesak, regulering og kart- og oppmåling ble revidert i 2016. Byggesak hadde opparbeidet et stort fond, og prisene ble derfor satt noe lave slik at fondet skulle brukes. Nå er det nødvendig å øke prisene slik at gebyrene dekker faktiske kostnader på området. Prisene er økt med gjennomsnittlig 55 %.

Etter ny kommunelov er det vedtatt nye forskrifter på selvkost. Etter de nye reglene er det ikke anledning til å framføre underskudd til senere år på områdene Byggesak, Regulering, Oppmåling og Eierseksjonering. Det er ikke avklart om dette også vil gjelde for allerede opparbeidede underskudd.

Gebyrområde KART OG OPPMÅLING

Gebyrhjemler:

- Matrikkelloven av 17. juni 2005, § 32.

Selvkostoppstilling

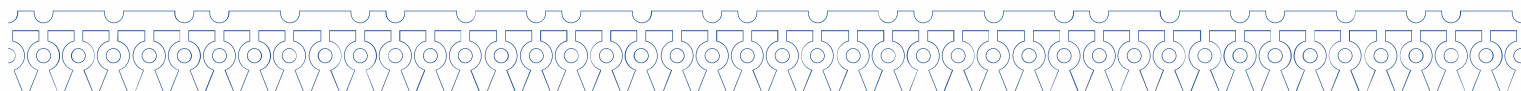
Oppmåling	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gebyrinntekter	5 532 148	4 000 000	4 554 049	4 695 222	4 913 598	5 130 112
Øvrige driftsinntekter	4 403	168 600	0	0	0	0
Driftsinntekter	5 536 551	4 168 600	4 554 049	4 695 222	4 913 598	5 130 112
Direkte driftsutgifter	4 485 252	4 332 900	4 373 000	4 505 560	4 642 169	4 782 952
Avskrivningskostnad	25 879	0	0	0	0	0
Kalkulatorisk rente	307	0	0	0	0	0
Indirekte netto driftsutgifter	419 282	432 280	445 681	459 497	473 741	488 427
Indirekte avskrivningskostnad	30 901	30 901	30 532	30 532	30 532	30 532
Indirekte kalkulatorisk rente	14 240	12 482	10 838	10 123	9 563	9 131
Driftskostnader	4 975 861	4 808 563	4 860 051	5 005 712	5 156 006	5 311 043
Resultat	560 690	-639 963	-306 002	-310 490	-242 408	-180 931
Kostnadsdekning i %	111,3 %	86,7 %	93,7 %	93,8 %	95,3 %	96,6 %

Selvkostfond 01.01	1 757 576	2 366 565	1 771 422	1 497 950	1 214 180	993 632
+ Avsetning til selvkostfond	560 690		0	0	0	1
- Bruk av selvkostfond		-639 963	-306 002	-310 490	-242 408	-180 931
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond	48 299	44 820	32 530	26 720	21 860	18 425
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	2 366 565	1 771 422	1 497 950	1 214 180	993 632	831 127

Gebyrutvikling

Gebyrforskriften for byggesak, regulering og kart- og oppmåling ble revidert i 2016. For å opprettholde prinsippet om at selvkostområdet skal være selvfinansierende økes prisene gjennomsnittlig med 8 %.

Etter ny kommunelov er det vedtatt nye forskrifter på selvkost. Etter de nye reglene er det ikke anledning til å framføre underskudd til senere år på områdene Byggesak, Regulering, Kart og Oppmåling og Eierseksjonering. Det er ikke avklart om dette også vil gjelde for allerede opparbeidede underskudd.

Gebyrområde REGULERING

Gebyrhjemler:

- Plan og bygningsloven av 27. juni 2008, § 33-1

Selvkostoppstilling

Regulering	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gebyrinntekter	2 308 675	3 300 000	2 709 563	2 793 816	2 876 915	2 962 656
Øvrige driftsinntekter	44 486	7 200	0	0	0	0
Driftsinntekter	2 353 161	3 307 200	2 709 563	2 793 816	2 876 915	2 962 656
Direkte driftsutgifter	2 871 053	2 326 680	2 330 640	2 402 260	2 476 088	2 552 192
Avskrivningskostnad	0	0	0	0	0	0
Kalkulatorisk rente	0	0	0	0	0	0
Indirekte netto driftsutgifter	262 365	270 498	278 884	287 529	296 442	305 632
Indirekte avskrivningskostnad	22 734	22 734	22 506	22 506	22 506	22 506
Indirekte kalkulatorisk rente	9 334	8 127	7 005	6 487	6 069	5 732
Driftskostnader	3 165 486	2 628 039	2 639 035	2 718 783	2 801 106	2 886 062
Resultat	-812 325	679 161	70 528	75 033	75 809	76 594
Kostnadsdekning i %	74,3 %	125,8 %	102,7 %	102,8 %	102,7 %	102,7 %

Selvkostfond 01.01	0	0	0	0	0	65 229
+ Avsetning til selvkostfond					64 693	76 594
- Bruk av selvkostfond						
+ Kalkulert renteiinntekt selvkostfond					536	2 112
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente)	0	0	0	0	65 229	143 935

Fremførbart underskudd 01.01	0	-821 951	-153 354	-85 200	-11 116	0
- Underskudd til fremføring	-812 325	679 161	70 528	75 033	11 116	0
- Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd (2,37 %)	-9 626	-10 564	-2 374	-949		
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente)	-821 951	-153 354	-85 200	-11 116	0	0

Gebyrutvikling

Gebyrforskriften for byggesak, regulering og kart- og oppmåling ble revidert i 2016. For å opprettholde prinsippet om at selvkostområdet skal være selvfinansierende økes prisene.

Etter ny kommunelov er det vedtatt nye forskrifter på selvkost. Etter de nye reglene er det ikke anledning til å framføre underskudd til senere år på områdene Byggesak, Regulering, Kart og Oppmåling og Eierseksjonering. Det er ikke avklart om dette også vil gjelde for allerede opparbeidede underskudd.

VEDLEGG 11 Prislister

Skole

Tjeneste	Pris 2019 kr/mnd	Prisøkning %	Prisøkning kr	Pris 2020 kr/mnd
Skolefritidsordning, hel plass	3 206	3,1 %	99	3 305
Skolefritidsordning, delt plass	2 085	3,1 %	65	2 150
Kostpenger hel plass	227	3,1 %	7	234
Ekstra dag i forbindelse med skolens ferier	172	3,1 %	5	177
For sent henting (pr time)	199	3,1 %	6	206

Voksenopplæringen

Tjeneste	Pris 2019 kr/skoleår	Prisøkning %	Prisøkning kr	Pris 2020 kr/skoleår
Norskundervisning - dagtid (Ny pris fra 01.01.2014)	32 400	3,1 %	1 004	33 404
Norskundervisning - ettermiddag	20 700	3,1 %	642	21 342
Norskundervisning - kveldstid	8 400	3,1 %	260	8 660
Depositum - skolebøker	500	3,1 %	16	516
50 t samfunnskunnskapskurs, pris pr kurs	3 500	3,1 %	109	3 609
Norskprøve, pris pr prøve	1 000	3,1 %	31	1 031

Barnehage

Tjeneste	Pris 2019 kr/mnd	Prisøkning %	Prisøkning kr	Pris 2020 kr/mnd
Barnehagesats fra 1.1.2020	2 990	3,1 %	95	3 135
Barnehagesats fra 1.8.2019	3 040	3,1 %		
Kostpenger	379	3,1 %	12	390
For sent henting (pr time)	199	3,1 %	6	205

* Barnehagesats skal være maks 6% av husstandens inntekt. Foresatte kan søke om redusert barnehagesats, og satsen beregnes individuelt.

* Det tilbys gratis kjernetid i barnehagen for 2-, 3-, 4- og 5-åringer i familier med lav inntekt.

Bibliotek

Tjeneste	Pris 2019 kr	Prisøk %	Prisøk kr	Pris 2020 kr
For sent leverte bøker, 1. puring	30	-100,0%	-30	0
For sent leverte bøker, 2. puring	30	-100,0%	-30	0
Erstatning bøker/lydbøker for voksne *	475	5,3%	25	500
Erstatning bøker/lydbøker for barn **	325	7,7%	25	350
Erstatning Tegneserie	185	8,1%	15	200
Erstatning Tidsskrift	135	3,7%	5	140
Erstatning Språkkurs	690	3,6%	25	715
Erstatning Musikk-CD	250	4,0%	10	260
Erstatning Video/DVD	0	100,0%	100	100
Erstatning spill	535	2,8%	15	550

Kulturskole

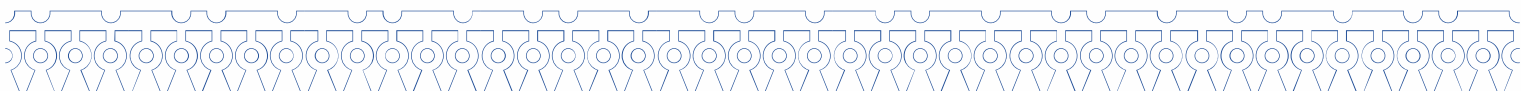
Tjeneste	Pris 2019 kr/år	Prisøk %	Prisøk kr	Pris 2020 kr/år
Instrumentalundervisning individuell	3 100	3,2%	100	3 200
Instrumentalundervisning gruppe	3 100	3,2%	100	3 200
Sangundervisning	3 100	3,2%	100	3 200
Teater 90 min	3 100	3,2%	100	3 200
Teater 120 min	3 280	3,7%	120	3 400
Teater BUSTival	1 650	3,0%	50	1 700
Barnekor	2 250	2,2%	50	2 300
Aspirantkor	2 250	2,2%	50	2 300
Ungdomskor	3 280	2,1%	70	3 350
Samspillgrupper/band	3 100	3,2%	100	3 200
Dans - 45 minutters gruppe	2 250	2,2%	50	2 300
Dans - 60 minutters gruppe	2 950	1,7%	50	3 000
Dans 75 minutters gruppe	3 100	3,2%	100	3 200
Dans 120 minutter **	3 280	2,1%	70	3 350
Salg til musikkforeninger	3 100	3,2%	100	3 200
Leie av instrumenter	900	0,0%	0	900
Materiellavgift	80	0,0%	0	80
Materiellavgift BUST	40	0,0%	0	40

* Korrigering fra 150 minutter til 75 minutter

** Ny kategori

Kino

Tjeneste	Pris 2019 kr	Prisøk %	Prisøk kr	Pris 2020 kr
Kinobillett, voksen	120	4,2%	5	125
Kinobillett, barn	90	5,6%	5	95
Kinobillett, honnør	100	5,0%	5	105
Kinobillett, 3D voksen	145	3,4%	5	150
Kinobillett, 3D barn	115	4,3%	5	120
Kinobillett, 3D honnør	125	4,0%	5	130

Kulturhus

Tjeneste		Pris 2019 kr/time	Prisøk %	Prisøk kr	Pris 2020 kr/time
Teknikertjenester lokalt kulturliv amatører		500	0,0%	0	500
Teknikertjenester kommersielle, eksterne, profesjonelle		600	0,0%	0	600
		Pris 2019 kr/dag	Prisøk %	Prisøk kr	Pris 2020 kr/dag
Utleie Kong Rakne kommunale instanser hverdager 800 - 1600. Inkluderer ikke tekniker/rigg		0		0	0
Utleie Kisi og Vesong kommunale instanser. Inkluderer rigg av konferansebenk, hverdager kl 0800-1600		1 000	0,0%	0	1 000
Utleie foaje lokale lag og foreninger		850	5,9%	50	900
Utleie foaje eksterne og private		1 600	6,3%	100	1 700
Utleie Galleri Jessheim lokale lag og foreninger		2 100	4,8%	100	2 200
Utleie Galleri Jessheim eksterne og private		3 400	2,9%	100	3 500
		Pris 2019 kr	Prisøk %	Prisøk kr	Pris 2020 kr
Utleie Kong Rakne - eksterne	Hel dag / kveld (hverdag)	10 300	2,9%	300	10 600
	1/2 dag (hverdag)	6 800	2,9%	200	7 000
	Helg	16 000	3,1%	500	16 500
	Superkommersielle leietakere	18 500	5,4%	1 000	19 500
Utleie Kong Rakne - lag/foreninger/skole	Hel dag / kveld (hverdag)	5 400	3,7%	200	5 600
	1/2 dag (hverdag)	3 500	14,3%	500	4 000
	Helg	6 500	3,1%	200	6 700
Utleie Jasseimr - eksterne	Hel dag / kveld (hverdag)	3 600	2,8%	100	3 700
	1/2 dag (hverdag)	2 500	4,0%	100	2 600
	Helg	4 600	4,3%	200	4 800
	Superkommersielle leietakere	5 000	4,0%	200	5 200
Utleie Jasseimr - lag/foreninger/skole	Hel dag / kveld (hverdag)	2 400	4,2%	100	2 500
	1/2 dag (hverdag)	1 700	5,9%	100	1 800
	Helg	2 900	3,4%	100	3 000
Utleie Vesong - eksterne	Hel dag / kveld (hverdag)	6 400	3,1%	200	6 600
	1/2 dag (hverdag)	4 300	4,7%	200	4 500
	Helg	9 200	3,3%	300	9 500
Utleie Vesong - lag/foreninger/skole	Hel dag / kveld (hverdag)	3 500	2,9%	100	3 600
	1/2 dag (hverdag)	2 300	4,3%	100	2 400
	Helg	4 300	4,7%	200	4 500
Utleie Kisi - eksterne	Hel dag / kveld (hverdag)	4 300	4,7%	200	4 500
	1/2 dag (hverdag)	3 300	3,0%	100	3 400
	Helg	6 000	3,3%	200	6 200
Utleie Kisi - lag/foreninger/skole	Hel dag / kveld (hverdag)	2 400	4,2%	100	2 500
	1/2 dag (hverdag)	1 800	5,6%	100	1 900
	Helg	2 900	3,4%	100	3 000
Utleie Ullr (herredsstyresalen) - eksterne	Hel dag / kveld (hverdag)	3 700	5,4%	200	3 900
	1/2 dag (hverdag)	2 600	3,8%	100	2 700
	Helg	4 500	4,4%	200	4 700
Utleie Ullr (herredsstyresalen) - lag/foreninger/skole	Hel dag / kveld (hverdag)	2 300	4,3%	100	2 400
	1/2 dag (hverdag)	1 700	5,9%	100	1 800
	Helg	2 800	3,6%	100	2 900

Ekstraforestilling samme dag er leiepris 60,- kr pr solgt billett. (Gjelder kommersielle)

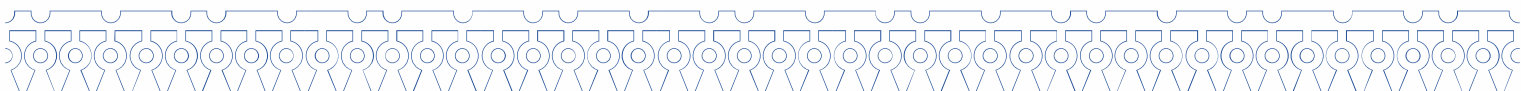
Bevegelig husleie per solgt billett;

30,- for kommersielle

20,- for eksterne

10,- for lokale.

I tråd med etablert praksis økes priser for leie hvert annet år. Neste prisøkning er i 2022.

Helsestasjon

Tjeneste	Pris 2019 kr/dose	Prisøkkn %	Prisøkkn kr	Pris 2020 kr/dose
Boostrix - Polio	400	0,0%	0	400
Polio	255	0,0%	0	255
Gulfeber	500	0,0%	0	500
Hepatitt A barn	370	0,0%	0	370
Hepatitt A voksen	415	0,0%	0	415
Hepatitt B, barn	290	0,0%	0	290
Hepatitt B, voksen	330	0,0%	0	330
Hepatitt A+B barn	475	1,1%	5	480
Hepatitt A+B voksen	590	1,7%	10	600
Japansk Encephalitt	925	0,5%	5	930
Meningococc Bexsero				1 100
Meningococc Trumenba				960
Meningococc A+C+W+Y "GSK"	500	2,0%	10	510
Tyfoid, injeksj.	325	1,5%	5	330
Tyfoid, oral				330
Dukoral 1 dose	300	0,0%	0	300
Rabies	635	0,8%	5	640
Skogflått, barn	440	0,0%	0	440
Skogflåt, voksen	450	0,0%	0	450
MMR, meslinger, kuma og røde hunder barn	100	0,0%	0	100
MMR, meslinger, kuma og røde hunder voksen	170	-11,8%	-20	150
BCG, tuberkulose barn	100	0,0%	0	100
BCG, tuberkulose voksen	170	0,0%	0	170
HPV, gardasil	1325	13,2%	175	1 500
Cervarix	1045	-4,3%	-45	1 000
Vannkopper				580
Konsultasjonsgebyr familie				150
Konsultasjonsgebyr, fra 16 år	100	0,0%	0	100

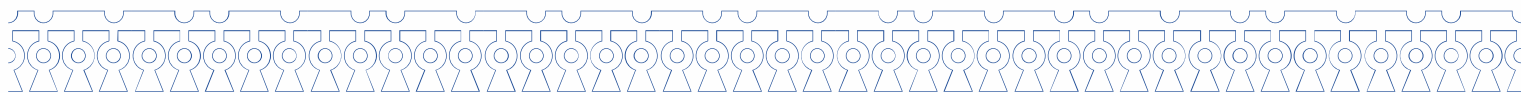
Ved avbestilling av time senere enn dagen i forveien, sendes et krav om konsultasjonsgebyr, gjelder også for barn.	170	170
Fritagelsesattest for vaksiner mot gulfeber (kun p.g.a. medisinske årsaker)	60	60
Utsteding av nytt internasjonalt vaksinasjonskort	100	100
Resept på tyfoidkapsler	60	60
Resept på malariatabletter	60	60
Priser satt etter Folkehelseinstitutt sine utsalgspriser.		

PRO Kløfta, Jessheim Øst, Jessheim Vest og Helsehus

Tjeneste		Pris 2019 kr/time	Prisøk %	Prisøk kr	Pris 2020 kr/time
Maks beløp per husstand for hjemmehjelp i måneden	< 2G: 1	210			210*
	2G-3G: 2,5	245	3,1 %	8	253
	3G-4G: 5	245	3,1 %	8	253
	4G-5G: 5	306	3,1 %	9	315
	>5G: 5	398	3,1 %	12	411
Transport til og fra dagsenter/dagsopphold	< 2G:	0	3,1 %	0	0
	2G - 4G:	164	3,1 %	5	169
	> 4G:	327	3,1 %	10	337
Opphold i bofellesskap Gystadmyr		8 498	3,1 %	263	8 761
		Pris 2019 kr/porsj.	Prisøk %	Prisøk kr	Pris 2020 kr/porsj.
Matombringing		85	3,1 %	3	88
		Pris 2019 kr/dag	Prisøk %	Prisøk kr	Pris 2020 kr/dag
Korttidsopphold i institusjon/rehabiliteringsavdeling		165	0,0 %	0	165*
Dagsenter		135	3,1 %	4	139
Dagsenter ved rehabiliteringsavdelingen		159	3,1 %	5	164
		Pris 2019 kr/kurs	Prisøk %	Prisøk kr	Pris 2020 kr/kurs
Frisklivssentral 12 ukers oppfølging (unntatt barn og gravide)		410	3,1 %	13	423
Kurs ved frisklivssentralen, kursmateriell til bruk		526	3,1 %	16	542
		Pris 2019 kr	Prisøk %	Prisøk kr	Pris 2020 kr
Trygghetsalarm Installering		1 026	3,1 %	32	1 058
		Pris 2019 kr/år	Prisøk %	Prisøk kr	Pris 2020 kr/år
Trygghetsalarm leie	< 2G:	1 281	240 %	3 075	4 356
	2G-3G:	2 049	113 %	2 307	4 356
	3G-4G:	2 817	55 %	1 539	4 356
	4G-5G:	3 587	21 %	769	4 356
	> 5G:	4 354	0 %	2	4 356

*Prisene fastsettes av Helsedirektoratet og er ennå ikke klare for 2019.

Utleie av kommunale bygg

Tjeneste		Pris 2019 kr	Prisøk %	Prisøk kr	Pris 2020 kr
Ullensaker kommune - leiepriser for lag, foreninger og private hjemmehørende i Ullensaker					
Leie av klasserom	1-5 timer (pr time)	190	5,3 %	10,0	200
	,	1 330	3,0 %	40,0	1 370
	Sesongleie pr halvår (>10ganger)	3 450	3,2 %	110,0	3 560
SFO-lokale / personalrom / kjøkken / garderobes	1-5 timer pr time	210	4,8 %	10,0	220
	>5 timer pr døgn	1 560	3,2 %	50,0	1 610
	Sesongleie pr halvår (>10ganger) pr hal	4 200	3,1 %	130,0	4 330
Leie av svømmehall	Pr. time	400	2,5 %	10,0	410
	Sesongleie pr halvår (>10ganger)	8 000	3,1 %	250,0	8 250
Leie av gymsal	Pr time	280	3,6 %	10,0	290
	Sesongleie pr halvår (>10ganger)	4 980	3,0 %	150,0	5 130
Leie av aula/ auditorium	Pr time	280	3,6 %	10,0	290
	Sesongleie pr halvår (>10ganger)	4 980	3,0 %	150,0	5 130
Skolebygg ifm. Loppemarked o.l i helge	Leie pr.dag, uavhengig av antall timer	3 160	3,2 %	100,0	3 260
Leie av idrettshaller:	Arrangementer (pr time)	450	2,2 %	10,0	460
	Arrangementer >5 timer (pr dag)	3 270	3,1 %	100,0	3 370
Leie pr flate i is- og flerbrukshall:	Trening (pr time)	340	2,9 %	10,0	350
Leie Jessheimhallen, Kløftahallen, Alfhallen og flerbrukshallene ved Gystadmarka skole og Jessheim skole og ressurscenter:	Trening > 5 timer (pr dag)	2 220	3,2 %	70,0	2 290
	Styrketreningsrom Jessheimhallen og Is- og flerbrukshall (pr time)	150	6,7 %	10,0	160
	Sesongleie trening pr. halvår (>10	8 950	3,1 %	280,0	9 230
Leie av ishall	Pr. time	1 060	2,8 %	30,0	1 090
Utleie av Jessheim is- og flerbrukshall:					
Disponibelt rom	Timebasert sats	280	3,6 %	10,0	290
	Kamp hel bane (11er)	540	3,7 %	20,0	560
Leie av kunstgressbanen i Jessheim idrettspark SOMMER (perioden 15. mars - 14. november)	Kamp halv bane (7er)	280	3,6 %	10,0	290
	Trening hel bane	0	0,0 %	0,0	0
	Trening halv bane	0	0,0 %	0,0	0
	Kamp hel bane (11er)	820	3,7 %	30,0	850
Leie av kunstgressbanen i Jessheim idrettspark VINTER (perioden 15. november - 14. mars)	Kamp halv bane (7er)	330	3,0 %	10,0	340
	Trening hel bane	680	2,9 %	20,0	700
	Trening halv bane	340	2,9 %	10,0	350
	Ovenatting med 0-50 personer	5 270	3,0 %	160,0	5 430
Overnatting (Gystadmarka skole, Skogmo skole, Vesong ungdomsskole)	Ovenatting med > 51 personer	8 420	3,1 %	260,0	8 680

Tjeneste		Pris 2019 kr	Prisøkning %	Prisøkning kr	Pris 2020 kr
Utenbygds - leiepriser for lag, foreninger og private hjemmehørende utenfor Ullensaker					
Leie av klasserom	1-5 timer (pr time)	230	4,3 %	10,0	240
	>5 timer (pr dag)	1 790	3,4 %	60,0	1 850
	Sesongleie pr halvår (>10 ganger)	4 550	3,1 %	140,0	4 690
SFO-lokale / personalrom / kjøkken / garderobes	1-5 timer pr time	280	3,6 %	10,0	290
	>5 timer pr døgn	2 000	3,0 %	60,0	2 060
	Sesongleie** pr halvår (>10 ganger) pr	5 320	3,2 %	170,0	5 490
Leie av svømmehall	Pr. time	530	3,8 %	20,0	550
	Sesongleie** pr halvår (>10 ganger)	10 320	3,1 %	320,0	10 640
Leie av gymsal	Pr time	360	2,8 %	10,0	370
	Sesongleie** pr halvår (>10 ganger)	6 430	3,1 %	200,0	6 630
Leie av aula/ auditorium	Pr time	360	2,8 %	10,0	370
	Sesongleie** pr halvår (>10 ganger)	6 430	3,1 %	200,0	6 630
Skolebygg ifm. loppemarked o.l. i helger	Leie pr. dag*, uavhengig av antall time	3 790	3,2 %	120,0	3 910
Leie av idrettshaller:	Arrangementer (pr time)	570	3,5 %	20,0	590
Leie pr flate i is- og flerbrukshall:	Arrangementer >5 timer (pr dag)	4 320	3,0 %	130,0	4 450
Leie Jessheimhallen, Kløftahallen, Alfhallen og flerbrukshallene ved Gystadmarka skole og Jessheim skole og ressurscenter:	Trening (pr time)	550	3,6 %	20,0	570
	Trening > 5 timer (pr dag)	2 890	3,1 %	90,0	2 980
	Styrketreningsrom Jessheimhallen og is- og flerbrukshall (pr time)	450	2,2 %	10,0	460
	Sesongleie** trening pr. halvår (>10 ga	10 740	3,1 %	330,0	11 070
Leie av ishall	Pr. time	1 360	2,9 %	40,0	1 400
Utleie av Jessheim is- og flerbrukshall: Disponibelt rom	Timebasert sats	360	2,8 %	10,0	370
Leie av kunstgressbanen i Jessheim idrettspark SOMMER (perioden 15. mars - 14. november)	Kamp hel bane (11er)	1 060	2,8 %	30,0	1 090
	Kamp halv bane (7er)	530	3,8 %	20,0	550
	Trening hel bane	530	3,8 %	20,0	550
	Trening halv bane	270	3,7 %	10,0	280
Leie av kunstgressbanen i Jessheim idrettspark VINTER (perioden 15. november - 14. mars)	Kamp hel bane (11er)	1 060	2,8 %	30,0	1 090
	Kamp halv bane (7er)	530	3,8 %	20,0	550
	Trening hel bane	850	3,5 %	30,0	880
	Trening halv bane	530	3,8 %	20,0	550
Overnatting (Gystadmarka skole, Skogmo skole, Vesong ungdomsskole)	Ovenatting med 0-50 personer	8 430	3,1 %	260,0	8 690
	Ovenatting med > 51 personer	12 640	3,1 %	390,0	13 030

* Med Dagsleie menes leie over 5 timer

** Med Sesongleie menes leie av lokaler over 10 ganger pr halvår

Vaskeri

Tjeneste		Pris 2019 kr	Prisøkning %	Prisøkning kr	Pris 2020 kr
Type tekstiler					
Vask og tørk av tekstiler	Dyne	125	3,1 %	3,9	129
	Puter	90	3,1 %	2,8	93
	Sengetepper / pledd*	125	3,1 %	3,9	129
	Ryer – små, opp til lengde på 60 cm*	125	3,1 %	3,9	129
	Ryer – over på 60 cm*	155	3,1 %	4,8	160
	Duker – små, opp til lengde på 60 cm*	90	3,1 %	2,8	93
	Duker - over 60 cm*	155	3,1 %	4,8	160
	Dunjakke	205	3,1 %	6,4	211
	Sovepose	205	3,1 %	6,4	211
	Gardiner - 160 cm*	125	3,1 %	3,9	129
	Gardiner - 220 cm*	205	3,1 %	6,4	211
	Over-madras – enkel	205	3,1 %	6,4	211
	Over-madras – dobbel	410	3,1 %	12,7	423
	Bunads-skjorte	205	3,1 %	6,4	211
	Dress jakke	205	3,1 %	6,4	211
	Dress bukse	205	3,1 %	6,4	211
	Skjorter	205	3,1 %	6,4	211

*Rulle etterbehandling kr 50 pr stk

Vann, avløp og renovasjon

Renovasjon	Pris 2019 kr eks mva	Prisøkkn %	Prisøkkn kr	Pris 2020 kr eks mva
Årsgebyr pr abonnent = grunngebyr+restavfall+papir+plast				
Grunngebyr				
Grunngebyr Pr. abonnent	1 265	0,0%	0,00	1 265
Gebyr - restavfall				
Beholder str. 80l	733	0,0%	0,00	733
Beholder str. 140l	958	0,0%	0,00	958
Beholder str. 240l	1 443	0,0%	0,00	1 443
Beholder str. 360l	2 348	0,0%	0,00	2 348
Beholder str. 660l	3 781	0,0%	0,00	3 781
Andel av avfallsbrønn restavfall, tømmefrekvens etter forskrift, - priseksempe	958	0,0%	0,00	958
Andel av avfallsbrønn restavfall - ukentlig tømmefrekvens priseksempe 70l	1 127	0,0%	0,00	1 127
Mobilt avfallsug - uketømming, pr abonnent	1 909	-74,6%	-1 425,00	484
Gebyr - Papir				
Beholder str. 140l	101	0,0%	0,00	101
Beholder str. 240l	99	0,0%	0,00	99
Beholder str. 360l	152	0,0%	0,00	152
Beholder str. 660l	288	0,0%	0,00	288
Andel av avfallsbrønn papir, tømmefrekvens etter forskrift - priseksempe 140	107	0,0%	0,00	107
Andel av avfallsbrønn papir - ukentlig tømmefrekvens priseksempe 35 l	284	0,0%	0,00	284
Mobilt avfallsug papir - uketømming. Pr abonnent	1 178	-76,1%	-897,00	281
Gebyr - Plast				
Sekk Pr. abonnent	104	0,0%	0,00	104
Andel av avfallsbrønn plast - tømmefrekvens etter forskrift, pr abonnent	104	0,0%	0,00	104
Andel av avfallsbrønn plast - ukentlig tømmefrekvens, priseksempe 35 l	307	0,0%	0,00	307
Mobilt avfallsug plast - uketømming, pr abonnent	1 294	-75,8%	-981,00	313
Fritidseiendommer				
Renovasjonsgebyr fritidseiendommer med fellesbeholder, pr. abonnent	1 583	0,0%	0,00	1 583
Vann og avløp				
	Pris 2019 kr eks mva	Prisøkkn %	Prisøkkn kr	Pris 2020 kr eks mva
Årsgebyr vann pr m3	14,06	5,0%	0,70	14,76
Årsgebyr avløp pr m3	19,13	3,0%	0,57	19,70
Tilknytningsgebyr vann pr m2	171,81	2,5%	4,30	176,10
Tilknytningsgebyr avløp pr m2	202,96	2,5%	5,07	208,03
Fastdel for kjøp av vann uten abonnement pr år	3 656,05	5,0%	182,80	3 838,85
Vannmåler leie Dimensjon tom 40 mm	252,64	3,1%	7,83	260,47
Vannmåler leie Dimensjon 50 - 100 mm	1 613,90	3,1%	50,03	1 663,93
Vannmåler leie Dimensjon inntil 200 mm	2 975,40	3,1%	92,24	3 067,64
Tillegg for sidemåler/kombimåler	1 744,20	3,1%	54,07	1 798,27
Tillegg for fjernavleser, årlig leie (NY)	157,00	3,1%	4,87	161,87
Tillegg for kjøp av konsoll til 15-30 mm vannmåler (NY)	352,00	3,1%	10,91	362,91
Tillegg for kjøp av konsoll til 30-50 mm vannmåler (NY)	882,00	3,1%	27,34	909,34
Stenge/plombere stoppekran, eller åpne igjen	695,61	5,0%	34,78	730,39
Behandlingsgebyr for levering av fettholdig avløp ved Gardermoen RA	477,43	2,0%	9,55	486,98
Mottak av avløp med høyt innhold av organisk materiale. Gjelder avløp over 600 mg/l, der tilleggsgebyret beregnes for andel KOF utover grenseverdien.	26,97	3,1%	0,84	27,81
Kontrollgebyr VA-tjenester pr kontroll	1 539,00	3,1%	47,71	1 586,71
Septik				
	Pris 2019 kr eks mva	Prisøkkn %	Prisøkkn kr	Pris 2020 kr eks mva
Pålagt tømming av septik inntil 3 m3	1 978,40	3,1%	61,33	2 039,73
Pålagt tømming av septik inntil 4 m3	2 572,36	3,1%	79,74	2 652,10
Pålagt tømming av septik inntil 5 m3	3 205,31	3,1%	99,36	3 304,68
Pålagt tømming av septik inntil 6 m3	3 820,46	3,1%	118,43	3 938,90
Pålagt tømming av septik inntil 7 m3	4 447,48	3,1%	137,87	4 585,35
Tømmevolum septik over 7 m3, pris pr m3	727,90	3,1%	22,56	750,46
Oppmøtegebyr der tømming ikke kan utføres	1 978,40	3,1%	61,33	2 039,73
Behandlingsgebyr for septik levert Gardermoen rensanlegg	336,52	3,1%	10,43	346,96

Saksbehandling og kontroll av utslipp og påslipp av avløpsvann	Pris 2019 kr	Prisøkning %	Prisøkning kr	Pris 2020 kr
Søknad om tillatelse til utslipp og/eller påslipp av avløpsvann fra næring og inn	5 494,97	3,1%	170,34	5 665,31
Søknad om tillatelse til utslipp av sanitært avløpsvann, inntil 15 pe	5 494,97	3,1%	170,34	5 665,31
Søknad om tillatelse til utslipp av sanitært avløpsvann, 16-49 pe	6 868,71	3,1%	212,93	7 081,64
Søknad om tillatelse til utslipp av sanitært/kommunalt avløpsvann, 50-2000 pe	13 738,47	3,1%	425,89	14 164,37
* Ved søknad om løsning som ikke er i samsvar med forskrift, skal det betales et tillegg på 50 % av ordinær gebyrsats.				
* Ved avslag på søknad, reduseres gebyret med 50 % av ordinær gebyrsats.				
* Ved mindre endring/omgjøring av godkjent søknad, skal det betales 50 % av ordinær				
Omgjøring av gitt tillatelse/vilkår i gitt tillatelse, etter forurensningslovens omgjøringsregler	5 495	3,1%	170,34	5 665
Tillegg for forminnere registrering, jfr. HET sak 82/11 vedtatt 24.08.11, faktureres ved søknad om mindre avløpsanlegg	1 000	0,0%	0,00	1 000
Kontrollgebyr for utslipp/påslipp av avløpsvann (gebyr ved utført kontroll)	1 539	3,1%	47,71	1 587
Årsgebyr tilsyn mindre/mellomstore avløpsanlegg (sanitært avløpsvann), pr anlegg	350	0,0%	0,00	350
Grunngebys tilsyn nærings- og industriavløp, pr utført tilsyn	2 800	3,1%	86,80	2 887
Tillegg tilsyn pr utskilleranlegg for nærings- og industriavløp, utover 1 anlegg	1 050	3,1%	32,55	1 083
Gravemelding	Pris 2019 kr	Prisøkning %	Prisøkning kr	Pris 2020 kr
Behandling av gravetillatelse	2 565	36,5%	935,00	3 500
Arbeidsvarslingsgebyr	513	94,9%	487,00	1 000
Straffegebyr for graving i offentlig veg uten tillatelse	7 695	94,9%	7 305,00	15 000

Refusjonssaker

Gebyr refusjonssaker	Pris 2019 kr eks mva	Prisøkning %	Prisøkning kr	Pris 2020 kr eks mva
Timepris behandling av refusjonssaker				1 754

Oppstartspris ved innsending av dokumenter/oppstart av behandling kr 10.000, som trekkes fra når endelig sluttfaktura oversendes.
 Dersom man må hente inn utenforstående ekspertise vil prisen justeres deretter.

Feiing

Feiegebyr	Pris 2019 kr eks mva	Prisøkning %	Prisøkning kr	Pris 2020 kr eks mva
Feiing pr pipeløp	216	-9,3%	-20,09	196
Tilsyn pr pipeløp	143	-9,3%	-13,30	130

Fyrverkeri

Tjeneste	Pris 2019 kr	Prisøkning %	Prisøkning kr	Pris 2020 kr
Gebyr for behandling av søknad og tilsyn	2 553	3,6%	92	2 645

Priser fra ØRB IKS prisliste

Ullensaker kirkelige fellesråd

Gravplass	Pris 2019 kr	Prisøkning %	Prisøkning kr	Pris 2020 kr
Festeavgift pr grav for innen- og utenbygdsboende	200		5	205
Festeavgift pr grav for graver over 40 år				300
Avgift for nedsetting av urne for utenbygdsboende	555		15	570
Gravferd for utenbygdsboende med kirketjener og graving	5 525		19 475	25 000
Gravferd for utenbygdsboende med kantor, kirketjener og graving	7 000		20 000	27 000
Navnet minnelund for innenbygdsboende, 20 års festetid	4 500			4 500
Navnet minnelund for utenbygdsboende, 20 års festetid	8 500		1 000	9 500
Kremasjonsavgift etter satser fra Stalsberghagen krematorium				5 900
Leie menighetssal Ullensaker kirke				2 000

Utenbygdsboende defineres som de som verken har familierelasjoner i kommunen eller er bosatt i kommunen

Stell av grav, priser inkl mva	Pris 2019 kr	Prisøkning %	Prisøkning kr	Pris 2020 kr
Stell av graver, fullt stell inkl sommerblomster, lusing og vanning	1 065		10	1 075
Stell av graver, vanning	520		10	530
Stell av graver med legatavtale, fullt stell inkl sommerblomster, lusing og	985		10	995
Stell av graver med legatavtale, vanning	450		10	460
Stell av graver, høstplanting	520		10	530
Salg av plantekasser, ferdig nedsatt uavhengig av størrelser	750		150	900
Salg av plantekasse 50 cm	450		150	600
Salg av plantekasse 60 cm	500		250	750
Salg av plantekasse 70 cm	600		250	850

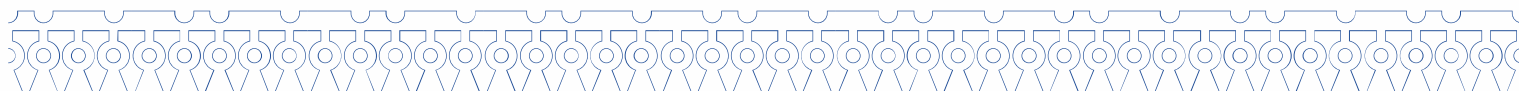
Vielser	Pris 2019 kr	Prisøkning %	Prisøkning kr	Pris 2020 kr
Vielse av utenbygdsboende med kirketjener	1 650			3 000
Vielse av utenbygdsboende med kantor og kirketjener	2 740			5 000
Orgelsolo eller akkompagnement	800			1 000
Både orgelsolo og akkompagnement	1 000			2 000

Utenbygdsboende defineres som de som verken har familierelasjoner i kommunen eller er bosatt i kommunen

Konserter	Pris 2019 kr	Prisøkning %	Prisøkning kr	Pris 2020 kr
Konserter, kulturarrangement av innenbygdsboende	760			800
Konserter, kulturarrangement av utenbygdsboende	3 000			3 000

Konserter og kulturarrangementer hvor det kreves inngangspenger inngås det egen avtale med kirkevergen

Annet	Pris 2019 kr	Prisøkning %	Prisøkning kr	Pris 2020 kr
Leie menighetssalen	2 000			2 000

VEDLEGG 13 Lokal forskrift med gebyrregulativ for regulerings-, plan, bygge- og delesaksbehandling, oppmåling og eierseksjonering

Hjemmel: Plan- og bygningsloven § 33-1, jf. også byggesaksforskriften, matrikkelloven § 32, jf. også matrikkel-forskriften og eierseksjonsloven § 7.

Vedtak: Ullensaker kommune 13.12.2016, sak 102/16

Ikrafttredelse: 1. januar 2017.

Kapittel 1 – Generelle bestemmelser

Gebyrer etter dette regulativ betales etter faktura utstedt av kommunen. Betaling kan kreves før forretning berammes eller arbeid igangsettes, eller før tillatelser/vedtak fattes. Alle priser er angitt i norske kroner.

Regulativet speiler det faktiske arbeidet som de ulike sakstypene medfører. Det samlede gebyret består av saksbehandling, administrasjonskostnader, tilsyn og med videre.

§ 1-1. Betalingsplikt

Alle som får utført tjenester etter dette regulativet skal betale gebyr.

Kommunen krever i tillegg inn tinglysningsgebyr og dokumentavgift i saker der kommunen må forskuttere dette.

§ 1-2. Tidspunkt for gebyrfastsetting og fakturering

Gebyr etter plan- og bygningsloven beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunktet gebyret faktureres, med mindre noe annet fremgår av regulativet.

Gebyr etter matrikkelloven beregnes etter de satser som gjelder når saken fremmes, jf. matrikkel-forskriften § 16.

Gebyret faktureres når vedtak fattes eller når kommunen har ferdigbehandlet eller avsluttet saken.

Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato. Ved for sen betaling påløper purregebyr etter inkassoforskriften.

Gebyret må betales og forfaller uansett om det er søkt om reduksjon av gebyr, eller der vedtak om reduksjon er påklaget. Se § 1-6.

§ 1-3. Gebyrer og priser i regulativet

Gebyrene i gebyrregulativet reflekterer kommunens arbeid med de ulike sakstypene og er beregnet i samsvar med selvkostprinsippet. Regulativets satser vedtas og reguleres årlig av kommunestyret.

§ 1-4. Sakkyndig bistand

Der kommunen leier inn sakkyndig bistand for kontroll, uttalelser, vurderinger ut fra lov- og forskriftskrav og lignende, vil kostnadene for slik bistand bli tillagt gebyret. I tillegg blir det fakturert for medgått tid for kommunens arbeid med å hente inn denne bistanden.

§ 1-5. Urimelig gebyr

Dersom kommunen etter egen vurdering, eller etter skriftlig søknad anser gebyret som klart urimelig, kan gebyret settes ned. Søknad om redusert gebyr utsetter ikke betalingsfristen.

§ 1-6. Klage

Når gebyret er hjemlet i plan- og bygningsloven § 33-1, eller matrikkelloven § 32, er det ikke anledning til å klage på gebyret i den enkelte sak.

Kommunens vedtak i sak om reduksjon av gebyr kan klages til Fylkesmannen i Oslo og Akershus etter reglene i forvaltningsloven.

§ 1-7. Avslag

Saken anses som avsluttet dersom det ikke er sendt endring eller klage innen klagefristens utløp. For å etterleve selvkostreglene skal det ved avslag betales 100 % av ordinært gebyr. Beløpet blir ikke godskrevet ved ny eller endret søknad.

§ 1-8. Trekk av søknad

Ved trekk av søknad skal tiltakshaver betale en del av gebyret avhengig av hvor langt kommunen har behandlet søknaden. Det fremgår av regulativet hvor mye som skal betales.

§ 1-9. Definisjoner og forklaringer

I denne forskriften menes med:

- a. Pbl: Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og
- b. SAK: Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften)
- c. TEK: Forskrift om tekniske krav til byggverk (byggteknisk forskrift)
- d. Søknadsppliktige tiltak: Tiltak definert i plan- og bygningsloven §§ 20-1, 20-
- e. Grunnegebyr: Gebyr som skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av tiltakets kompleksitet og størrelse. Grunnegebyret skal også dekke tilsynsvirksomhet og ulovlighetsoppfølging.
- f. Saksbehandlingsgebyr: Gebyr som skal dekke oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er avhengig av tiltakets kompleksitet og størrelse.
- g. Registreringsgebyr: Gebyr som skal dekke arbeidet med oppgavene knyttet til registrering i matrikkelen. Gebyret betales etter per bruksenhet for byggesak og per eiendom for oppmålingsforretning som registreres i matrikkelen.
- h. Tiltaksklasse: Inndeling av oppgaver i tiltaket basert på vanskelighetsgrad, kompleksitet og konsekvenser av mangler og feil, jf. SAK § 9-4.
- i. Matrikkel: Nasjonalt eiendomsregister hvor hver eiendom har et unikt nummer bestående av kommunenummer, gårdsnummer (gnr), bruksnummer (bnr), festenummer (fnr) og seksjonsnummer (snr). Tidligere kalt GAB-registeret (Grunneiendoms-, Adresse- og Bygningsregisteret).
- j. Eiendom: Fast eiendom definert med et eget gårds- og bruksnummer, festenummer og/eller seksjonsnummer i matrikkelen. Seksjon etablert i henhold til lovgivningen om eierseksjoner regnes som selvstendig eiendom.
- k. Bruksenhet: Bygning eller del av bygning (lokale), f.eks. bolig, kontorenhet, verksted og lager.
- l. Boenhet: Bruksenhet som har alle hovedfunksjoner for bolig, slik som stue, kjøkken, soveplass, bad og toalett, har egen inngang og er fysisk atskilt fra øvrige enheter, jf. SAK § 2-2.
- m. Bygningstype: Standardisert kategorisering av den enkelte bygning etter NS-3457. Bygningstyper fra 111 til 199 tilhører bygningshovedgruppe
- n. Bolig/boligeiendom: Eiendom med bygg som brukes til boligformål, herunder fritidsbolig. Bygningstype 111 – 163 etter NS-3457.
- o. Bruksareal (BRA): Bruksareal for eiendom som er registrert i matrikkelen og beregnet med utgangspunkt i NS-3940.
- p. Anr.: Artikkelnummer (internt til bruk ved fakturering)

§ 1-10. Overgangsbestemmelser

For reguleringsplaner som har hatt oppstartsmøte før 01.01.2017, betales gebyr etter nytt regulativ, inkludert for oppstartsmøte.

Kapittel 2 – Reguleringsplan

§ 2-1. Generelt

Det skal betales gebyr for alle private planforslag for arbeid frem til første gangs behandling. I plansaker faktureres gebyret samtidig med vedtak om offentlig ettersyn. I saker som avsluttes før fullstendig planforslag er lagt frem, eller før offentlig ettersyn, faktureres gebyret når saken avsluttes.

§ 2-2. Timepris

For dem tjenester som ikke omfattes av dette regulativet så gjelder gebyr etter medgått tid. Timesatsen skal dekke støttefunksjoner og administrasjon av tjenesten.

Timepris	Betales per	2019	2020
		Gebyr	Gebyr
For tjenester som ikke faller inn under regulativbestemmelsene	Per time	kr 1 000	kr 1 100

§ 2-3. Trekk eller avvisning av planforslag

Ved trekk, avvisning av planforslag eller manglende oppfølging fra forslagsstiller skal tiltakshaver betale en andel av gebyret avhengig av hvor langt kommunen har kommet i saksbehandlingen.

Trekk av søknad	Betales per
For søknader som trekkes etter varsel om oppstart men før innsendt planforslag er mottatt	Per planforslag
For sak som avsluttes etter påbegynt saksbehandling, men før førstegangsvedtak	Per planforslag
For sak som avsluttes etter påbegynt saksbehandling og etter førstegangsvedtak	Per planforslag

§ 2-4. Oppstartsmøte

Både kommunen og tiltakshaver kan kreve oppstartsmøte. Det skal betales gebyr for hvert oppstartsmøte.

Oppstartsmøte, jf. pbl § 12-8	Betales per	2019	2020
		Gebyr	Gebyr
Oppstartsmøte	Per møte	kr 30 000	kr 32 800

§ 2-5. Private planforslag

Reguleringsplan	Betales per	2019		2020	
		Gebyr	Tillegg for areal utover 6 dekar	Gebyr	Tillegg for areal utover 6 dekar
Planforslag som er i samsvar med overordnede planer, boligbyggeprogram, teknisk og sosial infrastruktur	Per planforslag	kr 100 000	kr 52 942	kr 109 300	kr 57 900
Planforslag som ikke er i samsvar med overordnede planer, boligbyggeprogram, teknisk og sosial infrastruktur	Per planforslag	kr 130 000	kr 63 530	kr 142 100	kr 69 400
Prinsipp saker etter pbl § 12-11, fjerde ledd: Ved behandlingen av regulerings spørsmålet betales et gebyr som kommer til fratrukk i en eventuell senere regulerings sak.	Per planforslag	kr 26 471		kr 28 900	kr -
Tillegg for areal som avsettes til bebyggelsesformål, maksimalt opp til og med 40.000 m ² BRA for boligformål og opp til og med 20.000 m ² BRA for annet enn bolig. Både eksisterende bebyggelse som skal bli stående og ny bebyggelse regnes med. Det skal betales gebyr for arealer som ligger både over og under terreng.	Per påbegynte 100 m ² BRA	kr 923		kr 1 000	kr -

§ 2-6. Planer med planprogram og konsekvensutredning

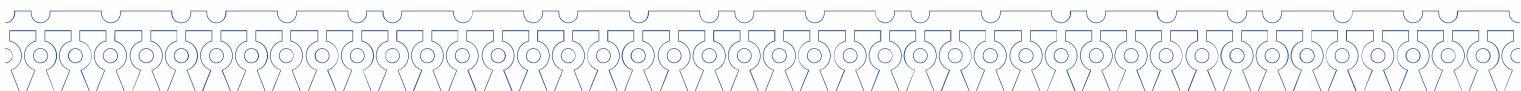
For planer som krever planprogram og konsekvensutredning skal det betales et tilleggsgebyr per planforslag.

Planprogram og konsekvensutredning, jf. pbl § 4-1, § 4-2 andre	Betales per	2019	2020
		Gebyr	Gebyr
For planer som krever planprogram og konsekvensutredning	Per planforslag	kr 42 353	kr 46 300

§ 2-7. Utfylling og endring av plan

Ved utfylling og endring av plan skal det betales gebyr. Er endringene så betydelige at søknaden blir å betrakte som ny sak, betales fullt gebyr.

Utfylling eller endring av plan	Betales per	2019	2020
		Gebyr	Gebyr
Endringer som behandles som ny plan i samsvar med pbl § 12-14 første ledd	Per søknad	Fullt gebyr	Fullt gebyr
Mindre endringer i reguleringsplan eller utfyllinger innenfor hovedtrekkene i reguleringsplanen, jf. pbl § 12-14 andre ledd	Per søknad	kr 50 000	kr 54 700

Kapittel 3 – Byggesak

§ 3-1. Generelt

Alle søknadspårligte tiltak etter pbl skal betale grunngebyr, saksbehandlingsgebyr og registreringsgebyr med mindre annet fremgår av regulativet.

§ 3-2. Grunngebyr

Grunngebret skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av tiltakets kompleksitet og størrrelse. Grunngebret skal oeså dekke tilsvnsvirksomhet, ulovlighetsoppfølging og ferdigattest.

Grunngebyr	Betalas per	2019		2020	
		Gebyr	Gebyr	Gebyr	Gebyr
Alle søknadspårligte tiltak	Per søknad	kr 5 671	kr 8 600		

§ 3-3. Registreringsgebyr

For søknadspårligte tiltak etter pbl skal det betales registreringsgebyr som skal dekke kostnadene knyttet til arbeid som må gjøres i matrikkelen. Arbeid i matrikkelen øker proporsjonalt med antall bruksenheter og det skal betales et registreringsgebyr per bruksenhet.

Registreringsgebyr	Betalas per	2019		2020	
		Gebyr	Gebyr	Gebyr	Gebyr
Alle søknadspårligte tiltak	Per bruksenhet	kr 1 031	kr 1 300		

§ 3-4. Tilsyn

Tilsyn er et viktig virkemiddel for å kontrollere at tiltak gjennomføres i samsvar med bestemmelser gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven. Tilsyn skal bidra til bedre gjennomføring av byggesprosesser, avdekke ulovligheter og virke forebyggende. 25 % av grunngebret skal dekke kommunens tilsynsvirksomhet.

§ 3-5. Timepris

For tjenester som ikke omfattes av dette regulativet så gjelder et gebyr etter medgått tid. Timesatsen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner, administrasjon, tilsyn og oppfølging av ulovligheter. Følgende timesats gjelder for byggesak. Gjelder også søknader etter kapittel 18 i pbl.

Timepris	Betalas per	2019		2020	
		Gebyr	Gebyr	Gebyr	Gebyr
For tjenester som ikke faller inn under regulativbestemmelsene	Per time	kr 1 754	kr 2 700		

§ 3-6. Trekk av søknad

Ved trekk av søknad skal tiltakshaver betale en andel av gebyret avhengig av hvor langt kommunen har kommet i saksbehandlingen.

Trekk av søknad	Betalas per	Grunngebyr
For søknader som trekkes før påbegynt	Per søknad	50 %
For sak som avsluttes etter påbegynt saksbehandling, men før vedtak	Per søknad	100 %
For sak som avsluttes etter påbegynt saksbehandling og etter vedtak	Per søknad	100 %

§ 3-7. Retur og avvisning av søknad

Ved retur eller avvisning av søknad påløper det gebyr. Dersom søker ikke har komplett søknad etter første brev fra bygningsmyndighetene, påløper halvt grunngebyr for hvert mangelbrev som må skrives. Gebyret faktureres søker.

Retur og avvisning	Betalas per
Retur av søknad	Per søknad
Ved gjentatte mangler	Per mangelbrev
Avvisning av søknad	Per søknad

Søknaden vurderes returnert dersom den er mangelfull. Se eksempler under:

Retur dersom:
Uten nabovarsel
Søknad som er sendt inn før nabovarselsfrist er gått ut
Manglende tegninger (plan, snitt, fasade, situasjonskart)
Mangelfull ansvarsdekning
Manglende dispensasjonssøknad
Manglende gjennomføringsplan (for tiltak som krever ansvarlig foretak)
Manglende dokumentasjon av privatrettslige forhold

Se SAK kapittel 5 for utfyllende oversikt.

§ 3-8. Ulovlig byggearbeid

For uaktsomme eller forsettlige overtredelser av plan- og bygningsloven som omfattes av pbl § 32-8 kan kommunen ilegge overtredelsesgebyr etter de til enhver tid gjeldende satser i SAK § 16-1. Det vises til pbl § 32-8 og til kapittel 16 i SAK m/veiledning, om utmåling av overtredelsesgebyr. Det vises til pbl § 32-5 om tvangsmulkt ved ulovligheter.

§ 3-9. Forhåndskonferanse

For nærmere avklaring av rammer og innhold i tiltaket kan det holdes forhåndskonferanse mellom tiltakshaver, kommunen og andre berørte fagmyndigheter. Forhåndskonferanse utløser ikke grunngebyr.

Forhåndskonferanse etter pbl § 21-1	Betales per	2019		2020	
		Gebyr	Gebyr	Gebyr	Gebyr
Første forhåndskonferanse	Per møte	kr -	kr -	kr -	kr -
Gjentatte forhåndskonferanser for samme tiltak	Per møte	kr 3 173	kr 13 500		

§ 3-10. Endring

For endring av eksisterende byggesøknad belastes det følgende gebyr. Fornyelse av tidligere godkjent byggesøknad er å betrakte som ny søknad. Nytt gebyr omfatter også grunngebyr og ev. registreringsgebyr.

Endring	Betales per
Ved mindre endringer av godkjent søknad, som betinger nytt vedtak, betales 50 % av gebyret for ny søknad	Per søknad
Ved fornyelse av tidligere godkjent byggesøknad betales fullt gebyr.	Per søknad

Kommunen avgjør i hvert tilfelle om det er en mindre eller større endring, og om endringen er så vesentlig at den krever ny søknad. Er endringene så betydelige at søknaden blir å betrakte som ny sak, betales fullt gebyr.

§ 3-11. Saksbehandlingsgebyr for tiltak med krav til ansvarlig foretak

Oppføring, tilbygging, påbygging, underbygging eller plassering av bygning, konstruksjon eller anlegg, herunder vesentlig endring eller reparasjon.

Grunngebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.

Saksbehandlingsgebyr for tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 a og b	Betales per	2019		2020	
		Gebyr	Gebyr	Gebyr	Gebyr
Boliger:					
Bolig og fritidsbolig med inntil 2 boenheter	Per søknad	kr 15 867	kr 23 950		
Rekkehus, kjedehus og andre småhus	Per boenhet, oppad til 10 boenheter	kr 6 104	kr 7 000		
Store boligbygg	Per boenhet, oppad til 20 boenheter	kr 6 280	kr 8 000		
Tilbygg, påbygg, garasje mv. til bolig	Per søknad	kr 1 058	kr 10 000		

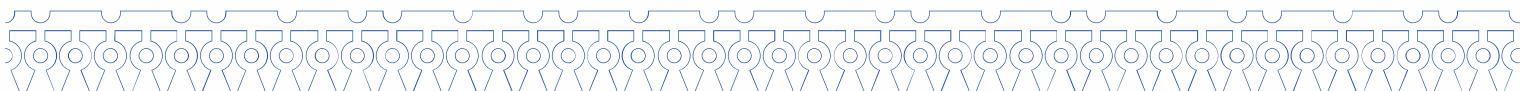
Saksbehandlingsgebyr for tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 a og b	Betales per	2019		2020	
		Areal < 250 m ² BRA	Areal >= 250 m ² BRA	Areal < 250 m ² BRA	Areal >= 250 m ² BRA
Annet enn bolig:					
Industri- og næringsbygg	Per søknad	kr 24 624	kr 44 884	kr 70 000	kr 98 000
Fiskeri- og landbruksbæve	Per søknad	kr 10 588	kr 10 588	kr 31 882	kr 35 882
Kontor- og forretningsbygg	Per søknad	kr 24 624	kr 44 884	kr 70 000	kr 98 000
Samferdsels- og kommunikasjonsbygg	Per søknad	kr 24 624	kr 44 884	kr 70 000	kr 98 000
Hotell- og restaurantbygg	Per søknad	kr 24 624	kr 44 884	kr 70 000	kr 98 000
Kultur- og forskningsbygg	Per søknad	kr 24 624	kr 44 884	kr 70 000	kr 98 000
Helsebygg	Per søknad	kr 24 624	kr 44 884	kr 70 000	kr 98 000
Fengsels-, beredskapsbygg mv.	Per søknad	kr 24 624	kr 44 884	kr 70 000	kr 98 000
Andre konstruksjoner eller anlegg	Per søknad	kr 15 390	kr 17 390	kr 39 085	kr 46 085

Saksbehandlingsgebyr for tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 a og b	Betales per	2019		2020	
		Areal < 100 m ² BRA	Areal >= 100 m ² BRA	Areal < 100 m ² BRA	Areal >= 100 m ² BRA
Tilbygg, påbygg mv. for annet enn bolig	Per søknad	kr 4 231	kr 7 412	kr 10 000	kr 15 000

Fasadeendring

Grunngebyr kommer i tillegg.

Saksbehandlingsgebyr for tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 c	Betales per	2019		2020	
		Gebyr	Gebyr	Gebyr	Gebyr
Fasadeendring	Per søknad	kr 3 173	kr 7 100		
Fasadeendring på bygg, konstruksjon eller anlegg som er fredet eller vernet	Per søknad	kr 5 289	kr 12 500		

Bruksendring eller vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak som nevnt i pbl § 20-1 a
 Grunnebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.

		2019		2020	
Saksbehandlingsgebyr for tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 d	Betales per	Gebyr	Gebyr		
Bruksendring mv. med endring av bygning, tekniske installasjoner mv.	Per søknad	kr 9 520	kr 10 000		
Bruksendring mv. uten endring av bygning, tekniske installasjoner mv.	Per søknad	kr 5 289	kr 6 000		

Rivning av tiltak som nevnt i pbl § 20-1 a
 Grunnebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.

		2019		2020	
Saksbehandlingsgebyr for tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 e	Betales per	Gebyr	Gebyr		
Rivning mv. av bygg, konstruksjon, anlegg med kulturminneinteresse	Per tiltak	kr 2 116	kr 13 500		
Rivning mv. av andre bygg, konstruksjoner og anlegg	Per tiltak	kr 1 058	kr 8 100		

Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner
 Tiltak etter denne bestemmelsen utløser ikke grunnebyr.

		2019		2020	
Saksbehandlingsgebyr for tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 f	Betales per	Gebyr	Gebyr		
Sanitærinstallasjoner, ventilasjons-/sprinkler-/antenne-/solcelleanlegg, heis, skorstein, ildsted, forstøtningsmur, svømmebasseng, dam/brønn og lignende	Per tiltak	kr 3 093	kr 3 800		

Oppdeling eller sammenføring av bruksenheter i boliger samt annen ombygging som medfører fravikelse av bolig
 Grunnebyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.

		2019		2020	
Saksbehandlingsgebyr for tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 g	Betales per	Gebyr	Gebyr		
Oppdeling eller sammenføring av bruksenheter i bolig mv.	Per søknad	kr 5 000	kr 19 650		

Oppføring av innhegning mot veg, plassering av skilt- og reklameinnretninger

Hvor nedenstående tiltak inngår i søknad etter pbl kapittel 20, skal det ikke kreves separat gebyr. Tiltak etter denne bestemmelsen utløser ikke grunnebyr eller registreringsgebyr.

		2019		2020	
Saksbehandlingsgebyr for tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 h og i	Betales per	Gebyr	Gebyr		
Innhegning mot veg	Per tiltak	kr 3 173	kr 4 800		
Enkelt skilt eller reklame	Per tiltak	kr 3 173	kr 4 800		
Skiltplan med flere enn to skilt	Per søknad	kr 12 694	kr 15 000		

Plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg
 Grunnebyr kommer i tillegg.

		2019		2020	
Saksbehandlingsgebyr for tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 j	Betales per	Gebyr	Gebyr		
Plassering av midlertidige bygninger mv. som skal stå i mer enn 2 år	Per søknad	kr 8 462	kr 15 000		

Vesentlig terrenginngrep
 Grunnebyr kommer i tillegg.

		2019		2020	
Saksbehandlingsgebyr for tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 k	Betales per	Gebyr	Gebyr		
Vesentlige terrenginngrep.	Per søknad	kr 6 347	kr 22 000		
Masseuttak/-mottak og større utomhusanlegg	Per søknad	kr 31 734	kr 50 000		

Anlegg av veg, parkeringsplass og landingsplass
 Grunnebyr kommer i tillegg.

		2019		2020	
Saksbehandlingsgebyr for tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 l	Betales per	Gebyr	Gebyr		
Anlegg av veg, parkeringsplass og landingsplass	Per søknad	kr 10 578	kr 16 300		

§ 3-12. Saksbehandlingsgebyr for tiltak uten krav til ansvarlig foretak

For søknadspliktige tiltak som behandles iht. pbl § 20-1 m. Grunngbyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.

Fradeling mv., jf. pbl § 20-1 m	Betales per	2019		2020	
		Gebyr	Gebyr	Gebyr	Gebyr
Opprettelse av grunneiendom, herunder søknad om fradeling av grunneiendom og innløsning av festetomt (deling) som er i samsvar med grenser fastsatt i godkjent reguleringsplan	Per søknad	kr 8 026	kr 21 600		

For søknadspliktige tiltak som behandles iht. pbl § 20-1, jf. § 20-4 og tiltak som kan forestås av tiltakshaver jf. SAK §§ 3-1, 3-2 skal det betales følgende gebyr. Grunngbyr og registreringsgebyr kommer i tillegg.

Saksbehandlingsgebyr for tiltak uten krav til ansvarlig foretak, jf. pbl § 20-1, jf. § 20-4	Betales per	2019		2020	
		Gebyr	Gebyr	Gebyr	Gebyr
Mindre tiltak på bebygd eiendom som garasjer, uthus og tilbygg, jf. SAK § 3-1 a og b	Per tiltak	kr 3 173	kr 13 500		
Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel eller omvendt innenfor en bruksenhet, jf. SAK § 3-1 c	Per tiltak	kr 3 173	kr 18 900		
Skilt- og reklameinnretninger etter SAK § 3-1 d (grunngbyr og registreringsgebyr kommer ikke i tillegg)	Per tiltak	kr 3 173	kr 10 800		
Alminnelige driftsbygninger i landbruket, jf. SAK § 3-2	Per tiltak	kr 10 049	kr 15 000		

§ 3-13. Andre vurderinger

Andre vurderinger utløser ikke grunngbyr og registreringsgebyr.

Andre vurderinger	Betales per	2019		2020	
		Gebyr	Gebyr	Gebyr	Gebyr
Samtykke til plassering av mindre tiltak som ellers er unntatt søknadsplikt, pbl § 29-4, jf. SAK § 4-1 c	Per tiltak	kr 3 173	kr 4 900		
Fravik fra TEK for eksisterende byggverk, pbl § 31-2, 4. ledd,	Per tiltak	kr 15 867	kr 24 500		

§ 3-14. Igangsettingstillatelse

For ett-trinn søknader er igangsettingstillatelse inkludert i gebyret. For søknader som søkes i to trinn skal det betales gebyr etter følgende satser.

Igangsettingstillatelse	Betales per	2019		2020	
		Gebyr	Gebyr	Gebyr	Gebyr
Igangsettingstillatelse	Per søknad	kr 15 000	kr 22 500		

§ 3-15. Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest

Midlertidig brukstillatelse og søknad om ferdigattest utløser ikke grunngbyr. Ferdigattest medfører registreringsgebyr.

Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest	Betales per	2019		2020	
		Gebyr	Gebyr	Gebyr	Gebyr
Anmodning om midlertidig brukstillatelse og ferdigattest innen fastsatt frist i midlertidig brukstillatelse omfattes av allerede gitt søknadsgebyr for tiltaket og belastes ikke med nytt gebyr	Per søknad	kr -	kr -		
For søknad om ferdigattest for saker med opprinnelig søknadsdato i perioden mellom 1998 til 2010	Per søknad	kr 5 000	kr 7 500		
Midlertidig brukstillatelse for øvrig	Per søknad	kr 5 000	kr 7 500		

§ 3-16. Dispensasjonssøknad

For søknad om dispensasjon iht. pbl § 19-1.

Dispensasjon	Betales per	2019		2020	
		Gebyr	Gebyr	Gebyr	Gebyr
Dispensasjon som krever politisk behandling	Per forhold	kr 25 000	kr 65 000		
Dispensasjon fra arealplan som avgjøres administrativt	Per forhold	kr 15 260	kr 25 000		
Dispensasjon fra annet enn arealplan som avgjøres administrativt	Per forhold	kr 4 231	kr 7 500		

Kapittel 4 - Oppmåling**§ 4-1. Generelt**

Alle oppmålingsforretninger etter matrikkellova skal betale grunngebyr, saksbehandlingsgebyr og registreringsgebyr med mindre annet fremgår av regulativet. Det betales gebyrer som gjelder på rekvisisjonstidspunktet.

§ 4-2. Grunngebyr

Grunngebyret skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av tiltakets kompleksitet og størrelse. Det skal betales nytt grunngebyr når tinglysingsmyndigheten har avvist en sak for registrering, og kommunen må fremsende denne på ny etter korrigering, og feil eller mangel kan tilskrives søker.

Grunngebyr	Betales per	2019		2020	
		Gebyr	Gebyr	Gebyr	Gebyr
Tiltak etter matrikkelloven	Per søknad	kr 11 396	kr 12 308		

§ 4-3. Registreringsgebyr

For søknadspliktige tiltak skal det betales registreringsgebyr som skal dekke kostnadene knyttet til arbeid som må gjøres i matrikkelen. Arbeid i matrikkelen øker proporsjonalt med antall eiendommer og det skal betales et registreringsgebyr per gårds-/bruks-/feste- og/eller seksjonsnummer som registreres.

Registreringsgebyr	Betales per	2019		2020	
		Gebyr	Gebyr	Gebyr	Gebyr
Alle søknadspliktige tiltak som registreres i matrikkelen	Per eiendom	kr 1 036	kr 1 119		

§ 4-4. Timepris

For de tjenester som ikke omfattes av dette regulativet så gjelder et gebyr etter medgått tid. Timesatsen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner og administrasjon. Følgende timesats gjelder for oppmålingstjenester.

Timepris	Betales per	2019		2020	
		Gebyr	Gebyr	Gebyr	Gebyr
For de tjenester som ikke faller inn under regulativbestemmelsene	Per time	kr 956	kr 1 033		

§ 4-5. Tinglysing av bruks- og veiretter mv.

Utarbeidelse av privatretslige dokumenter for tinglysing av bruks- og veiretter mv betales etter medgått tid etter gjeldende timepris fastsatt i § 4-4.

§ 4-6. Avbrutt forretning

Ved avbrutt forretning skal tiltakshaver betale grunngebyr etter § 4-2.

§ 4-7. Saksbehandlingsgebyr for oppmålingsforretninger

Oppmålingsforretning skal betales etter følgende matrise. Samlet areal i søknaden avgjør hvilket arealintervall som skal benyttes.

Oppmålingsforretning	Per grensepunkt	2019				2020		
		Per grensepunkt, inntil 1.000 m ²	Per grensepunkt, 1.000 til 5.000 m ²	Per grensepunkt, over 5.000 m ²	Per grensepunkt	Per grensepunkt, inntil 1.000 m ²	Per grensepunkt, 1.000 til 5.000 m ²	Per grensepunkt, over 5.000 m ²
Kontorforretning:								
Koordinatfestet og/eller detaljregulert eiendom		kr 1 554	kr 2 072	kr 2 657		kr 1 678	kr 2 238	kr 2 870
Andre oppmålingsforretninger:								
Eiendom som ikke er koordinatfestet og detaljregulert		kr 2 072	kr 2 590	kr 3 189		kr 2 238	kr 2 797	kr 3 444
Grensearronding og tilleggsareal		kr 2 072	kr 2 590	kr 3 189		kr 2 238	kr 2 797	kr 3 444
Grensepåvisning av tidligere koordinatfestede grenser		kr 518	kr 1 036	kr 1 594		kr 559	kr 1 119	kr 1 722
Punktfeste	kr 4 000				kr 4 476			

§ 4-8. Andre gebyrer

Andre gebyrer uten grunngebyr	Betales per
Arealoverføring*	Per søknad
Utarbeidelse av matrikkelbrev (uten grunngebyr)	Per søknad

*Arealoverføring krever samme tillatelse som en fradeling. Det må gjennomføres en oppmålingsforretning og det skal forskuddsbetales dokumentavgift etter statens satser pr nå 2.5 %. Avgiftsberegningsgrunnlaget må bekreftes av uholdt takstmann.

Kapittel 5 - Eierseksjonering

		2019		2020	
Eierseksjonering		Betales per	Pris		
	Seksjoneringssaker uten befarng	Per søknad	kr 5 537	kr	8 306
	Seksjoneringssaker med befarng	Per søknad	kr 9 229	kr	13 843

Kap. 6 Gebyrer utenfor selvkostområdene

		2019		2020	
Situasjonskart		Betales per	Pris	Pris	
	Produksjon og oversendelse	stk.	kr 3 829	kr	3 948

		2019		2020	
Informasjon til eiendomsmeglere		Betales per	Pris	Pris	
	Produksjon og oversendelse av informasjon		kr 1 784	kr	1 839
	Bekreftet kopi av målebrev		kr 256	kr	264
	Matrikelbrev – som postekspederes		kr 256	kr	264

Tinglysing - Statens satser		Betales per	Pris	Pris
	Tinglysing - Statens satser		kr 525	kr 525

		2019		2020	
Utplotting / kopiering av tekniske kart		Papir	Transparent	Papir	Transparent
	A4	kr 13	kr 103	kr 14	kr 106
	A3	kr 29	kr 124	kr 30	kr 128
	A2	kr 58	kr 226	kr 60	kr 233
	A1	kr 99	kr 359	kr 102	kr 370
	70 X 90	kr 112	kr 473	kr 116	kr 488

(evt. kostnad etter regning fra kopieringsfirma)

		2019		2020	
Distribusjon av digitale plandata		Kr		Kr	
	0 – 5 daa	kr 1 223	Fast minstepris	kr 1 261	Fast minstepris
	5 – 60 daa	kr 41	per daa utover 5 daa	kr 42	per daa utover 5 daa
	60 daa -	kr 3 606	Fast makspris	kr 3 718	Fast makspris

Salg av Geovekst-data		Priser
	Salg av Geovekst-data	Pris i hht. Statens kartverks satser
	For konvertering til DXF-format betales	Kr 1/daa
	Arealoversikter – grunneierlister	Betales etter medgått tid

Fargekopiering		Betales pr	2019		2020	
			pris	pris	pris	pris
	A4	kopi	kr	23	kr	23
	A3	kopi	kr	41	kr	43
	A2	kopi	kr	141	kr	146
	A1	Kopi	kr	293	kr	302
	A0	kopi	kr	584	kr	602

Landbruk – salg av kart og arealdata		Betales per	2019		2020	
			Pris	Pris	Pris	Pris
	Kart over eiendommen		kr	189	kr	195
	Seksjoneringssaker med befarings		kr	629	kr	648
	Kart med utdrag av jordregister		kr	629	kr	648
	Kart med sammendrag av skogbruksplandata		kr	629	kr	648
	Kart med sammendrag av skogbruksplandata og utdrag av jordregister		kr	957	kr	986

Deling og konsesjon		Betales per	2019		2020	
			Betales per	Betales per	Betales per	Betales per
	Deling etter jordloven		kr	2 000	kr	2 000
	Konsesjonsbehandling pr søknad		kr	5 000	kr	5 000

